HEINRICH HARRER

Autorul bestsellerului *Şapte ani în Tibet*

PĂIANJENUL ALB

Povestea feţei nordice a Eigerului

POLIROM

HEINRICH HARRER

PĂIANJENUL ALB

Povestea feţei nordice a Eigerului

Traducere de Cătălin Hiciu

Conține capitole suplimentare de Heinrich Harrer și Kurt Maix

Cu o introducere de Joe Simpson

POLIROM
2015

HEINRICH HARRER (1912-2006) a studiat la Universitatea din Graz, remarcându-se la geografie şi la probele atletice. În 1936 a făcut parte din echipa olimpică de schi a Austriei, iar în 1937 a câştigat Campionatul Mondial Universitar de schi. În 1938 a făcut parte din echipa de alpinişti care a escaladat pentru prima dată peretele nordic al muntelui Eiger. *Păianjenul alb* (1959) este povestea acestei expediţii şi a tentativelor anterioare şi ulterioare de a face teribila ascensiune. Harrer a scris mai multe cărţi despre Tibet şi a transcris autobiografia lui Thubten Jigme Norbu, fratele lui Dalai Lama. E probabil mai cunoscut ca autor al clasicei *Şapte ani în Tibet* (Polirom, 2013), ecranizată în 1997 de Jean-Jacques Annaud.

Introducere

Faţa nordică a Eigerului m-a fascinat întotdeauna din momentul în care am terminat de citit *Păianjenul alb* al lui Heinrich Harrer, la vârsta de 14 ani. Relatarea palpitantă a primei ascensiuni din 1938 şi a tentativelor adesea dezastruoase care au urmat ar fi trebuit să-mi taie definitiv cheful de alpinism. Cu numai o săptămână înainte fusesem la căţărat pe o mică stâncă de calcar de la marginea parcului naţional North York Moors. Nici măcar nu ştiam de existenţa lumii misterioase a alpinismului extrem, darămite să-mi treacă prin cap să mă dedic acesteia pentru tot restul vieţii. Când am închis cartea, aveam în minte doar imagini sinistre, în alb-negru, cu oameni care luptă pentru supravieţuire într-un peisaj cumplit de abrupt şi neînduplecat de periculos. Nu-mi puteam imagina un mod mai înfricoşător de a muri. Avalanşe, căderi de pietre şuierând ca nişte gloanţe, trăsnete explodând în zile biciuite de furtună, oameni ţintuiţi pe loc, fără scăpare, murind încet sub privirile îngrozite ale turiştilor din vale – de ce ar vrea cineva să se pună într-o asemenea situaţie de coşmar? N-aveam nici cea mai vagă idee, aşa că am citit cartea din nou.

Nici după ce am citit-o a doua oară nu eram mai lămurit, dar ştiam un lucru: voiam să aflu. În ciuda teribilelor greutăţi şi a morţilor îngrozitoare, am fost puternic impresionat de faptul că aceşti oameni se duseseră acolo de bunăvoie. Nu se putea să fi fost chiar toţi idioţi. Alpinismul trebuia să aibă ceva foarte special ca să-i facă pe aceşti oameni să creadă că merită să-şi asume astfel de riscuri. Eu am devenit alpinist inspirat de cea mai palpitantă şi mai terifiantă carte despre alpinism pe care am citit-o vreodată.

11 ani mai târziu, spre necazul meu, atârnam neputincios în coardă, măturat de avalanşe şi vânturi de furtună, grav rănit şi pe punctul de a mă prăbuşi într-un coşmar la fel de groaznic ca şi cele descrise în *Păianjenul alb*. Astăzi, la 30 de ani după ce am citit cartea lui Harrer, sunt surprins de

numărul de tineri care îmi spun că povestea supravieţuirii mele în Perú, *Căzând în gol*, i-a inspirat să se apuce de căţărat. E o consolare să constat că procesele mele, destul de ciudate, de luare a deciziilor la 14 ani sunt repetate şi astăzi.

În multe sensuri este neverosimil faptul că *Păianjenul alb* are succes. Limbajul poate părea astăzi arhaic şi dezacordat. Fotografiile neclare, alb-negru par demodate în comparaţie cu fotografia de înaltă calitate din literatura modernă despre alpinism. Astăzi, standardele de dificultate tehnică le-au depăşit cu mult pe cele ale rutei din 1938. De fapt, ar trebui să fie o relicvă a istoriei alpinismului, accesibilă doar celor mai entuziaşti pasionaţi de alpinism. Şi totuşi, tocmai aceste critici o transformă într-o carte de căpătâi atât de fascinantă.

Nu e numai despre alpinism. E despre omenie, curaj, tărie în ciuda greutăţilor şi despre puterea minţii. E imposibil să citeşti această carte fără să fii uimit de hotărârea neclintită a unui mic grup de alpinişti echipaţi precar ce se luptă să supravieţuiască într-o lume pe care puţini dintre noi şi-o pot imagina. De asemenea, e imposibil să nu ne întrebăm de ce au ales să facă aşa ceva. Din păcate, singurul mod de a înţelege răspunsul la această întrebare e să faci acelaşi lucru. Un alpinist nu ar pune niciodată o astfel de întrebare, iar dacă nu eşti alpinist nu ai înţelege niciodată răspunsul.

Când am citit despre teribila şi agonizanta moarte a lui Toni Kurz, atârnând singur în coardă, cu camarazii lui morţi în jurul său şi salvatorii neputând ajunge la el, am fost îngrozit şi fascinat în egală măsură. Am descoperit mai târziu că aceasta este esenţa alpinismului: amestecul ciudat de frică şi incitare, dependenţa de teamă şi anticipare fără de care alpinismul ar fi doar un sport ca toate celelalte. E mult, mult mai mult decât un sport. Miza nu este să câştigi un meci, să obţii o medalie de aur, să învingi un concurent. E un joc absurd al vieţii şi tocmai această inutilitate absurdă creează atâta dependenţă. Dacă moartea nu ar fi omniprezentă, mulţi nu ar fi atraşi de el. Moartea, în mod paradoxal, validează principiile fundamentale ale vieţii implicate de acest joc. Devine, în final, mai curând un mod de viaţă decât un sport; un joc riscant în care ceea ce poţi pierde depăşeşte cu mult orice ai putea să câştigi. După mulţi ani am înţeles în

sfârşit pentru ce credea Toni Kurz că merită să mori şi totuşi n-am putut niciodată să le explic asta altora cum se cuvine. Acesta în sine era un motiv suficient pentru a o face.

Păianjenul alb e cea mai incitantă şi mai palpitantă carte şi în acelaşi timp respingătoare şi tulburătoare. La o scară eroică, legendară prin poveştile vieţilor pierdute de mult, le permite cititorilor să trăiască indirect teroarea şi exaltarea alpinismului din fotoliile lor confortabile. Te lasă stăpânit de uimire. Când închizi cartea, eşti derutat de plăcerea dătătoare de viaţă a căţărării ce transpare din relatările celor mai groaznice experienţe umane. Te lasă cuprins de nelinişte, întrebându-te cum ar fi să te afli acolo, sus, în pustietatea ameninţătoare a acelui versant biciuit de furtună.

Harrer scrie despre aura de fatalitate pe care o are faţa nordică a Eigerului şi despre senzaţia că „sunt vânaţi" pe care o au alpiniştii pe acest traseu. Relicvele istoriei sale înfiorătoare se văd la tot pasul. Pitoane rupte, pietrele zdrobite presărate cu rămăşiţele ascensiunilor anterioare, rucsacuri rupte, corzi zdrenţuite fluturând în vânt, bucăţi nedesluşite de haine decolorate, conştientizarea persistentă a tragediilor altor oameni în locuri izolate de pe tot versantul. Fusesem întotdeauna bântuit de faţa nordică a Eigerului.

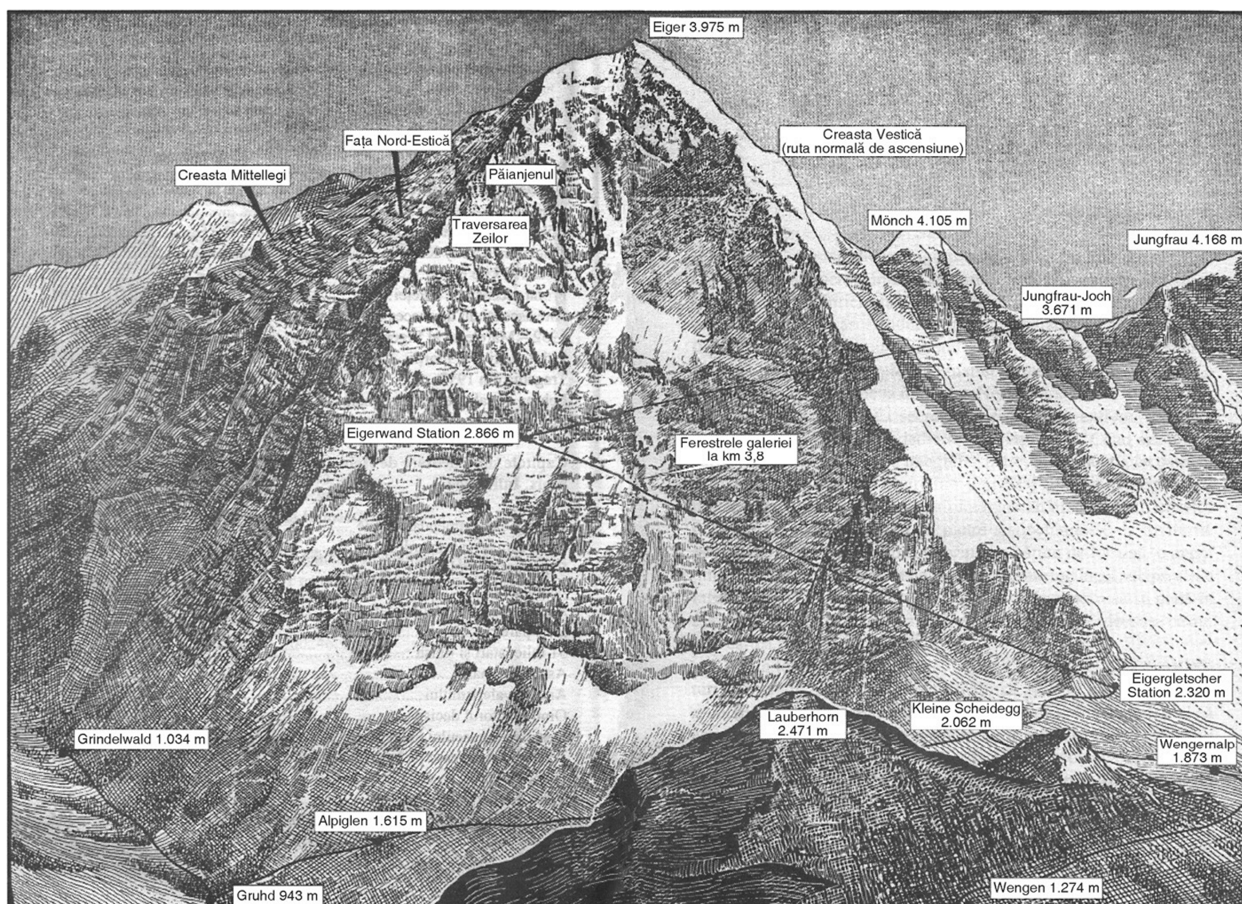
În septembrie 2000, când am încercat prima dată să fac traseul din 1938 împreună cu Ray Delaney, a fost mai degrabă un pelerinaj pe urmele eroilor noştri decât o căţărare. A fost incitant, înfricoşător şi încărcat de bagajul psihologic a tot ce ştiam despre el. Şi noi am avut acea senzaţie că suntem vânaţi în timp ce am privit amuţiţi cum au murit doi tineri, apoi ne-am retras, speriaţi şi bântuiţi, înapoi spre siguranţa văii. Am încercat din nou în următoarele două veri, învinşi de fiecare dată de vremea proastă şi de bivuacuri reci şi incomode. Şi astăzi ne mai gândim să ne întoarcem la acest munte de căpătâi ca să ne încheiem ascensiunea de adio a unei vieţi închinate alpinismului care a fost inspirată, cel puţin în cazul meu, aproape în totalitate de lectura cărţii *Păianjenul alb*.

Unul dintre căţărătorii care au reuşit să-l escaladeze a descris timpul petrecut pe versant: „Mi s-a părut că sunt într-o ţară de basm; nu un tărâm al desfătărilor, ci unul mult mai frumos, în care dorinţele arzătoare se

transformau în fapte”. Pe mine asta m-a inspirat. Cuvintele unui om inteligent şi sensibil care avea „într-o armonie deplină… un corp perfect alcătuit, o minte strălucită şi curajoasă şi un spirit receptiv”. Un om care credea că sunt momente în viaţă când merită să rişti mult mai mult decât ai putea vreodată să câştigi.

Joe Simpson[1]
Sheffield
Septembrie 2004

1. Joe Simpson e autorul cărţilor *Touching the Void* [*Căzând în gol*, traducere de Elena Málnai, Polirom, Iaşi, 2015] şi *The Beckoning Silence*.

Eiger 3.975 m
Fața Nord-Estică
Creasta Mittellegi
Păianjenul
Creasta Vestică
(ruta normală de ascensiune)
Traversarea
Zeilor
Mönch 4.105 m
Jungfrau 4.168 m
Jungfrau-Joch
3.671 m
Eigerwand Station 2.866 m
Ferestrele galeriei
la km 3,8
Eigergletscher
Station 2.320 m
Lauberhorn
2.471 m
Kleine Scheidegg
2.062 m
Grindelwald 1.034 m
Wengernalp
1.873 m
Alpiglen 1.615 m
Gruhd 943 m
Wengen 1.274 m

„Să vă întoarceţi sănătoşi, prieteni…”

— Să scrii o carte despre faţa nordică a Eigerului? Pentru ce?

Întrebarea mi-a fost pusă de un om cu o anumită prestanţă în cercurile de alpinişti. Asta m-a uimit şi m-a supărat, aşa că i-am răspuns cam în doi peri:

— Ca s-o citească lumea, desigur.

Replica mea a stârnit o tiradă înflăcărată din partea lui.

— Şi cine o s-o citească? Nu crezi că puţinii alpinişti interesaţi de o asemenea aventură nebunească au avut deja la dispoziţie destule cărţi pe acest subiect? Sau vrei pur şi simplu să te alături autorilor de senzaţional, de care un alpinist serios ca tine ar trebui să se ţină cât mai departe?

I-am răspuns:

— Dacă toţi alpiniştii ţi-ar împărtăşi punctul de vedere, nu m-ar surprinde să găsesc articolele din ziare pline de declaraţii false şi exagerări. Eu cred că publicul are dreptul la informaţii demne de încredere, mai ales atunci când problemele de alpinism devin probleme umane. Şi mai cred că e de datoria alpinistului să contribuie la formarea opiniei publice în astfel de probleme.

Şi cu asta am încheiat discuţia aceea neplăcută.

Cu toate acestea, el nu reuşise să-mi zdruncine hotărârea de a scrie o carte despre Eiger. Făceam deja muncă de

documentare de câteva luni, ba chiar de câţiva ani. Acasă aveam teancuri de cărţi, periodice, tăieturi din ziare – vreo două mii în diferite limbi – pe subiectul feţei nordice a Eigerului. Trimisesem şi primisem răspuns la nenumărate scrisori. Fiecare scrisoare de la un alpinist care escaladase faţa nordică era un document personal şi, chiar mai mult, documentarea unei personalităţi. Nu aveam intenţia să permit ca istoria feţei nordice a Eigerului să devină un simplu calendar al ascensiunilor, tema principală urmau să o constituie oamenii care făcuseră acele ascensiuni.

Acest om, care a fost aşa de şocat de ideea că scriu o carte despre faţa nordică a Eigerului, era asemenea unui anumit gen de căţărător, care se pune pe un piedestal de preamărire extremă şi doar zâmbeşte dispreţuitor la ideea absurdă de a scrie pentru profani despre alpinism. Dar nu poţi să ignori opinia publică şi în acelaşi timp să te aştepţi să fii judecat cu înţelegere şi inteligenţă.

O autoritate în domeniu la fel de mare ca regretatul Geoffrey Winthrop Young, unul dintre veteranii alpinismului britanic şi un autor excepţional, şi-a dat seama de cerinţele vremurilor sale şi le-a abordat în articolul său „Courage and Mountain Writing”[1]. El a înţeles prea bine setea publicului de senzaţional, dar a înfruntat-o direct şi totuşi a refuzat să-i cedeze.

„Publicul profan modern”, scrie el, „e dispus acum să citească şi aventuri de pe munte printre celelalte lecturi senzaţionaliste ale sale. Cere încă să stea tot timpul cu sufletul la gură. Coarda tăiată a încetat să mai fie esenţială şi eroina

blondă nu mai e la fel de atrăgătoare, acum, că trebuie să se caţăre în bocanci cu ţinte şi pantaloni largi. Vrea recorduri, mai presus de toate. Recorduri de altitudine, recorduri de rezistenţă, salvări ca prin urechile acului de pe feţe stâncoase nemaivăzute şi totul asezonat cu accidentări, viscole, pierderea unor membre şi pericole de moarte… Eu am sugerat că autorii şi producătorii de carte despre munte trebuie să-şi asume şi ei o parte din responsabilitate…”.

Responsabilitatea în ce priveşte subiectul abordat – responsabilitatea în ce priveşte dorinţele cititorului. Poate că aceasta este cheia unei înţelegeri adecvate între profan şi alpinist.

Şi cum ar trebui să scrie alpinistul? În opinia lui Young: „Dacă e să fie citit de oameni, el trebuie să-şi scrie aventurile exact aşa cum le-a văzut, ca om, la vremea respectivă. Descrierile generale sau obiective, de genul celor care satisfăceau tempoul mai lent al ultimelor două secole, acum par prea lente şi sunt plictisitoare”.

Dar cum poate el să evite să devină plictisitor, dacă intenţionează să scrie o carte întreagă despre un singur versant montan şi despre singurul traseu pe care îl parcurge? O să-l citez pe Young din nou: „Oricât de bine-cunoscut e vârful sau traseul, nicio poveste montană nu trebuie să se repete vreodată sau să pară monotonă. Nici suprafaţa muntelui, nici alpinistul nu mai sunt aceiaşi de la an la an şi nici măcar de la o zi la alta”.

Nu există niciun munte, niciun versant nicăieri despre care să fie mai adevărat acest lucru decât faţa nordică a Eigerului. Şi

toţi cei implicaţi – cei care au reuşit sau cei care au încercat şi au dat greş – au fost personalităţi bine definite. Nu au fost doi la fel.

„O carte despre Eiger? Pentru ce?”

Întrebarea a continuat să mă sâcâie, deşi probabil că omul care mi-a adresat-o nu a intenţionat să mă enerveze. Totuşi, remarca lui nu-mi dădea pace. Iar deşi nu aveam nevoie nici de o explicaţie, nici de o justificare a proiectului meu, am simţit că prind curaj când am citit următoarele cuvinte într-un articol al lui Albert Eggler, bine-cunoscutul alpinist şi lider al expediţiei elveţiene pe Everest din 1956: „Totuşi, noi, occidentalii, în special, care datorăm inovaţiile din timpul vieţii noastre sârguinţei dezinteresate a câtorva oameni excepţional de curajoşi şi probabil foarte zeloşi, n-ar trebui să-i judecăm prea aspru pe cei care îşi asumă o misiune ce în final se dovedeşte că este prea grea pentru ei. Oamenii care îşi asumă riscuri ieşite din comun nu sunt nici pe departe cei mai de condamnat. Însă ceea ce am putea şi ar trebui să facem este să le deschidem cum se cuvine ochii alpiniştilor tineri asupra pericolelor deosebite ale munţilor. Iar în acest sens, cluburile de alpinism şi publicaţiile din domeniu în general au în continuare o mare datorie ce merită osteneala”.

Dar oare această datorie chiar merita osteneala? Oare chiar era o datorie? Şi, dacă era, puteam eu să îndrăznesc, eram eu în stare s-o îndeplinesc? Îmi tot aminteam acele întrebări: „O carte despre Eiger? Pentru ce?”. De obicei nu sunt genul de om care să şovăie după ce mi-am ales o ţintă sau o rută, odată ce mi-am dat seama că este cea bună. Mă îmboldea faptul că aveam

grămada aia de texte şi fotografii, caietele, scrisorile, mare parte dintre materiale deja sortate şi aranjate după tentativele individuale şi escaladările versantului. Dar îndoielile acelea stârnite de o remarcă nepăsătoare mă împiedicau să mă apuc de lucru.

Apoi, într-o zi, a trecut pe la mine vechiul meu prieten Kurt Maix. În Austria nu e nevoie să-l prezinţi pe Kurt. În ţara lui îl cunoaşte oricine are legătură cu munţii sau cu alpinismul. Capacitatea sa de a descrie lucrurile elocvent l-a ajutat să le trezească interesul faţă de activităţile alpine profanilor şi celor care nu ştiu nimic despre munţi şi să le spună cititorilor devotaţi pe care şi i-a câştigat în acest fel tot ce vrea şi tot ce ştie despre alpinism şi alpinişti. Şi asta înseamnă mult. Căci nu numai că a fost la vremea lui un căţărător destul de serios, ci continuă să manifeste un viu interes, chiar pasionat, pentru tot ce are de-a face cu munţii şi alpiniştii. El nu e un scrib literar; fiecare descriere a unei ascensiuni, a unei expediţii, a unei escaladări reuşite sau a unui accident e o experienţă vie pentru el. Iar, deşi Maix e jurnalist şi meseria lui este să scrie, nu a renunţat niciodată la rolul său de alpinist, aşa cum a rămas în adâncul sufletului.

Am fost încântat să-l revăd pe Kurt, dar era timpul să merg mai departe cu cartea mea. După ce ne-am salutat plini de bucurie, i-am spus:

— Îmi pare rău, nu am prea mult timp pentru tine. Sunt ocupat până peste cap.

— Am auzit, a spus Kurt. Vorbeşte lumea că scrii o carte despre expediţia ta africană şi Ruwenzori.

— Nu, nu despre Ruwenzori, am recunoscut eu.

— Atunci despre ce?

Am ezitat un pic. Poate că mă temeam de alt răspuns asemenea celui care mă supărase aşa de tare cu câteva zile în urmă. Apoi mi-a scăpat:

— Despre faţa nordică a Eigerului.

Kurt a părut surprins pentru o clipă, apoi a zis, evident încântat:

— Dar asta e o veste grozavă!

Încă puţin neîncrezător, l-am întrebat:

— Ce-i aşa grozav în treaba asta?

— Păi, că tu eşti cel care va scrie cartea despre Eiger. Nu numai fiindcă ai făcut parte din echipa care l-a escaladat pentru prima dată, ci şi pentru că o carte scrisă de tine va avea asupra tinerilor un efect mai puternic decât o mie de avertismente venite din altă parte. *Pe tine* te vor crede.

— Desigur, trebuie să fie şi avertismente, am spus.

Kurt a clătinat din cap.

— Nu, a spus el, nu sugerez că trebuie să-i avertizezi propriu-zis. Nu o să ridici degetul ameninţător, cu un zâmbet superior. Nu trebuie decât să prezinţi versantul aşa cum e de fapt. Istoria sa e mai mult decât o succesiune de dezastre şi succese ale alpiniştilor. E o istorie a dezvoltării umane şi a tragediilor umane. Cineva trebuia să scrie cartea asta despre Eiger, la un moment dat. Aş fi făcut-o chiar eu, dacă…

— Dacă ce?

— Dacă aş fi avut competenţa necesară. Dar aceasta e o carte ce poate fi scrisă doar de cineva care a trăit personal experienţa

versantului. Cunoştinţele generale despre alpinism, imaginaţia, reconstituirile şi studiul surselor – toate acestea nu sunt de ajuns în acest caz.

Mi-am amintit de o emisiune pe care o auzisem cu un an în urmă. Fischer-Karwin, reporterul vedetă de la radioul austriac, îl întrebase pe Kurt Maix ce părere are despre accidentele alpiniştilor din vara anului 1957. Kurt răspunsese: „Refuz să pun tragediile de pe peretele Eigerului laolaltă cu alte accidente cauzate de imprudenţă sau de experienţa insuficientă. Oricine reuşeşte să urce pe faţa nordică a Eigerului şi supravieţuieşte acolo mai multe zile a realizat şi a biruit atât de multe – indiferent de ce greşeli ar fi comis –, încât performanţa sa depăşeşte cu mult puterea de înţelegere a alpinistului obişnuit".

Şi uite-l acum pe Kurt, încântat de hotărârea mea de a scrie cartea. Entuziasmul său era contagios şi convingător. Chiar fusesem deranjat cu câteva zile în urmă din cauza unei remarci nechibzuite? Uitasem deja de ea. Dintr-odată, am văzut o imagine ciudată în faţa ochilor. Stăteam la baza unui versant înalt şi dificil, cu intenţia de a mă căţăra pe el în solo. Apoi mi s-a alăturat alt căţărător solitar care, şi el, s-a oprit şi s-a uitat în sus, spre versant, ca şi mine, căutând, studiind, evaluând. O întâlnire neaşteptată, un scurt salut şi aşa a luat naştere decizia de a escalada versantul în echipă.

Dintr-un impuls spontan, l-am întrebat pe Kurt:

— Vrei să mă ajuţi cu cartea? E atât material de bază, încât are nevoie de revizii şi examinări continue. Tot apar idei şi întrebări care cer răspunsuri precise. E foarte greu de multe ori să oferi răspunsul potrivit de unul singur. Ai putea să mai

rămâi câteva zile?

Kurt a mai rămas multe zile. Am lucrat într-un ritm îndrăcit, de dimineaţa până noaptea. Ne-am afundat în relatări şi rapoarte, am luat notiţe, am formulat titluri, am început să punem ideile pe hârtie, în mare parte fiecare lucrând separat. Dar amândoi aşteptam cu nerăbdare serile, când ne întâlneam şi ne împărtăşeam experienţele şi cunoştinţele noi pe care le aflaserăm în ziua aceea. Acele seri se prelungeau deseori până noaptea târziu, având lungi discuţii ce păreau întotdeauna prea scurte. Totul se învârtea în jurul feţei nordice a Eigerului. Şi totuşi, era un punct focal de la care ideile noastre se puteau îndrepta în orice direcţie. Şi, de la vreo întâmplare măruntă care avusese loc pe versant, ajungeam adesea direct la cele mai serioase probleme ale vieţii. Amintiri pe care le crezusem de mult îngropate reveneau la viaţă, cu intensitate. Mare parte din ce am aşternut pe hârtie şi am inclus apoi în carte a avut la bază conversaţiile noastre nocturne. Au fost nişte zile minunate, când l-am avut alături pe Kurt, iar amândoi ne-am aflat, din punct de vedere spiritual, în umbra versantului Eigerului.

Am fost întotdeauna dezamăgit atunci când alpiniştii care conduc o primă ascensiune pe un traseu dificil nu recunosc sprijinul secundului de la capătul corzii. Nu pierzi nimic dacă zici că funia a trecut prin mâinile dătătoare de siguranţă ale partenerului în timp ce dovedeai o surplombă. Şi acum, că am terminat cartea despre faţa nordică a Eigerului, aş vrea să-i strâng mâna lui Kurt Maix, aşa cum aş face-o dacă am ajunge pe un vârf.

Dar mai sunt mulţi alţii în afară de Kurt cărora trebuie să le mulţumesc pentru contribuţia lor la realizarea acestei cărţi. Rolurile lor au fost similare cu cele ale cărăuşilor şi coechipierilor într-o expediţie, care ridică tabăra şi cară bagaje, pentru ca echipa de asalt să poată înainta spre vârf. Regretatul Othmar Gurtner, marele alpinist, scriitor şi editor elveţian, mi-a relatat, din bogatele sale cunoştinţe, nenumărate fapte, surse de bază şi documentaţie specială despre Eiger. Am fost extrem de recunoscător că l-am cunoscut pe Guido Tonella, care-şi mânuieşte tocul în slujba adevărului şi dreptăţii cu acelaşi curaj cu care şi-ar mânui sabia un cavaler din vremurile vechi. Cu recunoştinţă am recunoscut în corespondenţa mea cu Lionel Terray şi Gaston Rébuffat acea camaraderie frăţească ce îi uneşte pe toţi alpiniştii. Şi le datorez mulţumiri tuturor celorlalţi care m-au ajutat, prin scrisorile şi relatările lor, în munca mea de alcătuire a acestei cărţi. Anderl Heckmair, Erich Vanis, Erich Waschak, Sepp Jöchler, Karl Blach, Sepp Larch, Jean Fuchs, Karl Gramminger, Alfred Hellepart… Numai din considerente tehnice nu îi enumăr aici pe toţi ceilalţi cărora le datorez mulţumiri. Şi apoi mai sunt cei care au murit şi ale căror memorii, realizări şi scrisori au rămas ca mărturii vii ale unor oameni puternici şi buni: Fritz Kasparek, Ludwig Vörg, Hans Schlunegger, Karl Reiss, Jürgen Wellenkamp, Hermann Buhl şi Louis Lachenal.

În momentul în care scriu aceste rânduri, suntem la începutul verii anului 1958. Sunt cinci ani de când a reuşit ultima echipă să escaladeze faţa nordică a Eigerului – a douăsprezecea care ajunge în vârf vie şi nevătămată. Până

acum nu a existat a treisprezecea. Ştiu că în următoarele câteva săptămâni nişte tineri alpinişti pasionaţi vor încerca să spargă tragica barieră care pare să ameninţe a treisprezecea ascensiune a versantului. Mă gândesc permanent la ei.

E destul de uşor de zis, dar vorbesc cu toată sinceritatea. Vorbesc la fel de serios cum este şi avertismentul pe care îl poate deduce fiecare cititor din paginile acestei cărţi. Evident că nu puteam să nu prezint frumuseţea rară şi imensitatea acestui versant maiestuos şi ale traseului care duce în vârf; asta ar fi însemnat să mă dezamăgesc pe mine. Dar pot doar să nădăjduiesc că Kurt Maix a avut dreptate când a zis:

— Nimeni dintre cei care-ţi vor citi cartea nu poate să nu-şi dea seama, după aceea, dacă are ce căuta sau nu pe versant…

Doi căţărători au venit să mă vadă în urmă cu câteva zile. Unul din ei era tânărul Brandler, acelaşi Brandler care în 1956 i-a văzut pe Moosmüller şi pe Söhnel prăbuşindu-se în hău lângă Fisura Dificilă. În cei doi ani care au trecut de când a căzut Moosmüller pe lângă el, băiatul care era atunci s-a maturizat, devenind un bărbat care ştie ce înseamnă responsabilitatea. A muncit mult şi a devenit un alpinist bun, nu doar un căţărător excepţional. Vara aceasta vrea să încerce din nou să escaladeze versantul. Coechipierul său urmează să fie Hias Noichl, acest remarcabil alpinist tirolez şi maestru în schi fond. Brandler mi-a cerut sfaturi în privinţa echipamentului pentru escaladare. Ar fi trebuit oare să fug de responsabilitate, avertizându-l şi rugându-l să nu încerce din nou să escaladeze versantul?

Mi-am dat seama că amândoi erau bine antrenaţi şi bine

pregătiţi pentru a încerca o escaladare a versantului. Mi-am dat seama că, datorită caracterului şi abilităţilor amândurora, vor fi o echipă armonioasă. I-am oferit tânărului Brandler o grămadă de sfaturi. Am vorbit într-un mod pragmatic, fără nicio urmă de sentimentalism. Chiar şi atunci când ne-am luat rămas-bun, m-am ferit să dau glas îndoielii care crescuse în mine în tot acest timp:

— Să vă întoarceţi sănătoşi, prieteni…

Dar am privit mult timp în urma lor, în timp ce ei se îndepărtau pe drum…

1. „Berge der Welt” (*Schweizerische Stiftung für Alpine Forschungen*), Büchergilde Gutenberg, Zürich-Frankfurt, 1955.

„Păianjenul alb”

E normal să feliciţi oamenii cu ocazia zilei lor de naştere. De asemenea, se obişnuieşte să acorzi respectul cuvenit clădirilor, oraşelor şi asociaţiilor atunci când acestea ajung la o anumită vârstă. Se scriu biografii şi autobiografii, există documente istorice, de la cele mai cuprinzătoare tomuri până la cea mai subţire broşurică. Atunci de ce să nu se scrie şi o carte în cinstea aniversării unui munte sau chiar a unui versant al acelui munte?

Adevărul este că nu e chiar aniversarea muntelui sau a versantului în sine, ci reamintirea zilei în care prima fiinţă umană a luat contact personal direct cu acesta – reamintirea primei ascensiuni pe un vârf sau a primei escaladări reuşite a unui versant.

Vârful de 3.970 de metri al Eigerului, din Bernese Oberland, a fost călcat pentru prima dată de picior de om abia acum o sută de ani, în 1858. Faţa sa nordică a fost escaladată pentru prima dată abia acum 20 de ani, în 1938, şi tocmai această ascensiune a făcut Eigerul cunoscut pe plan mondial. Datorită acestui fapt, numele său a devenit mai bine cunoscut decât cel al Matterhornului sau al Mont Blancului. A devenit cunoscut milioanelor de cititori a numeroase articole de ziar; a fost menţionat de sute de ori la radio. A devenit chintesenţa a tot ce îi putea oferi alpinismul cititorului în materie de senzaţional

tragic. Când milioane de oameni, care nu văzuseră niciodată nici muntele şi nici versantul, şi-au format o imagine despre aceştia, era probabil doar o caricatură. Ceea ce-mi propun este să-i schiţez o imagine reală; una care nu va fi mai puţin interesantă, dar al cărei dramatism se va baza pe adevăr şi pe fapte, nu pe fantezia neavizată a vreunui hârţogar. Pentru că povestea feţei nordice a Eigerului e chiar mai teribilă şi mai glorioasă decât au fost în stare oamenii să descopere până acum.

Eu am făcut parte din echipa de patru alpinişti care, în iulie 1938, acum doar 20 de ani, a reuşit pentru prima oară să escaladeze faţa nordică. Pentru mine, amintirea acelei ascensiuni e ca o serbare aniversară şi m-a însoţit până astăzi fără să-şi fi pierdut vreodată forţa. Nici măcar extraordinara mea experienţă din Tibet, care a dat o turnură atât de decisivă vieţii mele, nu a reuşit niciodată s-o anuleze; şi amintirea aceasta nu a pălit deloc în cei 13 ani pe care i-am petrecut în Asia.

Nu cred că vreunul dintre noi, cei care am escaladat acel bastion de 2.000 de metri de stâncă şi gheaţă, s-a temut vreo clipă pentru viaţa lui. Dar, după ce ne-am întors nevătămaţi, am devenit mai conştienţi de privilegiul de a fi fost lăsaţi în viaţă; şi acest sentiment de conştientizare nu m-a părăsit nicio clipă de la escalada măreţei feţe nordice. Poate că amintirea acestei feţe a Eigerului mi-a dat de multe ori puterea, răbdarea şi încrederea în sine de a face faţă unor situaţii aparent disperate şi periculoase şi m-a ajutat să cred în viaţă în momente în care circumstanţele păreau cât se poate de ostile

vieţii înseşi.

Încrederea în sine este darul cel mai valoros de care se poate bucura un om, dar nu este un dar acordat pe degeaba. Cel orbit de aroganţă îl posedă cel mai puţin dintre toţi. Ca să ai cu adevărat încredere, este necesar să fi învăţat să te cunoşti în momente în care ai stat la graniţa dintre lucruri, momente când ai putut chiar să arunci o privire în „partea cealaltă". Şi apoi trebuie să te fi cercetat cu o claritate neînduplecată pentru a te lămuri ce ai simţit, ce ai gândit sau ce ai făcut într-un astfel de moment.

Pe „Păianjenul" de pe faţa nordică a Eigerului am trăit şi eu astfel de situaţii-limită, în timp ce avalanşele cădeau vuind peste noi, la nesfârşit. Această porţiune din peretele superior al Eigerului şi-a câştigat numele pentru că la exterior se aseamănă cu un păianjen gigantic. Rareori s-a întâmplat ca exteriorul unui lucru să fi atras un nume care să se potrivească în acelaşi timp aşa de bine şi cu natura sa interioară. „Păianjenul" de pe faţa Eigerului este alb. Corpul său este format din gheaţă şi zăpezi veşnice. Picioarele şi braţele sale rapace, lungi de sute de metri, sunt tot albe. Din acea perpetuă, înfricoşător de abruptă întindere de zăpadă îngheţată, numai gheaţa umple ravenele, fisurile şi crevasele. Şi în sus, şi în jos. Şi la stânga, şi la dreapta. În orice direcţie şi la orice înclinaţie.

Şi acolo aşteaptă „Păianjenul".

Fiecare alpinist care escaladează faţa nordică a Eigerului trebuie să-l traverseze. Nu există nicio cale de a-l ocoli. Şi chiar şi cei care s-au căţărat cel mai bine şi mai rapid pe versant au avut cele mai multe dificultăţi pe „Păianjen". Cineva a comparat

odată întregul versant cu pânza unui păianjen gigantic în care cad victimele cu care se hrăneşte el. Această comparaţie este neîntemeiată, exagerată, doar o modalitate ieftină de a te face să ţi se zbârlească părul. Nici peretele sălbatic, nici frumosul munte n-au meritat această calomnie. Şi nici alpiniştii; căci alpiniştii nu sunt muşte şi insecte ca să se arunce orbeşte în voia sorţii, ci oameni cu viziune şi curaj. În orice caz, „Păianjenul alb” mi se pare un bun simbol pentru faţa nordică. Alpinistul trebuie să se confrunte cu pericolele sale pe ultima treime a peretelui, când este obosit după multe ore şi zile epuizante de căţărat şi slăbit de bivuacuri friguroase. Dar nu există niciun loc de odihnă acolo, indiferent cât de obosit eşti.

Cel care vrea să supravieţuiască valului de avalanşe ce mătură „Păianjenul” trebuie să realizeze că nu are cum să scape de acest obstacol periculos de abrupt; el trebuie să ştie cum să-şi combine forţa cu răbdare şi chibzuinţă. Deasupra „Păianjenului” încep fisurile de ieşire, surplombate şi acoperite de gheaţă; acolo forţa brută îşi spune cuvântul. Dar aici acela care îşi pierde răbdarea şi înţelepciunea practică, cedând grabei induse de teamă, va sfârşi cu siguranţă ca o muscă zbătându-se în pânza păianjenului, până este prinsă în capcană din cauza epuizării.

„Păianjenul alb” de pe Eiger este testul extrem nu numai al capacităţii tehnice a unui alpinist, ci şi al caracterului său. Mai târziu, atunci când soarta părea că ţese o pânză sau alta de păianjen în calea mea, gândurile mele s-au întors de multe ori la „Păianjenul alb”. Viaţa însăşi cerea aceleaşi metode, aceleaşi calităţi, atunci când părea să nu mai fie nicio scăpare din

situaţiile dificile, ca şi cele care ne ajutaseră să depăşim dificultăţile de pe faţa nordică a Eigerului – bunul-simţ, răbdarea şi curajul precaut. Graba născută din frică şi toate cascadoriile nebuneşti care decurg din ea nu se pot termina decât cu un dezastru.

Îmi amintesc o vorbă a lui Schopenhauer: „Precum călătorul nu-şi dă seama de toate întorsăturile şi cotiturile drumului decât după ce a ajuns pe vârful dealului, tot aşa nu cunoaştem nici noi adevărata legătură între faptele, lucrările şi operele noastre, consecinţa şi înlănţuirea lor exactă, nici valoarea lor, decât la sfârşitul unei epoci a vieţii sau la sfârşitul vieţii întregi”[1]. Faţa nordică a Eigerului şi traversarea „Păianjenului alb” au fost pentru mine o expediţie şi o etapă din viaţa mea în acelaşi timp, deşi am realizat acest lucru abia mult mai târziu. Astăzi nu am niciun dubiu cu privire la contribuţia inestimabilă pe care o poate avea în viaţa omului o escaladă dificilă şi, în ochii multora, incredibil de periculoasă. Eu nu cred într-un destin orb care ne este scris, nici nu pot să fiu de acord fără rezerve cu afirmaţia lui Schopenhauer – „Soarta face cărţile, noi doar jucăm”. Sunt încredinţat că şi noi contribuim la amestecarea cărţilor.

Nu se poate spune nimic nou despre comportamentul omului în circumstanţe excepţionale de pericol sau de criză. S-a conceput şi s-a spus deja totul. Dar, dacă ar trebui să scriu un rând în albumul de autografe al celor care cred în Norocul chior şi Soarta inevitabilă, n-aş putea găsi cuvinte mai potrivite decât cele folosite de atenianul Menandru, acum mai bine de două mii de ani: „Natura omului şi modul lui de trai sunt soarta

lui, iar ceea ce el numeşte soartă nu e decât dispoziţia sa”. Am înţeles acest adevăr în cel mai clar mod pentru prima dată pe panta „Păianjenului alb”. Poate că toţi patru eram norocoşii proprietari ai unei dispoziţii care a fost factorul de bază în succesul ascensiunii noastre, antrenamentul, pregătirea ştiinţifică şi echipamentul fiind doar nişte adaosuri foarte necesare.

Faţa nordică a Eigerului a fost descrisă pentru prima dată în literatura alpină de A.W. Moore, a cărui splendidă carte *Alpii în 1864*[2] prezintă cum se cuvine grandoarea sa sălbatică. Moore, cu ghizii şi tovarăşii săi – printre care s-a numărat şi o doamnă, Miss Walker –, a făcut a treia ascensiune a Eigerului la 25 iulie 1864; apoi au urcat un pic mai departe, de-a lungul crestei nord-vestice, de pe care au putut privi drept în jos către abrupta faţă nordică.

„Dintre miile de oameni”, scrie Moore, „care trec anual prin umbra acestui perete magnific, care este mai înalt şi mai abrupt decât faţa nordică a muntelui Wetterhorn, nu se poate să fi fost prea mulţi care să nu fie impresionaţi de natura sa accidentată şi prăpăstioasă. Dar, oricât de grandioasă şi de frapantă este imaginea stâncilor văzute de jos, niciun om care nu le-a privit de sus, cum am făcut noi, nu le poate aprecia cum trebuie. Cu excepţia provinciei Dauphiné, nu am mai văzut o prăpastie atât de abruptă şi de netedă. O piatră aruncată de pe margine cade sute de metri până să întâlnească vreun obstacol în cale. Este foarte remarcabil (şi un mare noroc) că, în timp ce faţa nordică a acestei mari mase de rocă e tăiată atât de abrupt, într-un mod atât de inaccesibil, faţa sa vestică este, prin comparaţie, atât de

uşoară şi de practicabilă…”.

„Inaccesibilă” – niciodată nu i-a trecut prin cap lui Moore că ar exista posibilitatea de a escalada acest perete, pe care ochiul nu poate detecta nicio priză. E.H. Stevens, care a îngrijit noua ediţie a cărţii lui Moore în 1939, a adăugat o notă de subsol la descrierea de mai sus a acestui teribil versant. Iată ce spune: „Aceasta este teribila *Eigerwand* (partea de vest a feţei nordice), care în ultimii doi-trei ani a fost scena unor dezastre atât de şocante pentru mai multe echipe ce au încercat, cu imprudentă şi nechibzuită îndrăzneală, să rezolve ultima şi cea mai mare dintre problemele Alpilor. Ascensiunea a fost în cele din urmă realizată în 1938…”.

Fiind un membru al echipei care a reuşit prima ascensiune a versantului în 1938, aş vrea să menţionez – cu respectul cuvenit faţă de judecata criticului nostru – că nu m-am simţit alienat mental nici acum 20 de ani şi nici acum nu mă consider nebun.

Mulţi au deplâns că însuşi crezul alpinismului ar fi fost pângărit de ascensiunile şi încercările de a escalada acest versant, în sensul că a devenit o arenă, o scenă naturală, pe care poate fi urmărită fiecare mişcare a actorilor. Iar aplauzele cu care au fost întâmpinaţi la întoarcere căţărătorii care au avut succes sunt interpretate ca un semn exterior al degradării lor interioare…

Nimeni nu regretă acest lucru mai mult decât cei care escaladează faţa nordică a Eigerului. Ei nu doresc decât linişte şi pace, nu vor să fie priviţi. Tânjesc după vremurile bunicilor lor, când nimeni nu-i lua în seamă pe alpinişti şi nici nu se

deranja să-i urmărească. Plin de nostalgie după acele vremuri de altădată, am citit sfârşitul relatării lui Moore de la prima lui ascensiune pe munte, revenirea la Wengernalp. Din păcate, dorinţa mea de pace şi linişte şi un sfârşit senin al acelei frumoase realizări nu avea să-mi fie satisfăcută, nici măcar atunci. Iată ce am citit: „Prin urmare, trecând peste stânci domoale şi zăpadă afânată, am ajuns la *gazon* la 2:40, iar după ce am traversat rapid păşunile, printre salvele de salut de la hotel, care au început de îndată ce am apărut în câmpul lor vizual, la 3:10 după-amiază am ajuns înapoi la Wengernalp, unde am fost întâmpinaţi cu un entuziasm şi strângeri de mână de-a dreptul copleşitoare…”.

Asta s-a întâmplat la 25 iulie 1864, în toiul „epocii de aur” a alpinismului. Chiar ar trebui să fiu dezamăgit pentru că alpiniştii acelor vremuri erau şi ei oameni, cu toate slăbiciunile şi micile lor nebunii? Tot ce pot face e să constat, cu un zâmbet amuzat, că, atunci când ne-am întors noi, nimeni nu a tras salve de salut în onoarea noastră. În mod sigur erau mai înclinaţi spre stil şi efecte dramatice cu o sută de ani în urmă!

Aşadar, când a fost escaladat Eigerul prima dată?

Ştim acum că asta s-a întâmplat pe 11 august 1858. Dar, când am căutat un articol despre această realizare, considerabilă încă, a unei prime ascensiuni în numerele publicaţiei *Alpine Journal* din acea perioadă, n-am avut deloc noroc. Se spunea doar că un anume domn Harrington sau Harington ajunsese pe vârf cu nişte ghizi. Aceasta a fost singura menţiune a numelui Harrington şi nici nu e de mirare, căci numele primului om care a escaladat Eigerul nu a fost Harrington, ci Barrington.

Domnul Charles Barrington.

Barrington şi-a descris prima ascensiune abia în 1883, când trecuseră 25 de ani, sub forma unei scrisori către editorul de la *Alpine Journal.* Din acest articol sub formă de scrisoare aflăm că Barrington – care nu era nici măcar membru al Alpine Club, ce se înfiinţase doar de un an la momentul ascensiunii sale – a ajuns la Grindelwald la începutul lunii august 1858 şi a plătit doi ghizi faimoşi, pe Christian Almer şi Peter Bohren, acesta din urmă fiind caracterizat de porecla sa, „Lupul gheţarilor”. La 6 august au urcat pe Strahlegg şi în 9 pe Jungfrau, pornind din peştera din Faulberg, întorcându-se la Grindelwald în aceeaşi seară. Probabil că Barrington s-a ales cu arsuri grave de la soarele reflectat în gheţar, pentru că descrie, în stilul său plin de umor, cum şi-a petrecut noaptea, „dormind cu o friptură de vită pe faţă...”[3].

Dar tânărul domn Charles nu a fost deloc mulţumit de performanţele sale alpine. Cu generozitatea omului fără o leţcaie în buzunar, dar care întreabă cât costă Luna, a întrebat ce altceva mai putea face. Un sfat bun nu costă mult, punerea sa în aplicare e scumpă. „Ai putea face Matterhornul – sau Eigerul. Niciunul nu a fost escaladat încă”, a venit răspunsul.

Matterhornul era departe, în Valais, şi ar fi costat, fără îndoială, mult mai mult. La Grindelwald Eigerul era chiar sub nasul lui şi avea destui bani pentru el. Deci Eigerul să fie! Pe la miezul nopţii, pe 10 august, Charles şi ghizii săi au ajuns pe Wengernalp. Barrington s-a culcat pe o canapea şi a dormit trei ore. La 3 dimineaţa, pe data de 11, Barrington, Almer şi Bohren au plecat de la han şi au pornit spre Eiger. De îndată ce au ajuns

la stânci, Barrington, conform propriei relatări, a preluat conducerea. Mulţumită pasiunii pentru căţărat a tânărului Charles, au urcat nu pe ruta normală utilizată în prezent, ci aproape drept în sus pe muchia crestei nord-vestice, şi au ajuns pe vârf cu mult înainte de prânz. La coborâre au urmat culoarul şi panta pe care le străbate ruta obişnuită de astăzi. Totuşi, au mai avut câteva aventuri. Au fost cât pe ce să fie spulberaţi de avalanşe de două ori; din fericire, au fost doar „cât pe ce", iar la patru ore după ce au părăsit vârful cei trei bărbaţi erau din nou în siguranţă pe Wengernalp. Iată cum îşi încheie Barrington relatarea: „Astfel s-a încheiat prima şi ultima mea vizită în Elveţia. Neavând destui bani ca să fac o încercare pe Matterhorn, am plecat acasă... Dacă nu aş fi fost într-o formă la fel de bună ca bătrânul meu cal Sir Robert Peel când am câştigat The Irish Grand National cu el, n-aş fi ajuns nici la jumătatea traseului...".

A fost un adevărat cavaler – cuvânt cu care cronicarul englez descrie deopotrivă aventurile lui Charles Barrington şi tonul relatării sale. Deci se pare că motivul întrecerii ca unul dintre principalele resorturi ale escaladelor alpine nu este deloc contribuţia decadentului tineret modern. El mocneşte nevăzut în rândul tinerilor din toate epocile, ori de câte ori aceştia sunt într-o „formă la fel de bună ca Sir Robert Peel", şi i-a stârnit întotdeauna pe alpinişti, începând cu conflictul Balmat-Paccard şi continuând cu rivalitatea dintre Whymper şi Carrel, cu Buhl versus Rébuffat dintre tinerii de astăzi. Atributul unic al impulsului de a escalada munţi este că el are la bază multe alte motive trupeşti, spirituale şi etice în afară de

fundamentul său pur „sportiv”. Alpinismul este imposibil de clasificat sau de integrat la vreun nivel al vieţii culturale de astăzi. Trebuie să i se acorde un loc unic, la fel cum îndărătnicia alpiniştilor nu poate fi eradicată din ordinea firească a lucrurilor.

Istoria Eigerului e o pagină de istorie alpină tipică. Mai întâi a venit acest Charles Barrington care, cu toată simplitatea dorinţei sale de a urca, a „făcut” vârful, pur şi simplu pentru că Matterhornul îl costa prea mult. Cu doar un an mai târziu găsim aici unul dintre creierele cele mai înzestrate şi spiritele cele mai sensibile dintre toţi alpiniştii care s-au căţărat vreodată în Alpi, de o constituţie deloc asemănătoare cu „Sir Robert Peel”. Acesta a fost Leslie Stephen[4], care a traversat Eigerjochul în 1859 cu George şi William Matthews şi trei ghizi.

Creasta sud-vestică a fost escaladată în 1874, creasta sudică în 1876. În 1885 nişte ghizi din Grindelwald au reuşit să coboare creasta Mittellegi, întotdeauna cea mai scurtă şi mai directă rută între satul lor şi vârful Eigerului, dacă nu ar fi fost atât de dificilă. S-au coborât unul pe altul în coardă pe marea pantă stâncoasă din partea superioară a crestei.

În 1912 a triumfat Ştiinţa, pentru că în acel an a fost finalizată linia de cale ferată Jungfrau. Linia trece pe un tronson de câţiva kilometri chiar prin inima muntelui, prin miezul stâncos al Eigerului. Doar două ferestre se deschid din tunel către hăul feţei nordice şi aveau să joace un rol într-o bună zi în viitoarele tragedii din această sumbră prăpastie.

Creasta Mittellegi a fost escaladată în sfârşit abia în 1921. Încă o dată, succesul a fost revendicat de trei ghizi din

Grindelwald, Fritz Amatter, Samuel Brawand şi Fritz Steuri senior, însoţiţi de un turist, un japonez foarte tânăr, Yuko Maki. 35 de ani mai târziu el avea să conducă o expediţie japoneză cu care a cucerit al optulea munte ca mărime din lume, Manaslu (8.163 de metri). Yuko Maki a fost primul care a creat o legătură directă, ca să spunem aşa, între Eiger şi Himalaya. Mai târziu a devenit, desigur, perfect normal ca numele multora dintre cei care au escaladat faţa nordică a Eigerului să apară şi să reapară în istoria celor mai înalte vârfuri din lume.

În 1932 a avut loc ultima mare premieră în stil clasic pe Eiger, când dr. Hans Lauper şi Alfred Zürcher, alpinişti elveţieni excepţionali, cu doi ghizi de renume mondial din Valais, Josef Knubel şi Alexander Graven, au atins vârful Eigerului escaladând faţa nord-estică.

Aşadar, fusese escaladat fiecare versant al acestui vârf maiestuos, cu o singură excepţie: absolut inabordabilul, „imposibilul” perete al Eigerului, care înfruntă şi opreşte vremea rea dinspre nord şi nord-vest; peretele pe care, în partea de sus, pare că aşteaptă „Păianjenul alb”, cu braţele sale subţiri, lungi de sute de metri, formate numai din zăpadă şi gheaţă, cu ghearele înfipte în stânci.

Aşteaptă?

Nu „Păianjenul” era cel care aştepta, ci oamenii – tinerii. Ei aşteptau momentul potrivit. Pentru că nu mai exista niciun Matterhorn care să fie escaladat pentru prima dată, nu mai erau vârfuri virgine, ca acelea pe care pionierii „epocii de aur” le puteau alege după pofta inimii. Fusese cucerit şi ultimul dintre marii versanţi. În 1931 fraţii Schmid escaladaseră faţa

nordică a Matterhornului şi în 1935 peretele nordic al masivului Grandes Jorasses fusese cucerit de Peters şi Meier.

Dar marele versant al Eigerului – peretele pe care pândea „Păianjenul alb”?

Era oare într-adevăr imposibil sau poate că, până la urmă, exista o modalitate de a răzbate spre vârful său?

Nimeni dintre cei care nu încercaseră nu putea răspunde la această întrebare. Trebuia să apară cineva, să fie primul care să-l încerce.

Şi în vara anului 1935 a apărut cineva.

1. *Aforisme asupra înţelepciunii în viaţă*, traducere de Titu Maiorescu, ediţie îngrijită şi postfaţă de Teodor Vârgolici, Saeculum, Bucureşti, 1997, p. 25 (n.red.).

2. A.W. Moore, *The Alps in 1864*, ediţie îngrijită de E.H. Stevens, Basil Blackwood, Oxford, 1939.

3. *A.J.*, februarie 1883.

4. Leslie Stephen, *The Playground of Europe*.

Prima tentativă de a escalada faţa nordică

Nu numai tinerii au „vorbele la ei”. Şi marea masă a publicului este mereu gata să-şi dea cu părerea despre evenimente şi probleme pe care nu le înţelege şi nu le poate înţelege. Emite judecăţi critice şi condamnă, etichetând drept „nebunie” şi „un joc în care îşi riscă viaţa” ceea ce este în realitate „dragoste de aventură” şi „conservare a vieţii”. Ştiinţa modernă şi psihologia au oferit, de asemenea, o întreagă frazeologie în sprijinul criticilor şi condamnărilor sale. „Complexe de inferioritate inversate”, „autojustificare a inadaptaţilor”, „fals eroism al eşecurilor în viaţă” – s-ar putea întocmi o listă, lungă de câteva pagini, cu expresiile care au fost folosite pentru a zugrăvi deopotrivă înţelepciunea practică şi absurdul alpinismului şi pentru a-l înfiera în acelaşi timp.

Însă chiar ar trebui să credem că, de exemplu, în 1888 Fridjof Nansen a pornit pe schiuri să traverseze pustiul de gheaţă din Groenlanda continentală pentru că suferea de un complex de inferioritate? Sau că marele explorator norvegian care a militat pentru pace a întreprins această călătorie remarcabilă pur şi simplu pentru a servi cauza ştiinţei? Ceea ce l-a atras a fost, desigur, marea aventură, dorinţa eternă a fiecărui om cu adevărat creativ de a pătrunde în ţinuturi neexplorate, de a descoperi ceva cu totul nou – măcar despre el însuşi. Aceasta este scânteia declanşatoare, sursa secretă de

putere, care îi permite omului să realizeze lucruri extraordinare. Să fie asta oare inteligenţă practică sau nonsens? Cine poate decide? Cine îndrăzneşte să emită judecăţi? Dacă se întâmplă ca aventurierul să scape nevătămat după aventura lui şi dacă rezultatul este un succes tangibil, uşor de înţeles, Publicul îl răsplăteşte generos cu aplauze. Imediat îl plasează în lumina reflectoarelor şi îl urcă pe un piedestal eroic – după ce a reuşit – pe acelaşi om pe care înainte l-a dispreţuit, l-a ridiculizat şi l-a acuzat de iresponsabilitate. Dispreţul şi cultul eroilor sunt la fel de nesănătoase şi amândouă pot dăuna. Dar, de când există omul pe pământ, unii bărbaţi întreprinzători şi îndrăzneţi au trebuit să-şi traducă ideile „ieşite din comun” în fapte situate undeva între cele două extreme ale dispreţului şi respingerii, pe de o parte, şi recunoaşterii şi adulării, pe de altă parte. Şi întotdeauna va fi aşa.

În ceea ce priveşte alpinismul, intervine o dificultate suplimentară. Cu toată bunăvoinţa din lume, nimeni nu le va putea induce oamenilor sentimentul că o escaladare a feţei nordice a Eigerului foloseşte la ceva. O astfel de ascensiune trebuie să rămână un triumf personal al alpinistului însuşi. Şi, oricâte considerente de ordin material s-ar putea invoca, ele nu se compară cu riscul, eforturile şi dificultăţile de nedescris, care solicită până la ultima picătură de rezistenţă fizică, spirituală şi mentală. Câştigi faimă pe seama acelui perete oribil? Desigur, ambiţia joacă un rol important într-o întreprindere de acest fel. Cu toate acestea, chiar şi numai o fărâmă din energia evocată, combinată cu judecata rece necesară, ar duce la un succes

remarcabil, la faimă şi la un trai asigurat în orice profesie sau în orice formă mai puţin periculoasă de activitate sportivă.

Autoexaminare? Compensarea unui complex de inferioritate? Un alpinist care îndrăzneşte să abordeze faţa nordică a Eigerului trebuie să se fi examinat şi să-şi fi dovedit valoarea de o sută de ori înainte. Şi dacă presupunem că a suferit la un moment dat de complexe – există cineva care nu a avut complexe, dacă nu cumva se mulţumeşte cu o existenţă ternă de legumă? –, el trebuie să-şi fi găsit supapa potrivită cu mult înainte de a ajunge aici. O ascensiune a feţei nordice ca o contrapondere la isterie? Un isteric, un caracter instabil, s-ar pierde cu firea de cum ar da cu ochii de acest perete, la fel cum, cu siguranţă, fiecare mască de tipul celor purtate de oameni unii în faţa altora în rutina vieţii de zi cu zi cade în faţa acestui bastion ameninţător de stâncă şi gheaţă.

Să considerăm că îndrăzneala şi dragostea de aventură pură au o justificare în sine, chiar dacă nu putem aduce niciun argument material în sprijinul lor. Omenirea şi-a dezvoltat prostul obicei de a le atribui adevăratul curaj doar ucigaşilor. E considerat merituos cel care îl învinge pe altul; cel care recunoaşte în coechipierul său o parte din el însuşi, care în orele lungi de pericol extrem nu se confruntă cu niciun adversar care să fie împuşcat sau doborât, ci care se luptă numai cu slăbiciunea şi carenţele lui nu prea este apreciat. Oare omul care, în momentele când propria viaţă este ameninţată, trebuie nu numai să şi-o protejeze pe a sa, ci, în acelaşi timp, şi pe cea a prietenului său – fiecare fiind gata chiar şi să se sacrifice pentru celălalt – se cuvine să fie mai

puţin apreciat decât un boxer în ring, doar pentru că natura acţiunii sale nu este corect înţeleasă? În cartea sa despre Dachstein[1], Kurt Maix scrie: „Escalada este cea mai nobilă iraţionalitate din care Omul, în imaginaţia lui creatoare, a fost în măsură să făurească cele mai înalte valori personale”. Aceste valori personale, pe care le câştigăm prin modul nostru de abordare a munţilor, sunt suficient de mari pentru a ne îmbogăţi viaţa. Nu este oare tocmai iraţionalitatea lipsei unui scop cel mai profund argument în favoarea alpinismului? Dar mai bine să lăsăm deoparte subtilităţile filosofice şi psihanaliza nepotrivită.

În primul rând, să aruncăm o privire la cei doi bărbaţi care la mijlocul lui august 1935 s-au instalat într-un adăpost pentru vite de pe pajiştile Alpiglenului, pe care şi-au propus să-l utilizeze drept bază – primii doi care au îndrăznit să încerce o escaladare a maiestuosului versant, Max Sedlmayr şi Karl Mehringer. Erau genul de bărbaţi vânoşi, bine antrenaţi, cu feţe sincere, de oameni dintr-o bucată. Nu vedeai la ei trăsăturile oţelite, aspre de eroi legendari sau de staruri de cinema de un anumit gen. Nici nu i-ai fi observat în mod obişnuit, probabil pentru că erau un pic mai rezervaţi, mai tăcuţi şi mai simpatici decât tinerii de vârsta lor. După atitudinea lor calmă şi relaxată îţi dădeai seama că sunt nişte oameni respectabili în viaţa de zi cu zi, oameni care nu aveau nevoie nici să se justifice printr-o acţiune neobişnuit de periculoasă, ce putea să-i coste viaţa, nici să aştepte ca aplauzele maselor să le spună cine sunt.

Însuşi modul în care Sedlmayr şi Mehringer au făcut turul de recunoaştere a versantului spune foarte multe despre

caracterul lor. Au abordat muntele cu calm şi fără tam-tam. Nu se vedea niciun zâmbet provocator pe feţele lor, nicio urmă de aroganţă. Ştiau foarte bine la ce se înhamă şi şi-au făcut pregătirile cu toată seriozitatea. Desigur, pregătirea adevărată, mentalitatea spirituală, anii lungi de antrenamente grele, evaluarea sobră a capacităţilor lor, toate acestea erau deja cu mult în urma lor. Ei nu aveau renume mondial, erau cunoscuţi doar într-un cerc restrâns de prieteni. Cei mai duri critici, toţi membri ai elitei alpinismului, ştiau că Sedlmayr şi Mehringer erau printre cei mai buni, cei mai atenţi, cei mai duri şi mai penetranţi alpinişti, testaţi şi încercaţi de o sută de ori pe cele mai grele ascensiuni.

Însă, chiar dacă îţi alegi coliba unui păstor drept bază, nu-ţi poţi ascunde cele mai tainice planuri într-un centru turistic. S-a răspândit zvonul că există doi tipi care intenţionează să încerce să escaladeze faţa nordică a Eigerului. Au fost o mulţime de voci bine intenţionate care avertizau. Dar ce rost au avertismentele şi sfaturile? Atunci nimeni nu ştia nimic despre versant; tot ce se ştia era înfăţişarea lui sumbră şi mereu schimbătoare – gheaţă, stâncă, zăpadă… avalanşe… torente de pietre care cădeau. O înfăţişare neprietenoasă şi nemiloasă. Tot ce puteai spune era: „Nu urcaţi pe versant, e oribil”. Dar era oroarea lui mai mare decât puterea dorinţei Omului, decât capacitatea lui? Cine putea răspunde la această întrebare? Nimeni nu fusese încă pe versant. Sedlmayr şi Mehringer aveau să fie primii. Iar ei se pregăteau pentru această ascensiune ca pentru nicio altă ascensiune din viaţa lor. Ştiau că nu va fi în niciun caz doar o premieră dificilă, ci o adevărată erupţie pe

Verticală, pe care cei doi aveau de gând s-o facă. Cât avea să dureze? Două-trei zile sau mai mult? Şi-au luat cu ei provizii pentru şase zile. Şi echipamentul lor era cel mai bun de la acea vreme. Cel mai rău lucru era că încă nu ştiau ce echipament va fi esenţial pe faţa nordică a Eigerului; oare versantul era de gheaţă sau de stâncă? Nici măcar cercetarea îndelungată printr-un telescop puternic nu a putut da un răspuns la această întrebare, pentru că versantul îşi modifica încontinuu aspectul de la o zi la alta, ba chiar de la o oră la alta. Singurele caracteristici constante erau măreţia sa nemiloasă şi totala inaccesibilitate. Toată experienţa câştigată pe alţi munţi părea inutilă aici. Experienţa acestui perete gigantic putea fi dobândită doar urcând pe versant.

Vremea avea să fie factorul decisiv. Cei doi bărbaţi din München ştiau asta prea bine. Dar ştiau şi că, aparent, faimoasa perioadă de vreme stabilă pe care ar fi trebuit s-o aştepte, după cele mai stricte norme de bază ale alpinismului, nu exista în ce priveşte faţa nordică a Eigerului. Vremea putea fi frumoasă pe o rază de câţiva kilometri; Eigerul şi faţa nordică au nişte condiţii climatice aparte. Un norişor, prins în puternicii curenţi ascendenţi datoraţi bazinului concav al peretelui, poate declanşa o groaznică furtună cu grindină, ninsoare şi vânturi dezlănţuite, în timp ce vizitatorii din Grindelwald, chiar dedesubt, fac plajă confortabil pe şezlongurile lor. Fiecare tip de vreme care urcă din câmpii se transformă cu sălbăticie pe acest versant. Chiar şi norii care şi-au epuizat deja rezerva de ploaie pe dealurile submontane se unesc din nou pe faţa Eigerului cu şi mai multă forţă, pentru a mai da o ultimă bătălie

disperată înainte de a pluti istoviţi în derivă către alte vârfuri, ca nişte zdrenţe inofensive de ceaţă. Sau diferenţa mare dintre aerul rece de pe versant şi aerul încălzit de soare din exterior formează un nor încărcat de tensiune, care biciuieşte flancurile Eigerului cu ploaie, ninsoare şi gheaţă.

Cei doi oameni, care au crezut că au descoperit un traseu – probabil singurul posibil – pe care să escaladeze versantul, observaseră toate acestea. Baza versantului era la aproximativ 2.100 de metri. Primii 240 de metri ai urcuşului – deşi abrupţi şi expuşi la avalanşe şi căderi de pietre – păreau dificili, dar nu imposibil de escaladat. Cu binoclul se puteau distinge nişte găuri în stâncă acolo sus – ferestrele staţiei Eigerwand de pe linia ferată Jungfrau, care urcă şerpuind câţiva kilometri prin inima muntelui. La vreo 360 de metri spre vest mai există o astfel de fereastră în galeria feroviară de pe versant, fereastra de la km 3,8 de la care, în timpul construcţiei liniei, aruncau sfărâmăturile de piatră. Desigur, puteau să ia trenul până la Eigerwand sau la fereastra de la km 3,8 şi să înceapă traseul de acolo; dar la fel de bine puteau să escaladeze Eigerul pe traseul normal şi să se uite de acolo la versant. Nu, linia ferată din interiorul muntelui era pentru restul lumii. Pentru cei interesaţi de escaladarea versantului, un singur lucru contează – o ascensiune, incontestabilă în opinia cercurilor sportive şi a celor de alpinişti, din punctul cel mai de jos până în vârful de 3.970 de metri al Eigerului.

Sedlmayr şi Mehringer au studiat versantul zile în şir, şi-au pregătit echipamentul pentru ascensiune, au stat ore întregi pe Wengernalp, uitându-se cu binoclul. Deasupra ferestrei galeriei

feroviare din faţa nordică se înălţa o treaptă verticală de stâncă de mai bine de 180 de metri. Oare putea fi escaladată? Asta se putea decide doar odată ajuns acolo. Deasupra treptei strălucea un câmp de gheaţă, Primul Neveu, cum este numit acum. Cât de înalt o fi fost? Cât de abrupt? Foarte greu de apreciat de jos răspunsul la aceste întrebări.

Mai sus, o a doua porţiune de stâncă, urmată de o imensă placă de zăpadă şi gheaţă, care va trebui urcată diagonal, spre stânga. Urma un al treilea neveu, ale cărui contururi de rocă şi gheaţă aveau o formă ciudată, semănând cu un şoim uriaş care se înalţă cu aripile desfăcute. Pentru a ajunge la ciocul acestui şoim trebuia să urci o creastă ascuţită rezemată de peretele de sub vârful perpendicular în acest punct – creastă botezată mai târziu „Fierul de Călcat” de alpiniştii care au urcat-o. Puteau fi oare escaladate toate acestea? De pe creastă trebuia traversat spre stânga acest al treilea neveu, de la capătul căruia porneşte o rampă abruptă care conduce diagonal stânga, străbătând versantul spre creasta Mittellegi. Poate fi oare urcată până la capăt? Se putea traversa oare spre dreapta pe firnul imens din care ţâşnesc firişoare de zăpadă şi gheaţă în toate direcţiile, semănând cu un păianjen uriaş ghemuit deasupra hăului de 1.500 de metri? Şi, în sfârşit: se putea oare urca de pe „Păianjen” pe vârf prin fisurile şi culoarele de mai sus?

Nimeni nu putea da un răspuns clar dacă nu încercase personal.

Max Sedlmayr şi Karl Mehringer au părăsit adăpostul din coliba păstorului de la Alpiglen în noaptea de 20 spre 21 august 1935. La 2 dimineaţa, pe data de 21 – într-o miercuri –, au

început să escaladeze versantul. De îndată ce s-a luminat de ziuă, s-au făcut cozi în jurul telescoapelor de la Grindelwald şi Kleine Scheidegg. Cât a fost ziua de lungă, oamenii i-au urmărit pe cei doi cutezători din München; criticile atoateştiutorilor s-au topit, înlocuite de admiraţie şi pură uimire. Cei doi se căţărau magnific, în ciuda verticalităţii versantului şi a rucsacurilor grele. Se vedea clar cum îşi filau coardă reciproc, cum îşi trăgeau rucsacurile după ei pe corzi pe porţiunile dificile. Niciun pas nechibzuit, nicio mişcare negândită. Chiar şi ghizii, care privesc cu suspiciune şi cu un ochi critic orice se întâmplă în sectorul lor de munte, au fost nevoiţi să recunoască faptul că urmăreau doi alpinişti desăvârşiţi.

Urmând un traseu perfect, drept în sus, spre vârf, fără să se oprească aproape deloc ca să se odihnească, Sedlmayr şi Mehringer urcau constant, ca o maşinărie care funcţiona perfect, lungime de coardă după lungime de coardă, aproape ca şi cum ar fi făcut o demonstraţie la o şcoală de alpinism. Până la apus, escaladaseră întreaga secţiune inferioară a versantului. La 2.900 de metri, cu 800 de metri mai sus de punctul în care îşi începuseră ascensiunea, şi-au instalat un bivuac, mult deasupra ferestrelor de la staţia Eigerwand, ale căror lumini străluceau aproape ca nişte stele.

Zorii zilei de joi. Chiar şi scepticii erau acum aproape convinşi că tentativa urma să aibă succes. Mulţi chiar pariau că cei doi vor ajunge pe vârf chiar în ziua aceea, la începutul după-amiezii. Dar versantul este teribil de înşelător. Mai era mult până în vârf, iar traseul era dificil, fiind neexplorat. Spectatorii, avizi de senzaţii, s-au arătat dezamăgiţi. Gladiatorii

lor sunt nişte leneşi. Nu mai e decât brâuleţul acela de stâncă ridicol; cât de înalt poate fi? Îşi exprimă dezaprobarea, scuturând furioşi din cap. Păi, nu pot fi mai mult de 20 de metri!

Dar nu. Nu erau 20 de metri, erau mai mult de 90. 90 de metri de stâncă verticală, pe care trebuiau să urce doi bărbaţi cu două rucsacuri grele. Şi aceşti doi bărbaţi erau alpinişti, nu gladiatori. Au atacat peretele, care era atât de dificil, că s-ar fi potrivit mai bine pe vreun turn din Dolomiţi decât pe această îngrozitoare faţă a Eigerului, filându-şi coarda şi protejându-se unul pe altul, niciunul conştient de faptul că erau – şi nici dorindu-şi să fie – urmăriţi. Gândurile lor erau departe de restul lumii, nu din cauza vreunui sentiment de superioritate, ci pur şi simplu pentru că muntele pusese stăpânire complet pe ei şi pentru că erau constrânşi să lupte cu fiecare fibră a fiinţei lor, cu toată vigilenţa unor oameni aflaţi în pericol de moarte, ca să cucerească porţiunea dificilă. De sus au început să cadă pietre şi fragmente de gheaţă; stânca este atât de abruptă, încât acestea zburau şuierând mult peste capetele lor. După ore lungi de eforturi istovitoare au ajuns în partea de sus a acestei trepte a peretelui. Dar era deja după-amiază.

A durat toată după-amiaza pentru a traversa acel prim neveu abrupt – cel ce pare atât de ridicol de scurt privit de jos. De nenumărate ori au fost văzuţi acoperindu-şi capetele cu rucsacurile sau folosindu-le pentru a se proteja în timp ce urcau. Se pornise artileria muntelui.

La amurg au făcut bivuac la marginea superioară a Primului Neveu. De jos nu se vedea dacă au loc să se aşeze; să se întindă

nici nu putea fi vorba. Păreau că sunt lipiţi de perete. A fost o noapte foarte lungă, dar vremea nu s-a stricat.

Toată ziua de vineri spectatorii i-au urmărit pe Sedlmayr şi pe Mehringer, care păreau că nu mai urcă deloc. Şi traversarea de la Primul la al Doilea Neveu părea să fie foarte dificilă. Dimensiunea imensă a acestui câmp de gheaţă putea fi intuită după mărimea punctuleţelor care erau bărbaţii, după distanţele scurte ce erau totuşi lungimi de coardă de 30 de metri. În repetate rânduri alpiniştii erau nevoiţi să se oprească, în mod clar pentru a se adăposti de pietre şi bucăţi de gheaţă care cădeau. Ridicarea rucsacurilor în coardă lua mult timp. Urcau încet, îngrozitor de încet, în timp ce orele treceau ca minutele; dar ei urcau spre muchia din stânga a celui de-al Doilea Neveu. Toată lumea se întreba: „Unde vor face bivuac?”. Nimeni nu avea să vadă, pentru că o perdea de ceaţă a coborât încet pe versantul muntelui, izolând o lume de cealaltă.

În timpul nopţii, vremea s-a stricat. O furtună puternică mătura crestele, ploaia biciuia văile şi, mai sus, vântul izbea grindina de versanţii muntelui. La început a fost doar o furtună cu fulgere, dar printre bubuiturile tunetelor se auzeau trosnetele şi pârâiturile pietrelor şi bucăţilor de gheaţă care cădeau. Atât de puternic era vacarmul de pe versantul înghiţit de furtună, încât a tulburat somnul liniştit al turiştilor de la Alpiglen şi de mai sus, de pe Kleine Scheidegg.

Vremea aceasta îngrozitoare a durat toată ziua de sâmbătă. La pocnetele căderilor de pietre s-a adăugat şi vuietul grăbit al avalanşelor. S-a făcut foarte frig. Temperatura din timpul nopţii a scăzut până la –8°C jos, la Kleine Scheidegg. Cât o fi fost acolo,

sus, pe faţa nordică? Oare mai erau în viaţă cei doi? Mulţi nu şi-au pierdut speranţa, dar nimeni nu avea de unde să ştie nimic despre lupta disperată, pe viaţă şi pe moarte, a lui Sedlmayr şi Mehringer, întrucât perdeaua de nori nu s-a risipit nici măcar pentru o clipă. A cincea lor zi pe versant a fost urmată de altă noapte ucigător de rece.

Era duminică, 25 august. Cine mai îndrăznea să creadă că cei doi bărbaţi din München puteau fi încă în viaţă? Apoi, spre amiază, ceaţa s-a ridicat pentru scurt timp. Unui privitor cu ochiul lipit de telescop nu-i vine să creadă. Dar, brusc, nu mai este nicio urmă de îndoială şi el strigă:

— Îi văd! Sunt în viaţă! Se mişcă! Urcă!

Şi chiar aşa şi era. Se vedeau punctele acelea minuscule, care urcau încet pe peretele abrupt şi neted de gheaţă, care duce la „Fierul de Călcat”. Deci chiar erau în viaţă, după cinci zile pe acest versant îngrozitor, după patru bivuacuri în ciuda frigului năprasnic, a furtunilor dezlănţuite, a avalanşelor, în ciuda tuturor. Erau în viaţă şi urcau.

Speranţa licărea din nou; privitorii au fost cuprinşi de un optimism nefiresc. Cu siguranţă că băieţii aveau să reuşească, în ciuda condiţiilor potrivnice. Altfel, cu siguranţă că s-ar fi întors din drum!

Dar ghizii şi alpiniştii, care îşi petrecuseră viaţa pe munţi, au rămas tăcuţi. Nu anunţi public că îi consideri deja pierduţi pe nişte oameni. Ghizii şi alpiniştii ştiau prea bine de ce nu făcuseră cale întoarsă: pentru că avalanşele şi căderile de pietre îi prinseseră într-o capcană teribilă. În plus, era vorba despre dificultăţile îngrozitoare ale stâncii, acum acoperită cu

gheaţă şi zăpadă şi în cel mai bun caz măturată de cascade de apă. Singura speranţă mai rămăsese să lupte ca să ajungă sus. Asta ştiau ghizii şi alpiniştii. Ei şi-au dat seama şi că Sedlmayr şi Mehringer, primii doi oameni care încercau să escaladeze faţa nordică, ştiau asta foarte bine şi că se luptau să urce mai departe pur şi simplu pentru că nu trebuie să te dai bătut.

Cei doi urcau mai departe, spre creasta ascuţită a „Fierului de Călcat”.

Perdeaua de ceaţă a coborât din nou, pentru a ascunde de ochii oamenilor ultimul act al primei tragedii de pe faţa nordică a Eigerului.

O vijelie care izbea fulgii de zăpadă orizontal de stânci, tunetul avalanşelor, vuietul cascadelor, în care se amesteca huruitul sacadat al căderilor de pietre cu un sunet strident – aceasta era melodia feţei nordice a Eigerului, orga cântând marşul funerar pentru Max Sedlmayr şi Karl Mehringer.

Marţi, pe 27, au ajuns pe munte nişte prieteni ai celor doi, printre care fratele lui Sedlmayr şi acel Gramminger care mai târziu avea să obţină un renume mondial în domeniul salvărilor montane. Ei au încercat din răsputeri să realizeze o acţiune de salvare, dar nu mai aveau ce salva. Nu se mai vedea şi nu se mai auzea nimic din vârf, de pe turnurile de pe creasta vestică sau de mai jos. Niciun sunet uman nu mai întrerupea glasul sumbru al muntelui. Era imposibil să urce pe versant de jos. Să-i ajute de sus ieşea de asemenea din discuţie.

Fratele lui Sedlmayr şi prietenii săi – toţi alpinişti încercaţi – stăteau neputincioşi în faţa furiei naturii dezlănţuite.

Nişte avioane militare elveţiene au încercat să zboare de-a

lungul versantului în zilele următoare. N-au găsit nici urmă de dispăruţi. Câteva săptămâni mai târziu, pe 19 septembrie, când vremea s-a îndreptat în sfârşit, a venit Ernst Udet, un as al aviaţiei germane. Aceasta era o întorsătură extraordinară a sorţii. În 1928 dr. Arnold Fanck îl iniţiase pe Udet în zborurile montane în timpul filmărilor pentru *Die weisse Hölle vom Piz Palü*. Atunci fusese doar o simulare; Udet trebuia să zboare aproape de o pantă de gheaţă pentru a încerca să localizeze un grup care se rătăcise şi să conducă operaţiunea de salvare. De data asta era vorba despre tragica realitate. Numai că acum nu se mai punea problema de a salva pe cineva, ci doar de a găsi nişte cadavre.

Fritz Steuri, extraordinarul ghid şi schior din Grindelwald, l-a însoţit pe Udet în acţiunea sa îndrăzneaţă. Zburând la doar 20 de metri de stâncă, l-au localizat pe unul dintre dispăruţi – care să fi fost? – afundat în zăpadă până la genunchi, încă în poziţie verticală, mort de frig în ultimul bivuac din zona „Fierului de Călcat”, la marginea superioară a celui de-al Treilea Neveu, cunoscut de atunci drept „Bivuacul Morţii”.

Doi oameni pieriseră pe versant.

Dar curajul nu se risipise, nici dorul etern de aventură, nici dorinţa de a păşi mai departe în necunoscut. S-a decis să se caute cadavrele în anul următor şi, dacă era posibil, să fie coborâte de pe munte.

În orice caz, se puteau identifica greşelile – greşeli care puteau fi evitate – făcute inevitabil de primii doi alpinişti doar pentru că au fost primii. Şi, dacă tinerii din lumea alpinismului, care debordează de viaţă, au simţit că îşi îndeplinesc datoria

faţă de morţi încercând să le aducă jos rămăşiţele pământeşti, entuziasmul şi imaginaţia lor au fost în acelaşi timp aţâţate de gândul la ameninţătorul versant şi la escaladarea lui.

Tinerii nu şi-au bătut capul cu limbile ascuţite ale războiului vorbelor care a izbucnit după prima tragedie de pe faţa nordică a Eigerului. Ei nu auzeau în ameninţările muntelui decât un cântec de sirenă, o provocare la adresa curajului lor. Au născocit chiar piosul neadevăr că este datoria lor să ducă mai departe moştenirea lăsată de cei care muriseră. Poate chiar l-au şi crezut. Dar adevăratul imbold venea din acel dor inexplicabil de veşnică aventură.

1936 avea să fie anul marcat de moartea cutremurătoare a ultimului supravieţuitor a două echipe, a omului care a încercat să se întoarcă din tărâmul de dincolo în lumea viilor – anul tragediei lui Toni Kurz.

1. Kurt Maix, *Im Banne der Dachstein-Südwand*, Das Bergland Buch, Salzburg, 1952.

Tragedia lui Toni Kurz

Aşa cum este adesea cazul cu oamenii de la munte, ale căror trăsături au fost înăsprite de vânturi şi de furtuni, astfel încât arată mai bătrâni în tinereţe şi mai tineri la bătrâneţe, faţa lui Albert von Almen pare fără vârstă. Ar putea avea la fel de bine 30 şi ceva de ani sau 50 şi ceva de ani.

Munţii i-au fost lui von Allmen profesori severi şi prieteni loiali, chiar dacă profesia îl duce mai mult prin piscuri decât pe ele. Căci Albert este paznic de sector pe linia ferată Jungfrau. Răspunde de tot ce se întâmplă de-a lungul liniei care străbate inima Eigerului şi are grijă să nu se întâmple nimic rău în această lungă secţiune de tuneluri, dar este la fel de interesat şi de tot ce se petrece afară. E adevărat, nu îi înţelege deloc pe tinerii care încearcă să se caţăre pe teribilul perete al Eigerului, dar, chiar dacă îi crede un pic nebuni, are o slăbiciune pentru ei. Albert von Almen are ochi blânzi. Sunt înconjuraţi de multe riduri mici care stau mărturie nu numai grijilor şi vieţii grele din munţi, ci şi bucuriei râsului.

La prânz, pe 21 iulie 1936, Albert stătea în faţa intrării în galerie la km 3,8, după ce deschisese uşa grea de lemn.

Era într-o marţi. Patru alpinişti erau pe versant încă de sâmbătă, 18 iulie: doi austrieci, Edi Rainer şi Willy Angerer, şi doi bavarezi, Anderl Hinterstoisser şi Toni Kurz. Toată lumea îl simpatiza pe Toni Kurz, cu faţa sa proaspătă şi constituţia

zveltă, nu numai pentru că era şi el ghid profesionist, ci şi datorită râsului său. Când râdea Toni, parcă râdea însăşi viaţa. Toţi erau tineri; Angerer, cel mai mare, avea 27 de ani, Kurz şi Hinterstoisser doar 23. Urcaseră deja aproape la fel de sus pe versant ca Sedlmayr şi Mehringer cu un an înainte, în încercarea lor nefastă din care nu s-au mai întors. Dar aceştia patru aveau să se întoarcă nevătămaţi; ceea ce demonstraseră în ultimele câteva zile era un motiv întemeiat pentru a spera că de data aceasta nu va mai fi niciun dezastru.

Niciunul dintre cei prezenţi nu mai văzuse o căţărare aşa de magnifică. E adevărat, unul dintre alpinişti, poate Angerer, părea să fi fost lovit de o piatră. De asta echipa se deplasa atât de încet de două zile şi probabil de asta hotărâseră să se întoarcă. Coborârea pe câmpuri de gheaţă şi pereţi de stâncă măturaţi de căderi de pietre şi avalanşe părea îngrozitoare, dar cei patru coborau constant, deşi foarte încet, spre siguranţa oferită de terenul mai puţin dificil de mai jos, evident binedispuşi şi fără niciun moment de ezitare. Cei trei în putere aveau mereu grijă de cel care în mod clar era rănit. N-aveau cum să fie răi băieţii ăştia care aveau atâta grijă unul de altul. Sigur erau băieţi buni, deşi un pic cam trăsniţi.

Albert von Almen s-a gândit la turiştii şi la excursioniştii de duminică, la bărbaţii blazaţi şi doamnele în pantofi cu toc care se duceau la fereastra tunelului în staţia Eigerwand şi scoteau *ah*-uri şi *oh*-uri privind ceea ce lor li se păreau adâncurile terifiante şi înălţimile nemăsurate ale prăpastiei Eigerului. Oameni de genul ăsta, avizi de senzaţie, se înghesuiau acum în jurul telescoapelor de la Grindelwald şi Kleine Scheidegg. Şi

mai erau proclamaţiile atoateştiutorilor, ocupaţi să cântărească şansele unei noi catastrofe sau ale întoarcerii în siguranţă în vale a celor patru bărbaţi, teferi şi nevătămaţi.

Trebuie să se întoarcă teferi, se gândea Albert. Avea o simpatie pentru tineri, pentru tineri în general, dar mai ales pentru aceştia patru de pe versant. Ar fi o idee bună să arunce o privire şi să audă din gura lor cum se descurcă. Allmen a tras zăvoarele uşilor grele din lemn şi a ieşit afară, cum făcuse de sute de ori înainte. Era obişnuit cu înfăţişarea feroce a versantului, dar în acea zi, poate pentru că erau oameni pe el, părea deosebit de înfricoşător. Un strat sticlos de gheaţă acoperea stânca; ici şi colo mai cădea pocnind câte o piatră; multe dintre aceste gloanţe mortale cădeau şuierând ameninţător sute de metri paralel cu versantul. Şi mai era şi fâşâitul avalanşelor de zăpadă ce alunecau la vale, adevărate cascade de zăpadă şi gheaţă. Însuşi gândul că existau oameni în carne şi oase undeva în acel iad vertical era apăsător. Oare mai erau în viaţă?

Albert von Almen a strigat, a ascultat, a strigat din nou.

Apoi a auzit răspunsul. Un răspuns vesel şi jovial. Vocile a patru tineri care strigau şi chiuiau. Albert nu-i vedea, dar, judecând după sunet, nu puteau fi la mai mult de 100-120 de metri deasupra lui. I se părea incredibil că cineva putea să coboare aceste stânci pline de gheaţă, verticale sau chiar surplombate, măturate încontinuu de căderi de pietre, dar aceşti copii nebuni arătaseră de atâtea ori că e posibil să escaladezi lucruri imposibile. Şi, mai presus de toate, strigătele care veneau de sus erau vesele:

— Venim jos. Totul e bine!

Erau toţi bine. Inima paznicului de sector bătea mai repede, de bucurie.

— Vă fac un ceai fierbinte! le-a strigat înapoi.

Zâmbind încântat, Albert von Almen a intrat înapoi pe uşa galeriei, s-a întors în adăpostul lui din interiorul muntelui şi a pus pe foc un ceainic mare cu apă pentru ceai. Parcă îi şi vedea deja sosind pe cei patru băieţi, epuizaţi, răniţi poate de pietre, poate degeraţi, dar vii şi fericiţi. Îi va întâmpina cu ceaiul său aburind. Nu exista băutură mai bună decât un ceai fierbinte pentru nişte oameni degeraţi şi extenuaţi. Era cam supărat că durează atât până dă apa în clocot; flăcăii ăia aveau să apară dintr-o clipă în alta.

Dar flăcăii nu au apărut dintr-o clipă în alta.

N-au apărut mult timp după ce ceaiul a fost gata. Albert a pus licoarea chihlimbarie la foc mic, doar cât s-o ţină caldă.

Totuşi, flăcăii nu au mai apărut şi paznicul de sector, acest om a cărui vârstă era imposibil de ghicit, a avut timp să se mai gândească…

Drept e că nu puteai condamna publicul avid de senzaţie pentru că se îmbulzea curios în jurul telescoapelor. Aceste ascensiuni pe faţa Eigerului ajunseseră motiv de publicitate. Presa şi radioul preluaseră controlul „dramei Eigerului”. Unele reportaje erau suficient de bune, scrise în cunoştinţă de cauză de nişte adevăraţi montaniarzi, altele dovedeau o lipsă jalnică de cunoaştere a subiectului.

1936 începuse prost. Primii care au ajuns fuseseră cei doi din München, Albert Herbst şi Hans Teufel, care erau deja la

Kleine Scheidegg înainte de sfârşitul lunii mai. Veniseră oare să caute victimele de anul trecut? Poate că se gândiseră şi la asta, dar scopul lor secret era cu siguranţă escaladarea versantului. Erau nişte alpinişti extraordinari, asta cu siguranţă, dar probabil că le lipseau calmul şi relaxarea care sunt amprenta unui maestru al alpinismului.

Ei nu s-au aventurat nebuneşte pe faţa Eigerului. Ştiau că a escalada acel perete gigantic atât de devreme, în condiţii aproape de iarnă, ar fi o sinucidere, dar aşteptarea devenea de nesuportat. Conform calendarului, era vară deja, dar furtunile şi zăpada nu păreau să ţină seama de asta. Aşa că Teufel şi Herbst au decis, ca antrenament, să escaladeze faţa nordică, încă neexplorată, a Schneehornului. Aceasta era o pantă acoperită de gheaţă şi zăpadă. Condiţiile nu erau nici pe departe favorabile. După ninsorile masive zăpada încă proaspătă nu apucase să adere în totalitate şi ferm la stratul vechi de zăpadă de dedesubt. În ciuda acestui fapt, cei doi au atacat panta de gheaţă pe 1 iulie şi au reuşit să ajungă la cornişa de pe vârf, sub care au fost forţaţi să facă un bivuac. Nu au fost afectaţi de noaptea petrecută sub cerul liber şi, în dimineaţa următoare, au ajuns pe vârf şi l-au traversat. Totul părea să meargă bine, dar la coborâre, în timp ce traversau o pantă acoperită de zăpadă, s-a pornit o avalanşă, care i-a purtat cu ea vreo 200 de metri. Teufel a fost izbit de muchia unei crevase, rupându-şi gâtul. Herbst a scăpat cu viaţă.

Începuse destul de rău…

Câteva zile mai târziu au sosit doi austrieci, Angerer şi Rainer, care şi-au instalat un cort lângă Scheidegg, amândoi

alpinişti încercaţi, în special pe stâncă. Ca atare, erau deosebit de pricepuţi la orientarea pe pereţi de stâncă verticali. Şi-au adus aminte cât de dificilă se dovedise marea treaptă de stâncă de sub Primul Neveu şi cum îi storsese de puteri pe Sedlmayr şi pe Mehringer. Ei erau siguri că trebuie să existe o rută directă prin dreapta – pe ceea ce mai târziu a ajuns să fie cunoscut drept „Primul Pilier" şi „Pilierul Zdrobit" – spre peretele neted, perpendicular şi inaccesibil Rote Fluh (Ţancul Roşu, o caracteristică a bazei Eigerului). Sub aceasta, trebuie să existe o modalitate de a traversa până la Primul Neveu. Ar fi oare posibil un astfel de traverseu?

Luni, pe 6 iulie, Angerer şi Rainer au început să escaladeze versantul pe noul traseu.

Cum arăta peretele la acel moment?

Regretatul Othmar Gurtner, marele alpinist elveţian şi bine-cunoscut autor în domeniu, a scris următoarele pe 8 iulie, într-un ziar din Zürich, *Sport*:

O perioadă cu vreme neobişnuit de schimbătoare a împiedicat procesul de îngheţare în ultimele câteva săptămâni. Ninsorile abundente şi zilele reci şi aspre au menţinut zăpada afânată până la o altitudine de 2.400 de metri… Dacă cercetezi cu atenţie faţa nordică a Eigerului şi condiţiile sale, ajungi să tragi următoarea concluzie posibil înşelătoare: ţinând cont de stratul masiv de zăpadă care acoperă porţiunile inferioare ale versantului şi de cele două mari scuturi de gheaţă de deasupra staţiei Eigerwand, este recomandabilă ascensiunea în orele friguroase ale dimineţii, când zăpada topită de soarele după-

amiezii devine din nou tare. Poţi să loveşti cu vârful piciorului pentru a face trepte în condiţii de siguranţă fără să foloseşti pioletul şi să avansezi foarte rapid pe o astfel de zăpadă; în acelaşi timp, din cauză că nu a îngheţat, nu s-a consolidat ferm cu zăpada veche de dedesubt. Din cauză că soarele nu prea ajunge pe faţa nordică a Eigerului, se comportă ca zăpada tipică de iarnă. Mai sus pe versant şi mai ales pe structura vârfului, aproape verticală, zăpada afânată este lipită de stânci ca praful strâns cu mătura. Iar ici şi colo se vede sclipirea gheţii… această gheaţă îşi are originea în apa topită care se prelinge din masiva cuşmă de zăpadă a muntelui. Atât timp cât există gheaţă prinsă de structura vârfului, întregul versant este serios ameninţat de căderi de gheaţă. Apoi se pot vedea adevărate torente care se prăbuşesc la vale şi cratere formate de ele în zăpadă în imediata apropiere. Acestea sunt condiţiile terifiante dintre iarnă şi vară pe versant…

În timp ce scriem această relatare, echipa Rainer-Angerer escaladează „conform planului” peretele dătător de moarte ale cărui condiţii au fost detaliate mai sus…

Avertizarea exprimată în acest reportaj a fost scrisă de un foarte mare expert.

Dar Angerer şi Rainer nu erau o echipă de sinucigaşi. Şi erau conştienţi de marele pericol, care depăşea toată puterea şi curajul omului. Ei au reuşit să inaugureze o nouă rută pe partea de jos a versantului, până sub Rote Fluh, unde au făcut bivuac; a doua zi dimineaţă, pe 7 iulie, au coborât şi au ajuns la cortul lor uzi până la piele şi obosiţi, dar teferi şi nevătămaţi.

— Vom încerca din nou, au spus ei, de îndată ce se

îmbunătăţesc condiţiile.

Ziarele au mirosit aici o ştire de senzaţie. Acum, că tentativele de escaladare intraseră în lumina reflectoarelor interesului public, cititorii lor aveau dreptul de a fi informaţi în detaliu despre ceea ce se întâmplă pe faţa Eigerului. Articolele erau aproape ca nişte comunicate ale Statului-Major General din timpul unui război – chiar şi titlurile repetate constant: „Bătălia cu peretele Eigerului”, „Concursul acrobatic pe faţa Eigerului”, „Versantul prinde din nou viaţă”, „Acalmie în bătălia Eigerului”, „Investiţia totală”, „Primul asalt respins”. Şi uneori făceau chiar şi jocuri de cuvinte, cum ar fi *Mordwand* pentru *Nordwand*[1]*.

Neşansa lui Herbst şi Teufel a apărut în numeroase ziare la secţiunea „Accidente şi crime”. Au apărut multe comentarii sarcastice pe tema alpiniştilor „extremi” şi a publicului, avid de spectacol. Dar era oare într-adevăr surprinzător că oameni care nu ştiau nimic despre munţi făceau pelerinaje cu miile pentru a savura un fior de groază în timp ce stăteau, în perfectă siguranţă, cu ochiul lipit de telescop? Faţa Eigerului devenise o magnifică scenă naturală.

Ziarele din 7 şi 8 iulie apreciau cu siguranţă faptul că Rainer şi Angerer se întorseseră teferi şi nevătămaţi. Totuşi, fiecare cuvânt şi fiecare mişcare ale celor doi erau înregistrate şi interpretate de toţi cum aveau chef (căci gladiatorii trebuie neapărat să se închine dorinţelor publicului lor), însă alpiniştii nu voiau decât să fie lăsaţi în pace şi, văzând că nu au şanse, s-au apărat cum au ştiut. S-au rostit multe fraze sforăitoare cărora li se atribuia mai multă greutate decât se acordă în mod

normal declaraţiilor VIP-urilor.

— Mai facem o încercare! au spus ei.

Câtă infatuare, după bivuacul sumbru, pe care multe ziare îl descriseseră ca pe o luptă pe viaţă şi pe moarte, în timp ce Angerer şi Rainer râd dispreţuitori:

— Sumbru? Nu, doar un pic cam ud!

Şi, din moment ce pe aceştia nu îi interesau mondenităţile, ci erau doar nişte tineri obişnuiţi, care nu cântăreau fiecare cuvânt şi cu siguranţă nu bănuiau că sub tensiunea momentului s-ar fi dat vorbelor lor o importanţă nejustificată sau ar fi fost relatate în mod greşit, iată ce au răspuns tirului de întrebări despre motivul pentru care au venit hotărâţi să aibă o astfel de aventură:

— Trebuie să vă urcăm peretele în locul vostru, dacă voi nu faceţi asta!

Sau, şi mai potrivit cu tinereţea lor patetică şi vremurile în care au trăit:

— Trebuie să învingem peretele sau trebuie să ne învingă el pe noi!

Asta a stârnit o nouă furtună.

În acest context, un articol din *Berner Bund*, care afirma: „Oricine a ajuns să-i cunoască pe aceşti băieţi simpatici şi veseli le doreşte din toată inima succes în aventura lor”, a contribuit mult la alinarea rănilor.

Cu toate acestea, nici ridicolul şi nici solemnitatea nu puteau influenţa evenimentele. Sâmbătă, pe 18 iulie 1936, cele două echipe, Angerer-Rainer şi Hinterstoisser-Kurz, au început să escaladeze versantul. La început s-au căţărat independent; la

nivelul bivuacului ocupat anterior de cei doi austrieci s-au unit, formând o echipă de patru. Coarda care îi lega nu mai era pentru ei o sfoară de cânepă, ci o arteră vie, părând a spune: „La bine şi la rău, suntem împreună”. Aceasta era o acţiune neobişnuit de îndrăzneaţă, dar în niciun caz nechibzuită.

Au reuşit să străbată fisura extrem de dificilă de sub Rote Fluh. Deasupra ei, Andreas Hinterstoisser a fost primul care a făcut traversarea până la Primul Neveu, căţărându-se ca la carte cu ajutorul corzii. Această tehnică de „traversare cu tracţiune de coardă” fusese descoperită şi dezvoltată înainte de Primul Război Mondial de maestrul alpinismului, Hans Dülfer, în timpul primelor sale ascensiuni pe faţa estică a muntelui Fleischbank şi pe peretele vestic al masivului Totenkirchl din Kaisergebirge. În acest fel, Dülfer a arătat cum se pot lega porţiuni escaladabile prin utilizarea „tensiunii” oblice a corzii pe porţiunile neescaladabile. Era şi o glumă care circula pe vremea aia despre tehnica lui Dülfer: „Tu du-te cât merge, iar atunci când nu mai merge, fă o traversare şi apoi continuă”.

Tocmai acest gen de traversare a făcut Hinterstoisser pe faţa Eigerului. Descoperise cheia ascensiunii. După ce au terminat toţi traverseul, el a recuperat frânghia de balustradă. Făcând asta, a aruncat cheia. În cazul în care trebuiau să se întoarcă, uşa pe care ar fi putut să o facă era acum încuiată în urma lor… dar cine se gândea la retragere?

Mulţi se uitau la cei patru bărbaţi cu binoclul. Iar spectatorii au uitat de critici, plini de admiraţie, chiar de uimire, văzând viteza şi hotărârea cu care cele două echipe au traversat Primul Neveu, au urcat dincolo de el şi au atins bariera dintre el şi al

Doilea Neveu – mai mare. De la tentativa lui Sedlmayr şi Mehringer, toată lumea ştia cât de dificile erau probabil acele stânci.

Dar ce se întâmplase? Dintr-odată, cei din a doua echipă, Rainer şi Angerer, au fost văzuţi urmându-i pe lideri încet şi ezitant. Hinterstoisser şi Kurz urcau deja spre stâncile aflate mai sus de Rote Fluh. Ceilalţi doi au rămas nemişcaţi mult timp. Apoi s-a văzut că unul îl sprijinea pe celălalt. Fusese oare un accident?

Nu se va şti niciodată exact ce s-a întâmplat, dar pare aproape sigur că Angerer a fost lovit de o piatră şi Rainer avea grijă de el. Apoi Hinterstoisser şi Kurz au fost văzuţi lăsând în jos o coardă din regruparea lor, care era în mod clar ferită de bombardamentul de pietre. Unindu-şi eforturile, au reuşit să-l aducă pe Angerer până sus, la ei. Rainer l-a urmat rapid, fără să utilizeze coarda de urgenţă.

Acest mic cuib în stâncă, mai sus de Rote Fluh, a devenit astfel primul loc de bivuac pentru această echipă de patru. Ajunseseră la o altitudine incredibilă în prima lor zi – peste jumătate din perete.

În dimineaţa zilei de duminică, pe 19, erau şi mai mulţi oameni în jurul telescoapelor. I-au văzut pe cei patru părăsind bivuacul pe la ora 7. Şi cum se simţea rănitul? Evident mai bine, căci, în loc să se retragă, continuau să urce, peste imensa pantă a celui de-al Doilea Neveu. Însă se mişcau mai încet decât în prima zi. Or fi obosit cu toţii sau era din cauza rănitului? De ce nu s-au întors?

Un lucru este însă sigur: cei patru bărbaţi erau o echipă

unită, indisolubilă. Kurz şi Hinterstoisser, care urcau în frunte din nou, nu s-au gândit nicio clipă să-l lase în urmă pe Rainer cu rănitul. Austriecii nu voiau să le răpească celorlalţi doi şansa de a ajunge pe vârf. Aşa că au rămas toţi împreună, deşi liderii trebuiau deseori să aştepte destul de mult.

Vremea nu era nici bună, nici foarte rea. În contextul Eigerului, condiţiile erau suportabile. Până la sfârşitul zilei de duminică echipa ajunsese la al Treilea Neveu; un pic mai jos de bivuacul care se dovedise fatal pentru Sedlmayr şi Mehringer, cei patru s-au pregătit să-şi petreacă a doua noapte sub cerul liber. Fusese o zi productivă, dar nu urcaseră îndeajuns ca să fie siguri că vor reuşi să atingă vârful în ziua următoare. Cum avea să fie noaptea? Cum se simte Angerer, dar ceilalţi trei? Spectatorii de jos, din vale, nu au răspuns la niciuna dintre aceste întrebări. Se retrag toţi, turiştii curioşi, reporterii, ghizii şi alpiniştii. Se va vedea mâine…

Luni, 20 iulie. Din nou, nu s-a văzut nicio mişcare în bivuac până la ora 7. Era un loc minuscul, unde abia dacă era loc să stai jos. Din nou, Kurz şi Hinterstoisser au început să urce panta abruptă de gheaţă care ducea la „Bivuacul Morţii”. După aproximativ o jumătate de oră s-au oprit. Ceilalţi nu-i mai urmau. Nimeni nu ştie ce şi-au spus cei patru unul altuia. Orice ar fi fost, decizia luată a fost crucială şi amară pentru lideri, o chestiune de viaţă şi de moarte pentru ceilalţi doi. În mod clar, Angerer nu mai era în stare să urce mai departe.

Dintr-odată, Hinterstoisser şi Kurz au fost văzuţi coborând la bivuac, unde au rămas o vreme, apoi au început să coboare toţi împreună. O fiinţă umană era mai importantă decât simpla

escaladare a unui versant. Poate că, dacă îşi uneau forţele, reuşeau să-l coboare pe rănit?

Au traversat panta masivă a celui de-al Doilea Neveu relativ repede, dar coborârea treptei stâncoase, pe coarda dublă, până la Primul Neveu a durat mai multe ore. Încă o dată observatorii au fost uimiţi de grija şi hotărârea cu care erau manipulate corzile. Dar s-a înnoptat tocmai când ajunseseră pe neveul de jos. Au campat pentru a treia noapte pe versant aproape de locul unde făcuseră al doilea bivuac Sedlmayr şi Mehringer. Probabil că hainele de pe ei erau ude leoarcă şi acest al treilea bivuac trebuie să-i fi secătuit de puteri. Însă trei dintre ei trebuiau să aibă acum suficientă forţă şi pentru al patrulea. Nu reuşiseră să coboare decât vreo 300 de metri toată ziua; sub ei se căscau încă cel puţin 1.000. Cu toate acestea, odată ce depăşeau Traversarea şi Fisura Dificilă, siguranţa văii nu avea să mai fie atât de departe. Cunoşteau acea porţiune a peretelui pentru că o mai coborâseră deja o dată.

Da, dar Traversarea aceea…

Aceasta avea să fie punctul crucial al zilei de marţi, 21 iulie. Toţi patru păreau să fi suportat bivuacul destul de bine, pentru că au coborât panta de gheaţă, spre capătul Traversării, într-un ritm bun. Dar în acel moment, cei care îi urmăreau nu au mai văzut dintr-odată decât trei alpinişti. Căzuse oare unul dintre ei?

Ceaţa a învăluit versantul, vântul a început să se înteţească, huruitul pietrelor care cădeau a devenit mai strident, avalanşe de zăpadă afânată măturau urmele coborârii din ziua precedentă. Cei patru aveau să scape de pericolul cel mare al

căderilor de pietre odată ce ajungeau în siguranţă dincolo de Traversare. Dar unde dispăruse al patrulea?

Când perdeaua de nori s-a dat din nou la o parte, oamenii de la telescoape i-au putut vedea iarăşi pe toţi cei patru alpinişti, dar Angerer, aparent *hors de combat*, nu mai lua parte la încercările de a învinge Traversarea. Un om părea să fi preluat conducerea în aceste eforturi – cu siguranţă că trebuie să fi fost Hinterstoisser, omul care traversase primul acest punct-cheie la urcare. Dar acum nu mai este nicio coardă fixată de stâncă pe care să traverseze. Şi stânca nu pare a fi escaladabilă fără mijloace artificiale de care să se ajute.

Vremea se înrăutăţea, de fapt se stricase deja. Probabil că apa care până atunci cursese tot timpul pe stâncă se transformase în gheaţă. Toţi experţii cu binocluri simţeau tragedia îngrozitoare care urma. Nu mai aveau pe unde să se retragă; nimeni nu se putea deplasa pe stratul sticlos care acoperea stânca, nici chiar un Andreas Hinterstoisser. Orele preţioase ale întregii dimineţi au fost irosite în încercări zadarnice, frustrante, incredibil de epuizante şi de periculoase. Şi apoi a venit ultima decizie disperată: să coboare direct în jos pe peretele vertical de stâncă, înalt de 180-200 de metri, care în unele puncte este chiar surplombat.

Singura cale de coborâre era prin raza pietrelor şi avalanşelor. Lui Sedlmayr şi Mehringer le luase o zi întreagă pentru a urca această porţiune, iar asta pe vreme frumoasă şi pe stâncă uscată. Acum pe munte se dezlănţuise iadul. Dar era singura şansă.

Au început să pregătească corzile pentru coborârea în gol.

Acesta a fost momentul în care au auzit strigătele lui Albert von Almen de jos.

Striga cineva, atât de aproape? Atunci lucrurile n-aveau cum să meargă chiar aşa de rău! Un glas de om, dând putere şi curaj şi certitudinea că încă exista o punte care îi lega de lumea celor vii. Şi, în ciuda pericolelor şi a faptului că ei conştientizau pe deplin gravitatea situaţiei lor, cu toţii au strigat veseli:

— Totul e bine!

Niciun strigăt de ajutor, nici măcar o recunoaştere a pericolului terifiant în care se aflau.

Toate bune…

Albert von Almen începea să se supere. Cât credeau ei că o să le păstreze ceaiul cald? Apoi iritarea lui s-a preschimbat în teamă. Trecuseră două ore de când vorbise cu alpiniştii şi încă nu era nicio mişcare la intrarea în galerie. Or fi coborât pe lângă ea? N-or fi văzut pragul de sub fereastră?

Paznicul de sector s-a întors la uşă. Versantul arăta sumbru şi îngrozitor; vizibilitatea era foarte redusă; ceaţa se ridica peste tot. Pietrele şi avalanşele îşi cântau cântecul nemilos. Albert a strigat.

Şi cineva i-a răspuns.

De data aceasta nu un chiuit vesel, ci un răspuns şocant dat de un singur om, ultimul supravieţuitor singuratic, care striga după ajutor… Toni Kurz.

Vocea unui tânăr ghid incredibil de tenace, crescut în Bavaria, în umbra Watzmannului; un om care îi salvase pe mulţi aflaţi la ananghie în munţi, dar care nu mai strigase niciodată după ajutor. Dar acum striga, disperat să trăiască.

— Ajutor! Ajutor! Ceilalţi sunt toţi morţi. Eu sunt singurul rămas în viaţă. Ajutor!

Vântul, avalanşele şi pietrele care şuierau împiedicau un schimb de informaţii mai exacte. În orice caz, Albert von Almen nu îi putea da niciun ajutor de unul singur. A strigat: „Venim!” şi s-a grăbit înapoi în galerie, repezindu-se la telefon.

Staţia Eigergletscher, mai jos, a răspuns apelului său.

— Aici Allmen. A avut loc un dezastru îngrozitor pe versant. Există un singur supravieţuitor. Trebuie să-l aducem jos. Aveţi vreun ghid acolo?

Da, erau ghizi acolo – Hans Schlunegger, cu Christian şi Adolf Rubi, toţi din Wengen. Da, vor urca, de bunăvoie, chiar şi în pofida instrucţiunilor. Era un caz în care omenia triumfa în faţa regulamentelor.

Căci Bohren, ghidul-şef de la Grindelwald, fiind preocupat de siguranţa ghizilor din subordinea sa, emisese un comunicat către Comisia Ghizilor din Berna şi către Comitetul Central al Clubului Alpin Elveţian, care fusese preluat şi de ziarul *Echo von Grindelwald.*

> Nu poţi să nu priveşti cu îndoială tentativele de a escalada faţa nordică a Eigerului. Ele indică limpede o mare schimbare ce a avut loc în concepţia privind sportul numit alpinism. Trebuie să acceptăm că cei care iau parte la astfel de încercări sunt conştienţi de pericolele la care se expun, dar nimeni nu se poate aştepta să fie trimişi ghizi, în condiţii nefavorabile, într-o operaţiune de salvare, în cazul altor accidente pe faţa nordică a Eigerului… Nu îi vom putea forţa pe ghizii noştri să ia parte obligatoriu la genul de acrobaţii pe care alţii le întreprind voluntar.

Aceasta era poziţia exprimată de ghidul-şef. Nimeni nu ar fi putut să le impute nimic ghizilor de la staţia Eigergletscher dacă ar fi refuzat să facă un pas pe versant atunci când au auzit de accident. Dar mai rămăsese un om în viaţă. Erau cu toţii hotărâţi să-l salveze, să-l smulgă, dacă era posibil, din ghearele acelui perete fatal.

Calea ferată le-a pus la dispoziţie un tren, care i-a dus imediat la fereastra galeriei de la km 3,8; prin aceasta au ieşit pe versant, scânteind sub stratul de gheaţă. Vârtejuri de pulbere de zăpadă îi izbeau în faţă, în timp ce traversau oblic, fără o vorbă, urcând pe pragurile lunecoase şi înşelătoare, până au reuşit să ajungă cam la 100 de metri sub locul unde atârna Toni Kurz spânzurat în coardă, într-o buclă[2*].

În vocea sa – încă uimitor de puternică – se amestecau uşurarea şi disperarea când i-a auzit pe salvatorii lui şi le-a răspuns.

— Eu sunt singurul supravieţuitor. Hinterstoisser s-a desprins şi a căzut în prăpastie. Coarda l-a tras sus pe Rainer şi l-a blocat într-o carabinieră. A îngheţat acolo. Şi Angerer a murit, agăţat sub mine, sugrumat de coardă când a căzut…

— Bine, amice. Am venit să te ajutăm.

— Ştiu! a strigat Toni. Dar trebuie să veniţi pe sus, prin dreapta, prin fisura în care am lăsat nişte pitoane când am urcat. Apoi aţi putea ajunge la mine cu trei rapeluri pe coardă dublă.

— Asta e imposibil, amice. Nimeni n-ar putea ajunge sus cu gheaţa asta.

— Nu mă puteţi salva de jos! le-a strigat Kurz.

Se apropia noaptea. Ghizii trebuiau să se grăbească dacă voiau să se întoarcă teferi la fereastra galeriei înainte de căderea întunericului. Au strigat spre Kurz:

— Poţi să mai rezişti încă o noapte, amice?!

— Nu! Nu! Nu!

Cuvintele acestea le-au rămas ghizilor întipărite în minte. Nu aveau să le uite niciodată. Dar nu aveau cum să-l ajute pe întuneric, pe acest versant, pe o aşa vreme.

— Rezistă, amice! au strigat. Ne întoarcem în zori!

Au auzit mult timp strigătele lui Toni, în timp ce coborau.

Trebuie să fi fost o noapte îngrozitoare pentru tânărul ghid din Berchtesgaden. Dar dorinţa de viaţă era foarte puternică. În ciuda vijeliei, a torentelor de pietre, a frigului îngrozitor, a supravieţuit nopţii, legănat în bucla lui de coardă. Era atât de frig, încât apa dezgheţată de căldura corpului său îngheţa din nou imediat. De colţii crampoanelor legate de bocancii lui s-au format ţurţuri lungi de 20 de centimetri. Toni şi-a pierdut mănuşa de la mâna stângă; degetele, mâna, apoi tot braţul i-au îngheţat într-o masă diformă, imobilă. Dar, când s-a luminat de ziuă, viaţa încă pâlpâia în corpul său care agoniza. Şi vocea lui era puternică şi clară, atunci când ghizii au luat din nou legătura cu el.

Arnold Glatthard li se alăturase acum lui Schlunegger şi fraţilor Rubi. Cei patru ghizi erau gata să lupte împreună cu acest perete nemilos pentru a salva viaţa tânărului lor coleg din Bavaria. Stâncile erau acoperite de un strat îngrozitor de gheaţă. Părea aproape imposibil să te caţări. Şi Toni încerca din nou să-i convingă:

— Nu mă puteţi salva decât de sus. Trebuie să urcaţi fisura…

Era imposibil. Nici chiar Kurz şi Hinterstoisser, în plină formă, nu ar fi putut urca fisura în astfel de condiţii. Era o pantă care chiar şi pe vreme bună i-ar fi pus serios la încercare pe aceşti patru bărbaţi, ghizi de primă mână, crescuţi în marea tradiţie a ghizilor maeştri la căţărat, dar care nu cunoşteau prea bine tehnica escaladării moderne, artificiale. Ar fi fost nevoie tocmai de acel gen de „acrobaţie” împotriva căruia ghidul-şef Bohren luase poziţie atât de ferm.

Cu toate acestea, cei patru ghizi au reuşit să ajungă într-un punct aflat la numai vreo 40 de metri mai jos de locul unde era agăţat Toni Kurz în coardă. Surplomba era atât de proeminentă, încât nu-l mai vedeau de acolo. Dacă Toni Kurz ar mai fi avut o coardă pe care să facă un rapel, ar fi fost salvat. Dar cum să-i dea una? Tentativele de a folosi rachete au dat greş. Coarda a trecut pe lângă Kurz, departe de faţa versantului. Nu mai rămăsese decât o soluţie.

— Poţi să laşi o sfoară în jos, l-au întrebat, ca să legăm de ea o coardă, pitoane şi orice altceva mai ai nevoie?

— Nu am nicio coardă, a venit răspunsul.

— Atunci coboară cât de mult poţi şi taie coarda legată de corpul lui Angerer. Apoi urcă înapoi şi taie coarda mai sus de tine. După aia descâlceşte bucăţile de coardă pe care le recuperezi, leagă-le una de cealaltă şi lasă sfoara rezultată să alunece până la noi.

Răspunsul a fost un geamăt:

— Am să încerc.

Puţin mai târziu au auzit lovituri de piolet. Părea incredibil

că Toni Kurz era în stare să se ţină cu o mână îngheţată şi să mânuiască pioletul cu cealaltă. Cu toate acestea, a reuşit să taie coarda, numai că trupul lui Angerer nu a căzut, pentru că, îngheţând, se lipise de stâncă. Aproape în transă, răspunzând ultimelor impulsuri ale voinţei de a trăi, Kurz a urcat din nou şi a tăiat coarda acolo. În urma acestei manevre recuperase opt metri de coardă, îngheţată bocnă. Şi a început apoi incredibilul efort de a descâlci corzile. Orice alpinist ştie cât de greu este, chiar şi pe teren solid, cu două mâini sănătoase. Dar Toni Kurz era suspendat între cer şi pământ, pe o stâncă acoperită de gheaţă, ameninţat de căderi de pietre, uneori măturat de alunecări de zăpadă. Şi-a folosit o mână şi dinţii… timp de cinci ore…

S-a stârnit o avalanşă serioasă, cât pe ce să-i măture pe ghizi. Un bloc imens a trecut vâjâind pe lângă capul lui Schlunegger. Şi un trup. Al lui Toni? Nu, nu era al lui Toni, ci al lui Angerer, desprins din gheaţa care îl ţinea. Au fost ore de agonie pentru Toni, care lupta pentru viaţa sa, agonizante şi pentru ghizi, care nu puteau să facă nimic pentru a-l ajuta, ci doar să aştepte momentul în care Kurz ar fi reuşit incredibilul.

Apoi coarda improvizată a coborât până la echipa de salvare. Au legat o coardă de ea, cu pitoane, carabiniere, un ciocan. Încet, acele obiecte au dispărut din câmpul vizual al ghizilor. Forţa lui Toni Kurz se stingea rapid, abia dacă mai putea să tragă sus sfoara, dar cumva a reuşit. Coarda nu era suficient de lungă nici măcar acum. Ghizii au mai legat una de ea. Nodul care înnădea cele două corzi se balansa vizibil, dar imposibil de atins, sub marea surplombă.

A mai trecut o oră. Apoi, în sfârşit, Toni Kurz a putut să înceapă rapelul, aşezat într-o buclă ataşată de coardă cu o carabinieră. Cobora centimetru cu centimetru. Zece metri, 12 metri, 15 metri… 30 de metri, apoi 35. Acum i se vedeau picioarele atârnând sub surplombă.

În acel moment nodul care înnădea corzile s-a blocat în carabiniera buclei în care stătea Toni în rapel. Nodul era prea gros şi Toni nu îl putea trece prin carabinieră. Îl auzeau gemând.

— Mai încearcă, flăcăule, mai încearcă! strigau salvatorii frustraţi, încurajându-l pe tânărul epuizat.

Toni, mormăind, făcu un ultim efort cu toată forţa care îi rămăsese, dar în zadar; eforturile sale incredibile i-o consumaseră aproape complet. Voinţa sa de a trăi fusese la nivel maxim atât timp cât a fost activ; acum, coborârea în siguranţa buclei de coardă mai diminuase tensiunea. Se apropia de salvatorii lui; acum bătălia era aproape de sfârşit, acum erau alţii aici ca să-l ajute…

Şi acum nodul ăsta… un singur nod… dar nu va trece prin…

— Mai fă o încercare, amice. O să meargă!

Îndemnul ghizilor avea o notă de disperare. O ultimă revoltă împotriva sorţii, un ultim apel la ultimele rezerve de forţă împotriva acestui ultim şi singur obstacol. Toni s-a aplecat înainte, încercând să se ajute de dinţi pentru ultima dată. Braţul său stâng, îngheţat, cu mâna inutilă, atârna ţeapăn şi neajutorat. Nu mai avea nicio fărâmă de forţă.

Toni a mormăit ceva neinteligibil, cu faţa sa frumoasă învineţită de degerături şi epuizare, cu buzele abia mişcându-

se. Mai încerca oare să spună ceva sau spiritul său trecuse deja în lumea de dincolo?

Apoi a vorbit din nou, foarte clar.

— Sunt terminat, a spus.

Corpul lui s-a aplecat înainte. Bucla de coardă, atât de aproape de ghizii salvatori, atârna legănându-se uşor deasupra hăului. Omul agăţat în ea era mort.

Nu se va şti niciodată cu exactitate cum a luat amploare dezastrul sau ce s-a întâmplat în timp ce paznicul plin de omenie, Albert von Almen, făcea ceaiul. Însuşi faptul că Andreas Hinterstoisser nu era legat în coardă în momentul când a căzut duce la concluzia că el – probabil cel mai bun tehnician dintre cei patru – încerca să găsească un loc foarte sigur pentru a plasa pitoane ca să asigure rapelul. Din vorbele dezlânate şi incoerente ale lui Toni Kurz nu s-a putut stabili dacă Hinterstoisser a fost lovit de o piatră, dacă toţi au căzut loviţi de pietre sau dacă ceilalţi au încercat să-l prindă pe Andreas în timp ce acesta cădea şi astfel au fost smulşi toţi de pe prizele lor. Ghidul din Berchtesgaden avea nevoie de toate forţele ca să supravieţuiască, nu îşi putea permite să se gândească sau să vorbească de prisos. Este foarte clar că toţi trei erau pe aceeaşi coardă şi că aceasta trecea printr-o carabinieră prinsă de un piton. Căderea l-a blocat pe Rainer de piton, astfel că nu s-a mai putut mişca. Zdrenţele de bandaj găsite pe craniul lui Angerer, când trupul său a fost recuperat, mult mai târziu, dovedeau că el fusese rănitul văzut pe versant de cei care i-au urmărit.

Una dintre cele mai crude feste ale sorţii a fost că Toni Kurz

a rămas nevătămat, astfel încât a fost obligat să-şi îndure agonia până la sfârşit. A fost ca un mesager din lumea de dincolo, care căuta drumul înapoi pe pământ doar pentru că iubea viaţa atât de mult.

Tragedia lui Sedlmayr şi Mehringer fusese pusă în scenă în spatele cortinei de ceaţă a muntelui. Oamenii nu au putut decât să presupună ce s-a întâmplat. Dar Toni Kurz şi-a sfârşit viaţa curajoasă şi viguroasă sub privirile salvatorilor săi. Asta a făcut ca tragedia din 1936 să fie atât de impresionantă şi de zguduitoare, încât nu va fi uitată niciodată.

Arnold Glatthard, acel ghid rezervat şi tăcut, a declarat:

— A fost cel mai trist moment din viaţa mea.

Din păcate, nu toată lumea a arătat respectul şi reţinerea pe care le impune moartea – şi în special o astfel de moarte.

Un ziar a scris despre moartea lui Toni Kurz: „Kurz a petrecut a patra noapte plângându-se. Atunci când căutarea faimei şi încăpăţânarea îl bagă pe om în necaz, nu prea are cum să-ţi pară rău pentru el…”.

Un altul, din 24 iulie 1936, a oferit următoarea descriere remarcabilă a celor care urcă pe faţa Eigerului şi a motivelor ce îi animă:

> Poate că aceşti tineri nu mai au nimic de pierdut… ce se va alege oare de o generaţie căreia Societatea nu-i oferă nicio existenţă socială şi căreia îi mai rămâne un singur lucru la care să spere, gloria unei zile, efemera strălucire a unei singure ore? Să fii un pic erou, un pic soldat, sportiv sau doborâtor de recorduri, un gladiator, victorios într-o zi, învins în ziua următoare… Cele patru victime recente de pe faţa nordică a Eigerului erau sărmane. Când nişte oameni de treabă din Grindelwald i-au invitat la cină, ei s-au înfruptat la masa oferită ca nişte adevăraţi

războinici, după care au spus că nu au mai mâncat aşa de bine de trei ani. Când au fost întrebaţi care era scopul aventurii lor riscante, au răspuns că obiectivul lor principal era de a-şi îmbunătăţi poziţia socială. Credeau că o astfel de faptă excepţională le va aduce onoare şi glorie şi îi va face pe oameni să-i remarce…

Un alt articol din aceeaşi dată, intitulat „Alpinism la comandă”, oferă o interpretare bizară, total opusă.

Kleine Scheidegg, 24 iulie. Există informaţii că cei patru alpinişti primiseră ordin să facă ascensiunea. Se spune că erau foarte tulburaţi vineri seara, că nu şi-ar fi asumat niciodată un risc atât de mare de bunăvoie. Poate că însemnările lor vor scoate la iveală vreun secret pe care nu l-au rostit buzele lor, acum încremenite într-o tăcere îngheţată.

Acesta era, desigur, exact opusul adevărului. Kurz şi Hinterstoisser făceau parte în acel moment din Regimentul 100 Vânători de Munte şi plecaseră în permisie de la Bad Reichenhall. Când superiorul lor direct, colonelul R. Konrad, care făcuse căţărări în Bernese Oberland, a aflat de planurile lor, a telefonat la Grindelwald şi, în termenii cei mai stricţi, a spus că se împotriveşte încercării lor de a escalada Eigerul. Asta s-a întâmplat vineri seara. Mesajul a ajuns la corturile de la Kleine Scheidegg prea târziu. Kurz şi Hinterstoisser porniseră deja pe versant cu câteva ore mai devreme…

În contextul tragediilor precedente de pe faţa nordică a Eigerului s-au născocit şi s-au scris multe lucruri la diferite birouri, menite să otrăvească atmosfera şi să îngreuneze înţelegerea reciprocă. Adevăraţii alpinişti din Germania, Austria sau Elveţia au scris cam pe aceeaşi linie, indiferent dacă

erau pentru sau împotriva „Operaţiunii Eigerwand”. Au folosit limbajul înţelegerii, al omeniei şi al respectului pentru cei morţi. În timp ce diferite ziare încercau permanent să creeze o falie între alpiniştii germani şi ghizii elveţieni, Günther Lange scria în *Bergsteiger*, organul de presă oficial al Clubului Alpin German şi Austriac: „Îi cunosc pe ghizii elveţieni, care au demonstrat calităţi tipice pentru un alpinist într-o manieră atât de remarcabilă. Am petrecut mai multe săptămâni anul trecut cu Arnold Glatthard pe un perete dificil; un om croit din cel mai bun şi mai dur aluat, cu destulă îndrăzneală cât trei la un loc. Ghizii de pe Eigerwand merită recunoaşterea şi recunoştinţa tuturor alpiniştilor pentru ceea ce au făcut!”. Şi, ca post-scriptum, Günther Langes a publicat o scrisoare de la Glatthard, ce rezuma părerea tuturor ghizilor despre cei patru care au pierit pe versant în 1936: „I-am urmărit cum se căţărau şi nu am decât cuvinte de laudă pentru ei. Faţa nordică a fost neîndurătoare cu tovarăşii noştri...”.

Se poate spune că ghizii, indiferent de naţionalitate, sunt nişte oameni de nădejde, chiar dacă sunt adesea aspri la înfăţişare şi nu mânuiesc vorbele cu fineţea diplomaţilor.

Toni Kurz scrisese în jurnalul său de ghid, atunci când avea doar 19 ani, un mic poem, rod al firii sale alese, serioase. Vorbea despre dragostea sa pentru munţi, despre abordarea sobră a fiecărei escalade şi despre obligaţia sacră de „a nu-ţi da niciodată viaţa morţii”.

În încheierea poveştii mele despre tragedia din 1936, propun vorbele lui Sir Arnold Lunn, un duşman al patosului

nesănătos şi al tuturor formelor de fals eroism. Iată ce a scris despre moartea lui Toni Kurz în cartea sa *A Century of Mountaineering*[3].

> Inima sa vitează rezistase terorii furtunii, singurătăţii şi unor greutăţi cum rar i-a fost dat vreunui alpinist să îndure. Atârnase în coardă biciuit de furtună, dar hotărât să nu se dea bătut. Şi nu s-a dat bătut. A murit. În analele alpinismului nu există dovada vreunei rezistenţe mai eroice decât a lui.

1* „Faţa Morţii" pentru „faţa nordică" (n.tr.).

2* La vremea respectivă nu se foloseau hamuri; alpiniştii se legau cu coarda direct peste piept şi atârnând în coardă s-ar fi sufocat în scurt timp. Pentru a atârna suspendaţi în coardă foloseau o buclă de coardă separată ataşată cu un nod Prusik de coardă, în care stăteau aşezaţi ca într-un ham modern (n.tr.).

3. Arnold Lunn, *A Century of Mountaineering*, George Allen and Unwin Ltd., Londra, 1957.

Anul 1937 pe Eiger

Faţa Eigerului este încă acoperită de straturi de zăpadă. Ninge de parcă aici ar fi ultima redută a iernii, împotriva căreia primăvara şi vara lansează zadarnice atacuri. Dar noile echipe care vor să escaladeze Eigerul s-au mutat deja în cabanele şi hanurile de la Alpiglen şi Kleine Scheidegg. Pe Wengernalp răsar corturi. Peste tot auzi dialectele germane ale bavarezilor şi austriecilor şi, într-o măsură mai mică, italiana şi *Schwyzerdütsch*.

Samuel Brawand, el însuşi ghid pe vremuri, mai târziu lector şi acum membru al parlamentului, a formulat avertizări, fiind o voce foarte respectată printre alpinişti. Brawand cunoaşte bine Eigerul, pentru că în 1921 el şi încă doi ghizi, Fritz Amatter şi Fritz Steuri, l-au condus pe tânărul alpinist japonez Yuko Maki pe creasta Mittellegi, realizând prima ascensiune pe acel traseu dificil.

Într-un interviu publicat în *Neue Zürcher Zeitung*, Brawand a spus:

> Realitatea este că mai multe echipe sunt din nou interesate de a încerca să escaladeze faţa nordică a Eigerului. Aici, în Grindelwald, am auzit până acum de patru echipe.
>
> Ziarul dumneavoastră mi-a cerut să fac cunoscută poziţia salvamontului în cazul unei noi tentative de a escalada versantul. Până în prezent, nici corpul local al ghizilor, nici filiala Clubului Alpin

Elveţian nu au făcut vreo declaraţie serioasă pe această temă. În opinia mea, nu este necesar să se ia vreo decizie. Chiar şi în cazul în care corpul ghizilor ar decide să nu aducă jos corpul cuiva care a început să escaladeze versantul – putând primi autorizaţie de la administraţia din Berna în acest sens –, ce s-ar câştiga cu o astfel de hotărâre? Ar acţiona oare ca factor de descurajare? Eu nu cred. Pentru cei care escaladează faţa Eigerului, este totuna dacă trupul lor este lăsat acolo sus sau adus jos. Ar fi absurd, într-adevăr, să ameninţi că nu îi vei aduce jos nici chiar pe cei aflaţi la ananghie pe versant. Dacă nişte oameni aflaţi acolo, sus, strigă după ajutor şi ghizii sunt în măsură să le ofere acest ajutor, atunci bineînţeles că o vor face întotdeauna. Singurul caz când nu fac asta e atunci când pericolele sunt atât de mari, încât este evident că nicio încercare de salvare nu ar avea vreo şansă de succes.

Toamna trecută, administraţia din Berna a interzis toate tentativele de căţărare pe faţa nordică. Între timp această interdicţie a fost retrasă – şi pe bună dreptate. În primul rând, nu putea fi niciodată eficientă deoarece amenda impusă de lege este extrem de mică şi, în al doilea rând, nu poţi interzice niciuna dintre metodele de sinucidere.

În această luptă împotriva „febrei feţei nordice” presa are o datorie foarte importantă. Ar trebui să nu se mai prostitueze pentru a alimenta insaţiabila sete de senzaţie a publicului. Din păcate, au fost publicate deja fotografii care sunt aproape lipsite de respect. În cele din urmă, trebuie amintit că există sarcini mai importante pe lumea asta decât ascensiunea pe faţa nordică a Eigerului. Am luat parte eu însumi la unele premiere şi ştiu ce satisfacţie extraordinară îţi oferă astfel de succese, dar se ştie, de asemenea, că acestea sunt doar nişte etape în dezvoltarea umană…

Acestea sunt vorbe chibzuite, de bun-simţ, bine alese de Herr Brawand. Ele constituie o punte între diferite tipuri de oameni, avertizează fără a condamna. Însă chiar şi acest alpinist experimentat consideră că încercarea de a escalada faţa nordică este o formă complicată şi costisitoare de

sinucidere. Vorbeşte despre marea satisfacţie dată de o premieră încununată de succes, dar nu spune nimic despre motorul impalpabil şi imponderabil care îi împinge pe oameni să realizeze lucruri extraordinare. Poate că diagnosticul de „febră a feţei nordice” nu e chiar aşa departe de adevăr. Obiectivul lui Brawand, ca al oricărui medic tradiţional, este de a reduce febra. Dar cu siguranţă că febra este ea însăşi un semn că organismul luptă pentru a se vindeca. Să dezvoltăm comparaţia asta neplăcută. A apărut bacilul Eiger, care atacă rasa umană. Este – aşa cum am presupus de la bun început – bacilul aventurii veşnice, acea ispită care asaltează mereu tânăra generaţie şi care le conferă tinerilor un avânt şi o forţă terifiante.

Febra va distruge, în final, bacilul, dar până atunci faţa nordică a Eigerului îşi va fi pierdut inaccesibilitatea. Prăpastia gigantică nu îşi va fi pierdut nimic din frumuseţea, măreţia sau periculozitatea sa, căci este făurită în aşa fel încât fiecare nouă echipă care dă piept cu ea trebuie să folosească la maximum potenţialul oamenilor pe munte. În acest sens, fiecare ascensiune a feţei nordice va fi întotdeauna o premieră. Dar febra se va fi potolit şi nimeni nu va mai vorbi despre vreun bacil. Conceptul feţei nordice a Eigerului va fi devenit până atunci parte a moştenirii spirituale a omului. Luaţi aminte: moştenirea lui spirituală. Munţii nu pot fi învinşi sau cuceriţi, pot fi doar escaladaţi. *Înfrângere* şi *cucerire* au devenit deja clişee, repetate fără sens de sute de ori, descrieri false şi arogante ale succeselor alpiniştilor. În orice caz, nu poţi „apăra” una dintre superbele redute naturale cum e Eigerul;

sună ca şi cum ai fi construit un teleferic din Alpiglen până în vârful Eigerului. Dar nici măcar asta nu ar fi o „înfrângere”, ci pur şi simplu anihilarea feţei nordice, eradicarea acesteia din vocabularul alpinistului.

Aceste reflecţii nu sunt în niciun caz nişte critici menite să-l minimalizeze pe acest om extraordinar, Samuel Brawand. Dimpotrivă. El a întins o mână împăciuitoare; opiniile sale prefigurau deja ceea ce urma să se întâmple, atunci când bunul-simţ şi înţelegerea aveau să triumfe asupra simplei înverşunări. Căci alături de „febra feţei nordice” a existat şi o „febră anti-Eiger” care a tulburat liniştea şi pacea la fel de mult ca acei băieţi curajoşi şi sinceri care nu s-au mai întors de pe versant. Argumentul nu mai era unul de principiu, ci avea legătură cu oamenii şi viaţa umană…

Văzut din acest unghi al schimbării spirituale, 1937 a fost un an deosebit de interesant, chiar dacă nu a adus succesul final.

Pentru început, guvernul din Berna a emis Decretul privind faţa nordică, la începutul lunii iulie:

> Următoarele vin în completarea articolului 25 din Statutul ghizilor şi cărăuşilor din cantonul Berna, emis pe 30 iulie 1914.
> 1. Efectuarea unor încercări de salvare în urma accidentelor petrecute pe faţa nordică a Eigerului rămâne la discreţia şefilor staţiilor de salvamont.
> 2. Echipele care intenţionează să escaladeze faţa nordică trebuie să fie avertizate în mod corespunzător de staţiile de salvamont şi de ghizi înainte de a-şi începe ascensiunea. În special trebuie să li se atragă atenţia asupra faptului că, în caz de accident, nu va fi lansată nicio operaţiune de salvare. (Comentariul autorului: nu numai cuvintele lui Herr Brawand, deja citate, ci şi ajutorul propriu-zis oferit aveau să

demonstreze că, în ciuda tuturor declaraţiilor oficiale, ghizii aveau să servească în continuare cauza umanităţii, făcând tot ce le stătea în putere pentru a-i salva pe alpiniştii aflaţi în pericol de moarte.)

3. Guvernatorul Interlakenului va aduce această decizie la cunoştinţa ghizilor-şefi din district, pentru a fi comunicată staţiilor de salvamont şi ghizilor.

În numele Magistraturii, Preşedinte: Jos. Secretar zonal:

I.V. Hubert

În aceste prime zile ale lui iulie 1937 erau deja mai multe echipe gata să accepte provocarea unei ascensiuni sau cel puţin să încerce. Doi alpinişti foarte buni din Grisons plecaseră deja din cauza condiţiilor nefavorabile. Mai rămăsese o echipă italiană, formată din Giuseppe Pirovano, considerat unul dintre cei mai buni căţărători pe gheaţă din Italia, şi Bruno Detassis, cel mai cunoscut alpinist din sălbaticii Dolomiţi Brenta, venită din Trento. Amândoi erau ghizi profesionişti. O altă echipă care se antrena în zonă era cea formată din Wollenweber, Zimmermann şi Lohner, dintre care primii doi se număraseră printre cei care fuseseră activi pe versant cu un an în urmă. Potrivit unui articol din *Neue Zürcher Zeitung*, „doi bărbaţi din München şi-au ridicat şi ei cortul în apropiere de Alpiglen, mai la o parte şi fără prea multă tevatură. Până în prezent au refuzat să spună cum îi cheamă”. De fapt, cei doi „bărbaţi din München” erau din Bayrisch-Zell. Unul dintre ei nu era nimeni altul decât Andreas Heckmair, şi el ghid de profesie.

Toţi aceştia se adunaseră aici urmărind un singur obiectiv comun. Fiecare echipă acţiona pe cont propriu, urmându-şi propriile planuri şi metode de antrenament.

Exista în mod firesc o rivalitate nerostită între echipe, un

element de competiţie între indivizi şi între ţări – deşi acest lucru a jucat un rol foarte important în efortul de a escalada faţa nordică. Italienii, chiar şi ghizii italieni, au fost mereu acuzaţi de un grad neobişnuit de şovinism, dar nu trebuie să uităm nicio clipă că Italia este o naţiune tânără, cu o iubire pătimaşă de glorie şi un patriotism intens, care uneori sunt excesive. Activităţile sale în domeniul alpinismului au început mai ales în anii şi deceniile în care poporul italian realiza uniunea politică într-un singur stat, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Întrecerea dramatică de pe Matterhorn nu a fost privită numai ca o competiţie între Whymper şi Carrel, ci ca un eveniment de importanţă naţională. Întrebarea era de fapt: „Il Cervino” sau „das Matterhorn”? Şi Carrel, fost soldat de bersalieri, era hotărât să escaladeze masivul Cervino din Breuil, în valea în care se născuse, cu şi pentru conaţionalii săi. Se gândeau nu atât la munte, cât la steagul din vârful său. Să ne amintim de momentul de triumf al lui Whymper atunci când i-a întrecut pe italieni în cursa spre vârf şi şi-a desfăşurat steagul – cămaşa îmbibată de sudoare a lui Michel Croz, ghidul său din Chamonix; să ne amintim cum englezul victorios l-a implorat pe Croz „pentru numele lui Dumnezeu” să-l ajute să arunce nişte pietre în jos de pe creasta Tyndall, astfel încât Carrel şi italienii lui, care o escaladau, să fie încredinţaţi că era prea târziu, că fuseseră învinşi…

Cum rămâne cu astfel de rivalităţi şi întreceri pentru realizarea unei premiere? Acestea există de la începuturile alpinismului. Chiar şi inaugurarea cu surle şi trâmbiţe a alpinismului – prima escaladare a Mont Blancului în 1786 – a

fost însoţită de notele stridente ale discordiei umane. Jacques Balmat nu avea nicio intenţie de a-şi împărţi faima cu dr. Paccard, care l-a însoţit pe munte. A existat dintotdeauna o concurenţă acerbă între ghizii de diferite naţionalităţi şi chiar şi din văi diferite, concurenţă ce rămâne la fel de intensă şi astăzi.

Nu trebuie decât să cercetăm paginile istoriei Eigerului însuşi. În 1859, Leslie Stephen şi fraţii Mathews, toţi alpinişti englezi, au traversat pentru prima dată Eigerjochul împreună cu ghizii lor. Leslie Stephen, unul dintre personajele cele mai de seamă din „epoca de aur” a alpinismului, care a pus invariabil pe primul loc meritele ghizilor săi, şi nu pe ale sale, descrie această „rivalitate a ghizilor” în fermecătoarea sa carte plină de umor *The Playground of Europe*.

> Fraţii Mathew [scrie el] erau însoţiţi de doi tipi din Chamouni, Jean-Baptiste Croz şi Charlet, în timp ce eu îl tocmisem pe uriaşul Ulrich Lauener, cel mai pitoresc dintre ghizi. Înalt, uscăţiv, cu ochi albaştri, membre lungi şi umeri laţi, cu un râs jovial şi un pas deloc greoi, este arhetipul alpinistului adevărat. Şi, cu toate că domnia sa poate fi destul de autocratică, nu mi-aş dori o companie mai plăcută. Are totuşi şi anumite opinii în ceea ce priveşte superioritatea rasei teutone asupra celei celtice…

În timp ce căutau cel mai bun drum pe cascadele de gheaţă, între Lauener şi cei din Chamonix s-a stârnit o competiţie acerbă. Stephen scrie:

> Avuseserăm deja una sau două mici întreceri şi dispute în consecinţă, iar Lauener era predispus la un punct de vedere derogator în privinţa

> meritelor acestor concurenţi străini pe terenul său. Deoarece el nu ştia însă nicio boabă de franceză, nici ei de germană, a fost obligat să-şi exprime sentimentele prin pantomimă, ceea ce nu cred că i-a diminuat cu nimic din forţă.

Acestea fuseseră scrise în 1859.

Deci se poate vedea că diferite tipuri de rivalităţi nu sunt fenomene degenerate ale noii generaţii. Este imposibil să vorbim de o profanare a munţilor. Marile prototipuri, care de obicei le sunt prezentate tinerilor ca exemple de distincţie cu barba plină de promoroacă, Pionierii mai ales, oamenii de acţiune, nu au făcut din laptele unei mentalităţi pioase băutura lor preferată. Ei nu erau nici supraoameni, nici cavaleri în armuri strălucitoare, ci simpli oameni, la fel ca aceia de astăzi.

În anii 1930 italienii au câştigat un loc de frunte în alpinismul internaţional, în special pe stâncă. Şi trebuie măcar să menţionez că, spre începutul secolului XX, expediţiile himalayene şi altele ale lui Luigi Amedeo di Savoia, duce de Abruzzi, au depăşit toate acţiunile similare sponsorizate de alte naţiuni prin îndrăzneala şi organizarea lor excepţională.

Să ne întoarcem la echipa noastră italiană de pe Eiger, în acea primă zi de miercuri din iulie 1937. Italienii au pornit pe aşa-numitul traseu Lauper, pe faţa nord-estică a Eigerului, o escaladă splendidă şi expusă, în stil vechi, clasic. Este un traseu pentru maeştri, nu pentru virtuozi. Dr. Hans Lauper şi Alfred Zürcher l-au descoperit şi l-au urcat în 1932 împreună cu excepţionalii ghizi din Valais Alexander Graven şi Josef Knubel. Ruta Lauper oferă cu siguranţă un traseu de antrenament în drum spre faţa nordică, dar numai pentru cei mai pregătiţi şi

mai desăvârşiţi dintre alpinişti. Alţii nu ar fi suficient de buni pentru a-i face faţă. Nimeni să nu îndrăznească să creadă că ar putea să pornească pe traseul Lauper folosindu-l ca pe o „rută de antrenament” decât dacă mânuieşte pioletul pe versantul abrupt cu aceeaşi iscusinţă şi siguranţă cu care ţăranul din vale îşi mânuieşte coasa, astfel încât să lovească gheaţa în ritmul corect şi la unghiul potrivit, cu o precizie milimetrică. Chiar şi în această epocă a pitonului de gheaţă şi a ciocanului de gheaţă, adevăratul criteriu al căţărătorului pe gheaţă este tot pioletul. Este şi greşit, şi inutil să se încerce o inversare a curentului dezvoltării, dar este datoria fiecărui alpinist să înveţe să sape trepte la fel de eficient precum ghizii de altădată, chiar şi cu pioleţii lor greoi, care se pricepeau atât de bine să facă scări cu trepte de gheaţă, încât multă vreme au putut să se lipsească de colţarii moderni. Atunci când oamenii încep să utilizeze pe un teren de o dificultate moderată un echipament şi nişte metode adecvate pentru terenul extrem de dificil nu este doar un semn de prudenţă extraordinară, ci şi un semn că a mai fost depăşită o etapă în dezvoltarea tehnicii. Este, desigur, posibil să scapi dintr-o situaţie dificilă şi cu un echipament inadecvat şi impropriu, dar nu este recomandabil.

Cei doi ghizi italieni ai noştri, Pirovano şi Detassis, au pornit pe ruta Lauper, pe deasupra micului neveu „Hoyisch” sau „Hohen Eis”, un traseu abrupt, pe creste ascuţite, cu lespezi de stâncă alunecoase şi pereţi înalţi de gheaţă. Obiectivul lor era să cunoască muntele din toate părţile. La început nu au avut intenţia să urce toată ruta Lauper, ci doar să cerceteze o parte din ea. Aceasta era o idee complet nouă în istoria feţei nordice.

Era o idee revoluţionară, ideea unui ghid adevărat. Giuseppe şi Bruno intenţionau nu numai să escaladeze faţa nordică, ci şi să conducă în cele din urmă turişti care voiau s-o urce. În cazul în care aceasta se dovedea a fi prea dificilă, periculoasă şi impracticabilă, intenţionau să renunţe. Chiar dacă încercările şi experienţele lor s-au dovedit în cele din urmă a fi negative, a fost o idee notabilă, căci nu era doar nouă, era revoluţionară. Trebuie amintit că ghizii elveţieni se agăţau încă de vechea tradiţie, desigur, o grandioasă şi ilustră tradiţie. Atitudinea lor faţă de peretele nordic nu era cu nimic diferită de cea a ghidului din Berchtesgaden – primul om care a escaladat faţa estică a Watzmannului –, Johann Grill-Kederbacher, care venise la Eiger încă din 1883 (!) cu intenţia de a escalada faţa sa nordică. Verdictul lui Kederbacher fusese atunci: „Imposibil!". Acum, în 1937, ghizii elveţieni spuneau tot „Imposibil!", într-un moment în care cei doi italieni, Bruno şi Giuseppe, veniseră ca să urce faţa nordică – având intenţia de a conduce şi turişti pe ea...

Era într-o miercuri când au pornit pe ruta Lauper. În ziua de joi nu au putut fi văzuţi, vremea era prea rea. Se vedeau alunecări de zăpadă şi avalanşe mai masive care măturau ruta. Asta a fost suficient pentru ca un reporter să trimită de urgenţă o telegramă la *Neue Zürcher Zeitung*: „Cei doi italieni probabil că au căzut". Ştirea a fost preluată de numeroase ziare. Mulţi atoateştiutori şi ignoranţi şi-au dat cu părerea că Pirovano şi Detassis intraseră pe traseu fără o planificare suficientă şi echipaţi inadecvat. Da, erau gata să-l denigreze chiar şi pe cel mai bun căţărător pe gheaţă din Italia.

Dar ce se întâmpla de fapt?

Lespezile şi pragurile din jumătatea inferioară a traseului erau înşelătoare şi lunecoase, acoperite de zăpadă proaspătă. Cei doi italieni au urcat încet, luându-şi toate măsurile de precauţie. Au făcut bivuac deasupra primului perete, într-un punct atins de echipa extraordinar de puternică şi de voluntară a lui Lauper, în condiţii neobişnuit de favorabile, înainte de amiază. Joi, cei doi au urcat mai departe, pe uriaşa surplombă a muntelui.

Atunci a avut loc accidentul. O alunecare de zăpadă l-a măturat pe Pirovano, care era cap de coardă, de pe prizele sale de picior. Bruno, care îşi fila tovarăşul asigurat într-un piton de gheaţă, a reuşit să-l ţină, dar nu l-a putut împiedica pe Giuseppe să se rănească grav la un picior. Astfel că acel excelent căţărător pe gheaţă, acum incapabil să urce cap de coardă sau măcar să se deplaseze fără ajutor, era complet scos din joc. Mândria şi codul ghizilor îi împiedicau să ceară ajutor. Coborârea era imposibilă, căci pericolul de avalanşă şi lespezile acoperite de zăpadă nu le permiteau să se retragă. O traversare spre refugiul Mittellegi ieşea de asemenea din discuţie. Lui Pirovano trebuia să i se fileze încontinuu coardă de sus, aşa încât traverseele erau de neconceput. Însă şi pereţii de stâncă din partea superioară a rutei Lauper erau imposibili, deoarece un om cu astfel de leziuni la picior nu putea să suporte durerea. Aşa că Bruno Detassis a decis să urce direct pe temuta pantă de gheaţă, mai abruptă decât acoperişul unei catedrale gotice, şi să-şi aducă prietenul rănit în partea superioară a crestei Mittellegi, filându-i coarda vertical de sus.

Şi a reuşit. A fost un efort memorabil şi altruist din partea ghidului din Trento. Era seară când au ajuns la refugiul Mittellegi, cocoţat ca un cuib de vultur pe creasta măturată de furtună. Şi vineri, 8 iulie, cei doi bărbaţi care luptaseră cu atâta curaj ca să-şi găsească o cale spre adăpost şi siguranţă, fără a cere ajutor, au fost coborâţi în vale de colegii lor elveţieni, Inäbnit şi Peter Kaufmann. Amândoi şi-au exprimat cea mai mare admiraţie pentru Bruno şi Giuseppe.

Inutil să mai spunem că reacţia unei părţi din presa italiană la ştirile senzaţionale, dar premature venite din partea prăpăstioşilor, deja citate, nu prea s-a potrivit cu întoarcerea în siguranţă a celor doi italieni. S-a trâmbiţat la nivel naţional – fără asistenţa sau dorinţa celor doi ghizi de primă clasă din Trento şi Bergamo – un mare triumf, când de fapt era doar genul de victorie a curajului şi rezistenţei care e de aşteptat de la nişte ghizi de o asemenea calitate.

Din nefericire, mai existau multe ziare care nu simţiseră marea schimbare din 1937 şi încă le vindeau cititorilor lor articole senzaţionaliste în stilul anului precedent. Erau chiar unii pretinşi alpinişti, ocoliţi şi dispreţuiţi de comunitate, care, fie din dorinţa de a ieşi în faţă, fie ca nişte paraziţi ce erau, doreau să-şi tragă spuza interesului public pe turta lor.

Andreas Heckmair, aşteptând la poalele versantului împreună cu prietenul său Theo Lösch, ascunzându-şi numele de toţi reporterii curioşi şi studiind în linişte peretele şi porţiunile sale înşelătoare – el a descoperit chiar un nou traseu pe sub Rote Fluh şi prin dreapta, până la creasta nord-vestică, dar nu a făcut publică această variantă deoarece a considerat-o

neimportantă –, acest Heckmair relatează următoarele despre acei indivizi ciudaţi care ar fi făcut un asemenea deserviciu cauzei alpinismului dacă nu ar fi fost demascaţi ca nişte şarlatani ce erau.

> Ei povesteau tuturor, indiferent dacă voiau sau nu să afle, despre ce intenţii aveau pe Eiger, se învârteau pe cărările spre faţa nordică într-un mod atât de ostentativ, de parcă îi invitau pe cei interesaţi să-i privească, s-au lăsat omeniţi la Grindelwald şi atrăgeau, în general, laude în avans ori de câte ori aveau ocazia. Nu numai noi, ci şi ghizii din Grindelwald erau pe bună dreptate furioşi pe ei. Aceşti escroci erau atraşi de Eiger aşa cum atrage lumina fluturii de noapte. Mă simt uşurat să relatez că în urma acestui comportament condamnabil au primit pedeapsa pe care o meritau şi în cele din urmă au fost expulzaţi din Elveţia.

Ne putem imagina cât de încântaţi erau alpiniştii adevăraţi, oamenii liniştiţi, serioşi care chiar încercau să rezolve problema feţei nordice, când aceşti paraziţi impostori au fost expulzaţi. Pe lângă italieni şi cei trei din München, Wollenweber, Zimmermann şi Lohner, şi în afară de Heckmair şi Lösch, mai erau şi alţii care fie ocupau corturi şi căpiţe de fân, fie tocmai se instalau. Era Rudi Fraissl, care îşi câştigase renumele în cercurile alpine vieneze cu premiera sa pe faţa nordică a Peternschartenkopfului din Gesäuse. Partenerul său de coardă era tot un austriac, Leo Brankowsky, un băiat plăcut, săritor, căruia toţi prietenii săi îi spuneau Brankerl. Leo nu era în niciun caz un „Brankerl”, în sensul vienez, adică o „mămăligă”, ci un om foarte puternic atunci când trebuia să fie escaladată vreo surplombă sau când vreun camarad trebuia

ţinut în coardă. Fraissl era un iubitor fanatic al libertăţii şi un individualist căruia îi era greu să se supună cuiva. Munţii n-au putut concepe nicio modalitate de a-i aduce sfârşitul. Căpăţâna lui îndărătnică şi limba sa curajoasă, care nu respecta niciodată autoritatea, i-au pecetluit soarta cu o moarte mai crâncenă decât cea de pe munte. A murit în Rusia în februarie 1942, alături de unii dintre cei mai buni alpinişti de la Şcoala de Alpinism a Armatei, în timpul unui atac în care a fost o nesăbuinţă să fie trimişi asemenea specialişti, unul şi unul. Rudi Fraissl a protestat – ca şi cum ar fi fost la o şedinţă de sindicat. A protestat cu toată forţa inflexibilă a limbii sale de vienez, cu acea fermitate foarte nevienează pe care o adopta de fiecare dată când lua o hotărâre întemeiată. Ca subofiţer în armata germană, a îndrăznit să protesteze împotriva superiorului său în numele camarazilor lui şi al său; a murit nu ca subofiţer, ci ca simplu soldat, retrogradat ca pedeapsă pentru îndrăzneala sa. Şi a murit aşa cum trebuie să moară liderul unei echipe de coardă.

La acea vreme, în iulie 1937, Fraissl şi „Brankerl" erau în cortul lor lângă Alpiglen; la fel şi Liebl şi Rieger; ca şi Primas şi Gollackner, doi tipi din Salzburg.

Tocmai când Andreas Heckmair declarase că era puţin probabil ca vremea să se îmbunătăţească suficient pentru a permite o tentativă de escaladare a versantului şi i-a întors spatele, pe 15 iulie, au sosit Ludwig Vörg şi Hias Rebitsch, urmaţi la scurt timp şi de Otto Eidenschink, primul care a escaladat pe traseul cel mai direct peretele vestic al muntelui Totenkirchl, şi colegul său Möller, tot din München. Erau o elită

a comunităţii alpiniştilor, care se adunaseră la baza peretelui ori s-au succedat în vara anului 1937. Heckmair a plecat şi Vörg a sosit fără a se întâlni şi fără a bănui că aveau să formeze o echipă încununată de succes în anul următor.

Şi pe lângă „Trupele de Asalt”, tot dădeai de membri ai serviciului de voluntari al salvamontului, în special de la filiala München, gata să încerce să escaladeze versantul şi, mai presus de toate, să urce şi să ajute dacă avea loc un accident. Şi ghizii din Grindelwald erau pregătiţi, fără ordin sau obligaţie – aşa cum fuseseră şi în 1936.

Majoritatea cititorilor de ziare cereau să fie ţinuţi în permanenţă la curent cu privire la ceea ce se întâmpla pe Eiger. „Se înregistrează fiecare lovitură de piolet, fiecare smucitură de coardă”, remarca sarcastic ziarul *Sport* din Zürich.

Da, mult căutata senzaţie se profila din nou la orizont. Nu chiar o senzaţie, ci o tragedie; şi totuşi, nu o tragedie precum cele din ultimii ani, ci un capitol întunecat din lunga istorie a Eigerului. A început joi, pe 15 iulie, în aceeaşi joi în care Ludwig Vörg, aşteptându-l pe Hias Rebitsch în Grindelwald, scruta plin de îndoieli ploaia, care a început spre seară; în aceeaşi joi când Andreas Heckmair şi Lösch au coborât în Grindelwald fără să ştie că un anume Ludwig Vörg stătea indispus la o fereastră din apropiere. Joia în care Franz Primas şi Bertl Gollackner au pornit pe ruta Lauper.

Primas era un alpinist bine-cunoscut şi extrem de competent din Salzburg. Făcea parte din clubul de alpinism Die Bergler, format din cei mai buni alpinişti din Salzburg. Într-o tură de schi alpin în Tennengebirge, în apropiere de oraşul lor natal,

Primas ajunsese să-l cunoască pe Gollackner, care nu avea decât 19 ani, dar care era un bun căţărător pe stâncă şi un schior curajos, plin de spirit de aventură. În secret, fără să sufle nicio vorbă nimănui, cei doi au decis să „vadă care-i treaba” cu faţa nordică a Eigerului. Ar fi destul de nedrept să zâmbeşti superior ca reacţie la entuziasmul unor oameni ca aceştia, care, cu buzunarele goale, urcă pe biciclete şi pornesc într-un lung pelerinaj, doar ca să arunce o privire la vârful la care visează.

Primas era precaut şi se simţea responsabil şi pentru tovarăşul său mai tânăr – poate că îi lipsea acea cunoaştere profundă a Alpilor Occidentali care l-ar fi făcut să exploreze un munte din toate unghiurile înainte de a-i aborda versantul cel mai dificil. Dar cu siguranţă nu se avânta orbeşte pe faţa nordică, care, printr-un joc de cuvinte hidos, fusese rebotezată de public Faţa Morţii. A vrut să arunce o privire din lateral la faţa nordică, de la marginea sa dinspre est, abordând-o pe ruta Lauper. Într-adevăr, cu numai câteva zile în urmă, cei doi italieni, Pirovano şi Detassis, abia scăpaseră cu viaţă dintr-o tură de recunoaştere similară. Dar Primas şi Gollackner au vrut doar să încerce ruta Lauper, marele traseu conceput de creierele celor mai buni alpinişti elveţieni şi deschis de pioleţii celor mai buni ghizi elveţieni. Doar ruta Lauper…

Nu, ei nu aveau intenţia de a escalada pe faţa nord-estică a Eigerului; doar o porţiune din acesta, astfel încât să vadă din lateral faţa nordică. Tocmai pe când începeau să urce, Gollackner şi-a amintit că îşi lăsase sacul cu provizii în cort. Foarte enervant, dar trebuiau să se întoarcă până seara, iar Franz avea destule provizii pentru amândoi pe un traseu de o

zi: o coajă de pâine şi o bucată de cârnat.

Au pornit şi au urcat mai departe. Încă o dată muntele a ales să fie lipsit de bunăvoinţă. Condiţiile erau chiar mai rele decât cele cu care s-au confruntat italienii – avalanşe, căderi de pietre, torente năvalnice. Fiecare metru al traseului era periculos, lunecos. Primas şi-a dat seama că nu se mai pot întoarce; trebuiau inevitabil să facă un bivuac. Un bivuac fără sac de bivuac – nu plănuiseră ei să se întoarcă până la căderea nopţii? – şi fără mâncare. Nu, mai aveau ceva de mâncare: o coajă mai mică de pâine şi un cârnat mai scurt, care să-i ţină până a doua zi. Nu, nu până a doua zi, ci până când aveau să ajungă înapoi la civilizaţie…

Au îndurat un bivuac rece, umed şi periculos pe marginea prăpastiei, care l-a epuizat pe tânărul de 19 ani, Bertl. Dar în ziua următoare, încă o zi cu vreme proastă, Primas şi-a dovedit marele talent de alpinist. A fost cap de coardă pe peretele abrupt şi periculos. Spre seară amândoi ajunseseră în siguranţă la cornişa crestei Mittellegi. Acolo şi-au săpat o grotă improvizată în zăpadă, pentru al doilea bivuac. În timpul nopţii furtuna s-a transformat în viscol. Li s-a terminat mâncarea. Gerul năprasnic le-a amorţit muşchii şi hotărârea, dar în dimineaţa următoare Primas a încercat să se forţeze pe el şi pe partenerul său epuizat să se mişte în continuare. Şi atunci s-a întâmplat ceva absolut incredibil: Primas a continuat să urce spre vârful Eigerului. Desigur, trebuie să fi ştiut că mai jos, pe muchia crestei, se afla o cabană, refugiul Mittellegi. Să fi crezut oare că era posibilă o traversare a vârfului, dar nu şi o coborâre pe creastă?

Chiar sub treapta abruptă, în locul în care atârna coarda fixă, acum acoperită de un strat gros de gheaţă, pe Gollackner l-au lăsat puterile. Încă un bivuac în zăpadă, în mijlocul furtunii. Primas a strigat după ajutor. Gollackner nici nu mai putea striga. Dar Primas nu a căutat să se salveze doar pe sine, a rămas cu loialitate lângă prietenul său. Picioarele i-au amorţit de tot şi au degerat în scurt timp. Sacrificiul său a fost însă în zadar. Bertl Gollackner, în vârstă de 19 ani, a murit pe creasta Mittellegi duminică, 18 iulie, în a patra lor zi pe munte. Viscolul a acoperit strigătele de ajutor ale prietenului său...

În orice caz, oamenii se gândeau serios la cei doi alpinişti din Salzburg, chiar dacă SOS-ul lor nu fusese auzit. Deşi nu se vedea nimic, erau mulţi care credeau că văzuseră ceva atunci când se ridicase perdeaua de nori pentru un moment, sâmbătă – sau să fi fost vineri? Cineva a răspândit zvonul că Primas şi Gollackner coborau. Totuşi, printre corturile de lângă Alpiglen s-a auzit că o echipă de salvare a plecat din Grindelwald ca să-i caute pe creasta Mittellegi şi în partea superioară a prăpastiei.

Dar dacă erau mai jos?

Matthias Rebitsch şi Ludwig Vorg – pe care îi vom cunoaşte îndeaproape mai jos – îşi ridicaseră cortul lângă Alpiglen duminică, pe 18, dar grijile legate de cei doi alpinişti din Salzburg nu le dădeau pace. Dacă ghizii căutau mai sus, ei aveau să pornească în căutare mai jos. Şi-au părăsit cortul pe la ora 4 dimineaţa, luni, pe data de 19, însoţiţi la început de doi prieteni dornici să ajute, Liebl şi Rieger. O căutare în conurile de avalanşă de la baza peretelui Lauper nu a scos la iveală nicio urmă a celor doi. Rebitsch şi Vörg au urcat mai departe, dar nu

se vedea nimic nici pe pragurile de stâncă de mai sus. Au progresat apoi rapid până când au fost opriţi de o treaptă surplombată. Singura modalitate de a trece era printr-un horn. La momentul respectiv prin el se revărsa o cascadă şi nu exista nicio altă cale de trecere, aşa că Rebitsch şi Vörg au urcat pe el. Uzi până la piele, au cercetat amănunţit reţeaua de praguri din porţiunea centrală a peretelui. Nici aici nu au găsit nici urmă de Primas şi Gollackner. Dacă nu căzuseră, mai exista o speranţă să fi supravieţuit.

Rebitsch şi Vörg formau a treia echipă din acea lună de iulie care a descoperit că peretele prinsese viaţă în mod periculos, tăindu-le retragerea. Căldura din timpul zilei slăbise anumite porţiuni ale cornişei care s-au prăbuşit, punându-i în pericol pe cei aflaţi mai jos. Erau avalanşe, cascade şi căderi de pietre. Nu, pentru Rebitsch şi Vörg nu mai era nicio speranţă să se întoarcă la cortul lor de la Alpiglen. Şi pentru ei singura cale de scăpare era în sus.

Au vrut să facă o ascensiune pe diagonală spre creasta Mittellegi, în apropierea refugiului, dar au fost opriţi de un brâu de stâncă surplombată cum nici chiar un Rebitsch şi un Vörg nu puteau escalada în astfel de condiţii. Asta i-a forţat să facă un traverseu, cum nu se mai văzuse pe acest versant.

A fost o traversare pendulară spre stânga, pe sub treapta de stâncă. O traversare pe stâncă pe care curgea apă, pe stâncă acoperită cu gheaţă şi chiar pe gheaţă. O traversare am spus? De fapt, vreo zece traversări. Gheaţa trosnea şi pârâia sub apăsarea colţarilor lor, atunci când se aplecau spre exterior şi se lăsau în coardă, împingându-se cu picioarele de stâncă,

punându-şi nădejdea în pitoanele pe care le bătuseră în perete. Ziua era pe sfârşite. Cei doi ajunseseră la o pantă abruptă de gheaţă, la aproximativ 300 de metri sub refugiul Mittellegi. Îi puteau vedea acoperişul, undeva sus, dar în locul unde se aflau nu exista niciun acoperiş care să-i adăpostească.

Cei doi au pus mâna pe pioleţi şi şi-au săpat nişte scaune în gheaţă şi trepte pentru picioare. Erau uzi leoarcă atunci când s-au cuibărit pe locurile lor minuscule de bivuac. Un piton şi coarda prinsă de el erau singura lor protecţie ca să nu cadă de pe munte, dacă adormea vreunul dintre ei.

Pentru un profan sau chiar şi pentru un alpinist obişnuit, un astfel de bivuac poate părea îngrozitor şi aparent este incredibil că cineva ar fi în stare să supravieţuiască unui asemenea calvar. Dar Matthias Rebitsch, unul dintre cei mai buni, mai experimentaţi şi mai rezistenţi alpinişti din acel moment, şi Ludwig Vörg, primul care a escaladat faţa vestică, de 2.100 de metri, a vârfului Ushba din Caucaz, poreclit „Regele Bivuacurilor” de prietenii lui, şi-au petrecut acea noapte odihnindu-se cu un calm stoic. În dimineaţa următoare au urcat panta abruptă până la refugiul Mittellegi.

Tare bucuroşi au fost că au ajuns la adăpost. Acolo au găsit lemne şi în curând în mica vatră trosnea un foculeţ. Au putut să-şi usuce hainele ude. S-au odihnit puţin…

Dar după prânz au intrat nişte ghizi care coborau, aducându-l cu ei pe Franz Primas, aflat la capătul puterilor. Aceştia le-au dat vestea tristă că Gollackner zăcea mort sus, la 150 de metri sub vârf.

Fără a ezita o clipă, Rebitsch şi Vörg s-au oferit voluntari să

coboare de pe munte corpul băiatului a doua zi.

A doua zi dimineaţă s-au grăbit spre vârf. Acolo l-au găsit pe Gollackner. Chipul bietului tânăr părea relaxat, împăcat, aşa cum se întâmplă adesea atunci când moartea survine din cauza frigului, căci ultimele vise ale celor care mor în acest fel sunt magice – despre ajutor, căldură şi viaţă.

Vörg a declarat ulterior: „Parcă dormea şi trebuia doar să-l trezeşti”. Cu grijă să nu tulbure somnul de veci al tânărului lor camarad, l-au coborât de pe munte. Nu au spus nimic despre efortul imens necesar pentru a coborî un trup pe nesfârşita muchie ascuţită a crestei Mittellegi.

Jos, nu se aflase încă despre moartea lui Gollackner. Nu se răspândise nici vestea nemaipomenitei isprăvi a lui Vörg şi Rebitsch sau a ghizilor din Grindelwald, în slujba salvării şi a recuperării. Cu toate acestea, Eigerul era în acel moment o sursă fierbinte de interes public şi controverse.

Iată ce publica ziarul *Sport* din Zürich pe 19 iulie:

> De ce măreţie fizică ar fi în stare Eigerul dacă ar fi personificat şi însufleţit! An de an, câteva râme ridicole campează la baza feţei sale nordice, plănuind să o străbată cu corzi şi pitoane. Nu este nevoie decât să strănute un minuscul ţurţure de pe borul pălăriei gigantului pentru ca intruşii să fie anihilaţi. Când stai întins printre vacile care pasc, cerul pare departe şi de un albastru minunat deasupra lumii. Faţa Eigerului străluceşte sub scuturile sale de gheaţă, ecoul căderilor de pietre huruie din perete în perete şi te poţi bucura de iureşul şi şuierul alunecărilor de zăpadă.
>
> Este oare bine sau necesar ca acest tărâm al forţelor extraordinare ale naturii să fie invadat de fiinţe care nu au fost plămădite să fie nici vulturi lipsiţi de griji, nici plante căţărătoare, ci fiinţe umane? Imboldul

> de a realiza lucruri nu poate fi folosit ca o scuză pentru autoanihilare. Este foarte uşor să scoţi în faţă aspectul sportiv, dar sportul nu înseamnă neapărat realizarea supremă. Pentru a ne limpezi mintea este suficient să ne amintim de zicala anticilor: *Mens sana in corpore sano.* Escaladarea feţei nordice a Eigerului este interzisă. Nu administraţia de la Berna a interzis-o, ci Eigerul însuşi vorbeşte prin semne atât de clare, că toată lumea poate să-l înţeleagă. Dacă cineva nu înţelege mesajul său, atunci probabil că e surd şi merită să fie dus departe de zona periculoasă, exact aşa cum ai duce un orb de pe linia de tramvai pe trotuar…

Poate că acest articol a fost controversat, deşi încă prost ţintit, în primii ani. În 1937 avea un aer reacţionar şi faptul că apăruse atunci, mai ales într-un ziar atât de respectat şi de serios ca *Sport*, era într-un fel de-a dreptul uimitor. O observare pasivă a naturii şi fericirea lipsită de pasiune ce rezultă de aici le sunt cunoscute şi alpiniştilor, şi altora, dar aceasta nu constituie întreaga lor natură. Un poem idilic ar putea să se nască din observarea inactivă a forţelor naturii şi să-i ofere plăcere cititorului. Şi printre alpinişti au fost şi încă sunt mulţi oameni sensibili, cu fire de artist, care sunt la fel de familiarizaţi cu urletele furtunii şi loviturile pietrelor ca şi cu frigul, cu pantele abrupte de gheaţă şi cu stâncile surplombate. Ei s-au lăsat pătrunşi de aceste experienţe impresionante indiferent dacă aveau de gând să le îmbrace mai târziu într-o formă literară sau nu. Dar, în timp ce se aflau pe munte, în dificultate şi în pericol, s-au comportat pur şi simplu ca nişte oameni obişnuiţi. Cei care au descoperit, s-au aventurat în deşerturi şi jungle neexplorate sau au cucerit spaţiul aerian de deasupra norilor cu siguranţă nu au fost genul care observă

pasiv natura. Totuşi, puteai la fel de bine să le fi spus şi acelor pionieri: „Nu vă duceţi în Arctica sau în Antarctica, căci nu sunteţi nici urşi polari şi nici pinguini. Nu intraţi în junglă sau în deşert, căci nu sunteţi nici maimuţe şi nici lei. Nu vă aventuraţi în zbor, căci veţi tulbura echilibrul ritmic al norilor argintii în marşul lor mut!”.

Adevărul e că omul este mic şi nesemnificativ în planul naturii, dar face parte din ea. Şi ar trebui oare să-l considerăm inferior pe cel care se expune forţelor naturii în comparaţie cu cel care se delectează doar uitându-se la ea, departe de pericole şi de furtuni? Până şi acele râme ridicole ştiu că un ţurţure poate „strănuta”, dar ei au învăţat din observare când şi unde se întâmplă asta şi vor face tot posibilul să evite pericolul cu vigilenţa datorată îndrăznelii lor. Nu sunt surzi. Şi ei aud vocea măreaţă a munţilor, dar o înţeleg şi o interpretează într-un mod diferit de cei care se bucură de ea atât de pasiv şi cu atâta automulţumire.

Acum să ne întoarcem pe urmele celor doi bărbaţi care, într-o zi însorită, făcuseră această tristă călătorie cu trupul băiatului. Căci vremea s-a îndreptat în ziua în care l-au recuperat şi a rămas aşa încă vreo câteva zile.

Era deja data de 25 când au simţit că şi-au revenit suficient pentru a urca din nou de la Grindelwald până la cortul lor de la Alpiglen. Au studiat versantul în tăcere, trăgând propriile concluzii. Şi-au amintit cum echipa lui Hinterstoisser arătase cel mai mare avânt în prima zi, după care au început să-şi piardă rapid puterile. Era, în mod evident, ceva greşit undeva. Era esenţial să-şi conserve suficientă forţă pentru a progresa la

fel de rapid pe porţiunea superioară a versantului, neexplorată, dar evident foarte dificilă, de mai sub vârf. Asta însemna amplasarea primei tabere cât mai sus posibil şi aprovizionarea ei din belşug.

Liebl şi Rieger s-au dovedit a fi prieteni adevăraţi, de genul celor care sunt indispensabili când încerci să urci vârfuri înalte. Deşi erau în formă şi nerăbdători să escaladeze faţa nordică, s-au oferit să-i ajute pe Rebitsch şi pe Vörg să-şi urce bagajele până la prima tabără şi astfel să-şi amâne ei încercarea. Pe la ora 6 dimineaţa, pe 27 iulie, au pornit pe porţiunea inferioară a versantului împreună cu cei doi protagonişti. Şi în această zi vremea era minunată.

La vreo 300 de metri deasupra *Bergschrund*-ului[1]*, Liebl a văzut un trup întins cam la 45 de metri sub el, în diagonală, la marginea unui petic de zăpadă. El le-a atras atenţia celorlalţi.

— Nu poate fi decât Hinterstoisser, a spus el. Anderl e încă dispărut…

Liebl luase parte la tentativele de recuperare din anul precedent. Ştia că Hinterstoisser şi Mehringer nu fuseseră încă găsiţi. „Încă dispărut.” Cuvinte tragice, care cuprind toată tristeţea ce poate fi simţită pentru un camarad pierdut, chiar şi atunci când sunt rostite prozaic, fără un dram de sentimentalism. Vremea era bună şi avea să rămână aproape sigur aşa în următoarele câteva zile. Dar Rebitsch, care era întotdeauna tăcut când era cel mai mişcat, ştia că în dimineaţa aceea el şi Vörg nu aveau să facă nicio tentativă de escaladare a versantului. Trupul lui Andreas Hinterstoisser zăcea acolo de un an…

Deci şi-au petrecut acea zi de 27 cărând echipament de bivuac şi provizii până la un ţanc stâncos din partea superioară a aşa-numitului „al Doilea Pilier”, apoi au coborât. Pe 28 vremea era cum nu se putea mai bună, la fel ca în ziua când l-au coborât pe Gollackner. Încă o dată cei patru bărbaţi şi-au petrecut ziua coborând de pe munte un cadavru. Şi încă o dată strălucirea soarelui părea să le ia în râs tragicele eforturi.

Fără îndoială, mulţi vor spune: „Ce tineri reci şi insensibili trebuie să fi fost Rebitsch şi Vörg! Cum au putut să recupereze două cadavre, în aceeaşi săptămână, în ajunul propriei tentative de a escalada acel versant îngrozitor? Nu a putut nici măcar acel terifiant semn rău să le zdruncine hotărârea? Şi nu este ăsta un semn de pură insensibilitate brutală?”.

Nimeni nu ştie ce gândeau Rebitsch şi tovarăşii lui în timpul acelor operaţiuni de recuperare. Nu şi-au făcut publice sentimentele. Adevărul este că şi-au amânat efortul suprem, care foarte probabil s-ar fi încheiat cu un succes, căci au găsit corpul lui Hinterstoisser când au mai urcat. L-au coborât, în ciuda pietrelor care le şuierau pe lângă urechi. Au realizat ceea ce pentru ei a fost un act final, esenţial de pietate. În acest fel, s-au dovedit a fi nişte adevăraţi discipoli ai şcolii muntelui, în care au învăţat să facă ceea ce era corect şi necesar. Însemna asta că trebuiau să-şi abandoneze planurile? Se hotărâseră deja să încerce o escaladă. Au urmat propriile reguli.

Au pornit din nou să urce versantul în 30 iulie. Răsăritul a fost o splendoare multicoloră – un semn sigur de vreme rea. Au fost întâmpinaţi de prima furtună la *Bergschrund*, sub pereţii de stâncă.

Aşa că s-au decis să mai care nişte provizii şi echipamente până în partea superioară a Pilierului. Au ajuns pe la amiază. Vremea se mai potolise. Curiozitatea i-a ademenit mai departe; aveau să cerceteze o parte a traseului. Stânca a devenit dificilă, chiar foarte dificilă. Nu era un loc potrivit pentru bocanci ţintuiţi sau colţari. Papucii cu talpă de sfoară împletită erau cei mai potriviţi aici… dar nu îi luaseră cu ei. Nu intenţionaseră să încerce acum escaladarea versantului. Nu făceau decât să cerceteze traseul şi să transporte echipament sus. Aşa încât cei doi au recurs la „papucii naturali de căţărat" – picioarele goale.

Pentru a economisi timp şi a se deplasa mai repede, Rebitsch, acest maestru al escaladei pe stâncă, a urcat cumplita „Fisură Dificilă" fără a trece o coardă prin pitoanele pe care le-a găsit fixate acolo. Vörg l-a urmat la fel de repede. Şi aşa au ajuns la traverseul vital şi, minunându-se de soluţia simplă la întrebarea cum se ajunge cel mai bine la Primul Neveu, au botezat-o Traversarea Hinterstoisser.

Au instalat imediat două balustrade de coardă, pentru a-şi garanta o retragere sigură în orice împrejurare. După traverseu, au urcat altă fisură dificilă şi au găsit o mică platformă de regrupare, protejată împotriva căderilor de pietre de o surplombă, pe care chiar se putea şedea în caz de urgenţă – un bivuac ideal, în termenii acestui versant special. Acolo au lăsat tot ce le-a prisosit şi au început să coboare înapoi. A doua furtună din ziua aceea i-a surprins de cealaltă parte a traverseului. Uzi până la piele şi coborând prin cascade verticale, au străbătut cei 820 de metri pe porţiunea inferioară a versantului şi s-au întors la cortul lor de la Alpiglen înainte de

lăsarea întunericului.

Ploaia a fost începutul unei noi perioade de vreme rea. Zilele s-au transformat în săptămâni. Pe 6 august, în timpul unei scurte acalmii, Vörg şi Rebitsch, făcând echipă cu prietenii lor Eidenschink şi Möller, au escaladat faţa nordică a muntelui Gross Fiescherhorn. Acest perete magnific de zăpadă şi gheaţă, escaladat pentru prima oară de Willo Welzenbach în 1930, fusese ales şi de Fraissl şi Brankowsky ca traseu final, înainte de a pleca din Bernese Oberland în acel an. Şi alţii se săturaseră să tot aştepte.

Rebitsch şi Vörg au mai rămas totuşi. Era acum începutul celei de-a patra săptămâni de când se retrăseseră de pe faţa Eigerului. Încă nu îşi pierduseră răbdarea, nu făcuseră nicio acţiune neglijentă, iresponsabilă. Nici presa nu mai vorbea atât de mult despre Eiger. A apărut un articol în *Frankfurter Zeitung* care a stârnit mult amuzament în cercurile bine informate. În acest articol, un anume domn M. le dădea tuturor sfaturi care se voiau bine intenţionate. De exemplu, a sugerat că ar trebui să fie fixate corzi la Traversarea Hinterstoisser într-o perioadă de föhn, adică pe timp de vreme caldă, după topirea gheţii, următoarea perioadă de vreme rea alpiniştii să aştepte în vale şi să încerce din nou să escaladeze versantul atunci când barometrul începea să urce. Ziarul *Sport* din Zürich şi-a exprimat opoziţia faţă de astfel de „reţete” în termeni ironici, spirituali.

Corzile pentru traverseu erau deja acolo. Fuseseră fixate nu într-o perioadă de föhn, ci într-un interval de vreme proastă, cu furtună. Dar se părea că vor rămâne nefolosite până în vara

următoare.

În 9 august Berna a prognozat în sfârşit vreme frumoasă. Pe data de 10, soarele fierbinte a topit mase de zăpadă proaspătă de pe versant. Şi pe 11 Rebitsch şi Vörg au pornit dis-de-dimineaţă în a doua lor tentativă.

Era abia 10:30 când au ajuns la prima lor bază de pe vârful Pilierului. Au trecut cu multe provizii peste traverseul cu balustradă de corzi, până la locul lor de bivuac. Erau într-o formă atât de bună, încât au fost înapoi pe vârful Pilierului la ora 1 după-amiază ca să ia şi restul echipamentului. Şi până la 5 după-amiază totul era depozitat în siguranţă la locul de bivuac. Reuşiseră să care chiar şi nişte saci de dormit căptuşiţi cu lână şi saltele pneumatice. Şi-au îmbunătăţit locul de dormit construind un zid micuţ de pietre, apoi şi-au întins prelata pe surplomba de deasupra, ca să-i ferească de apă, şi s-au bucurat de o preţioasă noapte de somn în „Cuibul de Rândunică” pe care şi-l construiseră sus, pe perete.

În ziua următoare au continuat să urce pe stânca acoperită cu gheaţă şi direct pe gheaţă şi au reuşit dificila ascensiune a peretelui surplombat dintre Primul şi al Doilea Neveu. Au urmat cinci ore de traverseu ascendent – 20 de lungimi de coardă în sus, pe diagonală – de-a curmezişul celui de-al Doilea Neveu. Apoi stânca acoperită cu gheaţă a treptei dintre al Doilea şi al Treilea Neveu. Apoi Neveul însuşi…

Cei care se uitau prin telescoapele de jos, din Grindelwald, şi de sus, de la Kleine Scheidegg, erau uimiţi. Văzuseră deja multe ascensiuni extraordinare pe faţa Eigerului. Toţi cei care veniseră şi muriseră pe ea se căţăraseră fantastic. Dar nimeni

nu mai văzuse până atunci atâta siguranţă şi grijă precum cele dovedite de această pereche, Rebitsch, din Tirol, şi Vörg, bărbatul din München. Oare aveau să reuşească aceştia doi, în sfârşit, sau se va strica iarăşi vremea, împiedicându-i?

Nu se punea problema să se strice vremea; era deja vreme proastă. Deasupra crestei „Fierului de Călcat”, cei doi au fost înghiţiţi de ceţuri. Deasupra, se profilau încă 600 de metri ai peretelui de sub vârf, despre care nimeni nu ştia nimic, căci nimeni nu se mai întorsese viu ca să povestească.

Cei doi au urcat mai departe pe gheaţa abruptă, străpunsă de praguri stâncoase, până în locul unde Sedlmayr şi Mehringer îşi instalaseră ultimul bivuac. Acolo aproape că se aşteptau să găsească cadavrul îngheţat bocnă al lui Mehringer, pe care Udet îl văzuse din avionul său în septembrie, cu un an înainte. Păreau sortiţi să se întâlnească numai cu morţi.

Dar nu era niciun cadavru... doar vreo două pitoane în stâncă.

Era ora 7 seara. Ajunseseră la o altitudine de 3.350 de metri şi începuse să cadă grindină. Veniseră să escaladeze versantul dacă vor putea sau cel puţin să-i cerceteze pereţii din partea superioară. Un pic mai jos, la stânga, începea marea „Rampă”. Vörg şi Rebitsch au început să traverseze pe gheaţa abruptă, către ea. Apoi, dintr-odată, grindina şi ploaia s-au înteţit în aşa măsură, încât curiozitatea lor în legătură cu restul traseului a dispărut complet. Singura lor dorinţă era să se târască sub prelată şi să se adăpostească cât de cât de acel potop.

Nu au putut găsi nicăieri un loc bun de bivuac. De fapt nu au găsit niciun fel de loc. Până la urmă, au fost forţaţi să-şi taie un

locuşor în gheaţă, unde să-şi petreacă noaptea. Gerul a devenit atât de intens, încât, de la condens, s-a format un strat de gheaţă pe interiorul prelatei. Pentru prima oară, cei doi au suferit foarte mult din cauza frigului. Lapoviţa îngheţată le-a răpăit pe cort toată noaptea. Din când în când auzeau pietre izbindu-se neplăcut de aproape.

Spre dimineaţă lapoviţa s-a oprit. În zori, ceţurile s-au risipit, dar nu a urmat o dimineaţă frumoasă. Se apropia un pâlc mare de nori negri, ameninţători, din vest. Nu le rămânea decât o singură decizie: să se retragă.

Era un gând dureros că trebuie să se întoarcă pe traseul acela periculos, dar asta le spunea instinctul de autoconservare.

Oricât de geroasă fusese noaptea, nu reuşise să-i amorţească sau să-i slăbească pe cei doi alpinişti. Coborau lungime de coardă după lungime de coardă. Au ajuns în punctul unde peretele care ducea la al Doilea Neveu trebuie coborât pe cele două corzi de 30 de metri legate una de alta. Au coborât în rapel, apoi au încercat să tragă corzile jos după ei; nu reuşeau să le desprindă. Pe vremea aceea încă se foloseau sfori de cânepă, care, când se udau, deveneau ţepene ca nişte cabluri. Au tras amândoi de un capăt al corzii. Degeaba. Aşa că Rebitsch a urcat iar, liber şi nefilat, şi a eliberat nodul care bloca sforile. Cu siguranţă, faţa nordică nu îi văduvise pe aceşti doi alpinişti nici de putere, nici de capacitatea de a lua decizii. Amândoi erau la fel de puternici şi de curajoşi ca în prima zi.

Coborârea celui de-al Doilea Neveu părea că nu se mai termină. În tot acest timp, a fost măturat de mici avalanşe, îndepărtându-le corpul de panta abruptă, dar amândoi au

rezistat. Coborau constant, asigurându-se unul pe altul cu pitoane de gheaţă. Suprafaţa gheţii devenise moale şi pe jumătate topită de apa care curgea pe ea. Devenise necesar să sape chiar şi 30 de centimetri ca să poată bate un piton în gheaţa solidă de dedesubt. Toate acestea luau mult timp, dar Rebitsch şi Vörg continuau să coboare uimitor de rapid.

Următoarea sarcină era să coboare în rapel peretele de stâncă surplombat până la Primul Neveu. Uneori trebuiau să bată câte patru pitoane înainte să fixeze în siguranţă bucla de rapel. În ciuda vremii proaste şi a presiunii timpului, nu au riscat nicio priză fixată la repezeală. Era o retragere ordonată, atent controlată, nu o fugă de pe munte.

Au coborât Primul Neveu, apoi Rebitsch traversa deja spre primul lor bivuac – acel bivuac luxos, „Cuibul de Rândunică". A ajuns la el în scurt timp şi Vörg, care îl urma, era încă pe gheaţă. În acel moment s-au stârnit un ropot şi un vuiet teribil: cădeau pietre vâjâind pe lângă capul său. Nişte bucăţi au aterizat aproape de el, găurindu-i rucsacul, dar, când căderea de pietre a încetat, ţeasta lui Ludwig rămăsese nevătămată. La ora 5 i s-a alăturat lui Rebitsch în bivuac.

Amândoi erau uzi până la piele. Nimic nu putea fi mai tentant decât să folosească cele trei-patru ore de lumină rămase ca să continue coborârea. Traverseul nu era o problemă – corzile erau deja instalate. Ar fi fost firesc ca aceşti doi alpinişti să cedeze dorinţei de a ajunge în siguranţă, în vale. Dar niciunul dintre ei nu era extenuat şi nici simţurile nu le erau amorţite, încât să se lase dominaţi de dorinţe. Aşa că au rămas în bivuac.

Acolo s-au dezbrăcat de hainele ude, le-au stors bine, şi-au scos lenjeria uscată din rucsacuri, au îmbrăcat-o, apoi şi-au tras hainele umede pe deasupra şi s-au târât în sacii de dormit călduroşi pe care îi lăsaseră acolo. Şi, cocoţaţi pe stâncă, s-au cuibărit şi au adormit.

Erau zorii celei de-a patra dimineţi pe versant, iar vremea era parcă şi mai mohorâtă. O ultimă coborâre era inevitabilă, dar acum trebuiau să-şi care şi tot echipamentul, care era de două ori mai greu din cauză că se îmbibase cu apă. Amândoi erau obişnuiţi să care rucsacuri aşa de mari, încât chiar şi în expediţiile obişnuite până la refugiu gemeau şi transpirau de efort. O coborâre cu o astfel de greutate părea de-a dreptul imposibilă.

Însă Rebitsch şi Vörg au coborât teferi şi nevătămaţi, cu tot bagajul lor. Mai întâi de-a lungul traverseului, apoi peste pereţii surplombaţi – o luptă crâncenă îngreunată şi mai mult de rigiditatea corzilor –, spre vârful pilierului, apoi tot mai jos, ore la rând.

Era sfârşitul după-amiezii când au ajuns la baza versantului.

Acolo au văzut o siluetă solitară care urca pantele acoperite de grohotiş. O fi fost un salvamontist? Erau deja căutaţi, se vorbea oare deja despre noile victime ale Eigerului?

Nu, cel care urca era doar prietenul lor devotat, Eidenschink. E bine să fii întâmpinat de un prieten adevărat şi înţelegător atunci când te întorci cu picioarele pe pământ.

Versantul nu îi revendicase pe Rebitsch şi pe Vörg. Erau obosiţi, dar nu extenuaţi. Erau în stare să râdă şi să-şi spună povestea. În orice caz, cortul lor de lângă Alpiglen li se părea un

palat.

Prin faptul că s-au întors teferi şi nevătămaţi şi prin felul în care au făcut-o, Matthias Rebitsch[2] şi Ludwig Vörg au schimbat atitudinea alpiniştilor conservatori, a ghizilor şi a presei faţă de problema feţei nordice. Versantul nu le cedase nimic şi totuşi ei ajunseseră mai sus decât oricine altcineva şi chiar se întorseseră în siguranţă, relaxaţi şi calmi. Această superioritate spirituală, rodul unor trupuri extrem de bine antrenate, a fost factorul decisiv. Cei doi învăţaseră din erorile tragice ale predecesorilor lor şi nu făcuseră alte greşeli. Îşi păstraseră forţele şi curajul de la începutul şi până la sfârşitul aventurii lor. Începând din acel moment, nimeni nu a mai vorbit despre râme ridicole şi arogante, ci despre Oameni.

1* Crevasa care separă gheaţa statică de pe munte de gheaţa activă a gheţarului de la baza muntelui (n.tr.).

2. În anul următor, Rebitsch a fost numit lider adjunct al expediţiei germane pe Nanga Parbat, fapt care l-a împiedicat să ia parte la prima ascensiune reuşită a feţei nordice. Oricum, numele său ocupă un loc de cinste în istoria acesteia.

Prima escaladare a versantului

Vara anului 1938 a început destul de trist, cu moartea a doi tineri alpinişti italieni. Bartolo Sandri şi Mario Menti, care lucrau într-o fabrică de prelucrare a lânii din Valdagno în provincia Vicenza, erau amândoi membri respectaţi ai Clubului Alpin Italian, deşi aveau numai 23 de ani. Sandri, în special, era cunoscut ca un căţărător pe stâncă de înaltă clasă, care se afirmase în cursul unei serii de escalade superdificile cotate de „gradul VI”[1*], printre care şi câteva premiere. E adevărat că nu prea aveau experienţă în ascensiunile pe gheaţă în Alpii Occidentali. Ca toţi alpiniştii adevăraţi, au venit la Alpiglen şi Scheidegg în linişte, fără tam-tam, aproape în secret. Au studiat versantul, au încercat o recunoaştere a structurii ei inferioare, după care au coborât. Au decis că traseul direct, parcurs cu trei ani în urmă de Sedlmayr şi Mehringer, era mai uşor decât cel descoperit de Hinterstoisser. Dar nu era aşa. Adevărul e că versantul nu era încă deloc propice căţărării.

În orice caz, Bartolo şi Mario au pornit să escaladeze dis-de-dimineaţă, pe 21 iunie. Au ajuns mai sus decât Sedlmayr şi Mehringer în prima zi. Erau plini de curaj şi de entuziasm şi împinşi de o dorinţă arzătoare de a reuşi. Pur şi simplu nu mai aveau răbdare. Natura, în schimb, îşi urma propriile legi, indiferentă la curajul, entuziasmul ori ambiţia lor. Seara târziu s-a iscat una dintre faimoasele furtuni ale Eigerului…

Chiar în ziua următoare o echipă de căutare formată din ghizi din Grindelwald şi condusă de Fritz Steuri Senior l-a găsit pe Sandri mort pe un petic de zăpadă de la baza versantului. Trupul lui Menti a fost recuperat cu dificultate abia câteva zile mai târziu dintr-o crevasă adâncă.

A fost un început destul de prost al operaţiunilor pe Eiger în vara anului 1938, dar nu putea să împiedice evenimentele care urmau să aibă loc. Amintirea retragerii încununate de succes a lui Rebitsch şi Vörg, care fusese punctul de cotitură în atitudinea oamenilor, era încă vie. La fel şi lecţia că era imposibil să iei versantul prin surprindere. *Veni, vidi, vici* nu funcţiona pe Eiger. Era nevoie de răbdare nesfârşită şi de o lungă aşteptare… zile, chiar săptămâni.

Între timp, Fritz Kasparek îmi aştepta sosirea nerăbdător. Acest formidabil căţărător din Viena, debordând de viaţă, binecuvântat cu un optimism pe care nimic nu putea să-l risipească, era deja în Grindelwald de ceva timp, schiind prin Bernese Oberland şi urmărind încontinuu uriaşa faţă a Eigerului, deşi până atunci nu fusese mare lucru de văzut, cu excepţia avalanşelor continue, suficiente să înăbuşe în faşă până şi gândul de a încerca o ascensiune. În orice caz, lui Fritz i-ar fi plăcut să-l aibă alături pe partenerul cu care plănuise să urce marele versant, căci nu ştii niciodată ce se poate întâmpla care să-ţi dea planurile peste cap. Nici Sepp Brunnhuber, cu care Fritz făcuse premiera de iarnă pe faţa nordică a vârfului Cima Grande încă din februarie – într-o anumită măsură ca traseu de antrenament pentru proiectul Eiger –, nu putea încă să vină. Îi promisesem lui Fritz că ajung la Grindelwald până în

10 iulie, dar în adâncul inimii sale avea toate motivele să fie neîncrezător în promisiunile studenţilor.

De fapt nu mai eram student când am ajuns la Grindelwald. Profesorii mei de la Universitatea din Graz au fost foarte uimiţi de viteza cu care mi-am dat dintr-odată examenele. Nu puteam să le explic că voiam să termin cu şcoala înainte de a escalada faţa nordică a Eigerului. În mod sigur ar fi clătinat din cap şi – nu fără oarecare justificare – mi-ar fi amintit că puteam face acea escaladă şi fără să fiu absolvent. Nu am spus nimănui despre planul nostru, niciunui coleg, niciunei cunoştinţe care făcea sport sau alpinism. Singura persoană căreia i-am destăinuit secretul a fost o femeie înţeleaptă, practică şi hotărâtă, viitoarea mea soacră, Frau Else Wegener. În 1930, soţul ei, profesorul Albert Wegener, îşi dăduse viaţa pentru camarazii săi pe imprevizibila calotă glaciară a Groenlandei, pierind într-un viscol, aşa că ea ar fi putut avea motive întemeiate pentru a se împotrivi cu îndârjire proiectelor care puneau viaţa în pericol. Şi totuşi, nu a rostit niciun cuvânt de avertizare. Din contră, m-a încurajat, deşi cunoştea bine reputaţia feţei nordice a Eigerului.

Ultimul meu examen a fost în dimineaţa zilei de 9 iulie. La prânz am urcat pe motocicleta mea plină de bagaje şi am ajuns punctual la Grindelwald pe 10 iulie, aşa cum am promis. Fritz Kasparek, bronzat de soarele de pe gheţar, cu părul său blond aproape alb de decolorat ce era, m-a întâmpinat cu inconfundabilul accent vienez.

Era tare vorbăreţ. Avea darul foarte original de a inventa înjurături atunci când se confrunta cu dificultăţi

insurmontabile de genul celor în faţa cărora nu avea obiceiul să cedeze atât în munţi, cât şi în viaţa de zi cu zi. În orice caz, nu avea obiceiul să-şi exprime sentimentele, nici să trăncănească despre camaraderie şi prietenie. Însă avea aşa o fire încât, la nevoie, nu numai că îşi împărţea ultima coajă de pâine sau fărâmă de ciocolată cu camarazii săi, ci le-o ceda pe toată. Dar nu ca un gest patetic, ci însoţită de vreo vorbă de-a vienezilor.

Cu astfel de prieteni poţi să mergi să furi cai, să inviţi diavolul la picnic sau să încerci să escaladezi faţa nordică a Eigerului.

Fraissl şi Brankowsky, cei doi obişnuiţi ai Eigerului, erau şi ei în Grindelwald. Am străbătut împreună o păşune mai sus de Alpiglen şi acolo ne-am instalat tabăra. Eram ferm hotărâţi să evităm greşelile care se dovediseră fatale pentru echipele precedente. Cel mai important lucru era să ne familiarizăm cu tot muntele, înainte să încercăm să-i escaladăm cel mai interesant şi mai dificil versant. Aşa că prima dată am urcat cu toţii de la „Hoheneis” pe diagonală de-a curmezişul flancului nord-estic, spre creasta Mittellegi, apoi în sus până în vârf, după care am coborât pe traseul normal. În plus, am urcat şi pe Mönch, pe „Nollen”.

Între timp, păşunea noastră idilică se umpluse de vaci. Eu şi Fritz am decis să ne mutăm cortuleţul, pe care l-am montat pe o mică pajişte aproape sub versant. Fraissl şi Brankowsky au rămas pe păşune. Era o zi frumoasă când eu şi Fritz am pornit pe porţiunea inferioară a versantului şi, după ce am urcat cam 700 de metri, până la aşa-numita „grotă de bivuac”, deasupra „Pilierului Zdrobit”, am lăsat acolo un rucsac plin cu provizii şi

echipamente. Am prins de el un bilet, pe care scria: „Proprietatea lui Kasparek şi Harrer. Nu muta”.

Acest anunţ nu era semnul vreunei neîncrederi în alţi alpinişti de pe faţa nordică. Pur şi simplu, mulţumită multiplelor tentative de escaladare şi frecventelor operaţiuni de salvare şi recuperare, versantul era plin de articole de echipament, corzi şi pitoane, care serveau drept ajutoare şi completări bine-venite la echipamentul echipelor următoare. Asta făcea absolut necesară marcarea clară a oricărui rucsac lăsat intenţionat pe versant, cum era acesta al nostru.

Am coborât înapoi la cortul nostru. Condiţiile meteo încă nu permiteau o încercare de escaladare care să aibă cât de cât şanse de succes. Eram ferm hotărâţi să nu ne lăsăm forţaţi, ademeniţi sau provocaţi. Din tragediile din trecut şi în special din moartea celor doi italieni din aceeaşi vară învăţaserăm că graba nechibzuită te poate face să nu judeci raţional, ducând la cele mai cumplite rezultate. Puteam aştepta şi aveam de gând să aşteptăm.

Au urmat zile cu vreme bună şi noi încă aşteptam, uitându-ne cum zăpada aşternută în timpul furtunilor şi lipită de stânci îşi schimba consistenţa, se topea, se stabiliza şi adera ferm la stratul vechi de dedesubt. Acum părea rezonabil să sperăm că şi condiţiile de pe porţiunea superioară, necunoscută a versantului ar fi suportabile.

Pe 21 iulie am decis că totul era în ordine. Pe la ora 2 noaptea am pornit pe versant, trecând *Bergshrund*-ul pe întuneric, urcând independent, nelegaţi în coardă, spre „Pilierul Zdrobit”. Ne mişcam în tăcere, fiecare alegându-şi

propriul traseu, fiecare cu gândurile sale.

Orele acelea dintre zi şi noapte sunt mereu o mare provocare pentru curajul oricui. Corpul face mecanic toate mişcările corecte, esenţiale pentru a urca, dar spiritul încă nu este complet treaz, nici plin de bucuria căţăratului, iar inima e cuprinsă de îndoială şi reţinere. Prietenul meu Kurt Maix a spus odată că această reţinere este sora prietenoasă a fricii, acea contrapondere potrivită şi necesară a curajului care îi împinge pe oameni spre cer şi îi protejează de autodistrugere. Cu siguranţă, nu frica e cea care îl copleşeşte pe alpinist, dar îndoielile, întrebările şi „fluturii" sunt neajunsuri ale omului. Şi alpiniştii sunt, până la urmă, tot oameni.

Şi ei trebuie să se împace cu propriile neajunsuri şi cu sentimentele constrângătoare, şi ei trebuie să se supună hotărârii deja angrenate în acţiunea la care s-au înhămat. Aşa că prima oră, ora cenuşie, amorfă, incoloră de dinainte să se crape de ziuă, este o oră de tăcere.

Simpla vigoare e falsă, chiar greşită, în momentele când omul se chinuie să găsească un echilibru şi e ocupat încercând să împace *nuanţe* subtile ale sentimentelor cu propria voinţă. Şi faptul nemaipomenit când vine vorba de munţi este că nu suportă minciuni. Între munţi, trebuie să fim sinceri şi cu noi înşine.

Eu şi Fritz am urcat mai departe, în întunericul de dinaintea răsăritului, prin dreapta „Pilierului Zdrobit". Din când în când auzeam voci în spatele nostru, mai desluşeam şi câte un cuvânt. Erau Fraissl şi Brankowsky, care, la fel ca noi, aşteptaseră să se facă vreme bună şi porniseră să escaladeze versantul în spatele

nostru. Aveam să ne înţelegem destul de bine cu ei. Două echipe pe acel perete uriaş nu se încurcă una pe alta, ba chiar pot să se ajute reciproc în diverse feluri.

Stâncile păreau cenuşii, până şi zăpada părea cenuşie în lumina slabă a zorilor. Şi mai era ceva cenuşiu care se mişca în faţa noastră. De data aceasta nu stânci, ci oameni, care ieşeau din sacii lor în faţa grotei de bivuac.

Instantaneu, toate gândurile, îndoielile şi întrebările care se născuseră din adâncurile secrete ale sinelui s-au risipit. Nu am vorbit despre ele, cu atât mai puţin de faţă cu nişte alpinişti străini, care erau în acelaşi timp şi camarazii, şi concurenţii noştri.

Străini? Alpiniştii nu sunt niciodată cu adevărat străini, cu atât mai puţin pe acest versant. Am făcut cunoştinţă cu aceştia doi care abia se treziseră din somn. Atunci ne-au spus şi ei cine erau: Andreas Heckmair şi Ludwig Vörg. Era un loc unic pentru astfel de prezentări. Lumina zilei încă nenăscute era destul de puternică pentru ca fiecare dintre noi să vadă clar chipul celorlalţi, să le cerceteze trăsăturile, să le evalueze caracteristicile.

Deci acesta era faimosul Andreas Heckmair. La 32 de ani, era cel mai bătrân dintre noi patru. Chipul lui semăna cu munţii înşişi, uscăţiv, cu trăsături adânci, cu un nas ascuţit şi proeminent. Era un chip serios, curajos, chipul unui luptător, al unui om care cerea mult de la camarazii săi şi totul de la el însuşi.

Celălalt, Ludwig Vörg, părea exact genul opus – genul atletic, bine proporţionat, deloc vânos sau uscăţiv, iar trăsăturile sale

nu erau la fel de marcate ca ale lui Heckmair. Avea o faţă relaxată şi prietenoasă, întreaga sa fiinţă era întruchiparea forţei latente şi a păcii interioare. Prietenii săi cu care fusese în Caucaz cu doi ani în urmă îl porecliseră „Regele Bivuacurilor”. Dormise chiar şi în acele nopţi sub cerul liber, pe peretele de gheaţă de 2.000 de metri al muntelui Ushba, „Muntele Teribil”. La o primă vedere, i-ai fi atribuit lui Heckmair forţa dinamică, iar lui Vörg, rezistenţa. În orice caz, două caractere atât de diferite şi complementare nu puteau să nu formeze o echipă de coardă de o forţă şi o capacitate de căţărare extraordinare.

Nu ne dădeam seama dacă cei doi erau dezamăgiţi că ne aflam cu toţii pe versant în acelaşi timp. Dacă erau dezamăgiţi, în mod sigur nu o arătau. Heckmair a spus:

— Ştiam că şi voi încercaţi să escaladaţi versantul. V-am văzut rucsacul şi am citit eticheta.

Nu înţelegeam de ce nu aflaserăm despre prezenţa acestora, care nu stătuseră într-un cort nici la Alpiglen, nici la Kleine Scheidegg şi nici în fân, pe vreuna dintre păşuni. Am aflat abia mai târziu că de această dată îşi acoperiseră complet urmele. Veniseră la Grindelwald cu valize şi îşi luaseră o cameră la unul dintre hotelurile din Kleine Scheidegg. Cine a mai auzit vreodată de un candidat la faţa nordică a Eigerului care să doarmă într-o cameră de hotel? Şiretlicul funcţionase perfect.

Heckmair şi Vörg aveau la ei cel mai bun, cel mai modern echipament. Erau de fapt la fel de săraci ca şi noi, dar găsiseră dinainte un sponsor pentru această ascensiune şi, în consecinţă, avuseseră pentru prima dată în viaţa lor ocazia de a cumpăra tot ce le poftea inima, de la cele mai bune magazine

cu articole sportive din München, şi chiar să comande echipament care trebuia fabricat special. Bineînţeles că amândoi aveau colţari în douăsprezece puncte, care tocmai intraseră în vogă. Fritz avea în zece puncte, dar eu nu aveam deloc. Într-adevăr, asta a fost o greşeală, dar nu era rezultatul neglijenţei, ci mai degrabă al unei plănuiri excesive. Ajunseserăm la concluzia că faţa nordică era un perete de stâncă în care erau încastrate porţiuni de zăpadă şi gheaţă. O pereche de colţari cântăreşte foarte mult şi am considerat că, dacă ne descurcăm fără ei, putem să luăm mai mult echipament şi provizii cu noi. Bocancii mei erau ţintuiţi cu bine-cunoscutul sistem de gheare atât de popular în Graz, care asigurau o aderenţă la fel de bună şi pe stâncă, şi pe gheaţă. Planul nostru era ca Fritz să meargă cap de coardă pe porţiunile cu gheaţă, iar eu să preiau conducerea pe cele de stâncă. De asemenea, speram să evităm corvoada consumatoare de timp de a ne fixa colţari şi a-i da jos tot timpul. Ne înşelam amarnic şi asta a fost o greşeală, dar până la urmă nu a fost dezastruoasă, căci nu a avut alt rezultat decât să ne irosească timpul şi să mă facă să depun un efort suplimentar. Dar încă nu descoperiserăm asta în timp ce stăteam de vorbă cu Heckmair şi Vörg în faţa grotei de bivuac.

Vörg, obişnuit să facă bivuac în tot felul de condiţii şi locuri, se plângea de noaptea pe care tocmai o petrecuseră.

— A fost frig şi incomod, se plângea el. Căderile de pietre nu ne-au lăsat să stăm în afara grotei, iar grota e îngustă şi umedă. Ne-a picurat pe sacul de bivuac toată noaptea, încontinuu.

Heckmair şi-a studiat altimetrul şi a clătinat nesigur din cap.

— A urcat cu aproape 60 de metri, a anunţat el, ceea ce înseamnă că barometrul a coborât cu aproape trei puncte. Nu-mi place cum arată vremea.

Exact în acel moment ne-au ajuns Fraissl şi Brankowsky. Au urmat prezentările şi saluturile prieteneşti, dar în glasul lui Heckmair se simţea deja o notă de îngrijorare serioasă. Ca un bun soldat, şi-a ascuns dezamăgirea. A arătat doar spre un nor în formă de peşte de la orizont şi a spus:

— Sunt sigur că se strică vremea. Noi nu urcăm mai departe.

Noi eram siguri că vremea nu se va strica, iar Fritz a exprimat acest punct de vedere în felul său optimist:

— O, o să fie vreme bună, cu siguranţă. Şi până la urmă, cineva tot trebuie să escaladeze versantul la un moment dat.

Heckmair şi Vörg se pregăteau să coboare, în timp ce noi am plecat mai departe. Eu mă tot gândeam la retragerea acelor doi alpinişti extraordinari şi îmi tot aminteam dezamăgirea de pe faţa lui Vörg. Dar Heckmair? Mi-am dat seama destul de repede că norul lui dubios şi „urcarea altimetrului” nu erau decât nişte pretexte. Ştia că prezenţa a trei echipe pe versant putea să însemne întârzieri serioase, dar era băiat prea bun ca să ţină cu dinţii de dreptul său de „primul venit, primul servit” şi să ceară uneia dintre echipele noastre să se întoarcă din drum. Aşa că s-a întors el: în loc să spună „Nu faceţi bine”, a remarcat că nu îi place cum arată vremea. A fost o decizie dictată de un adevărat simţ al responsabilităţii în alpinism.

În mod repetat alpiniştii de pe faţa nordică se confruntaseră cu dificultăţi, grăbindu-se nu numai din cauza condiţiilor de pe versant sau a condiţiilor meteo, ci a concurenţei reprezentate

de alţii. Vörg, unul dintre cei mai buni alpinişti care au încercat vreodată să escaladeze versantul, nu avea să se grăbească.

La vremea respectivă nu prea era timp pentru studii psihologice sau alte probleme de genul ăsta. Versantul însuşi ne crea probleme, când am ajuns la „Fisura Dificilă”. Crepusculul fusese în cele din urmă forţat să capituleze în faţa luminii zorilor. Ne-am legat în coardă şi Fritz a atacat cu măiestrie prima porţiune severă a traseului. Rucsacul greu pe care îl ducea pe umeri i-a frânat în scurt timp avântul. A trebuit să coboare şi să-şi lase rucsacul la picioarele mele. Apoi şi-a început al doilea asalt. Era o plăcere să-l priveşti. Urca tot mai mult, cu eleganţă, folosindu-se de fiecare rid proeminent al stâncii, neîntrerupându-şi nicio clipă ritmul, fără să se chinuie deloc. Şi într-un timp uimitor de scurt cucerise prima mare linie de fortificaţii a versantului.

Sarcina de a trage pe coardă rucsacul lui Fritz a fost dificilă şi a durat mult: se tot bloca sub surplombe. În orice caz, primul a ajuns sus până la urmă; al doilea, cântărind 25 de kilograme, l-a urmat, dar pe umerii mei. Pur şi simplu nu aveam timp să-l ridicăm pe coardă. Fritz m-a filat strâns; asistenţa lui măcar compensa greutatea rucsacului meu şi am ajuns şi eu destul de repede în vârful fisurii. Panta mi-a oferit o mostră din ce ne aştepta pe versant, dar faptul că nu rămăsesem fără suflu urcând fisura m-a făcut mai încrezător că eram pregătit pentru efortul ce urma. Există, desigur, o mare diferenţă între a face echilibristică pe verticală, ca un gimnast nestânjenit de nimic, chiar şi pe cel mai dificil perete din Dolomiţi, şi a te căţăra împovărat de un bagaj greu pe faţa Eigerului. Dar până la urmă

capacitatea de a căra poveri mari nu e oare o cerinţă a fiecărei ascensiuni majore încununate de succes?

Mulţi alpinişti vor mai folosi bucle de coardă pe „Fisura Dificilă”. Noi am preferat să facem o căţărare liberă. Un căţărător pe stâncă de calibrul lui Kasparek recurge la bucle doar atunci când nu are încotro.

Deja ajunseserăm chiar sub Rote Fluh, acel perete abrupt, înalt de sute de metri, care parcă îşi ia zborul spre cer, extrem de neted. Conform regulilor bazate pe experienţele oamenilor, pereţii munţilor sunt adormiţi dis-de-dimineaţă, înveliţi de îngheţul din timpul nopţii. Până şi pietrele ar trebui să fie încremenite. Dar faţa Eigerului nu respectă nicio regulă Queensberry[2*] – era încă un exemplu al felului în care nu ţine deloc seama de experienţele umane. Cădeau pietre. Le vedeam cum se desprind de pe Rote Fluh şi vâjâie prin aer formând un arc larg. Versantul ne mitralia cu foc de baraj. Ne grăbeam să urcăm, căci, cu cât ne apropiam mai mult de Rote Fluh, cu atât aveam să fim mai în siguranţă.

Auzeam cum vine încă un bloc greu de piatră. A aterizat sub noi, sfărâmându-se într-o mie de bucăţi.

Apoi am auzit vocea lui Fraissl, nu un strigăt după ajutor sau un SOS, doar o comunicare: unul dintre ei fusese lovit la cap şi era rănit.

— Cât e de grav? Aveţi nevoie de ajutor? i-am întrebat noi.

— Nu, dar sunt destul de ameţit. Cred că până aici ne-a fost. Va trebui să ne retragem.

— Vă descurcaţi singuri?

— Da, ne descurcăm.

Ne părea rău că prietenii noştri vienezi nu ne puteau ţine companie, dar nu am încercat să-i facem să se răzgândească. Aşa că Fraissl şi Brankowsky au început să coboare înapoi.

Acum, înainte de răsărit, noi doi rămăseserăm iarăşi singuri pe versant. Doar cu puţin timp în urmă fuseserăm şase. Acum eu şi Fritz nu ne mai puteam baza decât unul pe celălalt. Nu am discutat despre asta, dar în subconştient ne-a întărit sentimentul de dependenţă şi de camaraderie reciprocă. Am progresat rapid pe o porţiune ceva mai uşoară şi apoi, dintr-odată, eram la pasajul pe care Rebitsch şi Vörg îl botezaseră „Traversarea Hinterstoisser” cu un an în urmă.

Stâncile de-a curmezişul cărora trebuia acum să traversăm spre stânga erau aproape verticale, plonjând în gol. Eram plini de admiraţie pentru realizarea plină de curaj a lui Hinterstoisser, când a deschis pentru prima dată acest traverseu asistat de coardă spre Primul Neveu, croindu-şi calea plină de pericole din priză în priză. Şi le eram recunoscători şi lui Vörg şi Rebitsch pentru că lăsaseră o coardă fixată pe traverseu – care acum părea că ne urează bun venit. Am testat-o şi am descoperit că era ferm ancorată şi sigură, cu toate că era expusă la furtuni şi ploi, umezeală şi frig de 12 luni.

Ştiam din relatări, descrieri şi fotografii cum să facem traversarea. Totuşi, nimeni nu descrisese peretele acoperit cu gheaţă groasă. Stânca era de-a dreptul lucioasă, neoferind nicio priză piciorului care căuta aderenţă. Oricum, Fritz a pornit cap de coardă în traverseu cu măiestria sa fenomenală, străduindu-se să-şi păstreze echilibrul pe pelicula de gheaţă, fără prize, croindu-şi drum de-a curmezişul acelui perete dificil şi

periculos, centimetru cu centimetru şi metru cu metru. Pe alocuri trebuia să spargă cu ciocanul zăpada sau crusta de gheaţă de pe stâncă; aşchiile de gheaţă alunecau în jos pe lespezi cu un huruit strident şi dispăreau în abis. Dar Fritz rezista, înaintând şi croindu-şi drum spre stânga, căţărându-se, atârnând în coardă departe de stâncă, din priză în priză, până când a ajuns la capătul traverseului. Apoi l-am urmat şi eu, împingând rucsacul lui Fritz în faţa mea, ataşat cu o carabinieră de coarda de pe traverseu, şi în scurt timp am ajuns lângă el, de cealaltă parte.

La scurt timp după traversare am dat peste „Cuibul de Rândunică”, locul de bivuac ajuns deja celebru datorită lui Rebitsch şi Vörg, şi acolo ne-am oprit ca să ne odihnim şi să luăm micul dejun. Era vreme bună şi răsăritul frumos se transformase într-o zi superbă. Lumina era aşa de bună, încât putuserăm să facem poze jos, pe traverseu, un traverseu care e cu certitudine una dintre cele mai fotogenice pante din Alpi. Acest epitet prozaic spune întreaga poveste – dificultatea extremă, expunerea, îndrăzneala traversării. Şi aş vrea să profit de ocazie ca să corectez o neînţelegere: Traversarea Hinterstoisser este una dintre porţiunile-cheie ale traseului, dar nu singura. Există numeroase locuri critice pe acest versant incredibil de mare, care – mulţumită întoarcerii în siguranţă a lui Rebitsch şi Vörg – fuseseră deja cercetate până la „Bivuacul Morţii” unde campaseră Sedlmayr şi Mehringer. În acel moment nu ştiam ce porţiuni-cheie pândesc acolo, sus, pe peretele final. Tot ce ştiam era că, în Alpi, avea să fie uluitor pentru privitor şi un obiectiv foarte apreciat pentru cei mai

buni căţărători în viaţă.

Ne mişcam fantastic, vremea era frumoasă şi nu ne îndoiam că aveam şanse mari de succes, dar mai ştiam că până şi cei mai buni alpinişti trebuiseră să bată în retragere. Aşa că am echipat „Cuibul de Rândunică” ca să fie un punct forte în caz de retragere. Vechea coardă lăsată de echipa din 1937 pe traverseu nu era suficientă. Ne-am propus să asigurăm linia directă de coborâre, care în 1936 se dovedise fatală pentru echipa celor patru, tragedie care s-a încheiat cu moartea groaznică a lui Toni Kurz. Am lăsat la „Cuibul de Rândunică” 100 de metri de coardă, pitoane, carabiniere, bucle de coardă şi provizii.

Era 21 iulie 1938. Exact cu doi ani în urmă, în aceeaşi zi, Hinterstoisser se chinuise cu disperare ore în şir să străbată înapoi traverseul pe care el însuşi îl descoperise. Totul fusese în van. Şi el, şi Angerer, şi Rainer au murit în aceeaşi zi. Eram profund impresionaţi de această amintire. Dacă acei patru alpinişti ar fi lăsat o coardă fixată la traverseu, dacă ar fi avut o coardă destul de lungă la „Cuibul de Rândunică”, dacă... Trebuia să le mulţumim celor morţi pentru ceea ce ştiam. Amintirea lor ne făcea pe amândoi să ne simţim mândri şi în acelaşi timp trişti, dar nu ne speria. Viaţa are legile ei, pe care le respectăm inconştient. Ele ne indicau direcţia: în sus.

Fritz îşi fixase colţarii; în scurt timp urca pe Primul Neveu. Aici nu era zăpadă granulară, ci gheaţă tare, casantă şi oarecum apoasă. Am estimat unghiul la 50-55 de grade, deci ceva mai abrupt decât panta medie a Culoarului Pallavicini din Grossglockner. După prima lungime de coardă, Fritz a tăiat o treaptă mare şi a bătut un piton de gheaţă care să mă protejeze

în timpul ascensiunii. Începeam deja să realizăm că fusese o decizie proastă să nu luăm şi colţarii mei. Acum trebuia să compensez lipsa echipamentului printr-un consum considerabil de energie musculară. Nicio problemă, antrenamentul meu în diverse sporturi avea să se dovedească de folos…

Ne îndreptam spre un perete vertical, care duce de la Primul la al Doilea Neveu. Singura cale posibilă părea să fie printr-un jgheab îngheţat, care avea să fie numit mai târziu „Furtunul de Gheaţă”. Această barieră dintre cele două porţiuni de gheaţă e una dintre numeroasele capcane şi iluzii de pe acest versant. Din punct de vedere optic, un perete din Dolomiţi e mult mai impresionant decât oricare dintre secţiunile feţei Eigerului. Când îmi amintesc de marii versanţi din Dolomiţi, sunt mulţi care par mai dificili, mai abrupţi, mai inaccesibili decât sunt în realitate. Dar, când pui mâna pe stânca dolomitică, te bucuri imediat de suprafaţa rugoasă, de stratificarea orizontală care oferă o grămadă de prize, crăpături şi fisuri în care poţi bate pitoane.

Dar aici? Prima iluzie – bariera de stâncă acoperită de gheaţă nu pare deosebit de dificilă. Tot ce trebuie să faci e să baţi un piton de regrupare sub ea… dar nu oferă o regrupare. De fapt, nu există nicăieri vreo fisură pentru un piton sigur şi nu sunt nici prize naturale. Mai mult, roca e măturată de pietre care cad, presărată cu zăpadă, gheaţă şi pietriş. Nu e o invitaţie pentru o căţărare plăcută, nu îţi îmboldeşte deloc curajul. Prevesteşte doar un mare efort şi numeroase pericole. Însă este o porţiune din faţa nordică a Eigerului, pe care încercăm să o

escaladăm…

„Furtunul de Gheaţă” îşi justifică pe deplin numele. Roca era acoperită de un strat gros de gheaţă, dar nici partea cu furtunul nu putea să fie mai potrivită. Curgea apă pe sub stratul îngheţat, între gheaţă şi rocă. Era singura cale. Ne-a intrat apă în mâneci, curgându-ne pe trup, adunându-se pentru scurt timp deasupra jambierelor, care ar fi trebuit să ne separe pantalonii de bocanci, ieşind pe partea cealaltă. Practic nu existau deloc prize în această fisură constituită din gheaţă, stâncă şi apă. E dificilă, necesită cea mai bună tehnică de căţărare şi cele mai ingenioase manevre de echilibrare. Fritz şi-a dovedit şi aici măiestria, dar a durat câteva ore ca să ajungem la al Doilea Neveu. Eram uzi până la piele când am ajuns acolo.

Era încă după-masa devreme. Al Doilea Neveu se întindea înalt şi lat deasupra noastră. Traseul nostru mergea diagonal în sus şi către stânga, spre creasta „Fierului de Călcat”, în direcţia ultimului bivuac al lui Sedlmayr şi Mehringer. Uriaşul brâu de gheaţă părea mult mai scurt din locul în care stăteam, însă, chiar ţinând cont de iluzia optică şi amintindu-ne că le luase cinci ore unor căţărători pe gheaţă de primă mână ca Rebitsch şi Vörg – 20 de lungimi de coardă – ca să-i atingă marginea superioară, mai aveam suficient timp ca s-o facem şi probabil chiar să ajungem la „Bivuacul Morţii”. Pentru că mai erau cel puţin şase ore de lumină.

În ciuda acestui fapt, am decis să urcăm nu spre stânga, ci spre dreapta, către un mic ţanc de stâncă ce ieşea din zăpadă mai sus de Rote Fluh. După-amiaza frumoasă lăsa soarele să bată diagonal pe partea de sus a versantului – acolo unde „micii

ţurţuri îşi suflă nasul”. Asta declanşa avalanşele şi pietrele, odată eliberate din gheaţa care le ţinea captive acolo, sus, aveau obiceiul de a respecta legile gravitaţiei.

Şi mai spre vest – pentru că trebuie să traversezi în diagonală versantul pe sute de metri pe acele scuturi de gheaţă – alunecări de zăpadă, căderi de pietre şi cascade veneau vertical şi nestăvilit de pe „Păianjen”.

E adevărat că nu fiecare piatră îşi găseşte o ţintă. Dar nu ne construiserăm cu grijă un punct fortificat pentru o retragere jos, la „Cuibul de Rândunică”, ca să fim scoşi din joc de pietre ori măturaţi de pe versant de avalanşe aici, sus. Căderile de pietre se numără printre pericolele „obiective” ale alpinismului sau, cu alte cuvinte, printre circumstanţele asupra cărora omul nu are control. Dar să te aventurezi cu bună ştiinţă în raza căderilor de pietre nu mai este o expunere obiectivă la pericol, ci una subiectivă, rezultatul neglijenţei sau al prostiei. Acest uriaş brâu de gheaţă trebuia urcat dimineaţa. Nici măcar atunci pericolul pietrelor nu avea să fie eliminat complet, dar ar fi fost mult mai mic.

Am ajuns la ţancul nostru şi am reuşit să fixăm două pitoane de regrupare, apoi a durat câteva ore ca să săpăm un mic scaun din gheaţa de sub el. Era încă lumină când am început să facem ultimele pregătiri pentru bivuac. Ne-am legat şi noi, şi lucrurile noastre de pitoane pentru siguranţă, ne-am dotat scaunul cu nişte colaci de coardă şi am început să ne pregătim masa. Ţancul de stâncă ne proteja perfect de pietre, iar priveliştea era magnifică. Aveam toate condiţiile pentru un bivuac minunat, dar toate hainele de pe noi erau ude leoarcă. Şi totuşi, cu toate

că aveam haine călduroase şi lenjerie uscată în rucsacuri, nu îndrăzneam să riscăm să le udăm şi pe acelea îmbrăcându-le pe sub hainele noastre ude. Nu ştiam cum ar putea evolua vremea ori cât de des, unde şi în ce condiţii va trebui să facem bivuac. Aşa că trebuia să ne păstrăm uscate hainele de rezervă pentru nopţile care aveau să urmeze, dar era nevoie de ceva voinţă ca să nu le scoatem din rucsac şi să le îmbrăcăm, chiar dacă ştiam că trebuie să ne abţinem.

Noaptea a fost lungă, rece şi inconfortabilă. Nu era un loc bun de bivuac. Abia mai târziu aveam să aflăm că era cel mai prost de pe tot versantul, în ciuda faptului că aveam destul spaţiu ca să stăm jos. Hainele noastre ude ne făceau de două ori mai vulnerabili la frig. Mintea şi spiritul nostru erau la fel de ocupate ca şi corpurile noastre, încercând să facă faţă disconfortului. Niciun antrenament din lume nu te poate pregăti pentru aşa ceva.

Fiecare noapte trebuie să se şi termine la un moment dat. În lumina cenuşie a zorilor ne-am ridicat cu dinţii clănţănind şi am pregătit corzile pentru căţărarea din ziua aceea. Vremea era încă bună şi îngheţul ancorase toate pietrele, când am început ascensiunea pe diagonală de-a curmezişul celui de-al Doilea Neveu. Abia acum am realizat ce greşeală enormă făcusem când am decis să nu îmi iau colţarii. Fritz a contracarat eroarea printr-un consum formidabil de energie, construind o adevărată scară de trepte. Era uimitor să vezi cât de bine mânuia pioletul cel mai bun dintre căţărătorii pe stâncă din Viena. Ore în şir a lovit ritmic ca să taie treaptă după treaptă, odihnindu-se doar când se oprea ca să-mi fileze coardă

în timp ce urcam pe ele. Şi treptele erau atât de bune, încât ţintele mele gheară îmi ofereau o priză excelentă.

De jos, neveul pare să aibă o suprafaţă netedă, dar nu este decât o iluzie. Valuri uriaşe de gheaţă dădeau permanent impresia că eram destul de aproape de siguranţa stâncilor de deasupra, dar realizam repede că ajunseserăm doar la altă proeminenţă de gheaţă şi că mai era o vale de gheaţă de traversat. Era fenomenul cu care se confruntă de multe ori alpinistul în Alpii Occidentali, atunci când confundă una dintre numeroasele protuberanţe subsidiare cu vârful principal.

Un alpinist modern complet echipat îşi mânuieşte pioletul la fel ca un ghid din epoca clasică a alpinismului. Viteza este esenţa alpinismului modern; progresul lent şi constant e esenţa trecutului clasic. Era normal să ne ia mai mult timp pentru că foloseam tehnica veche. Chiar şi lui Rebitsch şi Vörg le luase cinci ore în anul precedent să traverseze acest imens câmp de gheaţă. Nouă ne-a luat tot atât.

Chiar înainte de stâncile care separă al Doilea Neveu de al Treilea, m-am uitat în urmă, de-a lungul nesfârşitei noastre scări cu trepte. Pe ea am văzut noua eră apropiindu-se în viteză: doi oameni alergau – efectiv alergau, nu se căţărau – în sus pe ea. Ce-i drept, alpiniştii versaţi pot să se mişte repede pe nişte trepte bune, dar faptul că aceştia doi ajunseseră în acest punct atât de devreme era de-a dreptul uimitor. Trebuie să fi făcut bivuac în noaptea trecută pe partea inferioară a peretelui. Părea imposibil să se fi pornit să-l escaladeze chiar în ziua aceea. Însă chiar aşa se întâmplase.

Aceştia doi erau cei mai buni dintre toţi „candidaţii

Eigerului” – Heckmair şi Vörg –, echipaţi cu colţarii lor în 12 puncte. M-am simţit destul de demodat cu vechile mele ghete cu gheare. A urmat un scurt schimb de saluturi, apoi au urcat la Fritz. Îmi cunoşteam destul de bine prietenul şi ştiam că are un simţ foarte dezvoltat al etichetei alpiniştilor. Ştiam că preferă să-şi croiască singur drum şi că, deşi purta onorabila insignă a salvamontului, nu-i plăcea să fie ajutat. Chiar şi întrebarea evident glumeaţă a lui Heckmair dacă nu preferă să se întoarcă nu a provocat decât un răspuns acid din partea lui Fritz.

Dar Anderl nu intenţiona să stârnească o ceartă. Caracterul său nu are nici urmă de răutate, mai mult, Kasparek şi Heckmair se respectau mult prea mult unul pe celălalt, aşa că întâlnirea lor nu s-a terminat nici cu ceartă, nici cu rivalitate, ci cu o unire a forţelor cum rar s-a mai văzut pe acest maiestuos versant. Fireşte, am continuat să urcăm cu două corzi separate, Heckmair şi Vörg preluând acum conducerea. Ne-au povestit mai târziu că îi văzuseră pe Fraissl şi pe Brankowsky întorcându-se din drum. După aceasta nu mai avea ce să-i reţină. Porniseră pe versant dis-de-dimineaţă şi ne ajunseseră deja. Iar de acum aveam să rămânem împreună…

Am urcat pe creasta abruptă spre „Bivuacul Morţii” într-un ritm uniform. Cât ne-am odihnit la prânz în acel loc, ne-am simţit foarte uniţi. Nu a scos nimeni vreun cuvânt care să indice vreun sentiment de dezamăgire. Parcă intenţionaserăm dintotdeauna să urcăm împreună şi acum eram fericiţi că ne reuniserăm în sfârşit.

Toată lumea a fost de acord în privinţa traseului pe care să-l urmăm în continuare. Acesta ducea din locul unde ne

odihneam, pe diagonală, în jos, de-a curmezişul celui de-al Treilea Neveu, spre baza „Rampei”, formaţiunea stâncoasă ce urcă abrupt spre creasta pe care trece ruta Lauper. Apoi, de pe „Rampă”, se traversează spre dreapta până la „Păianjen”, de-a curmezişul „Păianjenului” şi apoi pe Hornurile de Ieşire adiacente până la neveul vârfului, care încununează peretele final. Totul pare atât de uşor! Cu toate astea, fiecare dintre porţiunile amintite are un mare semn de întrebare. Dar, când m-am uitat la camarazii mei, Fritz, Anderl şi Wiggerl, m-am încredinţat că orice porţiune care oferea cea mai mică posibilitate de traversare avea să fie escaladată de echipa noastră de patru.

O fi fost posibil să se urce drept în sus peretele de la „Bivuacul Morţii” până la „Păianjen”, dar nu vedeam prea mult când ne uitam în sus. Muntele începea să fie învăluit de ceţurile care pluteau încet în jos, spre noi. Erau ceţurile cunoscute ca „ghemotocul de vată” al Eigerului şi îmbrăţişau fiecare contur al gheţii şi stâncii. Asta nu ne-a îngrijorat foarte tare. E ceva obişnuit pentru Eiger să-şi pună o scufie când îşi face siesta, spre iritarea curioşilor adunaţi în jurul telescoapelor. Noi, desigur, nu aveam de unde să ştim cât de mare era această iritare, izvorâtă din faptul că se vindeau bilete de ordine şi cei interesaţi trebuiau să plătească pentru a ocupa telescopul trei minute, indiferent dacă vedeau ceva sau nu. Între timp, neobservaţi de lumea din afară, noi traversam o pantă de gheaţă, a cărei înclinaţie depăşeşte 60 de grade, spre capătul „Rampei”.

„Rampa” – da, se potriveşte acestui versant, pe care totul e

mai dificil decât pare. Nu poţi să o escaladezi în viteză, căci nu există lespezi rugoase, nu sunt prize bune de picior sau de mână. Şi aici straturile de stâncă sunt orientate spre exterior şi în jos, iar fisurile în care se poate bate un piton le numeri pe degete. În orice caz, aveam un piton de regrupare bun la baza „Rampei”. Stăteam şi îl priveam pe Fritz în timp ce se căţăra cu mişcări egale, ritmice, până într-un punct aflat cam la 25 de metri deasupra mea.

Brusc, a alunecat. Nu îmi dădeam seama dacă cedase o priză de mână sau dacă nu reuşise să găsească o priză de picior. Totul s-a petrecut extrem de repede – era deja în afara câmpului meu vizual. Am întins coarda cât de mult am putut şi am aşteptat şocul. Ştiam că pitonul era fixat bine şi că va ţine. Iar coarda, filată pe după umerii mei, trebuia, cu puţin noroc, să reziste. Oricine cădea neasigurat în acest punct s-ar prăbuşi drept în jos, spre stâncile de la baza versantului…

Norocul a fost de partea noastră. Coarda trecea peste o mică creastă de zăpadă, care pătrundea în suprafaţa neveului. Aceasta a redus viteza căderii lui Fritz în aşa măsură, încât şocul pe care a trebuit să-l absorb a fost cât se poate de suportabil. Dar era oare Fritz rănit?

M-am liniştit curând. De jos s-au auzit câteva cuvinte inteligibile doar pentru cineva care înţelege perfect jargonul vienez – o înjurătură bună. Apoi Fritz se căţăra din nou. În scurt timp era în vârful „Rampei”, trecând deasupra, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, până când i-am strigat că nu mai era coardă. În timp ce urcam, am aruncat o privire la locul de unde căzuse. Fritz căzuse 20 de metri în gol, drept în jos de pe

„Rampa” diagonală, şi apoi se căţărase calm înapoi pe o fisură dificilă. Nu a mai vorbit nimeni despre asta. Fritz a acceptat-o la fel de liniştit precum un jucător pe care zarul îl condamnă să se întoarcă la startul tablei de la „Şerpi şi scări”. Nu eram câtuşi de puţin supăraţi, doar râdeam pentru că ne bucuram de viaţă. Nici nu ne strângeam mâna, sentimentali. Înapoi la start, apoi cu toată viteza în sus, pe următoarea cascadă – aşa vedeam noi lucrurile. Era foarte normal pentru Fritz să se caţăre iar imediat după ce a căzut, căci nu se accidentase. Şi era foarte normal ca eu să-i ţin coarda pentru că de aceea mă aflam acolo. Fritz era partenerul potrivit pentru acest versant uriaş. El trata lucrurile irelevante ca atare, fără să-şi împovăreze niciodată prietenii cu presupuneri şi bănuieli, nici cu idei despre „ce s-ar fi putut întâmpla” ori cu întrebări de genul: „De ce s-a întâmplat asta?”. Ce conta cu adevărat era că nimic *nu* se întâmplase.

Spre seară eram din nou împreună toţi patru. Deasupra noastră „Rampa” se contractase într-o încastrare îngustă de unde pornea un horn. Un torent curgea prin falie. Niciunul dintre noi nu voia să-şi petreacă noaptea în haine ude – ale noastre se uscaseră în timpul dimineţii, în timp ce traversam al Doilea Neveu; mai mult, începea să ne cam ajungă pentru ziua aceea. Fisura avea să fie un bun preludiu al ascensiunii din ziua următoare, aşa că ne-am hotărât să facem bivuac.

Asta pare destul de simplu. Şi noi credeam că va fi destul de simplu când analizam „Rampa” în fotografii ori printr-un telescop. Credeam chiar că ne vom putea alege unde să şedem. În realitate nu era niciun loc unde să poţi sta aşezat.

Regrupările bune erau o raritate.

Ne-am pregătit bivuacul cam la doi metri şi jumătate mai jos de cel al lui Heckmair şi Vörg. Am reuşit să batem un piton într-o fisură minusculă din stâncă. Era un „morcovel”[3*] subţire. Ţinea după ce a intrat doar un centimetru, dar era doar împănat. Evident că, odată ce ne atârnam cu toată greutatea de el, era foarte probabil să slăbească din cauza efectului de pârghie. Aşa că l-am îndoit în jos ca pe un cârlig, până când inelul s-a lipit de stâncă. În acest fel scăpam de orice problemă legată de efectul de pârghie şi puteam să avem încredere în micul nostru prieten cenuşiu şi oţelit. Mai întâi ne-am atârnat toate lucrurile de el, apoi ne-am ancorat şi noi.

Nu era loc să stăm jos. „Rampa” era foarte îngustă şi foarte abruptă în acel punct, dar am reuşit să improvizăm un fel de scaun din bucle de coardă şi am mai atârnat vreo câteva ca să nu stăm cu picioarele suspendate deasupra hăului. Lângă mine era un mic spaţiu plat, pe care încăpea la fix primusul, aşa că am putut să facem ceai, cafea şi cacao. Aveam cu toţii mare nevoie de lichide.

Nici Heckmair şi Vörg nu stăteau mai confortabil. Atitudinea relaxată a lui Vörg, „Regele Bivuacurilor”, era de-a dreptul remarcabilă. Nici măcar în acest loc nu avea nici cea mai mică intenţie să se mulţumească fără să-şi asigure tot confortul posibil. Şi-a pus până şi botoşeii moi de bivuac, căptuşiţi cu lână, iar expresia de pe faţa sa era a unui adevărat cunoscător în materie de aşa ceva. Nu exagerez absolut deloc când spun că ne simţeam cu toţii destul de bine şi chiar confortabil. Alpiniştii cu experienţă vor înţelege această afirmaţie, iar profanii

trebuie pur şi simplu s-o creadă. Când un celebru filosof a fost întrebat ce e fericirea adevărată, a răspuns: „Dacă ai o zeamă caldă, un loc unde să dormi şi nu te doare nimic, eşti pe drumul cel bun”. Noi putem să completăm această definiţie. „Haine uscate, un piton de nădejde şi nişte lichide preţioase şi revigorante – asta e fericirea adevărată pe faţa nordică a Eigerului.”

Da, eram destul de fericiţi. Acest versant uriaş ne redusese vieţile la cel mai mic numitor comun. După ce am gătit câteva ore, am tras sacul Zdarsky[4]* peste noi şi am încercat să ne găsim o poziţie cât mai comodă posibil, astfel încât să putem măcar să aţipim din când în când. Era minunat să întâmpini noaptea în haine uscate. Cuibul nostru era cam la 1.200 de metri deasupra firnurilor de la baza prăpastiei. Dacă unul dintre noi cădea, acolo ar fi ajuns cu siguranţă. Dar cine se gândea că o să cadă?

Era un bivuac bun. Durerile corporale şi disconfortul nu ne întrerupeau firul gândurilor. Când am alunecat în somn, am văzut o imagine, o imagine fericită, lipsită de griji, a ceva ce mi s-a întâmplat când eram foarte tânăr. Nu era un miraj cu un acoperiş care să mă adăpostească sau vreun pat cald, ci amintirea uneia dintre primele mele experienţe în munţi.

S-a întâmplat când aveam doar 15 ani. Mă căţărasem de unul singur pe vârful muntelui Mangart, acel pisc mândru din Alpii Iulieni, şi coboram, foarte impresionat de experienţa mea măreaţă. Am ajuns la o pantă imensă cu grohotiş, aşa cum întâlneşti adesea în Iulieni, lungă de câţiva kilometri. Am pornit în jos pe ea, prin pustia vale suspendată, cu paşi mari şi săltaţi.

Ardea soarele şi limba mi se lipea de gingii. Acolo, în mijlocul grohotişului, am văzut doi vulturi care smulgeau bucăţi mari de carne din hoitul unui şamoa. Păsările de pradă au zburat fără tragere de inimă abia când am trecut pe lângă ele. Eram atât de fascinat de ceea ce vedeam, încât am uitat momentan că mi-e sete. Chiar şi la vârsta aceea fragedă, eram foarte conştient că moartea unui lucru poate însemna viaţă pentru altul. Să fi fost asta o lege imuabilă a Naturii? mă întrebam. Era la fel pentru oameni ca şi pentru animale? Fiecare fibră a fiinţei mele se revolta împotriva acestei idei.

Am coborât pe malul lacului Fusine. Acolo, lângă lac, se afla coliba unui cioban, aproape de un izvor, din care curgea un fir strălucitor de apă. M-am aplecat şi am lăsat apa să mi se prelingă peste încheieturile mâinilor. Apoi am băut şi am băut şi am băut...

Dintr-odată am simţit o lovitură scurtă peste urechi. Era ciobanul înalt şi cărunt, cu faţa ridată şi înnegrită de soare.

— Băiete, de ce bei apă? m-a întrebat. Acolo, în colibă, am lapte rece şi smântână. Poţi să-ţi astâmperi setea şi să bei pe săturate înăuntru.

Nu îl voi uita niciodată pe bătrânul acela care m-a certat cu limba lui ascuţită ca să-mi facă un bine. Am rămas la el câteva zile, mâncând şi bând tot ce producea acea mică fermă, lapte, smântână şi brânză topită. Era un om mândru şi primitor şi, mai mult, educat şi umblat prin lume, care vorbea fluent opt limbi. Fusese mulţi ani bucătar pe vapor şi străbătuse toate oceanele lumii şi toată experienţa sa de viaţă se transforma în bunătate faţă de semenii săi. Mi-am amintit de imaginea oribilă

a vulturilor şi a hoitului pe care îl sfâşiau. Şi am realizat instantaneu, cu idealismul receptiv al tinereţii fragede, că cruzimea Naturii nu-şi avea locul printre oameni. Oamenii trebuie să fie buni…

Cu amintirea acelui bătrân de pe malul lacului Fusine, am căzut într-un somn adânc şi fără vise. Nu ştiu cât am dormit aşa. Dintr-odată, în vis, l-am văzut din nou pe bătrân în faţa mea. Faţa sa nu mai era blândă. Mă smucea furios de piept. Am încercat să mă împotrivesc, vrând să dorm mai departe, dar nu puteam, era prea puternic. Trăgea de mine şi mă zgâlţâia şi mai tare.

M-am trezit doar pe jumătate, dar tot simţeam apăsarea insuportabilă de pe piept. Era coarda. Alunecasem de pe locul meu în timp ce dormeam şi atârnam în ea cu toată greutatea. Mi-am dat atunci seama că eram pe „Rampă”, pe faţa nordică a Eigerului, şi că trebuia neapărat să mă îndrept, să mă ridic şi să stau din nou în şezut, dar eram prea letargic şi nu voiam decât să mai dorm. Am conştientizat vag că nu ar trebui să tensionez nicio clipă mai mult decât necesar un piton care a intrat în stâncă doar un centimetru, dar era atât de plăcut să mai fur câteva clipe înainte să rezolv problema! Aşa că am adormit la loc.

În clipa în care am aţipit, visul a continuat. De data aceasta bătrânul m-a zgâlţâit până ce m-a trezit de-a binelea. M-am ridicat în buclele de coardă, mi-am corectat poziţia, aşezându-mă în scaunul mic şi rigid. Fritz mormăia ceva prin somn.

Apoi i-am auzit pe Andreas şi pe Ludwig vorbind deasupra noastră. Vocea lui Vörg părea îngrijorată, aşa că am întrebat ce

s-a întâmplat.

— Lui Anderl îi e rău, a venit răspunsul. E deranjat la stomac de la sardinele pe care le-a mâncat aseară.

Deja mă trezisem de tot şi-mi venisem în fire. Nici nu mai simţeam frigul. Acolo, aproape de mine, pe locuşorul său plat, era primusul.

— O să-ţi fac nişte ceai, Anderl, am spus. Asta ajută întotdeauna.

Ceaiul e în mod sigur regele tuturor băuturilor. Ajută împotriva frigului, ajută împotriva căldurii, împotriva disconfortului şi a bolii, împotriva oboselii şi a slăbiciunii. Şi a fost de ajutor şi de data asta. Sardinele s-au liniştit în burta lui Anderl. Am aţipit şi am dormit până când stelele au început să pălească şi lumina noii zile s-a furişat prin crepusculul de dinaintea zorilor. Trecuse noaptea. Nu fusese deloc rea.

Vörg a început să gătească pe la ora 4. Ca tot ce făcea, gătea meticulos, fără grabă şi cu atenţie. A fiert o cantitate mare de fulgi de ovăz şi cafea. Asta ne-a binedispus şi a alungat frigul. La ora 7 am reînceput escaladarea. Urcarea fisurii din horn ca gimnastică de înviorare era o chestie destul de complicată pentru nişte corpuri încă ţepene după bivuac. Nu părea mai uşor în acea dimineaţă decât în seara precedentă, doar că nu mai era torentul. În locul lui era o armură subţire de gheaţă ce acoperea stâncile. Până şi Anderl, care era cap de coardă, părea puţin şovăielnic.

Părea să creadă că e cel mai bine să se caţăre drept în sus şi a atacat pasajul direct, bătând câte un piton oriunde putea. Unul dintre ele a ţinut. A urcat tot mai mult, cu o extraordinară

măiestrie tehnică, încercând să iasă de pe gheaţă căţărându-se pe surplombele de pe versant. Aproape că ieşise de pe surplombă, verificând o priză pentru o ultimă tracţionare, dar nu era o priză, ci un bloc detaşat, care s-a desprins, luându-l şi pe Anderl cu el. O secundă sau două mai târziu prietenul nostru atârna în siguranţă de pitonul bun de sub surplombă. Asta nu îi convenea lui Andreas Heckmair: surplombele nu au voie să se comporte aşa. Era foarte nervos. Dacă nu avea să meargă pe porţiunea fără gheaţă, atunci ar face bine s-o ia fix prin mijlocul gheţii înseşi. Aşa că şi-a pus faimoşii colţari în 12 puncte.

Apoi ne-a oferit un *tour de force* acrobatic, un exerciţiu demn de o demonstraţie, cum rar ne mai fusese dat să vedem. Era o excelentă tehnică de căţărare combinată cu dans pe vârfurile picioarelor pe gheaţă – un balet pe o pantă perpendiculară. Ţinea o priză pe stâncă, o priză pe gheaţă, se îndoia de mijloc, se întindea, cu colţii din faţă ai colţarilor urcând tot mai mult, înfigându-se în gheaţă. Nu aveau susţinere decât câţiva milimetri, dar era destul. Heckmair a cucerit acea porţiune dificilă, a tăiat prize de picior şi a bătut pitoane în panta de gheaţă care începea deasupra, apoi l-a asigurat pe Vörg, care a urcat după el.

Urcam încă în două echipe de coardă separate. Era acum rândul lui Kasparek să atace fisura din horn. El nu numai că nu avea colţari în 12 puncte, ci vedea complet diferit această porţiune. A atacat-o direct, evitând să amestece pereţii acoperiţi de gheaţă şi cei de stâncă. S-a căţărat pe fisură cu măiestrie, de parcă făcea o escaladă acasă, în Gesäuse, şi nu pe marea faţă a

Eigerului.

Eu am urcat ultimul. Acum eram din nou toţi patru împreună pe gheaţă, uitându-ne neîncrezători şi uluiţi la proeminenţa ameninţătoare de gheaţă care ameninţa să blocheze aici, în final, orice înaintare pe „Rampă”. Putea oare cineva să se caţăre pe aşa ceva?

Peretele avea mai mult de zece metri înălţime. Nu mai văzusem niciodată aşa ceva. Până şi ceilalţi au părut uluiţi la început. Oare ar fi mers prin stânga? Nu. Prin dreapta? Nu. Drept în sus părea cea mai bună soluţie: dar oare această „cea mai bună” soluţie era posibilă? Heckmair a făcut o încercare. Mai întâi a bătut nişte pitoane în gheaţa de sub proeminenţă. Unul dintre ele a intrat şi părea că ţine. Apoi a urcat cu grijă, menţinându-şi echilibrul. De proeminenţa de gheaţă atârnau ţurţuri; a legat o buclă de unul dintre ei şi s-a ridicat un pic în ea. Părea terifiant, dar el nu părea să fie deloc impresionat de pericol. Se ridica centimetru cu centimetru, dar, imediat ce şi-a lăsat toată greutatea în ţurţurele frumos şi strălucitor, acesta s-a rupt şi el a căzut…

Pitonul a ţinut.

Încă o dată am văzut aceeaşi reacţie ca mai devreme. Un eşec atât de clar ca o cădere îl scoate din minţi pe Heckmair. Imediat a atacat din nou proeminenţa. De această dată nu s-a mai încrezut în ţurţurii cu care Marele Arhitect decorase măreaţa noastră temniţă. Dar era oare cu adevărat o temniţă? Oare aici trebuia să ne dăm bătuţi şi să ne întoarcem din drum?

Nu, Andreas al nostru s-a căţărat şi a ieşit din temniţă, găsind un „mâner de gheaţă”. Un ţurţure se unise cu o coloană

de gheaţă care se dezvolta în sus – o stalagmită şi o stalactită, amândouă de gheaţă, se contopiseră. Şi acest obiect, sculptat de un capriciu al naturii, s-a dovedit a fi cheia temniţei noastre. Heckmair a mai legat o buclă de mâner, s-a lăsat spre în afară aproape orizontal, a săpat nişte găuri cu ciocanul în gheaţa de deasupra proeminenţei, a pipăit cu o mână şi a prins bine o priză.

Nu mai văzusem niciodată o porţiune care să pară atât de riscantă, periculoasă şi absolut extraordinară. Fritz, care cunoaşte multe dintre porţiunile-cheie faimoase din Alpi, a declarat că vestitul vârf surplombat al pilierului din Marmolada părea o joacă de copii în comparaţie cu această proeminenţă. Eram cu toţii destul de încordaţi. Vörg ţinea strâns coarda, pregătit în orice moment să-l ţină pe Heckmair dacă avea să cadă iarăşi.

Dar nu a căzut. Nu ne imaginam cum, dar reuşise să bată adânc un piton în gheaţa de deasupra proeminenţei şi să treacă sfoara printr-o carabinieră. Apoi a strigat:

— Trage!

Vörg l-a tras în sus pe coardă, peste proeminenţă, până la piton.

Heckmair şi-a mai folosit pioletul de câteva ori. Apoi a spus:

— Dă-i drumul!

Vörg a lăsat coarda moale, astfel încât Heckmair să se poată ridica în picioare. În acelaşi timp era încă foarte atent, ca să poată interveni în cazul unei noi căderi. Dar Heckmair era în scurt timp pe prize bune; s-a grăbit să mai urce câţiva metri pe panta de gheaţă de deasupra proeminenţei, a tăiat o platformă

încăpătoare în gheaţă şi a bătut un piton de regrupare adânc în gheaţă solidă. Apoi, ca şi cum ar fi ridicat cortina pentru o scenă deosebit de dramatică, am auzit mult aşteptatele cuvinte:

— Haideţi sus!

Poarta închisorii noastre era deschisă. Vörg a ieşit. Faţa nordică a Eigerului e atât de mare, atât de dificilă şi atât de periculoasă, încât orice manifestare a vanităţii umane ar fi nelalocul ei. Fără îndoială că eu şi Fritz am fi putut escalada proeminenţa fără niciun ajutor de sus, dar ne-ar fi consumat ore preţioase pe care le-am fi regretat mai târziu. Aşa că Fritz nu a ezitat niciun moment să accepte coarda pe care a lăsat-o jos Vörg pentru noi. Noi, care i-am urmat, nu am mai avut parte de emoţia şi aventura celei mai grele porţiuni a versantului de până atunci; nu am gustat decât truda pe care o necesită. Iar eu, fiind ultimul pe coardă, trebuia să scot şi să recuperez toate pitoanele. Eram împodobit cu ele ca un pom de Crăciun şi zăngănitul fiarelor îmi acoperea gâfâielile în timp ce mă chinuiam să urc proeminenţa.

Panta de gheaţă de deasupra era uşoară în comparaţie cu ceea ce tocmai făcuserăm. Ne-am căţărat drept în sus pe gheaţă doar pe o porţiune scurtă, apoi am efectuat imediat o traversare spre dreapta.

Bineînţeles că e uşor pentru cineva care a făcut o primă ascensiune reuşită să clatine din cap dezaprobator la greşelile celor ce îl urmează. Eu nu îmi propun să fac asta. Dar sunt surprins că atâtea echipe care au escaladat versantul după noi au urcat drept în sus pe panta de gheaţă spre creasta Mittellegi şi au încercat să traverseze spre „Păianjen” mult prea sus.

Aceasta a fost cauza multor întârzieri şi a dezastrului din 1957. Pentru noi patru era cât se poate de clar că traversarea spre dreapta trebuia încercată cât mai curând posibil.

Deci traversam spre dreapta dinspre panta de gheaţă, legaţi toţi patru în coardă, de-a lungul unei brâne friabile de stâncă, pe sub un perete surplombat. Era deja miezul zilei şi auzeam fâşâitul avalanşelor şi darabana pietrelor care cădeau, dar eram protejaţi de surplombă.

În timp ce traversam aceste stânci dezagregate – Heckmair era cam la 60 de metri în faţa mea la momentul respectiv –, am auzit dintr-odată un vuiet înfricoşător, strident. Nu era nici cădere de pietre, nici avalanşă, ci un avion care zbura destul de aproape de noi. Am văzut destul de clar chipurile pasagerilor. Ne-au făcut cu mâna şi le-am răspuns la fel. Hans Steiner, fotograful bernez, a reuşit să facă nişte fotografii de o valoare documentară unică la acel moment. Fotografiile sale ne arătau pe trei dintre noi pe traverseu în timp ce Heckmair pornise deja pe o fisură de dincolo de el.

Fisura aceea e singura linie de ascensiune posibilă de unde se pierde brâna friabilă până la un nivel la care se poate efectua traverseul spre „Păianjen”. Heckmair a crezut că o poate escalada folosind metodele obişnuite, dar fiecare porţiune de pe faţa Eigerului e mai grea decât pare şi înşelătoare, cu praguri pe care zăpada e abia lipită de stânci, cu prize de mână şi de picior care nu ţin. Aşa că a trebuit să-şi lase rucsacul ca să facă o a doua încercare pe această porţiune, nestânjenit. Pentru aceasta nu şi-a dat jos colţarii, având în vedere gheaţa pe care o întâlneşti încontinuu pe versant. Era

un tip complet nou de căţărat această escaladare a stâncii dificile, de multe ori superdificile, surplombată pe alocuri – în colţari. Heckmair era frecvent în pericol iminent de cădere, dar degetele îl ţineau când credea că nu mai are putere. Colţarii săi care zgâriau stânca dură sunau ca un scrâşnit furios din dinţi, care nu a încetat decât atunci când el a dispărut din câmpul nostru vizual.

Noi trei l-am urmat fără colţari.

A durat o veşnicie până când am escaladat cu toţii acel perete vertical de stâncă de 30 de metri. Dar chiar atât de mult încât să ne fi prins deja înserarea? Dintr-odată se făcuse foarte întuneric, dar, uitându-ne la ceas, am văzut că, în ciuda întunericului, abia trecuse de amiază. Nori grei s-au adunat pe cer şi de data asta tunetele asurzitoare ce se loveau de stânci, care le proiectau înapoi în ecouri multiplicate, nu erau zgomotul produs de un avion care zbura periculos de aproape. Chiar erau tunete.

Când am ajuns eu la regruparea lui Fritz, ceilalţi doi o luaseră înainte. Se dezlegaseră din nou din coarda comună, pentru a ajunge la „Păianjen” înainte să se dezlănţuie furtuna.

Furtuna a creat un decor întunecat, ameninţător, dar magnific. Soarele strălucea, cu câteva minute în urmă, cel puţin pentru cei de jos, din Grindelwald. Această schimbare bruscă era tipică pentru faţa nordică, dar eram deja atât de familiarizaţi cu capriciile ei, încât furtuna iminentă nu ne-a alarmat. Mie chiar îmi părea rău că nu mai aveam timp să mai stau pe brâna unde mă aştepta Fritz. Acea regrupare avea toate elementele unui miracol – era primul loc, de fapt singurul de pe

tot versantul de 2.000 de metri, unde te puteai face comod. Ar fi fost grozav să mă aşez şi să mă odihnesc acolo, uitându-mă în jos de-a lungul uriaşului perete, spre vale şi peste dealurile din jur. Dar vremea ne zorea, aşa că i-am urmat pe ceilalţi.

Traversarea pe stâncă spre „Păianjen” nu e deloc uşoară. Dar cel puţin rocile sunt orizontale în acest punct şi stratificarea e, în consecinţă, favorabilă. Iar peticele de gheaţă care le leagă erau destul de solide încât să ne permită să batem adânc pitoanele. Nu numai că traversarea e nespus de frumoasă prin prisma peisajului, dar e atât de incitantă şi de sigură din punct de vedere tehnic, încât aproape că am uitat de furtuna care se apropia. Nu-mi amintesc cine a botezat-o „Traversarea Zeilor”, dar numele acesta i se potriveşte de minune.

Am ajuns la „Păianjen”, suprafaţa întinsă acoperită de gheaţă încastrată în versant, repede şi fără a întâmpina mari dificultăţi. Nu am avut timp să cercetăm scena sau terenul cu atenţie, iar acum nici nu mai aveam posibilitatea de a o face, căci cerul căpătase între timp o nuanţă de negru-albăstrui. Apoi a dispărut complet, pe măsură ce neguri zdrenţuite au început să lunece pe versant, învăluindu-ne, apoi risipindu-se din nou, când mai desluşeam câte ceva în jur, după care s-au transformat într-o pătură deasă de nori. Când s-a dezlănţuit furtuna, a început să cadă lapoviţă, amestecată cu ninsoare; a început să fulgere şi să tune.

Încă îi vedeam pe Heckmair şi pe Vörg, care deja escaladau panta de gheaţă a „Păianjenului”, cam la o lungime şi jumătate de coardă înaintea noastră, aşa că i-am urmat.

Cum am mai explicat deja, acest petic abrupt de neveu sau gheaţă din partea superioară a versantului aproape vertical a fost botezat „Păianjenul” datorită prelungirilor albe care se îndreaptă în toate direcţiile ca nişte picioare şi braţe gata să apuce. Acestea se întind mai ales în sus – în fisuri şi culoare, spre calota de zăpadă a vârfului – şi în jos, spre „Bivuacul Morţii”. Dar încă nu descoperise nimeni cât de bine i se potrivea acest nume până nu am ajuns noi acolo; nici măcar noi, nu încă, în timp ce urcam prima lungime de coardă. Încă nu descoperiserăm că acest „Păianjen” de zăpadă, gheaţă şi stâncă poate deveni o capcană de temut; că, atunci când cade grindină sau ninge, particulele de gheaţă şi zăpadă, alunecând în jos de pe abruptul neveu de sub vârf, sunt canalizate în fisuri şi culoare, sunt proiectate apoi pe „Păianjen”, acolo se întâlnesc, formând un potop de o furie nimicitoare, şi apoi mătură corpul „Păianjenului”, pentru ca în cele din urmă să se împrăştie spre exterior şi în jos, distrugând şi luând cu sine tot ceea ce nu e stâncă. Şi nu există scăpare de pe „Păianjen” dacă te surprind vremea rea şi avalanşele.

Noi nu ştiam asta atunci, dar am aflat-o foarte curând. Foarte curând. Chiar în clipa aceea…

Eu eram deja pe gheaţa „Păianjenului” şi îmi tăiasem o platformă rezonabilă în care puteam să stau destul de bine fără colţari. Mă simţeam foarte în siguranţă pentru că bătusem adânc un piton în gheaţă. Coarda trecea printr-o carabinieră atârnată de inelul pitonului şi mergea până la Fritz, care urca la vreo 20 de metri deasupra mea. Îl zăream prin ceaţă şi prin zăpada viscolită.

În acel moment a dispărut din câmpul meu vizual, înghiţit de ceaţă. Urletul furtunii, răpăitul grindinei erau alarmante. Am încercat să străbat cu privirea vălul cenuşiu, dar în zadar. Numai un cenuşiu în cenuşiu…

Urletul vântului se înteţise, căpătând o notă foarte ciudată – un bubuit şi un fâşâit, un şuierat ascuţit. Acesta nu mai era glasul furtunii care se pogora într-un dans sălbatic de particule de gheaţă şi fulgi de zăpadă, ci cu totul altceva. Era o avalanşă, anunţată de pietre şi bucăţi de gheaţă!

Mi-am ridicat rucsacul deasupra capului, ţinându-l bine cu o mână, în timp ce cu cealaltă mă ţineam de coarda care mă lega de tovarăşul meu. M-am lipit de peretele de gheaţă, tocmai în momentul în care avalanşa m-a lovit în plin. Răpăitul şi pocniturile pietrelor pe rucsacul meu au fost înghiţite de huruitul şi vuietul avalanşei. M-a înşfăcat şi s-a încleştat pe mine cu o forţă terifiantă. Puteam oare să supravieţuiesc unei astfel de presiuni? Nu prea… Mă chinuiam să respir, încercând mai presus de toate să ţin bine rucsacul şi, de asemenea, să împiedic torentul nesfârşit de zăpadă să se acumuleze între mine şi panta de gheaţă şi să mă împingă de pe prizele de picioare.

Nici nu mai ştiam dacă sunt încă în picioare sau dacă alunec în jos cu tot cu zăpada aceea. Ieşise oare pitonul de gheaţă? Nu, eram încă în picioare, iar cuiul era încă bine fixat, dar presiunea devenea de nesuportat. Şi Fritz probabil că avea să cadă dintr-o clipă în alta. Acolo, în porţiunea aceea expusă, nu avea cum să reziste furiei avalanşei… probabil că avea să-l dezechilibreze…

Gândurile mele erau destul de clare şi logice, deşi eram sigur că această avalanşă ne va arunca pe toţi de pe „Păianjen” până în fundul prăpastiei. Eu mai rezistam doar pentru că încerci să rezişti atât timp cât mai ai viaţă în tine. Încă mă ţineam de coardă cu o singură mână, hotărât să fac tot ce pot ca să-l ţin pe Fritz. În acelaşi timp am început să mă întreb dacă nu eram deja destul de sus pe „Păianjen” încât să nu se lovească de stâncile de jos, ci să rămână atârnat pe panta de gheaţă în cazul în care ar cădea, să alunece pe lângă mine şi să se oprească la capătul corzii, 20 de metri mai jos. Şi puteam oare să rezist şocului dacă mă lovea în cădere?

Toate aceste gânduri erau calme, fără nicio umbră de teamă sau de disperare. Nu aveam timp pentru lucruri de genul ăsta. Când avea să cadă Fritz? Mi se părea că stăteam de o veşnicie în acel infern devastator. Oare coarda o fi fost tăiată de pietre şi Fritz o fi căzut singur, nemaiavând nicio protecţie? Nu, dacă s-ar fi întâmplat asta, coarda liberă ar fi alunecat în jos, la mine. Încă era întinsă în sus, aşa că Fritz probabil că mai rezista cumva…

Presiunea a scăzut, dar n-am avut timp să-mi trag sufletul ori să strig, căci a mai urmat o avalanşă, cu şi mai multă furie – asta chiar că avea să ne aducă sfârşitul. Chiar şi această constatare a fost aproape obiectivă. Era ciudat că nici măcar gândurile importante nu mă tulburau, cum te-ai putea aştepta la ultima frontieră a existenţei. Nici nu mi-au trecut prin faţa ochilor scene din viaţa mea. Gândurile mele erau aproape banale, ridicole, lipsite de importanţă. Mă cam irita gândul că criticii şi atoateştiutorii, ca şi groparul din Grindelwald, care ne

numărase deja, la fel ca pe toţi cei care încearcă să escaladeze faţa nordică, de parcă am aparţine deja de parohia sa, avuseseră dreptate. Apoi mi-am adus aminte de accidentul meu de pe faţa vestică a muntelui Sturzhahn, în Totes Gebirge, cu ani în urmă. Am încercat să urc acel perete dificil în timpul iernii şi am căzut 45 de metri. Nici atunci nu mi se perindase toată viaţa prin faţa ochilor, nici nu fusesem cuprins de disperare, oricât de mult iubeam viaţa. Atunci, o fi oare altfel atunci când traversezi într-adevăr această frontieră?

Şi acum eram încă în viaţă. Rucsacul încă îmi proteja capul, coarda trecea încă prin carabinieră şi Fritz nu căzuse încă.

Apoi am avut o nouă epifanie, de necrezut şi de această dată copleşitoare. Presiunea avalanşei încetase. Zăpada şi granulele de gheaţă se prelingeau în hău. Chiar şi furia furtunii mi se părea blândă, acum, că se potolise vuietul avalanşei.

Apoi, timid, prin ceţurile cenuşii, s-au auzit primele strigăte, izbindu-se de stâncile care încadrează „Păianjenul” şi reverberate către fiinţele umane, incapabile să înţeleagă incredibilul adevăr. Se strigau nume, voci răspundeau:

— Fritz! Heini! Anderl! Wiggerl!

Mi-am spus că eram cu toţii în viaţă. Ceilalţi erau cu toţii în viaţă, la fel şi eu. Se întâmplase cel mai mare miracol de pe Eiger. „Păianjenul alb” nu făcuse nicio victimă.

Dar a fost într-adevăr un miracol? Fusese oare muntele binevoitor? Era oare adevărat că „Păianjenul” cruţase vieţile victimelor sale?

Alpiniştii nu sunt numai oameni de acţiune, ci şi oameni pragmatici. Astfel de reflecţii nu se pot explica decât prin

prisma primului val de bucurie când realizează că sunt încă în viaţă – nu fac faţă unei judecăţi obiective. Miracolul şi îndurarea nu erau înfăptuirea naturii şi nici a muntelui, ci rezultatul voinţei omului de a face ceea ce trebuie chiar şi în momentele cele mai periculoase. Cine poate spune că pur şi simplu am avut noroc?

O personalitate a spus odată: „Pe termen lung, numai omul eficient are noroc”. Eu nu sunt atât de încrezut încât să pretind că noi, alpiniştii, suntem întotdeauna eficienţi. Mi se pare că una dintre remarcile lui Alfred Wegener se potriveşte mai bine situaţiei noastre de pe „Păianjenul” Eigerului. El a spus: „Norocul este rezultatul ultimelor tale rezerve”.

Ne puseserăm la bătaie ultimele rezerve.

Kasparek era la 20 de metri deasupra mea, pe panta de gheaţă. Când a auzit că se pornise avalanşa, a încercat, cu o reacţie instantanee, să bată un piton de gheaţă. Nu a avut timp să se sperie nici măcar o fracţiune de secundă. Pitonul intrase doar câţiva centimetri în gheaţă şi era destul de slab fixat când a venit prima avalanşă. În ciuda pericolului, chiar în timp ce avalanşa se prăvălea în jos pe el cu toată furia, el se gândea la pitonul care nu era solid. Trebuia să reziste, pur şi simplu nu trebuia să fie smuls de şocul maselor de zăpadă şi gheaţă care cădeau, nici de vreo piatră; aşa încât Kasparek a ţinut un braţ deasupra pitonului, protejându-l. Nişte pietre i-au rănit mâna, jupuindu-i pielea. Îl durea foarte tare, dar voinţa sa de a proteja pitonul a învins. Şi, în scurtul răgaz dintre prima şi a doua avalanşă, a bătut pitonul în gheaţă până la inel, a prins o carabinieră de el şi s-a asigurat. Şi de aceea nu a căzut Fritz…[5].

Abia ulterior, după ce s-a risipit tensiunea momentului, mi-am amintit că şi eu mă asigurasem cu o buclă de coardă de pitonul meu pentru mai multă protecţie în acelaşi răgaz.

Avalanşa i-a luat pe Heckmair şi pe Vörg prin surprindere, pe o proeminenţă aflată la aproximativ 20 de metri mai jos de muchia stâncoasă superioară a „Păianjenului”. Datorită configuraţiei versantului, aceasta s-a despărţit în două torente chiar deasupra lor; dar zăpada şi granulele de gheaţă care se revărsau peste ei aveau suficientă forţă pentru a mătura de pe perete chiar şi nişte bărbaţi cu constituţia lor. Niciunul dintre ei nu s-a putut baza pe protecţia obţinută bătând un piton, nu numai pentru că nu au mai avut timp, ci şi pentru că nu aveau niciunul la ei. Toate erau la mine: fiind ultimul pe coardă, căram vreo nouă kilograme de fiare pe care le recuperasem.

Heckmair nu se ţinea decât în piolet. Râul de gheaţă i-a ajuns până la brâu şi ameninţa să-l smulgă ca pe o frunză uscată, dar a reuşit să reziste presiunii aparent irezistibile. În acelaşi timp s-a dovedit a fi un partener de căţărat extraordinar şi un lider remarcabil al ascensiunii. În ciuda primejdiei teribile în care se afla, a avut timp să se gândească la secundul său, aflat mai jos de el şi mai expus pe vârful ridicăturii. Ţinându-se de piolet cu o singură mână ca punct de ancorare, l-a apucat pe Vörg de guler şi l-a ţinut bine. Şi astfel au supravieţuit amândoi asaltului avalanşelor.

Abia atunci, când a trecut pericolul, a simţit Fritz cât de tare îl durea mâna „scalpată”. Abia le-a strigat lui Heckmair şi lui Vörg:

— Trimiteţi-mi o coardă, sunt rănit!

A durat mult până au înnădit corzile şi le-au dat drumul până în locul unde se afla Fritz. Şi coarda înnădită tot era cu zece metri prea scurtă, astfel încât Kasparek a trebuit să urce acea distanţă neprotejat.

Câtă dreptate are Wegener! Norocul este cu siguranţă rezultatul ultimelor tale rezerve.

Iată cum a descris Heckmair finalul avalanşei şi bucuria pe care a simţit-o când a constatat că eram cu toţii în viaţă:

> Treptat avalanşa a devenit mai uşoară şi presiunea s-a micşorat. Am ştiut atunci, deşi încă nu ne venea să credem, că am scăpat nevătămaţi. Dar cum se descurcaseră ceilalţi? Ceţurile se subţiau acum – şi uite…
> — Wiggerl! am strigat. Sunt încă acolo!
> Părea imposibil, un adevărat miracol. Am început să strigăm şi ei erau acolo, ne răspundeau. Ne-a cuprins o bucurie de nedescris. Nu descoperi cât de puternic e spiritul de echipă decât atunci când îţi vezi din nou prietenii despre care credeai că au murit…

Ne-am regrupat cu toţii la marginea superioară a „Păianjenului”. Sentimentul nostru de încântare când am revăzut chipurile tovarăşilor noştri a fost copleşitor. Ca semn al prieteniei noastre, am decis să ne legăm din nou într-o singură coardă de patru – până în vârf. Iar liderul nostru să fie Anderl. Avalanşele „Păianjenului” nu reuşiseră să ne măture de pe versant, dar au reuşit să şteargă ultimele rămăşiţe mărunte de zgârcenie personală şi ambiţie egoistă. Singura reacţie la acest perete maiestuos a constat în legarea unei prietenii de lungă durată, voinţa şi realizarea că fiecare dintre noi va da tot ce are mai bun. Fiecare dintre noi era responsabil pentru vieţile celorlalţi şi refuzam să mai fim separaţi. Eram cu toţii copleşiţi

de o mare bucurie. Din ea rezulta certitudinea că vom continua să escaladăm versantul până pe vârf şi ne vom croi drum înapoi în vale, unde trăiesc oamenii. Ne-am reluat căţărarea într-o dispoziţie de relaxare aproape veselă.

Ascensiunea noastră era în centrul interesului public, deşi nici nu ştiam şi nici nu ne păsa de asta, dar este interesant de observat modul în care erau interpretate de privitorii de jos întâmplările de pe faţa nordică. Iată cum a relatat faptele Ulrich Link, bine-cunoscutul jurnalist din München, de la postul său de observaţie din Kleine Scheidegg:

> Sâmbătă, pe la 12:30, s-a anunţat vreme rea pe Eiger. Un nor ameninţător, cenuşiu-închis, ca ardezia, a acoperit Valea Lauterbrunnen. Până în acel moment, cei patru alpinişti reuşiseră ca, după cinci ore de eforturi extraordinare, să urce „Ravena Diagonală”, probabil cel mai greu sector de pe întregul versant… La ora 1 toţi patru erau unul în spatele celuilalt la marginea din stânga a firnului. Heckmair, el însuşi ghid şi probabil cel mai bine antrenat şi mai abil pe gheaţă, era cap de coardă.

Un nor i-a ascuns pe alpinişti vederii noastre timp de jumătate de oră. Pe la 1:30 versantul se vedea clar din nou. Până atunci traversaseră deja brâna de zăpadă, iar liderul ajunsese la trecerea spre neveul numit „Păianjenul”. Heckmair a condus echipa într-un mod splendid – fusese cap de coardă toată ziua – către „Păianjen”. Kasparek şi Harrer se odihniseră între timp la capătul brânei de zăpadă. De la 3 la 3:30 după-amiază versantul a fost din nou învăluit de nori. Apoi norii s-au risipit din nou şi toată lumea s-a repezit la telescoape. Liderul celei de-a doua corzi tocmai traversa de pe stânci către

„Păianjen”. În aceeaşi clipă, Heckmair a ajuns la zona stâncoasă din partea superioară a culoarului de zăpadă. A doua echipă se mişca mai încet, dar cu aceleaşi constanţă şi precauţie ca şi prima. Heckmair şi Vörg ajunseseră acum la o altitudine de 3.600 de metri şi era ora 4:10. Ceaţa a învăluit din nou versantul, rupându-ne de ei şi lăsându-ne cu temerile şi speranţele noastre. Vârful era încă la mai bine de 300 de metri deasupra celor patru.

Şi acum vremea părea că s-a înrăutăţit din nou foarte tare. Ore de-a rândul a fost imposibil de spus dacă în cele din urmă avea să fie mai bună sau mai rea. Valea Lauterbrunnen era acoperită de un linţoliu de un cenuşiu murdar. Jungfrau şi Mönch erau învăluiţi de nori. Cascadele de gheaţă licăreau în nuanţe de albastru palid şi verde-albăstrui în lumina aceea lugubră. Un petic de cer senin se iţea printre norii de ploaie. La Grosse Scheidegg, mai încolo, era încă destul de senin, dar vremea continua să se înrăutăţească. Între timp probabil că şi a doua echipă ajunsese în Pâlnia de pe „Păianjen”.

La 4:25 a început să plouă uşor, iar exact cinci minute mai târziu s-a pornit o ploaie torenţială zgomotoasă şi violentă, ca şi cum norii ar fi fost sfâşiaţi. Probabil că lovea versantul şi pe cei patru alpinişti de pe el ca un tsunami. S-au auzit multe voci alarmate. Pe toată lăţimea ei, faţa nordică devenise o cascadă de temut. Apa curgea în jos pe stânci în zece, douăsprezece, cincisprezece coloane groase de spumă albă. Un curcubeu fantastic se arcuia deasupra Alpiglenului, dar cine mai avea ochi pentru miraculosul său joc de culori? Acolo, sus, doi dintre alpinişti erau probabil pe panta de zăpadă, loviţi cu toată forţa

de potopul care se revărsa peste ei. Oare aveau să fie în stare să reziste?

În cele din urmă, norii s-au risipit. Se vedea în sfârşit bine prin telescop. Vedeam marea pantă de zăpadă… şi alpiniştii, amândoi căţărându-se liniştiţi şi calmi. Deci supravieţuiseră potopului. Vörg şi Heckmair trecuseră probabil încercarea mult mai uşor, pentru că reuşiseră să se adăpostească pe stâncile de la marginea culoarului. Apoi a căzut din nou cortina de nori…

La ora 6:45 toţi cei patru bărbaţi erau iarăşi împreună şi se îndreptau spre capătul de sus al brâului de zăpadă. La 7 au ajuns acolo; la 8 se căţărau încă, fie pentru că nu găsiseră încă un loc de bivuac, fie pentru că s-au decis să meargă mai departe atât timp cât le permitea lumina, pentru a ajunge cât mai aproape de vârf. Ajunseseră acum la 3.700 de metri, mult deasupra „Păianjenului”, o performanţă magnifică în 14 ore. La 8:20 a început să plouă din nou. În scurtele intervale în care se mai risipeau norii, îi vedeam căţărându-se în continuare. La ora 9 se mişcau încă, pregătindu-şi probabil locul pentru a înnopta – al treilea bivuac pentru Kasparek şi Harrer, al doilea pentru Vörg şi Heckmair. Va fi cu siguranţă un calvar, în haine ude şi într-un loc de odihnă strâmt, cel mai probabil. Dar toţi patru sunt tari ca oţelul…

Este ora 10 şi întuneric beznă. De acum cei patru trebuie să îndure orele lungi ale nopţii. Au suficientă hrană pentru şase zile. Probabil că vor dormi puţin în timpul nopţii şi se vor ghemui în jurul primusului, făcând ceai fierbinte şi încălzind mâncarea. Nu mai poate fi vorba de nicio retragere acum…

Această relatare făcută de un jurnalist cunoscător şi experimentat e o lectură plăcută chiar şi pentru un alpinist, pentru că este scrisă într-o manieră care ar putea să captiveze chiar şi un profan, dar fără dramatism exagerat şi fără senzaţionalism ieftin născocit la birou. Faptele concrete, observarea atentă a naturii, simpla descriere a versantului sunt senzaţionale în sine.

Dar Ulrich Link se înşela în legătură cu un lucru. Nu puteam să ne ghemuim în jurul primusului. Nu era loc pentru aşa ceva, deşi gătitul a jucat un rol important.

În ceea ce priveşte bivuacul nostru, cu excepţia locului de deasupra fisurii care duce la „Traversarea Zeilor”, nu există niciun singur locuşor unde să poţi să stai jos sau să faci bivuac fără o pregătire temeinică.

După ce am urcat o proeminenţă de gheaţă, am dat peste o platformă de stâncă protejată de surplombe împotriva căderilor de pietre şi avalanşelor. Când spun platformă, nu mă refer la un prag neted şi confortabil pe care să te poţi aşeza; era mult prea îngustă şi abruptă pentru aşa ceva. Heckmair a găsit un loc unde a putut bate ca lumea un piton în stâncă şi, cu multă răbdare, a fixat destule cârlige de care să ne atârnăm toate lucrurile, apoi el şi Vörg s-au asigurat. Noi nu mai aveam loc acolo. Eu şi Fritz ne-am instalat bivuacul la vreo trei metri mai încolo. Pragul era lat doar cât talpa bocancului, aşa că nu puteam sta decât în picioare, lipiţi de stâncă, dar ne-am chinuit să batem un piton de care să ne putem lega. Nici atunci nu am putut sta jos, nici măcar pe marginea pragului.

Cu toate acestea, am găsit o soluţie. Ne-am golit rucsacurile

şi am încercat să-i fixăm şi pe ele de piton, în aşa fel încât să ne putem băga picioarele în ele, ca să ne sprijinim. Eram siguri că o să meargă şi aşa a şi fost.

Între noi şi prietenii noştri fixaserăm o balustradă de coardă, de-a lungul căreia circula o cratiţă atârnată de o carabinieră. Vörg îşi asumase rolul important de bucătar al expediţiei. Deci, chiar dacă nu puteam să ne ghemuim deasupra ei, cum îşi imaginase Link că făceam, bolboroseala cratiţei lui Vörg ne făcea să ne simţim mai bine. Niciunul dintre noi nu voia alimente solide; nu aveam nevoie decât de lichide. Aşa că Ludwig a făcut cafea, ore în şir. De îndată ce era gata un ibric, gusta şi apoi ni-l dădea pe rând tuturor. Fritz, fiind vienez, este mare cunoscător de cafea şi a lăudat licoarea pregătită de Ludwig.

Dar la o cafea bună îţi trebuie o ţigară, dacă eşti fumător, iar Fritz era singurul cu adevărat dependent dintre noi patru. Din nefericire, ţigările sale nu rezistaseră potopului de ploaie, grindină, zăpadă şi avalanşelor; erau ude şi fleşcăite. Fritz, care nu se plânsese deloc că îl doare mâna rănită, s-a muiat la gândul ţigărilor sale:

— Dacă aş putea să aprind o ţigară uscată cu un chibrit uscat…

Ce n-aş fi dat să-i pot îndeplini dorinţa lui Fritz, dar nu aveam nicio ţigară la mine!

Apoi mi-am amintit cum îl cunoscusem pe Fritz Kasparek. Era la începutul anilor 1930, când eram un tânăr student cu un mare entuziasm pentru alpinism, dar cu foarte puţini bani. Pe vremea aceea reuşeai cumva să petreci săptămâni în şir în

Dolomiţi cu doar 30 de şilingi în buzunar. Bicicleta era singurul mijloc de transport şi, cum pentru asta aveai nevoie de permis în Italia la vremea respectivă şi acesta costa, colindam drumurile pe jos ore în şir, pentru a ajunge de la un grup de munţi la altul.

Într-o zi mi-am lăsat bicicleta la frontieră, la Sillian, şi am trecut pe jos în Italia, în drum spre San Candido, în Tirolul de Sud. Există un vechi poem închinat călătorilor de Hermann Löns, care zice aşa: „Nu mă satur niciodată, niciodată de praf". Mi-era foame şi mi-era şi mai sete, dar portofelul meu subţire mă obliga să nu mă opresc la hanuri şi la magazinele care îşi etalau cele mai minunate fructe şi delicatese.

Apoi am văzut alt călător venind spre mine. Şi el avea un rucsac imens, un rucsac tipic pentru un alpinist; şi el avea o claie de păr blond, doi ochi veseli şi un chip ars de soare. Ne-am cântărit unul pe altul din priviri, am recunoscut reciproc un suflet-pereche, ne-am salutat din cap. Apoi blondul, care se îndrepta spre frontiera cu Austria, a strigat:

— Salut, cum te cheamă? De unde vii? Încotro mergi?

— Sunt Heini Harrer din Graz, i-am spus, în drum spre Dolomiţii Sexten.

— Eu sunt Fritz Kasparek din Viena.

Fritz Kasparek… Numele ăsta îmi era cunoscut. Era unul dintre cei mai îndrăzneţi şi mai experimentaţi alpinişti din Viena. Acest tânăr vienez făcuse pilierul din Marmolada, faţa nordică a vârfului Cima Ovest, contrafortul nordic al muntelui Admonter Reichenstein şi nenumărate alte trasee noi şi superdificile. Era doar cu un an sau doi mai mare decât mine,

dar i-am vorbit cu „dumneavoastră” din respect pentru marea sa reputaţie.

— Prostii, a spus el, scuturând din cap. Eu sunt Fritzl şi tu eşti Heini şi cu asta basta.

Şi apoi direct:

— Ţi-e foame? Ţi-e sete? N-ai bani, nu?

Am încuviinţat din cap.

Kasparek şi-a dat rucsacul jos de pe umeri, m-a invitat cu un gest larg pe iarba de pe marginea drumului, s-a aşezat şi a scos din rucsac o pungă imensă plină cu pere şi piersici minunate.

— Mănâncă! mi-a ordonat.

Nu am aşteptat să-mi mai spună o dată. Am mâncat împreună toate fructele, până la ultimul, şi trebuie să recunosc că Fritz a mâncat de două ori mai puţine decât mine. A râs, s-a ridicat şi mi-a strâns mâna.

— Numai bine, a spus. Ne mai vedem.

Apoi a luat-o la pas spre frontiera cu Austria, iar eu am rămas uitându-mă după el multă vreme. N-am ştiut atunci – n-ar fi fost Fritz Kasparek dacă ar fi suflat o vorbă despre asta – că el cumpărase cu ultimul bănuţ acele fructe ca să aibă provizii pentru călătoria spre Viena. În consecinţă, a trebuit să pedaleze pe bicicletă 480 de kilometri de la Sillian până la Viena fără un ban în buzunar şi fără nimic de mâncare. Poate că s-a folosit de neruşinatul său farmec vienez ca să mai capete câte un pahar de lapte de la vreun fermier; n-aş putea spune. Dar cititorul va înţelege cât de rău îmi părea acolo, sus, pe faţa nordică, că nu puteam să-i întind lui Fritz un pachet de ţigări uscate şi să-i spun: „Fumează!” – aşa cum odată el îmi întinsese

o pungă cu fructe pe un drum încins de soare şi-mi spusese: „Mănâncă!”.

Era 11 noaptea. Ludwig se oprise din bucătărit şi „se retrăsese la culcare”. Chiar şi aici, pe această platformă minusculă, la 3.750 de metri altitudine şi la 1.500 de metri deasupra celui mai apropiat teren plat, nu renunţase la confortul botoşeilor săi de bivuac. Andreas a trebuit să-şi păstreze colţarii în picioare, ca să se poată sprijini pe gheaţă, să-şi menţină poziţia, dar îşi rezema capul pe spatele lat al lui Vörg. În dimineaţa următoare am descoperit că Vörg stătuse împietrit, fără să mişte niciun muşchi, ca să nu tulbure somnul lui Heckmair. Eu şi Fritz trăseserăm sacul Zdarsky peste noi; improvizaţia noastră cu rucsacurile ne-a folosit ca un suport splendid pentru picioare şi am auzit curând respiraţia profundă şi regulată a prietenului meu, care dormea lângă mine. Prin ferestruica din sacul de bivuac vedeam că nu erau stele pe cer şi că vremea era în continuare proastă; parcă ningea. Din când în când se mai stârnea câte o mică avalanşă de deasupra, dar aluneca doar peste foaia de cort cu un foşnet uşor, ca o mângâiere… Nu îmi făceam griji în legătură cu vremea. Eram stăpânit de un sentiment de pace, nu de resemnarea în faţa sorţii, ci de o certitudine că, indiferent cum va fi vremea, vom ajunge a doua zi pe vârf şi după aceea vom coborî către siguranţa văii. Acest sentiment de pace s-a amplificat, transformându-se într-o scânteie conştientă de fericire. Noi, oamenii, suntem deseori fericiţi fără ca măcar să ne dăm seama de asta. Mai târziu realizăm că în cutare sau cutare moment am fost fericiţi. Dar aici, în acest bivuac al

nostru, nu numai că eram cu adevărat fericit, ştiam că sunt.

Acesta, al treilea bivuac de pe faţa nordică pentru mine şi Fritz, era cel mai mic din punctul de vedere al spaţiului. În ciuda acestui fapt, era cel mai bun. Şi dacă mă întrebaţi de ce, motivele erau odihna, pacea, bucuria, marea satisfacţie pe care o împărtăşeam toţi patru acolo.

Dacă în orele care tocmai trecuseră, în timp ce eram supuşi unor grele încercări, unul dintre noi ar fi cedat ori şi-ar fi pierdut curajul pentru o secundă; dacă, împins de instinctul de autoconservare, unul dintre noi s-ar fi gândit să încerce să-şi salveze viaţa părăsind echipa, nimeni nu l-ar fi condamnat. Tovarăşii lui n-ar fi rupt-o cu el, chiar dacă poate l-ar fi întâmpinat cu mai puţină căldură după aceea. Dacă jos, în vale, oamenii l-ar fi respectat şi l-ar fi aclamat, prietenii săi n-ar fi scos o vorbă. Dar acea fericire specială care se naşte din implicarea într-o aventură comună ar fi trecut pe lângă el şi el nu i-ar fi gustat bucuria. Noi patru, în acel bivuac de pe faţa Eigerului, eram cu toţii fericiţi. Putea să ningă şi micile avalanşe puteau să lunece fâşâind peste sacul de bivuac care ne acoperea, dar sentimentul nostru de bucurie era adânc înrădăcinat în noi. Ne permitea să ne gândim la lucruri plăcute şi am putut să dormim…

Să te supui la testul suprem – expresia în sine e o descriere exagerată a unei experienţe sănătoase şi simple şi în contradicţie cu amintirea calmă pe care o ai. Dar e o greşeală mult mai mare să sugerezi că această încercare extremă e principalul resort al alpinismului. E o sugestie iniţiată de complexaţii incurabili, pentru că nu le-a trecut prin cap o

explicaţie mai bună pentru ceea ce lor li s-a părut inexplicabil. Nu pot să mă abţin să nu zâmbesc când îmi imaginez ce faţă ar face Fritz Kasparek dacă unul dintre aceşti atoateştiutori l-ar întreba dacă s-a căţărat pentru a arăta ce poate. Fără îndoială că acela care i-ar pune o astfel de întrebare s-ar retrage deconcertat, alungat de un răspuns caustic formulat în acei bine-cunoscuţi termeni vienezi care sunt atât de greu de tradus în germana clasică.

Desigur, niciun alpinist nu porneşte pe un traseu dificil pentru a arăta ce poate. Dacă, în momentele de pericol extrem de pe munte, se gândeşte prima dată la partenerii săi de coardă, dacă pune binele comun mai presus de bunăstarea personală, atunci a trecut automat testul; şi aşa ar face probabil în cazul oricărui alt dezastru, inundaţie ori incendiu. Un astfel de om n-ar trece în viteză nici pe lângă oamenii accidentaţi pe autostradă, ci i-ar ajuta cum ar putea. Pentru el gândul că a făcut tot ce a putut e suficient. Pasiunea de a arăta ce poate nu are cum să fie resortul care îl pune în mişcare.

Mă enervează foarte tare gândul la mulţimea de critici care îi categorisesc pe alpiniştii din şcoala „extremă” ca fiind anormali din punct de vedere mental. Nu îmi pot imagina nişte oameni mai normali decât cei trei camarazi ai mei de pe Eiger. E adevărat, poziţia în care ne aflam era destul de ieşită din comun, dar reacţia prietenilor mei la acest element extraordinar a fost cât se poate de normală. Fritz tânjea după nişte ţigări uscate, Ludwig s-a încălţat cu botoşeii lui confortabili şi căptuşiţi şi Andreas, ancorat în picioare în gheaţă de colţarii săi, protejat de spatele lat al lui Ludwig, a

dormit fără griji.

Pacea şi armonia acelei nopţi sub cerul liber mi-au permis să alunec într-o stare aflată între veghe şi somn. Corpul meu, aproape lipsit de existenţă, se odihnea. Frigul nu m-a chinuit, doar îmi amintea că eram pe un mare versant, ca şi poziţia oarecum înghesuită impusă de bivuacul nostru în rucsacuri. Dar nici asta nu m-a chinuit. Aici, ca oriunde altundeva în viaţă, fericirea se năştea din contraste. Căci, după chinurile prin care trecuserăm cu câteva ore înainte din cauza avalanşelor de pe „Păianjen”, locşorul nostru de bivuac părea un adevărat rai.

Am fost trezit de o avalanşă mare care a trecut peste cortul nostru. Zorii începeau să mijească prin ferestruică. Începea o nouă dimineaţă. Din păcate, nu era anunţată de jocul splendid de culori al răsăritului, nici de un cer senin, de un albastru palid, pe care se sting stelele în lumina noii zile. Apropierea lor era o mohoreală care ieşea dintr-o ceaţă cenuşie. Când am dat la o parte sacul de bivuac, am fost întâmpinaţi de un peisaj hibernal. Încă ningea, toate muchiile şi colţurile fuseseră îndulcite de zăpadă. Până şi platforma noastră dispăruse. Prietenii noştri, aflaţi la câţiva metri de noi, păreau lipiţi de stâncile verticale. Însăşi ideea că în acest peisaj, a cărui sălbăticie depăşea orice imaginaţie, existau nişte oameni vii care plănuiau să scape, chiar în acea zi, din temniţa de stâncă perpendiculară, poleită cu gheaţă şi tencuită cu zăpadă, era ridicolă. Dar noi chiar eram vii şi nu numai că plănuiam să scăpăm căţărându-ne, ci eram şi siguri că vom reuşi.

Auzeam vijelia urlând peste crestele de deasupra capetelor noastre. În locul unde eram noi nu bătea deloc vântul. Doar

avalanşele care alunecau la vale şi treceau peste noi mai generau un curent de aer. Le-am studiat frecvenţa şi am plănuit cum să ne folosim de asta. Era destul de sumbru să te gândeşti în ce situaţie dificilă am fi fost dacă ne-am fi aflat mai jos pe versant, trebuind să urcăm panta de gheaţă a „Păianjenului”. Micile alunecări de zăpadă care veneau peste noi nu erau nimic pe lângă marile avalanşe alimentate de diversele canale de mai sus şi care mătură panta „Păianjenului”. Chiar că aveam noroc că ne aflam atât de sus. Dar ne-am dat seama destul de repede că bivuacul nostru înghesuit fusese o plăcere în comparaţie cu ce aveam de îndurat în ziua aceea.

Eram într-o formă bună. Pe Kasparek părea să-l doară mai puţin mâna. Mulţumită spatelui lat al lui Vörg, Heckmair dormise foarte bine. Vörg începuse deja s-o facă iar pe bucătarul. A făcut oale de cafea, a topit ciocolată în lapte condensat şi a pregătit, în ansamblu, un mic dejun delicios şi îmbelşugat. Şi, în timp ce mâncam, am făcut un consiliu de război. Vremea se schimbase în toate felurile posibile – în rău. Era la fel de rea ca de fiecare dată când nişte oameni fuseseră forţaţi să rămână pe versant zile în şir. Aveam mâncare şi combustibil suficiente ca să facem bivuac acolo mai multe zile. Dar la ce bun? Chiar dacă se însenina a doua zi, a treia zi ori a patra, condiţiile de pe versant nu s-ar fi îmbunătăţit, nici stânca nu ar fi fost bună de căţărat încă vreo câteva zile după aceea. Aveam să ne pierdem puterile stând şi aşteptând?

— Mai bine cazi decât să îngheţi.

Aşa spunea Michel Innerkofler, cel mai bătrân dintr-o faimoasă dinastie de ghizi din Dolomiţi. Noi nu aveam de gând

să cădem şi cu atât mai puţin să ne dăm bătuţi doar pentru că versantul îşi îmbrăcase haina de iarnă. Am decis să mergem mai departe.

De cum am luat această decizie, ne-am uşurat rucsacurile, aruncând în prăpastie tot echipamentul şi proviziile care erau în plus. Printre acestea era şi o pâine întreagă, care a dispărut rapid în ceţurile de sub noi. Crescusem într-o familie săracă şi nu mai aruncasem niciodată o bucată de pâine, dar acum gestul mi se părea aproape simbolic – mergeam mai departe. „Înainte" era singura cale acum, nu ne mai puteam întoarce. Trecutul era şters, nu mai conta decât viitorul, iar viitorul se afla dincolo de peretele de sub vârf, acoperit de zăpadă şi poleit cu gheaţă. Cred că niciun om nu e pe deplin capabil să apeleze la toată forţa, toată voinţa şi toată energia lui, pentru ultima mişcare disperată, până când nu e convins că şi ultima punte s-a prăbuşit în urma sa şi că nu mai are încotro, trebuie să meargă mai departe.

Am mers mai departe. Anderl avea să ne conducă până în vârful versantului. Aceasta avea să fie ziua de glorie a lui Heckmair.

Părerea mea astăzi, când scriu aceste rânduri, e că am fi scăpat cu toţii nevătămaţi de pe perete, chiar şi fără protecţia sa în faţa noastră, şi Fritz ar fi putut s-o facă solo, chiar dacă avea o mână rănită. Dar nu am fi făcut-o atât de bine, dacă nu ne-ar fi condus Anderl şi cel mai probabil ar fi trebuit să facem încă un bivuac. Probabil că nici asta nu ne-ar fi omorât. Cred că eram cu toţii destul de buni, destul de puternici şi cu moralul destul de ridicat ca să supravieţuim şi unei asemenea încercări.

Dar suntem oare cu ceva mai prejos, ne cade coroana dacă recunoaştem cu toată admiraţia cuvenită că unul dintre noi a fost cel mai bun dintre toţi?

Ne-am legat din nou într-o singură coardă unită de patru. Ordinea era acum: Heckmair, Vörg, eu şi Kasparek, care era astăzi ultimul, ca să nu trebuiască să se tragă pe coardă sus cu mâna sa accidentată.

Heckmair a avut probleme încă de la început. Prima decizie care trebuia luată era pe care dintre cele două rute să pornim. Pe hornul surplombat, ca o fisură plină de gheaţă, care părea al dracului de dificil, dar părea ferit de avalanşe; ori pe culoarul abrupt şi plin de gheaţă din stânga sa, care părea să fie măturat din când în când de mici avalanşe? A ales hornul şi Vörg îl fila, dar a trebuit să bată imediat un piton. Hornul s-a dovedit a fi atât de dificil, încât până şi priceperea lui Heckmair a fost în zadar.

Aşa că a trebuit să coboare înapoi şi să încerce culoarul, studiind înainte succesiunea avalanşelor. Ningea încontinuu, iar acum, că se crăpase de ziuă, era ninsoare umedă, care alunecă şi amplifică furia avalanşelor. Dar şi fără avalanşe culoarul era atât de dificil, încât chiar şi Heckmair a căzut de două ori şi abia a treia oară, cu bine-cunoscuta sa forţă de atac, a reuşit să ajungă pe o mică creastă stâncoasă din stânga culoarului. Acolo a dat la o parte zăpada şi gheaţa cu pioletul, reuşind astfel să creeze nişte prize de picior utilizabile.

— Haideţi sus, a zis el.

A urcat Vörg, urmat de noi doi. Apoi Heckmair a continuat să se caţăre pe un teren care ne-a solicitat la maximum pe toţi.

Nu-şi permitea să piardă timpul, căci trebuia să ajungă în următoarea poziţie sigură în pauzele dintre avalanşe, înainte de următoarea alunecare de zăpadă. Nu că ar fi existat regrupări sigure – o treaptă săpată în gheaţă, un piton de care să te asiguri erau tot ce puteai spera acolo, sus. Dar, cu cât urcam, cu atât devenea mai subţire stratul de gheaţă de pe culoar; atât de subţire, că nu suporta loviturile pioletului şi nici nu oferea o priză adecvată pentru un piton. Capetele de oţel ale pitoanelor treceau prin gheaţă ca prin brânză, se loveau de stânca de dedesubt şi pur şi simplu se îndoiau.

Eram cu toţii legaţi într-o singură coardă. Dacă liderul cădea şi secundul nu putea să-l ţină, era sarcina mea să încerc să opresc căderea. Şi, dacă eram şi eu smuls de pe perete, Fritz avea să suporte toată greutatea. Ştiam cu toţii că un singur om nu putea să ţină trei pe un astfel de teren. Nimeni nu ştia asta mai bine decât Heckmair, care se mişca adesea şi era forţat să se mişte la chiar limita siguranţei, ca să ne scoată de acolo. Şi o dată a fost cât pe ce s-o păţim. Eu stăteam pe un mic ţanc stâncos şi îl ajutam pe Fritz să urce spre mine. Vörg era la 30 de metri deasupra mea şi îl asigura pe Heckmair, care se lupta cu stânca îngheţată, culoarele periculoase de gheaţă şi avalanşele, sus, deasupra noastră, învăluit de ceaţă şi de ninsoarea viscolită. Nu-l vedeam pe niciunul dintre ei.

Fritz mi s-a alăturat în regrupare.

Totuşi, nu am primit niciun ordin de la Vörg să urcăm. Auzeam voci şi strigăte scurte, estompate. Oare ce se întâmplase acolo, sus?

Apoi nu am mai auzit decât un murmur de voci. În acelaşi

timp a căzut peste noi o mică avalanşă. Nu era ceva ieşit din comun şi ne obişnuiserăm deja cu ele, dar zăpada asta nu era albă. Avea pete roşii de sânge. În mod sigur sânge, pentru că apoi a căzut un bandaj gol urmat de un flacon gol de medicamente.

— Heiii! am strigat noi. Ce s-a întâmplat?

Niciun răspuns. Ni s-a părut că aşteptăm o veşnicie, chinuiţi de îndoieli şi de nelinişte. Apoi, conform programului, a venit încă o avalanşă, cu o forţă sălbatică. Abia când a trecut ne-am mai liniştit, auzind îndemnul de a mai urca.

Vörg trăgea atât de tare de coardă, încât îmi tăia respiraţia. Dar am înţeles ce însemna asta. Nu mai era timp să ne căţărăm ca la carte. Timpul era acum cuvântul de ordine, dacă ne era dat să scăpăm de pe versant. Şi evident că se întâmplase ceva acolo, sus, care ne întârzia mult. Ce o fi fost?

Când am ajuns în regruparea lui Vörg, mi s-a luat o piatră de pe inimă. Erau amândoi în viaţă şi nu erau nici măcar răniţi grav. Vörg avea un bandaj îmbibat de sânge la o mână, dar Heckmair era deja cu o lungime de coardă mai sus, pe o minusculă platformă şubredă şi expusă.

Mai târziu, a povestit în stilul său sec, dar vioi cum s-a rănit Vörg[6]:

> Era o ninsoare umedă şi abundentă. Nu mai fusese nicio avalanşă de multă vreme. Deci – repede, sus, peste surplombă! La naiba… gheaţa de pe stâncă se subţiase, iar pitoanele nu mai ţineau. La a doua lovitură treceau prin gheaţă şi se îndoiau de stâncă. Pe surplombă nu puteam decât să-mi încrucişez colţarii, pentru că nu era decât o fâşie îngustă de gheaţă veche în culoar şi gheaţa nouă care acoperea stânca era prea

tare, netedă şi subţire. Vârful pitonului de gheaţă de care mă agăţam din răsputeri nu intrase decât puţin, la fel şi ciocul pioletului. Dintr-odată, a ieşit pitonul, iar în acelaşi moment a cedat şi pioletul. Dacă aş fi putut să stau în şpraiţ, poate că mi-aş fi păstrat echilibrul. Dar cu picioarele încrucişate nu am avut nicio şansă.

Am strigat:

— Ai grijă, Wiggerl!

Apoi am căzut.

Wiggerl chiar că a avut grijă. A întins coarda cât de mult a putut, dar am căzut direct peste el – nu am căzut în gol, căci culoarul era înclinat, ci am alunecat cu viteza fulgerului. Chiar când am căzut, m-am întors cu spatele la perete, ca să nu mă rostogolesc.

Wiggerl a lăsat coarda şi m-a prins cu mâinile, iar unul dintre colţarii mei i-a străpuns palma. M-am rostogolit, dar într-o fracţiune de secundă am apucat pitonul prin care era trecută coarda, lucru care m-a smucit atât de tare, încât am ajuns din nou cu picioarele în jos. Mi-am înfipt toate cele 12 puncte ale colţarilor în gheaţă – şi m-am trezit stând în picioare.

Forţa cu care căzusem peste Wiggerl îl smulsese şi pe el de pe poziţie, dar şi el reuşise să se salveze şi ne-am trezit cam la 1,5 metri sub regruparea noastră pe gheaţă abruptă, fără prize de picior. Am făcut un pas şi ne-am întors pe platforma de regrupare. Bineînţeles, pitoanele ieşiseră, aşa că am bătut imediat altele noi.

Toate acestea au durat doar câteva secunde. Ceea ce ne-a salvat a fost un gest pur reflex. Prietenii noştri, aflaţi la o lungime de coardă dedesubt şi legaţi de noi în aceeaşi coardă, nici măcar nu observaseră că se întâmplase ceva. Dacă nu ne-am fi controlat căderea, i-am fi smuls de pe versant cu tot cu noi, într-un mare arc de cerc.

Între timp Wiggerl îşi scosese mănuşa. Deşi îi curgea sânge, acesta era destul de închis la culoare, aşa că nu putea fi o arteră secţionată.

M-am uitat repede în sus, de-a lungul peretelui – slavă cerului, încă nu venea nicio avalanşă. Mi-am dat jos rucsacul, am scos bandajul şi i-am pansat mâna lui Wiggerl. Era foarte palid. De fapt, aproape că se înverzise.

— Te simţi rău? am întrebat.
— Nu sunt foarte sigur, a răspuns.
M-am poziţionat în aşa fel încât să nu poată să cadă şi l-am îndemnat să-şi vină în fire, pentru că nu era timp de pierdut.
Tocmai atunci am dat de un flacon cu picături pentru inimă în trusa de prim ajutor. Femeia aceea de treabă, dr. Belart din Grindelwald, mă obligase să-l iau cu mine în caz de urgenţă, spunând:
— Dacă Toni Kurz ar fi avut aşa ceva la el, poate că ar fi scăpat cu viaţă.
Totuşi, nu trebuia să le folosim decât în caz de mare nevoie.
Pe sticluţă scria… „zece picături”. Am turnat pur şi simplu jumătate în gura lui Wiggerl şi am băut eu restul, pentru că îmi era sete. Am continuat cu câteva tablete de glucoză şi curând eram din nou în regulă.
Trebuia să vină o avalanşă, dar nu vedeam niciun semn.
— Uite ce-i, eu o să mai fac o încercare pe surplombă, i-am zis.
— În regulă, a spus, dar, te rog – şi vocea sa era încă slăbită –, nu mă mai folosi drept saltea.
M-am adunat şi am reuşit să escaladez panta dificilă în perfectă siguranţă de data asta, descurcându-mă fără niciun piton, ca să trec cât mai repede posibil de porţiunea care s-a dovedit cu adevărat complicată. Am urcat aproape 30 de metri – aproape toată lungimea de coardă – fără să găsesc niciun loc bun de regrupare, însă măcar am reuşit să bat unul dintre pitoanele mici de stâncă acolo, sus.

Şi chiar în acel loc şi în acel moment, când Heckmair se ancorase de micul piton fusiform, a venit avalanşa care ne-a zguduit atât de tare acolo, jos, după cum am povestit.

Nu a reuşit să-i măture pe Heckmair ori pe Vörg şi nici pe vreunul dintre noi, dar au trecut multe ore de când am pornit până ce am ajuns alături de Vörg şi într-o poziţie din care să-l ajut pe Fritz să urce la mine. Vörg, ajutat de coardă, s-a grăbit să i se alăture lui Heckmair. Şi eu l-am tras sus pe Fritz. De fapt, am tras cu toţii de coardă, căci timpul se scurgea foarte repede

şi sectorul care mai trebuia escaladat era înalt, abrupt şi dificil şi nu aveam nici cea mai vagă idee cum va fi. Nu mai fusesem niciodată într-o ascensiune în care să trebuiască să mă grăbesc atât ca pe Eigerul ăsta. Şi totuşi, acest ultim perete, blindat cu gheaţă şi înzăpezit, trebuia cucerit centimetru cu centimetru de capul de coardă.

Am urcat mai departe. Ningea încontinuu. Nu se vedea decât la o lungime de coardă în sus sau lateral. Apoi, prin nori şi prin fulgii de zăpadă învolburaţi, am auzit strigăte de sus, deşi nu ne dădeam seama exact de unde. Poate veneau de pe vârf sau de pe creasta vestică. Oricum, ajungeau până la noi. Ne-am pus de acord, pe loc, să nu răspundem. Oricine ne-ar fi strigat era prea departe ca să înţeleagă ce spunem. Răspunsul nostru poate ar fi declanşat o operaţiune de salvare ce, odată pusă în mişcare, nu mai putea fi anulată. Puteau să urmeze o lungă coborâre de pe vârf până în vale, o convocare a salvatorilor, o nouă ascensiune… un singur strigăt din partea noastră ar fi putut declanşa toate acestea, dacă nu înţelegeau ce le spunem… chiar dacă am fi chiuit doar în semn de salut…

Aşa că am urcat mai departe, cu Anderl cap de coardă. Minutele s-au transformat în ore. Ne-am căţărat mai departe, metru cu metru, lungime de coardă după lungime de coardă.

Apoi am auzit alte strigăte, de data aceasta mai clar şi mai aproape. Chiar ne-am dat seama că erau alte voci, nu cele pe care le auziserăm anterior. Nici de data asta nu am vrut să răspundem. Am aflat mai târziu că primele voci erau ale lui Fraissl şi Brankowsky, care strigau în jos, foarte îngrijoraţi de soarta noastră. A doua oară era Hans Schlunegger,

extraordinarul ghid din Oberland, care a strigat ca să ne întrebe dacă avem nevoie de ajutor. E adevărat, el şi cei doi băieţi din Viena erau convinşi că în acel moment, din cauza condiţiilor de pe versantul plin de zăpadă, era imposibil să ne dea vreun ajutor, dar el şi prietenii noştri erau oricum gata să ne ajute sau să ne salveze de îndată ce se îndrepta vremea. Aici trebuie să subliniez din nou disponibilitatea altruistă a ghizilor locali. Cele două echipe ajunseseră pe vârf independent, pe ruta normală, relativ uşoară, de pe faţa nord-vestică, dar se întorseseră imediat, căci nu primiseră niciun răspuns de la noi. În mod evident, după ce aceia care urcaseră pe vârf să ne caute au zis că nu prea sunt speranţe, nimeni nu mai punea mare preţ pe viaţa noastră.

Cu toate astea, noi eram încă în viaţă şi continuam să ne căţărăm. Înclinarea culoarului a mai scăzut. Şi avalanşele erau acum inofensive – acolo, sus, nu mai aveau forţă. Şi apoi am ieşit din culoar pe o pantă de gheaţă.

Era neveul de sub vârf. Dacă n-am fi urcat tocmai atunci de pe faţa Eigerului, am fi spus că era abrupt. În momentul acela ni se părea plat. Trecuserăm de ultimul culoar, scăpaserăm din ghearele ultimului braţ al „Păianjenului”. Era amiază când Heckmair a ajuns la marginea inferioară a pantei de gheaţă. O oră mai târziu, ultimul dintre noi patru ajungea sus, în siguranţă.

Acum nu ne mai despărţea de creasta muntelui decât panta de gheaţă. N-am traversat la stânga, spre creasta Mittellegi, ci am urcat în diagonală spre dreapta, undeva în direcţia vârfului.

Numai panta de gheaţă de sub vârf. Numai atât…

Nici măcar această ultimă redută a Eigerului nu e de glumă. Ninsoarea umedă nu se lipise bine de neveul şi gheaţa de dedesubt; tot aluneca de pe ele. Aceasta este sursa avalanşelor de pe Eiger. Nu ne puteam grăbi asaltul. Cu toţii aveam adânc înrădăcinată în minte ideea că versantul nu ne dăduse încă permisiunea să-l tratăm cu indiferenţă şi să plecăm fără nicio grijă. Anderl era încă în frunte, la fel de calm şi de atent ca întotdeauna. Ştia că schimbarea capului de coardă ar însemna manevre de coardă şi pierdere de timp, în plus îşi mai putea trage sufletul în timp ce ne fila nouă coardă, pe când noi ajungeam complet epuizaţi. Şi aceste explicaţii izvorau tot din modestia firii sale.

În acest punct eram cât se poate de conştient că nu am colţari. Chiar dacă Heckmair tăia nişte trepte imense pentru mine unde era necesar, chiar dacă Vörg fila cu atenţie coarda care cobora la mine, nu am putut şi nu am vrut să arăt niciun semn de slăbiciune. Nu îndrăzneam să alunec, dar era nevoie de multă forţă ca să mă ţin doar în ţintele-gheară de pe talpa bocancilor mei.

Acum ningea mai tare ca niciodată. Iar fulgii nu mai cădeau vertical, ci aproape orizontal, viscoliţi de vânt. Panta de gheaţă părea interminabilă. Trecuseră încă două ore.

Apoi s-a întâmplat ceva care ar fi putut fi amuzant, dacă n-ar fi fost un moment de pericol extrem. Heckmair urca panta prin ceaţă şi zăpada învolburată. Panta era mai puţin abruptă acum, dar, chinuindu-se să-şi croiască drum împotriva vântului şi neputând să vadă nimic, nu le observase. Vörg, care îl urma, a văzut deodată nişte petice întunecate în faţa lui. Nu – nu în

faţă –, *sub* el. Mult, mult sub el…

Erau stâncile de pe peretele sudic al Eigerului, pe care norii şi zăpada viscolită nu erau atât de impenetrabile. Primii doi oameni care au escaladat faţa nordică fuseseră cât pe ce să cadă direct peste cornişa vârfului, în jos, pe faţa sudică. Dacă ar fi căzut, mă îndoiesc că am fi fost în stare să-i ţinem. Însă ei s-au retras de pe cornişă în ultimul moment.

Noi i-am urmat pe creasta biciuită de vânt şi am mers cu greu de-a lungul ei până pe vârful Eigerului. Era ora 3:30 după-amiaza, pe 24 iulie 1938. Eram primii oameni care au urcat faţa nordică a Eigerului de la baza sa până în vârf.

Bucurie, uşurare, triumf tumultuos? Nici vorbă de aşa ceva. Eliberarea noastră venise prea brusc, mintea şi nervii noştri erau prea amorţiţi, trupurile noastre prea epuizate ca să permită vreo emoţie violentă. Eu şi Fritz eram pe versant de 85 de ore, Heckmair şi Vörg de 61. Nu scăpaserăm de dezastru ca prin urechile acului, dimpotrivă, prietenia noastră ne-a dat tot timpul un sentiment puternic de încredere reciprocă. Şi, oricât de greu fusese urcuşul, nu ne îndoiserăm nicio clipă că vom reuşi.

Furtuna se dezlănţuia cu atâta ferocitate pe vârf, încât a trebuit să ne îndoim de mijloc. În jurul ochilor, nasului şi gurii ni se formaseră cruste groase de gheaţă. Trebuia să le îndepărtăm ca să ne vedem unii pe alţii, să vorbim sau chiar să respirăm. Arătam probabil ca nişte monştri legendari din ţinuturile arctice, dar nu aveam dispoziţia necesară ca să ne amuze ideea asta. Într-adevăr, nu era locul potrivit să facem tumbe ori să chiuim de bucurie şi de fericire. Ne-am strâns

doar mâinile fără un cuvânt.

Apoi am început imediat să coborâm. Îmi mai amintesc o remarcă a lui Innerkofler: „La vale e uşor! Toţi îngeraşii sunt cu tine…”.

Dar nu a fost uşor. Coborârea parcă ne făcea în ciudă, plină de răutate. Aici vântul nu spulberase zăpada; aceasta căzuse umedă şi grea pe versantul vestic, acoperind lespezile îngheţate cu un strat de aproape un metru. Tot alunecam şi ne chinuiam să ne recăpătăm echilibrul. Ne simţeam dintr-odată obosiţi, teribil de obosiţi. Eu primisem sarcina de a găsi drumul care duce jos şi de a conduce echipa, pentru că ştiam deja traseul. Dar, atunci când traversasem Eigerul, data trecută, vizibilitatea fusese bună. Acum nu găseam întotdeauna ruta corectă din prima; atunci, tovarăşii mei mă luau la rost. Eu nu protestam, căci aveau dreptate. În special Anderl, care ne condusese ca un erou tot traseul – un adevărat erou, făcându-şi treaba în tăcere şi ajutându-şi prietenii. Nu era genul care să aibă nevoie de surle şi trâmbiţe sau de uralele mulţimii ca să-l impulsioneze să realizeze lucruri măreţe. Impulsul izvora din interiorul lui, din firea sa, din caracterul lui de om adevărat.

Dar acum vedeam cum se prăbuşea, nu în sens fizic, ci spiritual. Fără să se plângă, mecanic, mergea mai departe, dar renunţase să mai fie în frunte. Tensiunea nervoasă fantastică ce îl stăpânise zile şi nopţi pe imensul versant trebuia să genereze şi o reacţie. În orele acelea interminabile de pericol se întrecuse pe sine. Acum îşi permitea să fie iar un om obişnuit, cu toate slăbiciunile omului obişnuit, susceptibil şi expus la toate capriciile vieţii normale.

De exemplu, pantalonii lui Anderl. I se rupsese elasticul de la salopetă. Anderl îşi tot trăgea pantalonii, iar ei tot cădeau din nou. Acest om, care reacţionase fulgerător când căzuse în culoarul de gheaţă, salvându-ne astfel pe toţi de la dezastru, omul care rezistase de atâtea ori presiunii unor avalanşe mortale, care se căţărase pe proeminenţe de gheaţă prin viscol şi, cu o rezistenţă fără egal, se luptase să găsească o cale spre libertate pentru sine şi cei trei colegi de echipă – acest om era scos din minţi de un elastic rupt.

Deci Andreas renunţase să meargă în frunte. Avea tot dreptul să se aştepte să fie condus la coborâre în condiţii de siguranţă, aşa cum ne condusese el în sus pe acel versant îngrozitor. Şi avea tot dreptul să înjure acum, când, chinuit de epuizarea unui corp forţat la limită, i se cerea să urce înapoi câteva sute de metri din nou deoarece, în negură şi zăpada viscolită, eu îi condusesem pe un drum greşit. Nu mi se părea nimic amuzant în această prăbuşire interioară a lui Anderl. Dimpotrivă, însuşi faptul că era omeneşte să reacţioneze aşa mi l-a apropiat sufleteşte şi mai mult.

Am găsit din nou traseul corect şi am coborât. Alunecam, ne poticneam, asigurându-ne unul pe altul. Am coborât treptat şi în sfârşit am ajuns sub nori. Ninsoarea s-a transformat în ploaie. Dar lumea plină de siguranţă a oamenilor se afla acum aproape, acolo, jos.

Căci multitudinea de puncte întunecate de acolo, de jos, care mişunau pe gheţar erau oameni. Urcau încet în întâmpinarea noastră. Ne întrebam ce căutau pe gheţar. După ce am văzut oameni, am început să tânjim după confortul civilizaţiei, la care

nici măcar nu îndrăzniserăm să ne gândim în nopţile petrecute în bivuacuri. Nu trebuie să tânjeşti după un pat atunci când atârni de un piton pe un perete acoperit de zăpadă.

Dar acum, că vedeam oameni urcând spre noi, ne-a cuprins o dorinţă copleşitoare: o baie fierbinte, un pat, confort. E adevărat, acolo, jos, la baza peretelui, se afla cortul nostru, un lux în comparaţie cu bivuacul nostru de deasupra „Păianjenului”, dar toate hainele de pe noi erau ude leoarcă – o, ce mult ne doream să dormim într-un pat! Oare ne-ar primi pe datorie vreun hotel de pe Kleine Scheidegg? Câţi bani ne mai rămăseseră? Anderl era cel mai bogat: mai avea un franc şi jumătate, dar nu ne ajungea. Cu toate acestea, tot visam la o baie şi un pat.

Dintr-odată a apărut un băieţel în faţa noastră, holbându-se la noi de parcă eram nişte fantome. Faţa sa exprima o uimire stânjenită, neîncrezătoare. Apoi şi-a luat inima în dinţi şi a întrebat:

— Aţi venit de pe versant?

— Da, am recunoscut noi. De pe versant.

Apoi puştiul a făcut stânga-mprejur şi a rupt-o la fugă la vale, strigând cu o voce ascuţită:

— Vin! Sunt aici! Vin!

În scurt timp am fost înconjuraţi de oameni. Ghizi, prietenii noştri vienezi, cei din München, salvamontişti, jurnalişti, gură-cască – cu toţii uniţi de marea bucurie de a vedea că cei patru pe care i-au crezut morţi sunt vii şi nevătămaţi.

Ne-au luat rucsacurile, au vrut să ne poarte pe umeri şi ar fi făcut-o, dacă nu ne-am fi simţit brusc la fel de odihniţi şi de

bucuroşi de parcă ne-am fi întors de la o plimbare, şi nu de pe faţa nordică a Eigerului. Cineva i-a dat lui Fritz prima ţigară uscată. Rudi Fraissl i-a întins lui Andreas o butelcuţă cu coniac.

— Bea un pic, a spus el. O să te încălzească.

Anderl a golit butelcuţa dintr-o înghiţitură. Nu s-a îmbătat. Eram cu toţii îmbătaţi de bucuria generală din jurul nostru. Şi atunci, pentru prima dată, am simţit satisfacţia intensă, relaxarea, lipsa totală de griji şi încântarea de nedescris la gândul că am escaladat faţa nordică. Dintr-odată, s-au rezolvat şi toate problemele noastre. Paturi, băi? Toată lumea ne copleşea cu invitaţii, pur şi simplu toată lumea, doar pentru că erau oameni, iar noi ne întorseserăm teferi între oameni.

Da, făcuserăm o călătorie în altă lume şi ne întorseserăm, dar aduseserăm cu noi şi bucuria vieţii şi a umanităţii. În graba şi în vârtejul vieţii de zi cu zi, trăim adesea unul lângă altul fără a avea contact. Pe faţa nordică a Eigerului învăţaserăm că oamenii sunt buni şi că pământul pe care ne-am născut este bun.

Şi acum pământul acesta ne primea acasă cu braţele deschise…

Au trecut 20 de ani de la premiera feţei nordice. Nu mi-am pierdut niciodată dragostea pentru munţi şi nu am uitat niciodată acea ascensiune. Amintirea sa este clară şi nedistorsionată de o perspectivă optimistă.

Prin urmare, sunt în măsură să corectez diferite erori care au fost puse în circulaţie, fie din neştiinţă, fie cu intenţii răutăcioase. Am escaladat faţa nordică a Eigerului pentru că tocmai aspectul său a fost o provocare irezistibilă pentru

curajul nostru şi dragostea noastră de aventură. Desigur, a existat şi un element de spirit competitiv şi de bravadă. Am reuşit să escaladăm versantul deoarece ne-am supus unei importante perioade de testare înainte. Ne-am încheiat cu succes aventura pentru că aceasta a avut la bază armonia perfectă a unei echipe ideale. Toţi iubeam viaţa şi acţiunile noastre au fost uneori guvernate de instinctul de autoconservare, dar a fost un instinct comun, care a interzis orice acţiune vizând exclusiv propria autoconservare. Bunăstarea tuturor a fost scopul şi strădania fiecăruia dintre noi.

Afirmaţia că am făcut această ascensiune pentru că am avut motivaţii materiale şi alte recompense externe similare ale succesului ar fi o minciună şi o calomnie. Niciunul dintre noi nu şi-a îmbunătăţit poziţia socială câtuşi de puţin datorită unei realizări din domeniul alpinismului care a stârnit atâta admiraţie. Nu ne-a fluturat nimeni medalii olimpice ori de alt fel prin faţa ochilor şi nici nu am primit vreuna. În ceea ce priveşte afirmaţia că am urcat la ordinul sau chiar la dorinţa unuia sau altuia, aceasta este complet deplasată. Am făcut asta doar pentru că aşa am vrut noi.

Eu sunt probabil singurul care trebuia, chiar şi indirect, să mulţumească feţei nordice a Eigerului pentru că mi-a influenţat evoluţia ulterioară în viaţă. Se prea poate ca, tocmai pentru că am escaladat acel versant, să fi fost invitat să mă alătur expediţiei germane de pe Nanga Parbat din 1939. Dar cine ar putea pretinde că ştiam dinainte că asta va avea ca rezultat captivitatea mea în India, evadarea mea din lagăr şi anii

călătoriei prin Tibet, după care am ajuns în siguranţă în Lhasa? Nu m-am căţărat pe Eiger ca să-mi fac „reclamă”. Nu am ales în mod conştient acea acţiune pentru a-mi începe călătoria vieţii mele aventuroase, care avea să fie încununată mai târziu de experienţele mele tibetane şi de prietenia mea cu Dalai Lama. Totuşi, cred că soarta depinde foarte mult de caracterul, de calităţile naturale ale omului. Din fericire pentru mine, eu am calitatea de a întâlni întotdeauna oameni buni, de încredere şi loiali. Tovarăşii mei de pe faţa nordică a Eigerului au dovedit asta încă o dată.

Iar la sfârşitul acestui capitol, la prietenii aceştia mă gândesc, deşi cu tristeţe. Wiggerl Vörg, acel căţărător puternic, calm şi magnific, a căzut în război. Fritz Kasparek, un adevărat copil al soarelui, care credea atât de mult în viaţă, încât însăşi prezenţa sa aducea bucurie în sufletul semenilor săi, a murit în 1954, când a cedat cornişa de pe vârful Salcantay din Perú.

Dintre noi patru, doar eu şi Andreas Heckmair mai suntem în viaţă. Aşa că ultimele mele cuvinte vor fi despre el. Îl şi văd încruntându-se furios, căci este cu adevărat modest şi urăşte să i se înmâneze medalii. În orice caz, nu este ceva neobişnuit ca un om să se bucure de medalii atunci când este tânăr, dar să prefere să le dea el altora când ajunge la bătrâneţe. Când eşti mai bătrân, imparţial şi mai puţin exuberant, este mult mai uşor să decizi cine le-a meritat cu adevărat.

Odată, când Julius Kugy a fost întrebat ce fel de om trebuie să fie alpinistul, a răspuns: „Sincer, distins şi modest”. Asta îl descrie perfect pe Anderl. Dar aş dori să adaug două atribute pe care el le posedă într-o măsură remarcabilă; la adjectivele lui

Kugy aş adăuga: „curajos” şi „de încredere”.

1* În perioada interbelică şi postbelică, dificultatea tehnică a unei lungimi de coardă se cota cu grade de la I la VI; de la gradul III începea căţărarea propriu-zisă, iar VI era gradul maxim de dificultate (nu au nicio legătură cu gradele de dificultate moderne UIAA), însă nu exista încă o separare între căţărare la liber impus şi artificial, ca să nu mai vorbim de escaladă liberă, în consecinţă gradul de dificultate tehnică era exprimat extrem de vag (n.tr.).

2* Numele unui cod general acceptat în box. În limbajul popular termenul este folosit adesea cu sensul de sportivitate şi fairplay (n.tr.).

3* Formă de piton cu profil pătrat (n.tr.).

4* Un hibrid între cort şi sac de bivuac, construit astfel încât doi oameni să se poată adăposti în el stând în şezut (n.tr.).

5. Fritz Kasparek, *Von Peilstein zür Eiger-Nordwand*, Verlag Das Bergland Buch, Salzburg, 1951.

6. Andreas Heckmair, *Die 3 letzten Probleme der Alpen*, Bruckmann Verlag, München, 1949.

Alte ascensiuni încununate de succes

Nu prea m-am mai gândit la faţa nordică a Eigerului, deşi a fost, fără îndoială, o piatră de hotar în viaţa mea.

În aprilie 1944 am evadat din lagărul de prizonieri britanic de la Dehradun. Am ajuns în Lhasa în ianuarie 1946, după o călătorie spre libertate care a durat aproape doi ani. În anul 1947 greutăţile îndurate s-au resimţit sub forma unei crize urâte de sciatică; durerea era de multe ori atât de îngrozitoare, încât îmi înăbuşea toată bucuria de a trăi.

Medicul Misiunii Britanice din Lhasa mă examina la intervale regulate. În timpul uneia dintre vizitele mele am ajuns să vorbim despre alpinism. Ca majoritatea englezilor, medicul era un mare iubitor de natură şi pasionat de drumeţii montane, dar, tot în conformitate cu tradiţia engleză, se împotrivea cu ardoare şcolii „extreme” de alpinism aşa cum se practică pe continent, în special printre germani. În acel moment, a pomenit de faţa nordică a Eigerului, spunând că încercarea de a o escalada este semnul unei minţi bolnave.

Auzind aceasta, nu m-am mai putut abţine şi am remarcat:

— Eu am făcut parte din prima echipă care a escaladat-o cu succes.

Toţi englezii care se aflau de faţă s-au uitat la mine cu subînţeles. Nimeni nu m-a acuzat în faţă că sunt un mincinos, dar, evident, nimeni nu credea un cuvânt din ce spusesem.

Până la urmă, n-ar fi fost posibil ca acestui domn Harrer, care de drept ar trebui să fie în continuare prizonier de război în India, să-i fi fost afectat şi creierul, nu numai zona lombară, în timpul calvarului evadării sale? Eforturile şi emoţiile fuseseră suficiente pentru a cauza aşa ceva. Mai mult decât atât, asemenea crize de megalomanie şi laudă de sine sunt frecvente în rândul bolnavilor. Sigur, prima ascensiune a feţei nordice! Singurul răspuns la o astfel de minciună gogonată a fost un zâmbet compătimitor. Şi încă aveau acel zâmbet superior şi tolerant pe faţă când am plecat.

Câteva luni mai târziu un curier de la Misiunea Britanică a venit la locuinţa mea din Lhasa. Mi-a adus un articol din ediţia distribuită prin poşta aeriană a ziarului *The Times*, care fusese trimisă Misiunii într-un sac special. Am citit articolul; era o relatare despre a doua ascensiune a feţei nordice. Pe hârtie era scris numele medicului. Articolul menţiona numele membrilor primei echipe care escaladase versantul, iar medicul îl subliniase pe al meu. Mi s-a părut că aceste scuze nerostite pentru neîncrederea compătimitoare erau un gest frumos de corectitudine şi sportivitate.

Povestea celei de-a doua ascensiuni mi-a captat interesul. Cine erau aceşti oameni ale căror nume nu le cunoşteam – Lionel Terray şi Louis Lachenal, doi ghizi din Chamonix? Eram plecat din Europa de opt ani şi pierdusem complet contactul cu activităţile din domeniul alpinismului şi cu cele mai recente progrese. Nu ştiu de ce, dar mă bucuram că era vorba despre doi francezi. Poate că aveam o anumită satisfacţie deoarece cultul alpinismului „extrem”, care fusese atât de des stigmatizat

ca o degenerare condiţionată a căţărătorilor germani, austrieci şi italieni, părea să pună stăpânire şi pe Franţa acum. Potrivit relatărilor, Terray şi Lachenal escaladaseră versantul într-un stil magnific. Gândurile mele se îndreptau spre aceşti camarazi francezi.

Nu ştiam atunci că din ravagiile războiului începuse să se dezvolte o nouă linie de gândire chiar şi în alpinism – conceptul de *alpinism european*. Vor exista, desigur, întotdeauna rivalităţi între naţiuni şi între indivizi; în anumite limite, ele sunt chiar sănătoase. Dar trebuie întotdeauna să-i permiţi şi altuia să-ţi calce pe urme, până când devine la fel de bun sau chiar mai bun decât tine. Ba chiar ar trebui să te încânte fiecare nouă realizare, căci stagnarea duce la aroganţă şi în cele din urmă la sterilitate.

Dacă ar fi să emit astăzi o judecată calmă şi imparţială despre faţa nordică a Eigerului, aş îndrăzni să spun că prima ascensiune a contribuit în mare măsură la această nouă concepţie europeană şi chiar internaţională a alpinismului din toată lumea. Nicio ascensiune pur „acrobatică” nu ar fi putut avea acest efect, căci faţa Eigerului e o irefutabilă piatră de hotar a valorii unui alpinist ca montaniard şi ca om. Ea nu necesită abilităţile acrobatice supreme ale căţărătorului modern; nu există „plafoane” surplombate care să nu poată fi escaladate decât prin „pitonarea” protagonistului în poziţie orizontală, cum se găsesc, de exemplu, pe faţa estică a Capucinului, nici o înlănţuire de porţiuni superdificile de „gradul VI”, cum se găsesc pe faţa vestică a muntelui Dru sau pe mulţi dintre celebrii pereţi din Dolomiţi. Faţa nordică a

Eigerului cere tot ce au învăţat oamenii în materie de depăşire a dificultăţilor şi a pericolelor pe munte de-a lungul secolelor. Pe acel traseu alpinistul va găsi fiecare experienţă pe care le-o pot oferi munţii omului, atât în ceea ce priveşte teroarea ameninţătoare, cât şi frumuseţea naturii sălbatice, iar alpinistul care o escaladează trebuie să îmbine toate atributele care definesc un adevărat om al munţilor. Tehnica cea mai modernă de căţărat trebuie să fi devenit a doua sa natură. Totuşi, el trebuie să simtă în sine aceeaşi forţă senină a primului ţăran care a îndrăznit să-şi facă o casă în mijlocul unor munţi mari şi sălbatici. Coechipierii săi trebuie să se poată baza pe el la fel de mult cum se bizuie el pe propriile forţe. Trebuie să fie un „bun camarad”.

Se mai făcuse o încercare de escaladare a feţei nordice în 1946, cu un an înainte de ascensiunea lui Terray şi Lachenal, de către doi ghizi din Bernese Oberland. Iniţiatorul a fost Hans Schlunegger, un alpinist extraordinar atât pe gheaţă, cât şi pe stâncă, care făcuse cunoştinţă cu versantul în 1936, în încercarea tragică şi nereuşită de a-l salva pe Toni Kurz; acelaşi Hans Schlunegger a cărui voce îngrijorată am auzit-o în 1938, în a patra zi a ascensiunii noastre. El cunoştea versantul mai bine decât orice alt ghid elveţian, deşi nu îl escaladase încă. Acum, în 1946, a vrut să facă acest lucru şi împreună cu alt ghid, Edwin Krähenbühl, a urcat într-o singură zi de la baza peretelui până într-un punct aflat mai sus de „Rampă”. (Aceşti doi fenomenali alpinişti şi ghizi au pierit înainte de întoarcerea mea în Europa din Tibet. Schlunegger a fost înghiţit de o avalanşă; Krähenbühl a murit când s-a desprins o lespede pe Engelhörner.) Conform

observaţiilor făcute de fraţii Fritz şi Kaspar von Almen din Kleine Scheidegg, cei doi au făcut bivuac pe brâna care duce la „Traversarea Zeilor”, adică mai sus de „Rampă” şi după ce s-au căţărat pe fisură şi proeminenţa de gheaţă. În ziua următoare, când s-a stricat vremea, cei doi ghizi au încercat în zadar să urce „Rampa” până în capătul ei superior, unde se pierde în faţa nord-estică. Acolo au dat peste nişte surplombe îngrozitoare care le blocau înaintarea şi s-au întors din drum, convinşi că nu aveau să mai scape de pe versant, aşa cum crezuseră atâţia. Cu toate acestea, coborârea lor într-o singură zi, pe vreme rea, după ce ajunseseră atât de sus pe versant, a fost o performanţă minunată, care nu putea fi realizată decât de doi oameni deosebiţi.

Terray şi Lachenal au găsit urme ale retragerii lor în mai multe locuri şi au vorbit cu mult respect despre predecesorii lor direcţi, chiar dacă tentativa lor nu fusese încununată de succes.

Chiar înainte de război, alpiniştii francezi realizaseră o serie de ascensiuni uimitoare, dar performanţele lor deosebite şi munca de pionierat au fost cu siguranţă umbrite în mare măsură de premierele făcute atunci de echipe vorbitoare de limbă germană şi italiană, care au atras mult mai multă publicitate.

Fraţii Schmid au urcat faţa nordică a Matterhornului; Peters şi Maier au făcut prima ascensiune a peretelui nordic al muntelui Grandes Jorasses; Comici şi prietenii săi au escaladat faţa nordică a vârfului Cima Grande; Rudatis şi discipolii săi au deschis „lumea gradului VI” pe peretele muntelui Civetta; iar Cassin şi camarazii săi au eliminat cuvântul *imposibil* din

vocabularul alpinismului modern cu premierele lor incomparabile – faţa nordică a vârfului Cima Ovest, faţa nord-estică a muntelui Piz Badile şi Pilierul Walker de pe faţa nordică a muntelui Grandes Jorasses.

Dar, după război, a început o mare epocă a căţărării verticale şi a triumfului binemeritat de montaniarzii francezi. S-a dezvoltat o generaţie de alpinişti buni şi oameni excepţionali. A luat fiinţă Ecole de Haute Montagne la Chamonix şi absolvenţii săi au început să se claseze printre cele mai mari nume în cercurile de alpinism. Nume ca Terray, Lachenal, Rébuffat, Magnone, Frendo, Franco, Ichac, Schatz – o listă care s-ar putea întinde *ad libitum* – nu pot fi şterse din istoria alpinismului modern. În mod tipic pentru noul spirit al alpinismului francez, s-au născut ideea, planificarea şi în final realizarea magnificei ascensiuni a primului „optmiar" urcat vreodată – Annapurna. Iar doi membri ai acestei splendide echipe condusă de Maurice Herzog în 1950 urcaseră faţa nordică a Eigerului în 1947 – Lachenal, care a urcat pe vârful Annapurna cu Herzog, şi Terray, pe care Herzog l-a numit îngerul păzitor al expediţiei datorită rezistenţei, calmului şi extraordinarului său spirit de echipă.

Când Terray şi Lachenal au ajuns la baza peretelui în 14 iulie 1947, au văzut că o mare parte din gheaţa descrisă de cei care încercaseră anterior să facă ascensiunea se topise şi dispăruse complet. Acum era un perete stâncos cu petice de gheaţă ici şi colo, cu nenumărate cascade şi multe pietre, anterior ancorate în gheaţă, căzând nestingherite în abis.

Au pornit în după-amiaza zilei de 14. Au poposit la celebrul

loc din partea inferioară a versantului cunoscut drept „grota de bivuac” în speranţa de a ajunge direct până pe vârf în ziua următoare, dar dificultăţile şi pericolul continuu al căderilor de pietre i-au împiedicat să se mişte aşa de repede cum se aşteptaseră. Găseau peste tot echipamente rămase după tentativele altor echipe de căţărare sau de salvare – corzi vechi de zece ani, pitoane de stâncă şi de gheaţă şi carabiniere ruginite. Totuşi, printre ele se găseau şi corzi, pitoane şi carabiniere utilizabile, ca noi, evident, abandonate de Schlunegger şi Krähenbühl.

Terray şi Lachenal aveau condiţii relativ bune pe versant, dacă se poate spune asta vreodată despre condiţiile de pe Eiger.

Stânca era în mod sigur mai puţin acoperită de gheaţă decât atunci când am făcut noi escalada, dar asta însemna probleme mai mari din cauza cascadelor şi a căderilor de pietre. În orice caz, aceştia erau doi bărbaţi extraordinari, versaţi în tehnica modernă a căţărării pe gheaţă şi pe stâncă. Şi posedau toate calităţile fizice, mentale şi personale esenţiale pentru a escalada cu succes faţa nordică a Eigerului, dacă nu ai de gând să-ţi încerci norocul la nimereală. Aceştia erau ghizi în cel mai bun sens al cuvântului.

Au reuşit să traverseze al Doilea Neveu fără să trebuiască să sape nicio treaptă. S-au bazat exclusiv pe colţarii lor în 12 puncte şi după fiecare lungime de coardă s-au asigurat bătând câte un piton. Traversarea pantei de gheaţă a fost aproape o demonstraţie, de parcă le-ar fi exemplificat studenţilor de la Şcoala Franceză de Alpinism valoarea şi posibilităţile colţarilor. Numai că, în acest caz, „demonstraţia” a durat câteva ore şi s-a

întins pe sute de metri; şi, în loc să existe o adâncitură mică şi netedă la câţiva metri sub „peretele de antrenament”, în care studenţii interesaţi puteau să stea şi în care poţi să aluneci fără să te pui în pericol, aici execuţia se desfăşura pe marginea acelei prăpastii colosale, cu un hău adânc de mai bine de 1.000 de metri sub picioarele lor.

În ciuda tehnicii lor rapide, dar extenuante, cei doi nu au putut să-şi continue asaltul rapid în ritmul sperat. Torente puternice de pietre şi cascade care se revărsau furibunde peste stânci le-au întârziat înaintarea atât de mult, încât au fost forţaţi să facă bivuac cam la aceeaşi altitudine la care înnoptaseră Schlunegger şi Krähenbühl.

Spune multe despre bunul lor simţ faptul că nu s-au grăbit mai departe orbeşte, ci au aşteptat un moment mai favorabil, preferând să mai facă un bivuac neplanificat decât să rişte să-şi piardă viaţa din cauza căderilor de pietre. Făcând asta, au acţionat conform adevăratei tradiţii a ghizilor buni.

În dimineaţa următoare, pe 16 iulie, au traversat până la „Păianjen”. Nu sunt sigur dacă au urmat exact ruta noastră sau dacă au traversat mai sus, dar au parcurs acea traversare foarte dificilă într-un stil uimitor. Chiar când au ajuns la „Păianjen”, au fost întâmpinaţi de „vremea tradiţională de pe Eiger”, însă de această dată furtuna a fost deosebit de violentă. Terray şi Lachenal, familiarizaţi cu orice fel de vreme proastă de pe Mont Blancul lor natal şi de pe sălbaticele Aiguilles ale Chamonixului, au relatat mai târziu că nu mai văzuseră niciodată o astfel de manifestare a aerului încărcat de tensiune ca pe „Păianjen” în acea zi. E, desigur, axiomatic că un alpinist

prins într-o furtună electrică ar trebui să se debaraseze de tot echipamentul de fier – pioleţi, ciocane, cârlige, pitoane şi carabiniere –, ca să nu se transforme într-un paratrăsnet uman. Dar pe faţa nordică nu-ţi permiţi să te desparţi de „fiarele” tale şi nici nu e posibil să procedezi ca la carte şi să stai răbdător sub o surplombă sau, şi mai bine, într-o peşteră şi să aştepţi, la adăpost de trăsnete, până când trece furtuna. Căci unde găseşti pe faţa Eigerului un loc unde să stai jos, unde e surplomba protectoare – ca să nu mai vorbim de peşteră?

Therray şi Lachenal au trebuit să meargă mai departe, cu tot echipamentul de fier pe ei, chiar dacă focul Sfântului Elm pârâia din vârfurile pitoanelor, pioleţilor şi ciocanelor lor şi un halou de lumină le contura părul.

Trebuie să fi trecut printr-o furtună sus, în munţi, pe o creastă expusă sau pe o faţadă abruptă, ca să înţelegi de ce efort e nevoie ca să-ţi păstrezi calmul şi să te caţări mai departe, în timp ce totul în jurul tău zumzăie ca o centrală electrică şi tu eşti în centrul descărcării electrostatice a unui nor de furtună. Therray şi Lachenal au avut sângele-rece s-o facă. S-au căţărat mai departe pe „Păianjen”, prin Hornurile de Ieşire, deşi erau pe jumătate acoperite cu gheaţă şi pe jumătate măturate de cascade. Timpul uimitor de scurt în care au urcat peretele final dovedeşte suficient cât de calificaţi erau aceşti doi oameni ca să încerce acest versant terifiant. Au atins vârful la 2:15 după-amiaza. Dar au acordat versantului respectul cuvenit, refuzând să-şi micşoreze realizarea bravând. Au recunoscut sincer că nu mai voiau să se caţăre pe versantul acela niciodată. De fapt asta a spus fiecare echipă care a reuşit să-l urce – dacă au vorbit

sincer.

Aşa cum ştim din istoria precedentă a versantului, întrebarea dacă li se poate cere ghizilor să întreprindă operaţiuni de salvare pe el în urma unor tentative nechibzuite făcute de „acrobaţi amatori” a fost o sursă constantă de polemici aprinse – teză acum redusă *ad absurdum* de fapte. În orice caz, e o mare prostie să încerci să stârneşti zâzanie între ghizi şi alpiniştii care nu angajează ghizi; nu are niciun sens să încurajezi un conflict acolo unde nu poate exista aşa ceva. Cu cât sunt mai buni ghizii şi sportivii neghidaţi, cu atât trebuie să se înţeleagă mai bine unii cu ceilalţi. Nu pot decât să înveţe unul de la celălalt. Alpinistul entuziast care urcă fără ghid face reclamă bună alpinismului. El trezeşte interesul multora faţă de munţi, iar aceşti nou-veniţi angajează ghizi ca să ajungă şi ei să cunoască munţii. Totuşi, în aprecierea vremii şi a condiţiilor de pe un anumit vârf, ghidul local trebuie să aibă întotdeauna un avantaj faţă de vizitatorul neghidat. În schimb, un traseu nou şi dificil deschis de un amator le oferă noi impulsuri ghizilor profesionişti, în special celor tineri. Până şi maturizarea unui ghid depinde de dezvoltarea generală a alpinismului. Numai nătângii şi oamenii jalnic de inferiori îndrăznesc să râdă de ghidul care nu se caţără pe trasee superdificile. Şi numai ghizii prinşi într-o rutină veche şi reticenţi la orice progrese – cu alte cuvinte, aceia care nu au înţeles cu adevărat ideea de bază a vocaţiei lor – consideră că alpinistul fără ghid, deschizător de drumuri, este un intrus ostil. Desigur, nu trebuie să accepţi nici graba şi aroganta încredere absolută în sine, nici încăpăţânarea stăruitoare, care

pot duce la o răceală ostilă. Ghizii aparţin acelei categorii de oameni rari şi demni de invidiat care, în condiţii ideale, combină un hobby cu o vocaţie.

Locul alpiniştilor şi al ghizilor e împreună, pentru că sunt făcuţi din acelaşi aluat. Faţa nordică a Eigerului o dovedeşte. În istoria tentativelor care s-au încheiat dezastruos înainte de premieră, găsim numele unui ghid profesionist, Toni Kurz. Atât cât este omeneşte posibil să ne dăm seama, în 1936 s-ar fi realizat ori o ascensiune, ori o retragere în siguranţă dacă s-ar fi ştiut mai multe lucruri despre versant, dar riscurile asumate în timpul acelei recunoaşteri tragice le-au oferit celor care au venit mai târziu posibilitatea de a atinge succesul. Din echipa din 1937 făcea parte şi Matthias Rebitsch, care, chiar dacă nu practica profesia de ghid, avea o diplomă de ghid austriac.

În echipa noastră din 1938 Andreas Heckmair era ghid profesionist. Heckmair, care fusese mulţi ani unul dintre cei mai buni alpinişti neghidaţi înainte să-şi obţină autorizaţia de ghid, combina cele mai bune calităţi ale unui ghid responsabil şi ale tipului ideal de alpinist fără ghid. Prima tentativă de a repeta escaladarea feţei nordice a fost pusă în act de doi ghizi excepţionali din Oberland, Hans Schlunegger şi Edwin Krähenbühl. Şi acum a doua tentativă a fost dusă până la capăt tot de doi ghizi.

Dar a treia? A fost tot o echipă de ghizi şi chiar mai mult de atât, pentru că a fost prima „tură cu ghid” de pe faţa nordică. După a doua ascensiune am fost oarecum surprinşi să citim în ziarul *Sport* din Zürich:

> Cei doi ghizi au înregistrat acelaşi succes ca şi germanii de acum nouă ani. A fost o mare surpriză să-i vedem că reuşesc cu doar două bivuacuri, dar, fără nicio îndoială, au reuşit. Şi tocmai în momentul în care ne întrebam când vor escalada şi fiii Helveţiei acest bloc gigantic de piatră…

Cine se întreba? Păi, chiar elveţienii. Nu numai ghizii, ci şi o parte a opiniei publice – aceeaşi opinie publică care pe vremuri stigmatizase tentativele, numindu-le nebuneşti, şi considerase faţa nordică piatra de mormânt a multor ghizi care şi-au găsit sfârşitul în timpul unor încercări de salvare. Şi acum chiar îi încuraja pe ghizii elveţieni să arate ce pot să facă. Mândria naţională în domeniul alpinismului se trezise în aşa măsură, încât succesul francezilor era considerat aproape ruşinos, având în vedere că compatrioţii lor nici măcar nu încercaseră. În acelaşi timp suna şi a critică, deşi empatică, la adresa ritmului celor doi ghizi din Chamonix, în sensul că nu făcuseră decât două bivuacuri… Nu era oare un îndemn către compatrioţii lor să urce versantul şi mai rapid? Desigur că tentativa îndrăzneaţă din 1946 a lui Schlunegger şi Krähenbühl justifica speranţa că alpiniştii elveţieni aveau să escaladeze versantul într-un timp mai scurt. Dar oare când aveau aceştia să apară în peisaj?

Ce răsturnare de situaţie! „Acrobaţiile Alpilor Orientali” nu numai că erau dintr-odată tolerate, ci trebuiau să fie complet asimilate şi măiestria noilor tehnici dovedită prin timpi de căţărare mai scurţi. Motivul întrecerii prindea rădăcini, încet şi la început în taină, în mintea reporterilor care scriau despre alpinism. Nu era încă exprimat deschis, dar aluzia era destul de

clară.

Vestea despre repetarea cu succes a ascensiunii de către Terray şi Lachenal cu siguranţă a explodat ca o bombă în rândul ambiţioşilor ghizi din Oberland, însă oamenii născuţi şi educaţi în munţi, asemenea lui Schlunegger, nu îşi permit să se lase mânaţi de vise de glorie personală sau naţională. El unul nu avea să uite niciodată moartea cumplită a lui Toni Kurz, nici înfăţişarea teribilă a versantului pe viscol, învăluită de mase glisante de zăpadă, nici mugetul tunător al căderilor de pietre şi al avalanşelor. Intenţiona să se caţăre pe versant şi îşi făcuse cunoscută intenţia, dar avea s-o facă doar atunci când considera că a sosit momentul potrivit.

Hans a câştigat sprijinul fratelui său Karl pentru planul lui. „Turistul” care avea să fie „condus de ghid” era un alpinist de primă mână din Jura, Gottfried Jermann, care s-a alăturat cu entuziasm acestui proiect. Cei trei au întreprins ture ambiţioase de pregătire în Bernese Oberland, ca să se cunoască unul pe altul şi să se obişnuiască cu eforturile mari, cu gerul aspru şi cu vremea proastă. Un om ca Hans Schlunegger nu avea, desigur, nevoie de vreun antrenament special, dar colaborarea dintre el şi fratele său mai mic ca ghid secund şi turistul lor, Jermann, trebuia să funcţioneze la fel de bine ca piesele unei maşini bine unse. Ingredientele din combustibilul care urma să alimenteze această maşinărie aveau să fie curajul, abilităţile, experienţa vastă şi o prietenie strânsă.

Spune multe despre dezvoltarea meticuloasă, realistă şi sănătos de lentă a lui Schlunegger faptul că i-a luat exact zece ani întregi ca să asimileze experienţa tulburătoare a primei sale

întâlniri cu versantul înainte de a fi pregătit să facă prima tentativă de escaladare a acestuia. Până în acel moment nu mai putea să aibă nicio surpriză pentru el, aşa că 4 august 1947 a devenit o zi crucială în viaţa sa, pentru că în acea zi, la 2:30 dimineaţa, el şi echipa sa au început ascensiunea. Şi au urcat pe substructură, peste „Pilierul Zdrobit”, în sus pe „Fisura Dificilă”, ajungând dincolo de „Traversarea Hinterstoisser” la 6 dimineaţa. Apoi au continuat pe stâncă şi pe gheaţă şi iarăşi pe stâncă. Şi ei au fost întâmpinaţi de căderi de pietre şi cascade, dar au continuat să escaladeze versantul, aparent mişcându-se încet şi cu atenţie, de fapt urcând mai repede decât oricare altă echipă anterioară.

Până la 3:30 după-amiază lăsaseră în urmă fisura şi proeminenţa de gheaţă din Rampă şi ajunseseră la traverseul de pe brâul de piatră friabilă, unde ne vizitase avionul care ne fotografiase în timpul ascensiunii noastre. De această dată, în loc de avion, i-a vizitat cu furie ameninţătoare inevitabila furtună de pe Eiger. Erau într-un punct care le oferea singura posibilitate de a găsi un loc de bivuac ferit de căderile de pietre. Erau cu toţii uzi până la piele din cauza ploii torenţiale şi a faptului că se căţăraseră prin adevărate cascade, iar Schlunegger a decis să facă bivuac chiar acolo. Nu a fost influenţat de şansa de a ajunge faimos reuşind să fie primul care urcă versantul fără să trebuiască să facă bivuac şi a acceptat disconfortul unei nopţi sub cerul liber. Siguranţa celor din echipa sa era pentru el prioritară.

S-a dovedit a fi un bivuac rece şi parcă interminabil, care a durat 14 ore. A nins în timpul nopţii, dar dimineaţa vremea s-a

mai îndreptat temporar. Încă ţepeni din cauza poziţiei incomod în care îşi petrecuseră noaptea, din cauza frigului şi a umezelii, cei trei se căţărau din nou la ora 5:30 dimineaţa. Au ajuns la „Păianjen” pe la ora 7, iar cu toate că şi ei au avut de furcă cu avalanşele, au ajuns la Hornurile de Ieşire fără incidente.

Însă, în acest punct, gheaţa le-a blocat înaintarea rapidă. Chiar şi Schlunegger a trebuit să-şi croiască drum centimetru cu centimetru pentru el şi echipa sa. Erau bombardaţi cu pietre şi avalanşe de zăpadă apoasă şi, cu cât se apropiau mai mult de panta de gheaţă de sub vârf, cu atât furtuna devenea mai sălbatică. Hainele lor ude s-au transformat în platoşe de gheaţă. Dar au ajuns pe vârf la 4:25 după-amiaza, în mijlocul vijeliei care urla în jurul lor, şi astfel au fost scutiţi de chinurile unui al doilea bivuac.

În ciuda faptului că vizibilitatea era zero, coborârea nu i-a creat nicio problemă acestui „stăpân al Eigerului”. La 7:30 Hans, Gottfried şi Karl au ajuns la hotelul Eigergletscher teferi şi nevătămaţi. A fost un mare triumf, iar ziarele relatau cu o mândrie evidentă că echipa lui Schlunegger petrecuse *doar* 38 de ore pe versant, cel mai scurt timp de până atunci. Nu le-au înmânat medalii, dar, pe lângă faptul că au recunoscut această realizare din domeniul alpinismului, au accentuat aspectul extraordinar de sportiv al manierei în care fusese înfăptuită, iar multe dintre articole aveau o notă de mândrie patriotică, ce părea să arunce la picioarele celor care aveau să vină mănuşa provocării: „Acum cine are să bată *acest* record?”.

O astfel de atitudine era departe de mentalitatea lui Schlunegger – acel ghid extraordinar care şi-a găsit moartea nu

pe un versant abrupt, pe o stâncă dificilă ori pe gheaţă netedă ca oglinda, la care era maestru, ci a fost îngropat de o avalanşă bizară pe Schmadrijoch. Pierderea sa a fost adânc resimţită. Dăduse un exemplu strălucit unei întregi generaţii de ghizi prin curajul, disponibilitatea de a-şi risca viaţa pentru alţii şi caracterul său modest şi extraordinar.

Versantul fusese escaladat deja de trei ori. Când avea să fie înregistrat al patrulea succes? 1948 a fost un an liniştit la Alpiglen şi pe Kleine Scheidegg. Germanii şi austriecii aveau încă prea puţini bani ca să viziteze Elveţia. Francezii nu aveau de gând să se înscrie la loteria Eigerului, căci, deşi dezvoltarea abilităţilor lor de căţărare evolua cu rapiditate, nu era nimic isteric în atitudinea lor. Alpinismul italian resimţea încă efectele războiului şi pierderile sale de pe Eiger nu fuseseră uitate. Nu mai rămâneau decât elveţienii.

În ciuda realizării lui Schlunegger, tipică pentru spiritul noii epoci, alpinismul elveţian în general nu dădea semne că s-ar dezvolta în direcţia alpinismului „extrem”. Fundaţia Elveţiană pentru Cercetări Alpine a devenit centrul spiritual al alpinismului internaţional. Publicaţiile sale erau printre cele mai bune pe care le cunoscuse vreodată literatura despre alpinism. Tonul era dat de oameni ca Marcel Kurz şi regretatul Othmar Gurtner, care îşi făcuseră un nume ca alpinişti umblaţi şi cronicari informaţi, având cunoştinţe generale şi specializate într-un domeniu vast, precum şi ca autori extrem de talentaţi. Ei nu acordau ascensiunilor „extreme” un loc mai important decât cel pe care şi-l câştigau în contextul general al alpinismului practicat pe toţi munţii lumii. După război, poarta

lumii le era deschisă elveţienilor şi ei au păşit dincolo de ea. Realizările expediţiilor elveţiene în lanţuri muntoase din afara Europei erau impresionante, succesele lor în domeniul ştiinţei de-a dreptul remarcabile, iar relatările despre ele, care nu aveau la bază nimic de domeniul fanteziei sau al senzaţionalismului, au fost o sursă de inspiraţie pentru tânăra generaţie de alpinişti elveţieni.

Asta nu însemna că faţa nordică a Eigerului fusese dată uitării.

Gândul la el nu îl lăsa să doarmă pe un tehnician de 21 de ani, Jean Fuchs; arătase o dorinţă arzătoare de a-l cunoaşte. Şi-a găsit ca tovarăş un ceasornicar de 23 de ani, pe Raymond Monney, cu care împărtăşea aceleaşi năzuinţe. Pe 28 iunie 1949, au făcut prima tentativă de escaladare şi au reuşit să urce partea inferioară a versantului înainte să se strice vremea. Poate că au avut noroc, căci s-au întors din drum şi au fost scutiţi de accidentări din cauza căderilor de pietre şi avalanşelor. În primăvara următoare – când, de fapt, pe vârfurile înalte e încă iarnă – cei doi erau din nou sus, la Alpiglen şi la Scheidegg, încă din 7 aprilie. Erau înflăcăraţi de un plan atât de îndrăzneţ, încât numai cei foarte tineri ar fi putut să-l născocească. Ideea lor era să se caţăre pe versant în condiţii de iarnă, când este cuprins în întregime într-o platoşă de zăpadă şi gheaţă. Putea fi oare mai uşor atunci, pentru că pietrele ar fi înţepenite, iar avalanşele reduse la tăcere?

Totuşi, au dat dovadă de o judecată suficient de sănătoasă încât să abandoneze ideea înainte de a pune în practică o acţiune sinucigaşă. Au plecat, ferm hotărâţi să se întoarcă şi să

se caţăre pe versant vara.

În vara anului 1950, versantul era animat din nou, nu numai de pietre, cascade şi alunecări masive de zăpadă, ci şi de oameni. Pentru început, mai erau alţi doi alpinişti elveţieni la datorie, un aurar de 21 de ani, Marcel Hamel, şi Robert Seiler, un lăcătuş de aceeaşi vârstă. Au pornit pe 9 iulie, au urcat baza, „Fisura Dificilă” şi deasupra ei, până la „Traversarea Hinterstoisser”, unde au fixat 55 de metri de coardă, dar au fost apoi forţaţi să coboare pentru că s-a stricat vremea.

Pe 14 iulie au pornit din nou. De această dată au ajuns la peretele dintre Primul şi al Doilea Neveu. Vremea s-a stricat din nou, iar cei doi au fost forţaţi să facă bivuac în mijlocul unei furtuni dezlănţuite. A fost aşa de rea, încât aveau să şi-o amintească tot restul vieţii lor. În dimineaţa următoare, versantul era acoperit cu un strat gros de zăpadă până jos, la păşunile de la bază, pe Alpiglen. Hamel şi Seiler au reuşit să coboare cu chiu, cu vai până la fereastra galeriei feroviare, dar au fost nevoiţi să lase în urmă 100 de metri de coardă pe care avuseseră prudenţa s-o ia cu ei şi o folosiseră la rapel. Însă nimeni nu se gândeşte prea mult la valoarea unei corzi când e în joc viaţa sa.

Pe 22 iulie a urmat un scurt interludiu. Actorii erau doi vienezi care au apărut în mare taină, Karl Reiss şi Karl Blach, despre care se va mai pomeni în povestea Eigerului. Până în acel moment, nu auzise nimeni de ei şi nici nu se ştia cât de buni erau. În „Fisura Dificilă” de sub Rote Fluh s-a desprins un bloc în timp ce Blach era cap de coardă. Reiss a reuşit să-l ţină, dar Blach îşi rupsese un braţ. Nu au strigat după ajutor. Blach a

suportat cumva durerea. O atelă improvizată cu care i-a fost imobilizat braţul i-a permis să se descurce cel puţin cu mişcările necesare în alpinism, în timp ce Reiss a cărat aproape tot bagajul şi şi-a coborât partenerul de coardă în siguranţă până la fereastra galeriei. De acolo Blach a mers prin tunel până la staţia Eigergletscher, o contravenţie pe care autorităţile feroviare ar fi putut-o trece cu vederea. Evident, este interzis să umbli printr-un tunel feroviar, dar era de preferat ca Blach să meargă câteva sute de metri pe sub pământ decât să declanşeze întreaga organizare a unei operaţiuni de salvare.

În ziua următoare, pe 23 iulie, doi tineri tăcuţi şi arşi de soare şi-au ridicat cortul pe o pajişte spuzită de flori de deasupra Alpiglenului. Forţa latentă care zăcea în ei era evidentă. Nu arătau nici cea mai mică urmă de nelinişte, erau prietenoşi şi lipsiţi de griji, găteau, stăteau tolăniţi pe iarbă, priveau versantul complet relaxaţi. Ai fi putut ghici că erau „candidaţi la Eiger”.

Unul dintre ei era Erich Waschak, un student la medicină în vârstă de 22 de ani. Se născuse în romantica Wachau, cu viile sale însorite. Dar acea frumoasă porţiune a bazinului Dunării din Austria Inferioară nu se laudă numai cu vii, castele şi ruine, ci şi cu nişte pereţi utili, pe care Erich escaladase cele mai dificile rute încă de mic. Acum studia medicina la Viena, deşi nu se prea grăbea să-şi termine studiile, căci cel mai important cuvânt din dicţionar era pentru el în acel moment *munte*. Se număra printre cei mai buni căţărători din şcoala vieneză modernă, bazată pe vechea tradiţie. Unul dintre cei mai buni prieteni ai săi era Fritz Kasparek, iar când acel excelent

căţărător, care acum se apropia de 40 de ani, se căţăra împreună cu Erich, îl lăsa adesea să preia conducerea, pentru că recunoştea în tânărul student calităţile latente ale unui montaniard de primă mână.

Pioletul, parte din echipamentul care zăcea în faţa cortului, era de fapt un cadou de la Kasparek; era tocmai pioletul cu care Fritz curăţase de gheaţă stâncile „Traversării Hinterstoisser” pe 21 iulie 1938.

Camaradul lui Erich era un „tip liniştit şi puternic”, aproape de aceeaşi vârstă cu studentul la medicină. Numele său era Leo Forstenlechner – un nume foarte potrivit, pentru că era pădurar în Ennstal, lângă Gesäuse. Acel lanţ muntos cu pereţii săi imenşi, Hochtor, Ödstein, Dachl, Rosskuppe, fusese din vremuri imemoriale şcoala de căţărare pe stâncă pentru alpiniştii din Viena, Stiria şi Austria Superioară. Nu numai că Leo avea forţa necesară pentru cariera sa solicitantă, ci era şi unul dintre cei mai curajoşi şi mai siguri căţărători care au pus vreodată mâna pe stânca din Gesäuse. Şi asta spunea multe. Mai târziu, Forstenlechner avea să-i calce pe urme lui Gaston Rébuffat, fiind al doilea alpinist care a escaladat cele mai celebre trei feţe nordice din Alpi, a Eigerului, a Matterhornului şi Pilierul Walker din Grandes Jorasses. Deocamdată, în 23 iulie 1950, încă nu urcase nici pe prima şi cea mai înaltă dintre aceste trei imense redute de stâncă şi gheaţă. Leo şi Erich îşi sortau echipamentul în faţa cortului, fără să se grăbească, în ritmul lor.

În acel moment s-au trezit cu musafiri – patru tipi duri, la fel de tineri sau poate chiar mai tineri decât ei. Erau cele două

echipe elveţiene, care se deciseseră să se unească pentru a încerca să escaladeze versantul: Fuchs, Monney, Hamel şi Seiler. Îi priveau pe cei doi austrieci prietenoşi, dar şi bănuitori. Era evident că aveau aerul unor „candidaţi la Eiger”. Leo a rânjit şi nu a spus nimic. Erich a râs şi a declarat cu cea mai sinceră expresie din lume:

— Faţa nordică? Ce idee! Mult prea dificilă pentru noi.

Elveţienii nu au crezut o iotă şi în ziua imediat următoare neîncrederea li s-a confirmat, pentru că Waschak şi Forstenlechner au pornit pe partea inferioară a versantului, cu bagaj greu, intenţionând să care echipament până sus, la „grota de bivuac” sau cel puţin până în vârful „Pilierului Zdrobit”. N-au ajuns acolo, pentru că o rafală de pietre i-a convins să-şi abandoneze bagajele mai jos şi să fugă de pe versant. Totuşi, când s-au întors la cortul lor, au observat activitatea frenetică din tabăra elveţiană, căci cei patru îşi pregăteau bagajele pentru propria încercare de escaladare. Fuseseră cuprinşi de un val de competitivitate; voiau să fie primii pe versant. Pregătiseră deja „Traversarea Hinterstoisser” şi făcuseră mai multe tentative. Acum ispita era gloria celei de-a patra ascensiuni.

Erich şi Leo erau mai calmi. Până la urmă, lor nu le prea păsa dacă erau pe locul al patrulea sau al cincilea, iar dacă elveţienii aveau să se mişte mai rapid, atunci acest lucru îi va scuti de aglomeraţia de pe versant. În orice caz, austriecii intenţionau să pornească şi ei pe versant în timpul nopţii.

Pe la miezul nopţii, Erich a aruncat o privire afară din cort. Cerul era întunecat de nori, iar versantul sinistru şi acoperit de

ceaţă; nu era vremea potrivită pentru a porni pe faţa nordică a Eigerului. Aproape mulţumit de această constatare, medicinistul s-a târât înapoi în cort, somnoros. Trei ore mai târziu Leo s-a trezit şi a aruncat şi el o privire afară. Cerul era senin şi plin de stele. A urmat un scurt consiliu de război. Dacă făceau un efort fenomenal, puteau încă să pornească pe versant înainte de ora 5. Asta i-ar fi adus în zona ameninţată de pietre dintre al Doilea şi al Treilea Neveu la cea mai periculoasă oră, un risc inacceptabil. Fritz Kasparek le băgase bine în cap. Waschak parcă îl auzea pe mentorul său: „Nu te grăbi niciodată pe versant. Concurenţa orbească pe Eiger e prostie curată”.

Au decis că e mai bine să fii al cincilea, dar viu, decât al patrulea mort, s-au culcat la loc şi au dormit până aproape de prânz. După ce s-au săturat definitiv de somn şi au mâncat un mic dejun copios, au plecat în plimbare până la Kleine Scheidegg, unde prognoza meteo anunţa „un front de presiune înaltă” în întreaga Europă Centrală. Erich şi Leo nu mai puteau de bucurie şi, când un turist de la un telescop i-a informat că elveţienii ajunseseră deja la al Doilea Neveu, nici asta nu le-a stricat buna dispoziţie.

S-au vârât în sacii de dormit, spre seară, dar n-au putut dormi de bucurie şi surescitare. S-au sculat pe la miezul nopţii şi la ora 2 dimineaţa au pornit pe versant. S-au legat în coardă în locul unde îşi depozitaseră echipamentul. Asta nu a însemnat că cei doi alpinişti bine antrenaţi au încetinit, pentru că mergeau cap schimbat, „sărindu-se unul pe altul” – secundul se căţăra până ajungea la capul de coardă în regruparea sa şi apoi se căţăra mai departe încă o lungime de coardă, deasupra lui.

N-au întâmpinat probleme la „Fisura Dificilă”, iar „Traversarea Hinterstoisser” era fără gheaţă şi destul de uscată. Până atunci Waschak şi-a confirmat de aproape ceea ce bănuise de la distanţă: avusese loc o mare schimbare de când fusese escaladat versantul pentru prima dată. Nu se mai conforma descrierii lui Kasparek. Devenise un perete stâncos cu petice de gheaţă, dar pericolele sale nu fuseseră diminuate de această schimbare.

Erich tocmai se gândea că nu căzuseră încă pietre, când s-a pornit primul torent. Erau la pasajul dificil de după „Traversarea Hinterstoisser”, pe Primul Neveu – sau, mai degrabă, unde fusese cândva neveul. Acum e adesea necesar să te caţări peste un plafon neted de stâncă, înfricoşător de abrupt, fără prize de mână sau picior şi fără fisuri unde să poţi bate un piton.

Leo şi Erich făceau acum cunoştinţă cu Concertul Căderilor de Pietre al Eigerului. Partitura e orchestrată cu măiestrie. Sunt pietre mici care au un ton şuierător, ca flautele şi viorile. Bucăţile de mărime medie sună destul de feroce şi totuşi timbrul lor poate fi destul de înalt – ca violoncelele. Nu sunt contrabasuri, ci alte note, un fel de urlet mai degrabă, aproape ca un avion înainte să se ridice în aer, după sprintul la putere maximă, de pe loc. Întreaga simfonie se transformă câteodată într-un fel de cântec de orgă cacofonic. Percuţia se evidenţiază foarte puternic, natural, de la tobele de acompaniament, cu un staccato percutant, până la sunetul înfundat al timpanului.

Sunt şi ţambale, dar nu sună metalic, ci zăngănesc fără ruşine la volum maxim; de fapt, concertul nu e la volumul

muzicii de cameră, ci bubuie şi vuieşte atât de tare, încât nu s-ar înţelege o vorbă, dacă cineva ar vrea să rostească vreuna. Miroase a sulf şi a piatră zdrobită. Şi apoi, după ce ultima piatră hotărâtă şi-a bătut toba pentru ultima dată, după ce dirijorul a ajuns la ultima măsură, se instalează o linişte nefirească.

Atunci, eşti uimit că mai trăieşti, că eşti acolo, sus, şi nu jos, unde zboară şi pocnesc pietrele, la baza peretelui…

Cei doi au mers mai departe, urcând repede, de parcă treapta stâncoasă care separă cele nouă neveuri nu ar avea vreo dificultate deosebită, poate pentru că în acest punct condiţiile erau neobişnuit de favorabile. Era abia ora 8 dimineaţa când au ajuns la marginea inferioară a celui de-al Doilea Neveu şi nu prea au găsit gheaţă acolo, aşa că au traversat spre stânga pe stâncă, unde nu fusese aşa ceva în anii precedenţi. Apoi s-au uitat în sus, evaluând dificultăţile pantei abrupte de gheaţă de deasupra capetelor lor – 150 de metri de gheaţă de un cenuşiu murdar, pătată de pietre, între ei şi muchia sa superioară.

Se auzeau voci de om – şi aşa de aproape? Da. Deasupra lor erau patru bărbaţi, echipa elveţiană, care tocmai se îndreptau spre stâncile de sub al Treilea Neveu. Leo şi Erich se aşteptau ca ei să fie deja mult mai sus – la „Rampă” sau cel puţin dincolo de „Fierul de Călcat”. S-au întrebat ce anume întârziase echipa de coardă elveţiană – poate căderile de pietre? Au strigat un „Bună dimineaţa!” şi au primit un răspuns prietenos. Cei doi austrieci s-au uitat unul la altul. Leo a râs şi apoi a pornit în viteză pe panta de gheaţă care, datorită faptului că au reuşit s-o ocolească pe stâncă, avea doar jumătate din înălţimea din

momentul premierei.

Colţii din faţă ai colţarilor lor în 12 puncte se înfigeau splendid, iar muşchii gambelor medicinistului superantrenat şi ai pădurarului care crescuse în codri erau neobosiţi. Foarte rar tăiau câte o treaptă pe care să stea, foarte rar foloseau vreun piton de gheaţă. Ritmul lor nu era rezultatul rivalităţii trezite brusc, ci era dictat numai de bun-simţ. Dacă ar fi căzut pietre acolo, pe linia directă a pantei, n-ar fi fost de glumă, aşa că au urcat mai departe şi cât mai repede.

Apoi au ajuns la marginea superioară. Era abia ora 11. Dar încă nu erau în siguranţă, pentru că pietrele care cădeau pe „Fierul de Călcat” le-au dat mult de furcă. Erau şi dezavantaje serioase ale faptului că versantul era uscat, după ce se topise atât de multă gheaţă.

Pe când urca o surplombă, Waschak a fost lovit de o piatră în cot, accidentându-l, dar nu era locul potrivit să-ţi baţi capul cu fleacuri. Aşa că au continuat peste al Treilea Neveu şi mai departe, în „Rampă”.

Pe fisura dificilă din „Rampă” curgea un adevărat torent. Primul din echipa elveţiană tocmai trecuse prin el şi se pregătea să tragă pe coardă rucsacurile, când austriecii i-au ajuns din urmă pe secunzi. A fost o întâlnire foarte prietenoasă, fără vreun triumf al rivalităţii, fără invidie, fără certuri despre „a patra” sau „a cincea” ascensiune a peretelui. Nu s-au schimbat vorbe aspre, nu s-a pretins categoric vreo cedare a conducerii; doar prietenie şi bună înţelegere. Fuchs fusese lovit în cap de o piatră şi rănit, nu grav, dar suficient ca să-i predea conducerea lui Monney. Aceşti patru elveţieni erau alpinişti

foarte buni, dar au recunoscut superioritatea uimitoare a celor doi austrieci. Nu au crezut niciodată că cineva ar fi în stare să urce într-un asemenea ritm. Elveţienii i-au lăsat pe cei doi austrieci s-o ia înainte în drum spre vârf, cu cea mai mare bunăvoinţă. Iar Waschak şi Forstenlechner, nearătând nici cel mai mic semn de oboseală, s-au avântat în duşul fisurii şi s-au căţărat rapid mai departe.

Au dat piept cu surplomba de gheaţă uzi leoarcă. În ciuda faptului că gheaţa se mai retrăsese, chiar şi Waschak şi Forstenlechner au depăşit obstacolul, încet şi cu atenţie maximă. Chiar şi după panta de gheaţă surplombată au găsit că traverseul spre „Păianjen” era mult mai greu decât se aşteptaseră, chiar mai greu decât ideea pe care şi-o făcuse Waschak din descrierea lui Kasparek. Aceasta nu era o „Traversare a Zeilor”, ci un pasaj dificil, excepţional de periculos, ce presupunea o escaladă atentă, într-o luptă continuă pentru menţinerea echilibrului.

Erau brâne care se pierdeau, stâncă friabilă şi plăci care îşi luau zborul jos în hău de cum erau atinse, mici pete de gheaţă care nu acceptau pitoni, ci se desprindeau de stânca de dedesubt la prima lovitură de piolet. Şi chiar în acel moment s-a declanşat, deasupra capetelor lor, inevitabila furtună electrică de pe Eiger. Ploaia s-a transformat în scurt timp în ninsoare. Hainele lor ude au îngheţat, până când fiecare mişcare a devenit obositoare.

Au bătut piton după piton de-a lungul acelei traversări, deseori fixând o balustradă de coardă pentru a-l proteja pe secund pe măsură ce se căţăra. Au lăsat acolo toţi pitonii, ca să

uşureze înaintarea echipei elveţiene care venea în urma lor, dar, până au ajuns la „Păianjen”, cu vântul şi ploaia dezlănţuite în jurul lor, rămăseseră fără provizii.

(E clar din descrierea făcută de Waschak şi de Forstelechner despre ascensiunea lor că au urcat prea sus pe panta de gheaţă din „Rampă”, deasupra „surplombei”, şi că, în consecinţă, au întâmpinat dificultăţi mult mai mari pe linia lor de traversare, de mai sus, decât cele întâmpinate de noi pe ruta noastră din 1938. În plus, retragerea gheţii trebuie să fi fost foarte mult în dezavantajul lor, iar înaintarea rapidă pe versant, în condiţiile care se formau atunci, ar fi fost improbabilă.)

La „Păianjen” s-au oprit şi au aşteptat, nu numai pentru că rămăseseră fără pitoane, pe care ştiau că echipa următoare le va recupera pentru ei, ci şi ca să se asigure că nu avusese loc niciun accident pe acea traversare periculoasă. Dar a fost un adevărat chin să aştepte acolo, cu hainele ude şi îngheţate, iar timpul părea să treacă foarte încet.

În sfârşit a sosit şi echipa elveţiană. Erau cu toţii în formă şi le-au întins celor doi austrieci un mănunchi de pitoane. Scurte mulţumiri, apoi mai departe. Waschak şi partenerul său voiau să ajungă cât mai sus posibil în ziua aceea; e adevărat, asta voiau şi ceilalţi, dar ritmul unei echipe de patru oameni e obligatoriu mult mai lent. Nu avea niciun rost ca cei doi lideri să stea cu ei, pentru că o echipă de patru poate întotdeauna să aibă grijă de unul dintre membrii săi dacă e la ananghie.

Deci au pornit mai departe. De data aceasta „Păianjenul” nu i-a mai întâmpinat cu avalanşe nimicitoare, însă Hornurile de Ieşire nu numai că erau pline de gheaţă, ci se apărau cu

nenumărate cascade, căderi de pietre şi alunecări de zăpadă. Cei doi erau atât de uzi, încât până şi gândul unui bivuac era îngrozitor, deşi aveau pulovere uscate în rucsacuri. Pentru că, de fiecare dată când unul dintre ei trebuia să aştepte în timp ce celălalt se lupta să urce pe Hornurile de Ieşire, era chinuit şi scuturat de frig. Aşa că voiau să evite un bivuac, dacă era posibil, şi au decis să se caţăre mai departe, atât timp cât mai era lumină. Orele treceau repede, dar Erich şi Leo intraseră în spiritul acestei întreceri cu întunericul. Amândoi erau bucuroşi de fiecare dată când preluau conducerea, pentru că, în timp ce se căţărau, se încălzeau; nu erau epuizaţi şi nici elanul nu li se diminuase. Doar când trebuiau să stea şi să aştepte îi copleşea frigul debilitant.

Era încă lumină când au ajuns la panta de gheaţă de sub vârf. Era 8:15 după ceasurile lor. S-au grăbit mai departe pe pantă fără să taie trepte şi pe la 8:45, cu dinţii clănţănind şi trupurile cocârjate de frig, îşi strângeau fericiţi mâinile pe vârf.

Ultima rază de lumină a zilei se stinsese. Nici vremea nu era într-atât de bună încât să îndrăznească să încerce o coborâre de noapte a feţei vestice, pe care nici măcar nu o cunoşteau. Cu siguranţă, nu urcaseră faimoasa faţă nordică într-o singură zi de 18 ore doar pentru a da de necaz în timp ce coborau pe ruta normală. Aşa că au găsit un loc adăpostit, aproape sub vârf, şi acolo au cioplit o treaptă mare în gheaţă şi şi-au aranjat un loc confortabil în ea. După ce şi-au tras sacul de bivuac peste capete, primusul a început să murmure şi mirosul sublim de cafea a început să-i trezească la viaţă pe cei doi, care au uitat complet de frig. Şi la prima rază de lumină a zilei au început să

coboare muntele.

În aceeaşi dimineaţă de 27 iulie, cei patru alpinişti elveţieni, cocoţaţi în locul lor minuscul de bivuac de deasupra „Păianjenului”, au salutat cu bucurie noua zi. Noaptea trecuse destul de bine şi toţi patru se simţeau în formă. De asemenea, ziua promitea să fie frumoasă.

Dar nu a fost aşa. La ora 8 dimineaţa, exact în momentul când cei doi austrieci au ajuns la Hotel Eigergletscher, vremea s-a stricat complet. Viscolul vâjâia printre creste, izbind fulgii de pereţii de stâncă şi prin Hornurile de Ieşire, transformând cascadele în plăci de gheaţă. Toţi cei patru erau istoviţi, uzi leoarcă şi îngheţaţi până în măduva oaselor după zilele şi nopţile petrecute pe versant. Un alt dezastru părea a fi iminent şi jos, în vale, la Scheidegg şi la Alpiglen, oamenii erau din ce în ce mai alarmaţi. Va trebui să urce oare o echipă de salvare în timp ce versantul era într-o dispoziţie atât de proastă?

Dar în acele ore de chin, unul dintre cei patru şi-a demonstrat calitatea de mare alpinist – Raymond Monney. El a condus echipa în siguranţă prin Hornurile de Ieşire, filându-şi cu atenţie fiecare dintre cei trei tovarăşi, pe fiecare lungime de coardă. Avea doar 24 de ani, dar cei trei ani cu care era mai mare decât ceilalţi păreau să-i ofere rezerve de anduranţă şi un element suplimentar de duritate, pe care cei foarte tineri nu l-au dobândit încă. Monney s-a luptat timp de 12 ore cu redutele îngheţate ale acelor Hornuri de Ieşire. Adesea nu se putea urca fără ajutorul unor mijloace artificiale şi a bătut piton după piton şi a fixat scăriţe de ele în locurile unde roca acoperită de gheaţă nu oferea niciun fel de priză de picior. Echipele

ulterioare aveau să fie uimite să găsească extrem de multe pitoane fixate încă în fisurile de ieşire, dar nu există niciun motiv de amuzament sau de condescendenţă. Monney le-a fixat acolo în timp ce construia o scară spre viaţă pentru prietenii săi Jean, Marcel şi Robert.

Era cam 8 seara când alpiniştii elveţieni au atins vârful. Furtuna încă se dezlănţuia, fulgii erau zbuciumaţi de vânt şi ceţurile învăluiau muntele; nu se vedea nimic. Un al patrulea bivuac era inevitabil, dar curajoşii tineri au supravieţuit chiar şi acelui chin. În zori au pornit la vale şi au ajuns la Kleine Scheidegg la 8 dimineaţa.

Mulţi au criticat aceste două iniţiative, care au avut ca rezultat a patra şi a cincea ascensiune. Waschak şi Forstenlechner au fost acuzaţi de nesocotinţă, judecată aparent bazată în întregime pe ideea că nimeni nu avea dreptul să „alerge” pe faimoasa faţă nordică într-o singură zi. Cei patru tineri elveţieni au fost acuzaţi că nu s-au pregătit pentru o astfel de ascensiune şi bine-cunoscutul editorialist Max Oechslin, în articolul său din *Die Alpen*, nr. 10/1950, chiar a vorbit despre o „cascadorie făcută de nişte băieţi prostuţi”.

În opinia mea, ambele judecăţi sunt greşite şi aspre. Cei doi austrieci s-a întâmplat să fie doi oameni neobişnuit de puternici într-o formă uimitor de bună. Nu au făcut nicio greşeală nici în ceea ce priveşte echipamentul, nici în evaluarea condiţiilor de pe versant. Rezultatul a fost că ei, elita căţărătorilor pe stâncă, au aflat că e posibil să „alergi” pe el. În ceea ce priveşte echipa elveţiană, desigur că erau cu toţii tineri, atât de tineri, încât simţul realităţii era amestecat cu idei romantice aproape

copilăroase. De exemplu, au căutat o explicaţie mistică pentru viteza şi nivelul de performanţă ale austriecilor, care li se păreau aproape de necrezut. Ei credeau că Waschak fusese antrenat personal de Heckmair şi că avea chiar pioletul acestuia cu el pe traseu. Totul suna ca o saga în care puterea eroului este transferată Celui Tânăr, ori de câte ori îi este permis să-i poarte sabia. Cu toate acestea, Waschak nici măcar nu-l cunoscuse pe Andreas Heckmair şi, în consecinţă, nu a fost niciodată instruit de el. Dimpotrivă, era partenerul de căţărare al lui Fritz Kasparek. Şi Kasparek îi dăduse lui Waschak pioletul nu ca pe o „moştenire solemnă a vreunui trecut eroic”, ci foarte probabil cu obişnuita sa generozitate, spunând sec: „Poftim, ia-l cu tine – o să-ţi fie de folos”. Pentru că Waschak nu avea bani să-şi cumpere un piolet.

Deşi cei patru erau cu toţii foarte tineri şi aveau multe trăsături tinereşti, s-au descurcat pe versant, în mijlocul unei furtuni înfricoşătoare, ca nişte bărbaţi adevăraţi. Şi bunul-simţ al unor oameni în toată firea a fost cel care în prima zi i-a împiedicat să se grăbească în mod nesăbuit prin zona bombardată de căderi de pietre şi i-a sfătuit să facă bivuac devreme, chiar dacă aceasta a însemnat o mare întârziere. În ceea ce priveşte realizarea lui Raymond Monney din Hornurile de Ieşire îngheţate, care i-a pus pe umeri întreaga responsabilitate pentru toată echipa, a fost una care merită să fie scrisă cu majuscule în istoria feţei nordice a Eigerului.

Ca prelungire a temei dezvoltării tradiţiei alpinismului european, s-ar putea pune următoarea întrebare, chiar dacă e mai degrabă o speculaţie pasivă: „Ce popor are cei mai buni

alpinişti?”.

În Germania şi Austria, în aceşti ani creştea o nouă elită de tineri, dintre care Hermann Buhl avea să se remarce mai târziu ca un fenomen unic. Italienii aveau mulţi căţărători remarcabili pe stâncă şi pe gheaţă şi urmau să obţină cel mai mare succes din istoria alpinismului lor cu prima ascensiune a vârfului K2 în 1954. După Annapurna, francezii aveau să trimită nu una, ci două echipe pe vârful Makalu, al cincilea ca înălţime din lume, şi, de asemenea, aveau să urce Fitz Roy, acel vârf patagonez biciuit de furtună. Noul spirit al alpinismului continental a invadat chiar şi sacra tradiţie britanică; britanicii nu numai că au urcat pe cel mai înalt şi pe al treilea munte ca înălţime din lume, Everest şi Kangchenjunga, ci au escaladat şi faimosul Mustagh-Tower din Karakorum, unul dintre cele mai fantastic de abrupte vârfuri din lume. Dar elveţienii? La un moment dat erau acuzaţi de autocontrol excesiv şi de obstrucţionarea oricărei forme de progres spiritual, dar, după război, expediţiile lor din Himalaya au fost printre cele mai îndrăzneţe din istoria alpinismului în acest mare lanţ muntos. Şi acasă, în Alpi, nu se mai încruntau când venea vorba de trasee dificile, le abordau ei înşişi…

„Care ţară este cea mai bună la alpinism?”

Orice încercare de a face un clasament e un nonsens.

În acest moment aş dori să amintesc de un om care a inventat noţiunea de *coardă europeană* – Guido Tonella, alpinist şi jurnalist italian care locuieşte în Elveţia. În 1946, într-un moment când nimeni nu se gândea la reconciliere, atunci când lumea încă tremura de ură şi amărăciune din cauza războiului

şi a celor responsabili pentru izbucnirea sa, el a rostit următorul mesaj, clar şi răspicat: „Alpinismul transcende toate problemele de zi cu zi. El transcende toate frontierele naţionale. Alpiniştii sunt ca fraţii. Sunt cu toţii o echipă pe o coardă”.

1952 – marele an al Eigerului

Vara anului 1952 a început destul de liniştit. La 22 iulie, doi francezi, Pierre Julien şi Maurice Coutin, au pornit pe versant, au făcut bivuac destul de sus şi au ajuns pe vârf a doua zi. Timpul scurt şi stilul splendid în care a fost realizată această ascensiune dovedesc competenţa desăvârşită a celor doi. Jos, observatorii de la telescop nu au văzut nimic senzaţional. Oamenii începeau să se obişnuiască cu ascensiunile încununate de succes ale versantului şi blestemul său părea să fi fost în sfârşit spulberat.

Ziua de 26 iulie i-a trezit din nou la viaţă pe vizitatorii de la Kleine Scheidegg. Motivul nu era faţa nordică în sine, ci numele celor care ajunseseră la baza sa.

Veniseră Hermann Buhl şi partenerul său de căţărat Sepp Jöchler. Îi însoţeau nevasta lui Buhl, Eugenie, şi Hans, fratele lui Jöchler, care veniseră ca să-i susţină în încercarea lor de a escalada Eigerul. Şi în exact aceeaşi zi frumoasă au sosit din Valea Lauterbrunnen cinci francezi, printre care şi cel mai faimos dintre alpiniştii lor. Numele liderului era la momentul respectiv chiar mai cunoscut decât al lui Buhl – Gaston Rébuffat, care fusese în expediţia de pe Annapurna şi escaladase de două ori marele Pilier Walker din Grandes Jorasses, unul dintre cei mai de seamă reprezentanţi ai tinerei şcoli franceze de alpinism şi ai corpului de ghizi din Chamonix.

Era însoţit de Guido Magnone, primul care a urcat faţa vestică a vârfului Dru, considerat cel mai greu traseu din Alpi la acel moment. Iar colegii lor de echipă, Jean Bruneau, Paul Habran şi Pierre Leroux, nu le erau cu nimic inferiori camarazilor lor de renume mondial. Toţi cinci cunoşteau bine stilul de căţărare al celorlalţi şi erau prieteni de nădejde.

Dar mai erau şi alţii, care nu se numărau printre cei celebri. În aceeaşi zi de 26 iulie doi tineri fraţi din Allgäu, Otto şi Sepp Maag, au ieşit dintr-o şură de lângă Alpiglen, cu intenţia de a urca până la grota de bivuac de pe structura inferioară a versantului şi a-şi lăsa echipamentul acolo. Nimeni nu ştia nimic despre ei şi nimeni nu îi urmărea.

Nu a observat nimeni nici faptul că pe la ora 3 dimineaţa doi membri ai şcolii vieneze de alpinism, unul din Austria Inferioară, iar celălalt din Austria Superioară, au pornit să escaladeze versantul. Aceştia erau Sepp Larch, ucenic la o brutărie din Weyer, şi Karl Winter, un lăcătuş din Scheibbs. Cine auzise vreodată de ei? Nici măcar nu ştia nimeni că erau deja pe versant, deci nu avea nimeni telescopul fixat pe ei.

Larch şi Winter au avut parte de condiţii normale pe versant, nici foarte bune, nici foarte rele. Gheaţa se retrăsese puternic şi era foarte tare, astfel încât trebuiau să folosească frecvent pioletul. Au traversat al Treilea Neveu pe o scară de trepte săpate. Apoi au făcut bivuac sus, pe versant, şi au ajuns pe vârf în ziua următoare, pe 27. În timp ce coborau s-au întâlnit cu un tânăr şi o tânără foarte drăguţă care se vedea că nu erau străini de munţi – Hans Jöchler şi Eugenie Buhl. Larch şi Winter au fost uimiţi când au fost întrebaţi dacă i-au văzut pe

Hermann şi pe Sepp, fratele tânărului, pe versant.

Nu, nu îl văzuseră pe Hermann Buhl. Era şi el acolo, sus?

Da, le-au spus cei doi, el şi Jöchler, plus alţi şapte.

Asta avea să fie o echipă cam lentă, s-au gândit ei; nouă oameni în acelaşi timp pe peretele acela imens! Era păcat totuşi că rataseră şansa de a-l întâlni pe Hermann Buhl şi de a ajunge să-l cunoască pe alpinistul austriac cu cel mai mare succes. Aşa că şi-au luat rămas-bun şi au mers mai departe la vale, cu certitudinea că nimic nu ar putea rezista unui asalt în masă de acest gen, dacă era şi un Hermann Buhl cu ei. Dar Sepp Larch, care un an mai târziu avea să urce faţa nordică a Matterhornului cu Forstenlechner şi Willenpart şi, în 1955, să pună piciorul, împreună cu colegii săi de echipă, Ingenieur Moravec şi Willenpart, pe vârful de 8.035 de metri al muntelui Gasherbrum II din Karakorum, le lăsase un mesaj de întâmpinare – în care şi partenerul său Karl Winter a avut un cuvânt de spus: scara de trepte de gheaţă de pe al Treilea Neveu. Acele trepte se poate să fi fost parţial responsabile de faptul că niciunul dintre cei nouă alpinişti n-a fost ucis de tirul de pietre al Eigerului din 27 iulie 1952.

Nu se poate întâmpla nimic rău, dacă e şi Hermann Buhl… uşor de spus, dar pe faţa nordică a Eigerului se pot întâmpla multe lucruri rele, oricui. Chiar şi cel mai bun din lume poate fi lovit de o piatră, iar nimeni nu ştia asta mai bine decât Buhl şi partenerul său, Jöchler. O calitate a acestui alpinist excepţional, Hermann Buhl, era că niciodată nu se supraestima şi nici nu subestima muntele cu care avea de-a face. Şi, chiar dacă mulţi au crezut că el, împreună cu o echipă de prieteni anume aleşi,

va urca versantul într-o singură zi, Buhl ştia că legile marilor munţi şi regulile capricioase ale jocului Eigerului sunt la fel de valabile pentru el ca pentru oricare alt alpinist.

În mod cert, nu intenţiona să treacă cu vederea nici măcar un singur factor de siguranţă.

În după-amiaza zilei de 26 iulie, el şi Jöchler au pornit pe partea inferioară a versantului, urmând tactica obişnuită pe Eiger, pentru a-şi transporta echipamentul cât mai sus posibil. Nu au luat cu ei tot ce voiau pentru ascensiunea propriu-zisă, de exemplu, lenjeria de corp călduroasă, o parte din provizii şi o serie de alte lucruri au fost lăsate în urmă. De fapt, intenţionau să coboare seara şi să-şi petreacă noaptea în cortul lor confortabil de pe pajişte.

Buhl şi Jöchler au urcat independent, fiecare urmând propria linie de ascensiune. În timp ce urcau, au văzut doi tineri care coborau, oarecum pe lângă ei. Erau cei doi fraţi din Allgäu, Otto şi Sepp Maag, care îşi duseseră şi ei echipamentul până la grota de bivuac şi intenţionau să pornească pe versant a doua zi. Cele două echipe s-au salutat, dar nu s-au apropiat una de alta – oricum, aveau să se întâlnească pe versant în ziua următoare. Buhl nu era deosebit de încântat. Ar fi preferat ca echipa sa să fie singură pe traseu. Nu că i-ar fi păsat dacă aceasta era a opta sau a noua ascensiune, dar, cu cât erau mai mulţi oameni pe versant, cu atât creştea pericolul de a fi loviţi de o piatră.

Buhl şi Jöchler au urcat deasupra „Pilierului Zdrobit”, până la grotă. Niciunuia dintre ei nu i-a plăcut deloc cum arăta locul acela. Cădeau pietre încontinuu pe brână şi se spărgeau în

bucăţi de ea şi este o dovadă a capacităţii aproape somnambulice a lui Buhl de a cerceta terenul când se afla pe stâncă faptul că a găsit un loc practic ideal pentru bivuac la aproximativ 45 de metri mai sus, diagonal spre stânga – un prag protejat împotriva căderilor de pietre de nişte stânci surplombate, un prag pe care era posibil să te şi aşezi, aproape să te întinzi, un prag pe care te puteai relaxa confortabil ascultând cum toarce primusul, uitându-te în sus spre abruptul perete Rote Fluh, o privelişte magnifică, un perete în perete. Iniţial, cei doi bărbaţi au intenţionat să-l utilizeze doar ca loc de depozitare înainte de a coborî din nou. Stăteau şi se uitau cum se desprindeau nişte punctuleţe de pe Rote Fluh, 300 de metri mai sus, şi tăiau vâjâind aerul ca nişte păsări, dar nu erau păsări, ci pietre.

Pentru moment coborârea ieşea din discuţie. Cădeau blocuri de piatră, acoperind complet partea inferioară a versantului, bătând darabana. Buhl şi Jöchler au privit proiectilele sfărâmându-se în norişori de praf alb când loveau brâna de lângă „grota de bivuac” şi stâncile din structura ei de susţinere. Ştiau că nu puteau coborî până când nu înceta canonada.

Atât timp cât a fost cald, pietrele au continuat să cadă. În cele din urmă cei doi au fost forţaţi să facă bivuac în excelentul lor loc de depozitare. Auzeau strigăte slabe şi îngrijorate în amurg – strigăte neliniştite şi întrebătoare venind de la soţia unuia şi fratele celuilalt…

Şi-au petrecut noaptea foarte confortabil, dar n-au putut dormi. Ce să facă a doua zi? Să coboare şi să-şi amâne ascensiunea pentru ziua următoare? Pe faţa nordică a Eigerului

o zi pierdută nu poate fi recuperată.

Pe la 2 dimineaţa au văzut două punctuleţe luminoase care urcau la baza versantului – cei doi băieţi din Allgäu, care îşi începeau ascensiunea. Buhl şi Jöchler au decis să-şi continue şi ei ascensiunea şi să nu mai irosească o zi. De îndată ce s-a luminat de ziuă, au coborât un pic şi au traversat la baza „Fisurii Dificile”, unde s-au întâlnit cu fraţii Maag. Cu toate acestea, nu s-au legat în coardă cu ei.

Buhl a străbătut „Traversarea Hinterstoisser” atât de abil, cu agilitatea unui dansator, încât nici măcar Jöchler, care îl urmărise de multe ori pe prietenul său când se căţăra, nu şi-a putut ascunde admiraţia. Aceasta nu era căţărare în sensul obişnuit al cuvântului, nici o îndemânare dobândită, ci o virtuozitate înnăscută, care nu poate fi învăţată nici prin cel mai sever antrenament.

Austriecii şi-au lăsat coarda de traversare pe poziţie pentru fraţii Maag, care au recuperat-o după ce au trecut şi ei. Nimeni nu părea să se gândească la asigurarea retragerii. Dar cine să se gândească la retragere când lider era Buhl, pe care cei doi tineri fraţi îl priveau aproape cu o veneraţie timidă?

După următoarele trei lungimi dificile de coardă, cei patru au ajuns pe lespezile peste care se întindea cândva în jos Primul Neveu. Un teren oribil: rocă netedă, cu proeminenţe de 1-2 metri înălţime, complet lipsită de prize, fără niciun loc unde să fixeze vreun piton. Alternând capul de coardă, Buhl şi Jöchler au escaladat această porţiune înşelătoare, friabilă şi lipsită de prize, pe care puteai urca doar folosind o anumită tehnică – căţărarea prin aderenţă –, căci ascensiunea pe prize

de mână şi de picior nu mai era practicabilă. Au urcat foarte lent şi cei doi fraţi i-au urmat.

Buhl şi Jöchler încă nu ştiau că cei doi băieţi aveau echipament insuficient – şi practic deloc pentru un bivuac în frig. Pentru moment, tot ce puteau spune era că Otto şi „celălalt Sepp” se mişcau foarte bine în spatele lor şi păreau să fie nişte căţărători de stâncă excepţionali.

Austriecii nu au luat-o spre dreapta, spre „Furtunul de Gheaţă”, ci au ţinut-o mai către stânga, spre treapta de stâncă ce separă Primul Neveu de al Doilea. Treapta arăta destul de rău, cu gheaţă strălucind pe ea, iar stânca era atât de netedă, încât Jöchler, cap de coardă în acest punct, a trebuit să uite toate regulile academice ale alpinismului, folosindu-şi genunchii pentru a obţine un fel de priză la aderenţă. Era escaladă la limita absolută a marjei de siguranţă, dar el ştia că nu trebuie să cadă, căci, dacă o făcea, ar fi aruncat opt oameni de pe versant.

Opt? Da, opt. Căci în crepusculul cenuşiu de dinaintea zorilor, în timp ce stătea la baza „Fisurii Dificile”, Jöchler văzuse cinci siluete care urcau „Primul Pilier”. Acum, acele cinci siluete urcaseră şi intraseră în vorbă cu ei. Jöchler l-a auzit pe Buhl salutându-se prieteneşte cu liderul echipei de mai jos. Deşi amândoi ştiau totul unul despre celălalt, nu se cunoscuseră încă, căci Gaston Rébuffat, la vremea aceea cel mai faimos dintre alpiniştii francezi, şi Hermann Buhl, cel mai renumit din ţările vorbitoare de limbă germană, se întâlneau de fapt pentru prima dată pe cel mai mare versant din Alpi. Şi între echipa austriacă şi francezi erau cei doi germani; nouă

alpinişti în total, care aveau să se unească mai târziu şi să formeze o singură echipă de coardă – o coardă cu adevărat europeană. Cum avea oare să se descurce?

Alpiniştii sunt persoane independente, cu obrazul gros. Fiecare dintre ei are o personalitate puternică, bine definită, la care se adaugă mândria sa personală şi naţională când vine vorba de realizări – căci toţi sunt oameni. Şi fiecare are altă experienţă pe un traseu, se va vedea mai târziu că diferitele relatări se deosebesc în ceea ce priveşte anumite detalii. Căci amintirile şi descrierile sunt de asemenea uşor influenţate de anumite particularităţi ale individului uman. Toţi nouă au fost extrem de impresionaţi de acel măreţ versant, pe care canonada de pietre era neobişnuit de sălbatică în acea zi de iulie. Dar nici primejdia şi nici impresia profundă creată de munte nu erau suficient de puternice pentru a anula orice gând de rivalitate.

Rébuffat şi Buhl, Buhl şi Rébuffat – niciunuia nu îi curgea apă prin vene. Amândoi aveau un puternic spirit de competiţie, deşi exprimat diferit în relatările fiecăruia de mai târziu. Diferenţa de temperament dintre tirolez, incapabil să ascundă nimic din ce îl tulbura, şi francez, cu aplombul său relaxat, permiţându-i să-şi înveşmânteze până şi demnitatea rănită în farmec şi agresivitatea în surpriză prietenoasă, era prea mare pentru a permite o colaborare armonioasă. Având în vedere aceste premise, putea oare să reziste această coardă europeană, forţată să se formeze dintr-un capriciu al sorţii pe faţa nordică?

Această întrebare nu apăruse încă. Rébuffat nici măcar nu s-a gândit să folosească o coardă lăsată pe peretele dintre Primul

şi al Doilea Neveu de echipa care urca în faţă, dar fraţii Maag au acceptat bucuroşi ajutorul liderilor în acel punct dificil.

Jöchler oferă o relatare impresionantă a felului cum a continuat ascensiunea:

> Hermann a urcat pe lângă mine şi a cucerit gheaţa abruptă. Poziţia îmi oferea o privelişte copleşitoare spre abis. Sub mine erau şapte siluete pe stânca abruptă şi la 300 de metri sub acestea fundul văii, presărată cu vâlcele şi pâraie. Privind în sus, nu vedeai nimic în afară de nişte pereţi sumbri de stâncă verticală înălţându-se parcă din gheaţă tocmai până la cer. Ne obişnuiam treptat cu căderile de pietre, care erau tot mai dese… pentru a-ţi face o idee despre intensitatea lor trebuia doar să te uiţi la gheaţa ciuruită; şuierau şi vâjâiau neîncetat. Când m-am oprit şi am ascultat cu atenţie, am primit imediat confirmarea că şi alţii din spate erau loviţi, căci tot ţipau, ori unul, ori altul…
>
> Am urcat drept în sus pe al Doilea Neveu până la stânci şi apoi am traversat spre stânga. Părea destul de scurt, dar ne-am înşelat amarnic. S-au dovedit a fi zece lungimi de coardă periculoase.
>
> Dacă se compară statura omului cu cea a versantului, omul pur şi simplu dispare. Nu aş fi crezut niciodată că această realizare ar putea strivi spiritul omului ca un coşmar. Te simţeai pierdut şi singur. Ochiul nu mai găsea nimic frumos de privit. Nu era niciun centimetru de rocă sterilă pe tot versantul, numai pietre şi iar pietre care cădeau vâjâind de sus.
>
> Ce trebuia să faci în cazul în care cineva era rănit – să cobori 1.000 de metri sau să urci 700? Gravitatea situaţiei noastre s-a strecurat încet în spiritul nostru. Ne aflam la mâna naturii. Nu dificultăţile ne întârziau, pur şi simplu nesiguranţa nu ne dădea pace.
>
> Am urcat în cele din urmă al Doilea Neveu, descoperind că ceea ce ne aştepta acolo era şi mai neplăcut decât gheaţa – stânca friabilă care ducea la al Treilea Neveu. Capul de coardă nu avea timp să fie atent la pericolele care veneau de sus; îi spuneai pur şi simplu secundului:
>
> — Tu cască ochii. Dacă vezi ceva mare căzând, strigă imediat!

Cele mici nu ne mai speriau, dar cele mai mari te puteau mătura de pe perete.

Aşa că am ajuns la „Bivuacul Morţii”, unde începe al Treilea Neveu. Protejat de Hermann, a cărui regrupare era sub surplomba unui plafon ce îl adăpostea, m-am căţărat pe panta aceea de gheaţă înfricoşător de abruptă. La vreo 300 de metri deasupra ei se află „Păianjenul”, a cărui pâlnie catapultează în gol toate pietrele desprinse din pereţii de sub vârf, direct pe a Treia Cascadă de Gheaţă. A trebuit să mă întorc de două ori când s-a pornit câte o avalanşă de pietre făcând un vacarm terifiant, dar în cele din urmă chiar şi această porţiune trebuia urcată. Luându-mi din nou inima în dinţi, m-am deplasat cu viteză maximă de-a curmezişul flancului. Eram pe la jumătate când s-a pornit din nou; am auzit vuietul cu vreo cinci secunde înainte ca furtuna nemiloasă să se dezlănţuie în jurul meu. Mi s-a părut că a trecut o veşnicie până când s-a liniştit şi am mai făcut câţiva paşi rapizi înainte ca totul s-o ia de la capăt. Pe ultimii câţiva metri dintre stâncă şi gheaţă abia am scăpat cu viaţă…[1].

Acestea erau condiţiile cu care s-au confruntat Buhl, Jöchler şi fraţii Maag pe al Treilea Neveu. Francezii i-au urmat ceva mai târziu şi au făcut o pauză destul de lungă în locul adăpostit de pietre, înainte de a traversa pe gheaţă.

Când se descrie traversarea celui de-al Treilea Neveu, cred că trebuie amintit micul mesaj lăsat de Larch şi Winter pentru cei care veneau după ei – scara de trepte pe care le săpaseră în gheaţă. Niciunul dintre autorii care au descris mai târziu ascensiunea, Jöchler, Buhl sau Rébuffat, nu o menţionează. Eu nu amintesc de ea cu intenţia de a penaliza un lapsus oarecare. Dar cine poate spune cum s-ar fi putut încheia fuga lui Jöchler prin ploaia de pietre în cazul în care nu ar fi existat treptele ce i-au accelerat traversarea?

Prima coardă a ajuns la „Rampă”, unde au sperat să scape de pericolul căderilor de pietre, dar acestea continuau chiar şi aici, deşi ferocitatea lor era diminuată. Buhl şi Jöchler s-au căţărat repede şi de multe ori simultan pe primele lungimi de coardă ale „Rampei”, până au ajuns la hornul care se îngustează, transformându-se într-o fisură. Aici nu dificultatea stâncii a fost cea care l-a învins pe Buhl, fisura era plină de gheaţă, pereţii erau alunecoşi din cauza ei. Părea imposibil de urcat. Aşa că Buhl a încercat o mişcare îndrăzneaţă de întoarcere pe peretele de sprijin din dreapta. Atât de dificil era terenul, încât până şi acest alpinist extraordinar a dat greş pe plăcile sale lipsite de prize, friabile şi netede. Numai din când în când era posibil să bată un piton câţiva centimetri într-o fisură; traversarea de ocolire era o manevră de gradul VI. Buhl a ajuns la mai puţin de doi metri de regruparea din vârful fisurii îngheţate, dar n-a putut trece mai departe. Jöchler i s-a alăturat şi, cu toate că nu avea prize de picioare adecvate, au încercat să construiască o scară umană. Buhl a urcat pe umerii lui şi apoi – riscând totul – pe capul său. Toate în zadar, după trei ore de eforturi.

În acele trei ore razele soarelui au ajuns pe stâncă şi au topit gheaţa din fisură până ce au transformat-o într-o cascadă. Ceilalţi, urmându-i, au ajuns la fisură tocmai când Buhl şi Jöchler coborau înapoi la baza acesteia, nereuşind s-o urce. Jöchler povesteşte cum coarda nu ajungea până pe „Rampă”, ci atârna liber deasupra hăului, şi cum francezii au tras-o spre stâncă. Rébuffat nu menţionează acest lucru, dar se poate ca Bruneau sau oricare dintre ceilalţi francezi să le fi făcut acest

serviciu, şi nu Rébuffat însuşi. Iată ce spune el în cartea sa[2]:

> Ne-am alăturat germanilor la baza secţiunii înguste. Chiar în acest moment, câteva raze de soare au trecut peste creastă, încălzind versantul şi topind gheaţa. Dar nici acum nu era mai bine, pentru că ravena era inundată de o cascadă mică formată din topirea unui petic de zăpadă aflat la vreo 35 de metri mai sus. Aici au ajuns prietenii noştri Bruneau, Leroux şi Magnone şi ne-am recăpătat buna dispoziţie, în ciuda tuturor greutăţilor. O echipă de coardă de doi se poate lua în serios, dar o echipă de cinci francezi este incapabilă să manifeste o atitudine prea dramatică, oricât de sinistru ar fi peretele, oricât de continuu ar fi suspansul, oricât de neliniştitoare ar fi şansele de vreme rea. Veselia lui Bruneau ne-a molipsit pe toţi.
>
> Jöchler îl ajunsese deja pe Buhl, care a început o traversare acrobatică şi mai spre dreapta. Eu eram sigur că nu avea să ducă nicăieri şi că singura cale era în sus, pe cascadă. Germanii ezitau, dar, văzând că mă pregătesc să urc pe cascadă, s-au hotărât; Sepp Maag a atacat obstacolul şi a reuşit să treacă de el cu anumite eforturi…

Rébuffat se scuză elegant pentru că s-a legat în coarda celor doi băieţi din Allgäu în timp ce urca prin cascadă:

> Când i-a venit rândul, Otto, fratele mai mic, s-a întors spre mine fără un cuvânt (el nu vorbea franceză, iar eu nu ştiam nicio boabă de germană) şi mi-a întins capătul corzii sale. La început nu am înţeles, apoi mi-a făcut semn să mă leg în coardă. Am fost surprins, apoi dezarmat de gest. O clipă am ezitat, apoi am luat coarda şi m-am legat împrejur[3]*. Otto a urcat mai departe, evident bucuros că nu i-am refuzat gestul de prietenie.
>
> Era acum rândul meu să trec la atac. Pasajul nu era prea dificil, dar am ajuns la capăt ud leoarcă…

Jöchler, care l-a urmat pe Buhl, acum în urma echipei de cinci a francezilor, urcând pe fisura plină de apă, descrie porţiunea în felul său expresiv:

> Interiorul hornului era încă plin de gheaţă, încât nu te puteai sprijini deloc. Te simţeai ca o găină chioară care bâjbâia după o grăunţă. Nu puteai să deschizi ochii şi, dacă încercai să tragi aer în piept, ţi se umplea imediat gura de nisip şi pietre. Bineînţeles, deveneai instantaneu ud până la piele. Cea mai rea este o porţiune foarte îngustă, prin care toţi trebuie să se forţeze să treacă făcând un efort extraordinar ca să reziste presiunii enorme a apei adunate deasupra sa. 40 de metri în sus printr-o cascadă… oare asta se cheamă alpinism?
>
> Dar uiţi repede de consumul aproape supraomenesc de energie, căci apoi căţărarea printr-o adâncitură plină de apă ne-a scos sufletul, şi mai erau şi căderile de pietre cărora trebuia să le faci faţă, nu numai umezeala. Ne-a luat aproape trei ore ca să ajungem deasupra apei. În sfârşit, stăteam tremurând, atârnaţi de pitoane ca nişte şobolani înecaţi, recunoscând că faţa nordică chiar că le are pe toate. Am rămas mult timp în regrupare, până ce toţi prietenii noştri au ieşit din ravenă, căci stânca era atât de friabilă în jurul nostru, încât pietrele care se desprindeau de sub picioarele noastre i-ar fi putut pune în pericol. În momentul în care a ajuns şi ultimul francez deasupra surplombei de gheaţă cu care se termină ravena, eu şi Buhl ne-am grăbit să plecăm de acolo – ne era îngrozitor de frig.

Rébuffat, care nu este doar alpinist, ci şi poet, evită o abordare naturalistă în descrierea acestei porţiuni. În schimb, ne ţine în suspans printr-o afirmaţie incompletă intenţionată:

> Paul mi s-a alăturat curând, urmat de Buhl şi Jöchler, care renunţaseră să mai încerce prin dreapta. Nu au folosit coarda oferită de tinerii germani, care păreau dezamăgiţi de acest mic gest de mândrie. În timp

ce eu îi dădeam un pulover uscat lui Sepp Maag – care era îmbrăcat, spre uimirea mea, numai cu o cămaşă subţire şi un hanorac de schi –, Buhl şi Jöchler au trecut pe lângă noi fără un cuvânt şi au atacat următoarea problemă, ajungând din nou în frunte.

Încă 35 de metri şi am depăşit „Rampa”. Am ieşit pe un petic abrupt de zăpadă, în centrul amfiteatrului. Era târziu, iar fiecare echipă a pornit în căutarea unui loc de bivuac. Austriecii şi germanii, care ajunseseră prea sus, au coborât înapoi; între timp noi ne-am construit o platformă rudimentară. Magnone îşi folosea de zor pioletul ca să mai niveleze un pic terenul, în timp ce Leroux, ingenios ca întotdeauna, a construit un zid şubred de pietre. Eu am bătut nişte pitoane pentru a asigura echipa. Habran vorbea tare şi Bruneau, când apuca, mai băga câte o poantă care ne făcea pe toţi să râdem. Între timp, germanii şi austriecii, aflaţi la vreo 20 de metri mai sus, păstrau o tăcere mohorâtă, fiecare în colţul său.

S-a lăsat noaptea peste munţi. Sub noi, notele rustice ale cornului alpin nu se mai auzeau. Deasupra, lampagiul cerurilor îşi făcuse rondul. Leroux ne-a pregătit ceva cald de băut într-o cratiţă, în timp ce cârnaţii, slănina, gemul şi prăjiturile uscate circulau de la unul la altul. Habran l-a citat pe autorul său favorit: „Se bucurau de o nesiguranţă picantă”. Şi aşa şi era. Prietenia ne ţinea de cald. Apoi ţigările, fumate în timp ce stăteam pe jumătate întinşi pe canapeaua noastră de stâncă, aveau un gust nemaipomenit de bun…

Oare comentariul lui Rébuffat că echipele de coardă germană şi austriacă „păstrau o tăcere mohorâtă, fiecare în colţul său”, în timp ce echipa franceză se bucura de viaţă şi de camaraderie în bivuacul său de mai jos, este născut din aroganţă şi menit să sublinieze superioritatea lor? Trebuie amintit că echipele erau încă străine, depinzând doar uneori una de alta ca să se deplaseze mai rapid. Spiritul rivalităţii nu se stinsese, ci doar era moderat de respectul firesc, născut din

bun-simţ şi din experienţa pe munte, pe care îl aveau unul pentru celălalt. „Coarda europeană”, ca frăţie spirituală, nu apăruse încă. Fiecare se plângea încă de faptul că ceilalţi îi fac să aştepte. Dar afirmaţia că germanii şi austriecii nu erau fericiţi în bivuacurile lor nu avea la bază vreun sentiment de superioritate sau vreo răutate ascunsă; pur şi simplu aşa stăteau lucrurile.

În comparaţie cu echipa lui Buhl sau cu cea a fraţilor Maag, francezii urcau versantul cu un avantaj clar – avantajul unui echipament bogat şi de primă clasă. Şi acesta e mai degrabă meritul lor. Lui Buhl şi Jöchler li s-ar putea reproşa pe bună dreptate că au continuat să escaladeze versantul fără izmene şi un pulover de rezervă după primul lor bivuac, în loc să coboare ca să-şi ia lucrurile, chiar dacă aceasta ar fi însemnat o zi pierdută. Dacă ar fi făcut asta, ar fi trebuit să-şi amâne ascensiunea, căci vremea s-a înrăutăţit şi, desigur, ei ştiau cel mai bine ce greutăţi erau în stare să îndure. Despre vestele şi sacii de dormit căptuşiţi cu puf, cum aveau francezii, de care reuşiseră să facă rost împreună cu cele mai bune echipamente ale lor ca urmare a experienţelor din expediţia pe Annapurna şi pe munţii măturaţi de furtuni din Patagonia, Buhl şi Jöchler nu ştiau decât din auzite, căci amândoi erau săraci. Arnold Lunn, cronicarul şi criticul onest al întâmplărilor din Alpi, scrie despre Hermann Buhl după cum urmează în cartea sa[4]:

> După ce s-a înscris la şcoala munţilor săi natali, a absolvit pe teribilele feţe nordice ale munţilor Jorasses şi Eiger. Banii au continuat să fie o problemă şi a plecat din Innsbruck având doar cinci franci elveţieni în buzunar…

După ce detaliază realizările şi aventurile incredibile ale lui Buhl din munţi, printre care ascensiunea solo a feţei estice a Watzmannului, pe timp de noapte, iarna, îi aduce acest omagiu omului:

> Astfel de aventuri disperate pot fi condamnate pe motiv că ar fi contrare tuturor tradiţiilor sănătoase din domeniul alpinismului, dar nu poţi să nu admiri curajul, rezistenţa şi măiestria fantastică ale lui Buhl.

Cum a fost de fapt bivuacul lui Buhl şi Jöchler de deasupra „Rampei"? Iată cum îl descrie Jöchler:

> Am căutat un loc de bivuac, dar nu am găsit nimic potrivit, însă ne-am promis că vom petrece noaptea în regulă. Pe neaşteptate, m-a lovit o piatră, spărgându-mi capul. Mi-am dat seama că rana trebuie să fi fost gravă abia când sângele mi-a ajuns până pe pantaloni. Aproape că mi s-a făcut rău, dar nu chiar, pentru că de fapt nu mâncasem nimic de la 4 dimineaţa şi nici nu avuseserăm timp toată ziua să ne gândim la stomacul nostru. Acesta era rezultatul faptului că eram vânaţi încontinuu...

Vânat este poate cuvântul cel mai potrivit pentru a descrie sentimentul cu care s-au confruntat mulţi alpinişti pe faţa nordică. Vânaţi de căderi de pietre, vânaţi de orele care zburau, vânaţi de teama că se strică vremea, care poate transforma versantul într-o capcană îngrozitoare. Căderile de pietre au fost deosebit de violente în acea zi de 27 iulie. Presiunea timpului era mai mare decât cea resimţită de orice altă echipă înaintea

lor, pentru că erau nouă oameni pe versant acum şi asta amplifica şi mai mult nelinişte a legată de vremea care ameninţa să se strice.

Relatarea lui Jöchler continuă:

> Ne-am aşezat într-un loc foarte expus, am tras sacul de bivuac peste noi şi nu ne mai puteam bucura decât de o singură plăcere – să facem ceai şi să-l bem cât mai fierbinte. Nu am putut face nimic în prima jumătate de oră, atât de tare tremuram de frig. Treptat am reuşit să montăm primusul şi să topim nişte gheaţă în vas. Chibriturile mele erau ude şi inutile; tot ce aveam pe mine şi în rucsac era ud leoarcă. Hermann avea însă chibrituri rezistente la umezeală. A scăpărat unul după altul, până la ultimul băţ, apoi le-a aruncat pe toate în prăpastie – cutia goală de chibrituri şi gheaţa care trebuia să devină apă pentru ceai, cu un frumos „citat clasic”.
>
> Aşa că ne-am ghemuit unul lângă altul, foarte supăraţi, dar şi mai însetaţi – atât de însetaţi, încât nu puteam înghiţi nicio bucăţică de mâncare. Un vânt rece şuiera pe lângă adăpostul nostru. Crampele continue pe care le simţeam în picioare îmi provocau dureri violente. Singura noastră consolare era că a doua zi ascensiunea se va sfârşi…
>
> Vremea luase o întorsătură clar negativă în timpul nopţii. Cerul era negru de nori, ceaţa cobora ameninţător de pe pereţii de sub vârf. La 4:30 dimineaţa ne căţăram din nou, tot pe teren neplăcut. În primul rând aveam de făcut o traversare de-a curmezişul unui firn înşelător, care arăta destul de sumbru în lumina palidă a zorilor. A urmat trecerea incredibil de friabilă spre marea traversare. Ne părea rău de cei doi germani, Sepp şi Otto, care nu avuseseră la ei nici măcar un sac de bivuac ca să mai atenueze din asprimea nopţii. Ca şi noi, se căţărau şi ei din nou, fără să fi mâncat nimic, trebuind să ne punem din nou în mişcare ca să ne mai încălzim un pic. Ne-am unit din nou corzile, cum făcuserăm şi cu o zi înainte, după Horn, astfel încât eram acum o echipă de patru pe coardă. După ce am traversat fisura cu gheaţă, francezii ne-au cerut să-i lăsăm şi pe ei să se lege de noi. Aşa că eram acum nouă pe

> o singură coardă. Nouă nu ne-a luat mult ca să ne dăm seama de implicaţii…

Faptul că fraţii Maag nu îşi aduseseră cu ei nici măcar un sac de bivuac este unic în istoria feţei nordice. Pare să merite cea mai severă condamnare pe motiv de neglijenţă incredibilă. Buhl şi Jöchler nu pot fi blamaţi în niciun fel, căci, atunci când s-au întâlnit cu fraţii din Allgäu, e evident că n-ar fi putut să-i întrebe ce echipament au la ei. Dar este dificil să-i condamni pe Sepp şi pe Otto chiar atât de aspru, căci modul în care au învins oboseala, frigul şi disconfortul a fost magnific. Nu numai că au demonstrat o mare îndemânare la căţărarea pe stâncă, ci au manifestat şi toate caracteristicile fundamentale în alpinism: hotărâre, tenacitate şi spirit de echipă. Este adevărat că ceilalţi erau îngrijoraţi pentru ei. Şi echipa franceză le-a întins o mână de ajutor prietenească acestor doi fraţi care aveau un echipament jalnic.

Toţi nouă pe o singură coardă. O ultimă răbufnire a ambiţiei şi a mândriei s-a manifestat în Coarda Europeană, care urca acum pe bâjbâite prin ninsoarea abundentă şi viscolită. Iată cum explică Rébuffat de ce a cerut să se lege de cei patru din faţa sa:

> Calcarul de sub stratul de zăpadă îţi îngheţa mâna când îl atingeai. Am făcut un pas mare şi am găsit pilonul care avea o proeminenţă convexă deasupra mea. Mi-am calculat ritmul înaintării, astfel încât să se potrivească cu cel al lui Otto, care era la 45 de metri mai sus. Se căţăra ca apucatul, în încercarea de a înainta repede. Am dat de un piton, rămas de la prima ascensiune, şi mi-am băgat degetul prin el ca să mă ţin. Deodată am auzit un pârâit mai sus: un bloc mare cât o piatră de

> bordură cedase sub picioarele lui Otto. Ţinându-mă doar cu un deget, care a rămas agăţat în piton, m-am balansat spre dreapta pentru a evita blocul. Dar acesta s-a spart deasupra capului meu în bucăţi care m-au lovit. Am ameţit, totul se învârtea în jurul meu… Dar încă mă ţineam în degetul agăţat de piton. Era foarte dureros şi îl simţeam de parcă fusese retezat.
>
> Lumea din jurul meu a început să se limpezească treptat. Am simţit ceva vâscos curgându-mi pe faţă şi o mare greutate pe umeri. M-am uitat la deget, încă agăţat în piton, şi am fost bucuros şi recunoscător că nu cedase. Apoi nemţii de deasupra mea au lăsat jos o coardă. M-am legat în ea instinctiv şi am urcat mai departe.

Buhl şi Jöchler par să nu fi ştiut de accidentul lui Rébuffat, din care s-a dovedit că a scăpat ca prin urechile acului, pentru că nici Buhl nu-l menţionează în cartea sa, *Achttausend drüber und drunter*. Iată ce spune:

> Ne-am unit acum de comun acord într-o singură echipă de coardă. Înaintea noastră se întindea aşa-numita „Traversare a Zeilor”. O fi ea divină pe vreme frumoasă, căci stânca e surplombată şi netedă direct de sub picioarele tale până la „al Treilea Neveu”. La 1.200 de metri dedesubt se întind pajiştile Alpiglenului. Dar în condiţiile de atunci, singura asociere a sa cu zeii părea să fie ideea de a face destul de brusc cunoştinţă cu ei. Trebuia să curăţăm de zăpadă fiecare priză de mână sau picior, cu cea mai mare atenţie. Nu prea aveam multe opţiuni ca măsuri de protecţie. Furtuna urla în jurul versantului şi ninsoarea devenea tot mai abundentă. Cerul ne potopea cu fulgi de parcă norii s-ar fi rupt în bucăţi. Zăpada a început să alunece năvalnic în jos, pe pereţi. Fiecare dintre noi a trebuit să-şi poarte de grijă în acest cazan al vrăjitoarelor. Numai coarda ne mai spunea că nu suntem singuri, că mai sunt şi alţi camarazi care trec prin aceleaşi chinuri, gata să ne sară în ajutor…[5].

Rébuffat descrie şi el acest pasaj:

> Dimineaţa aproape mă bucurasem că inevitabila furtună izbucnise în sfârşit. Acum, cu durerea de cap şi cotul amorţit, înaintam fără pic de entuziasm. Nu mai puneam suflet şi peste tot în jurul meu era un iad rece, alb şi tăcut. Animalul uman din mine era nefericit. Zăpada îmi intra pe la încheieturi şi pe la gât, degetele de la mâini îmi erau stângace, degetele de la picioare îmi erau îngheţate, hainele mele umede formau o carapace scârţâitoare. Am simţit aceleaşi gânduri şi nelinişti şi la tovarăşii mei, ca şi la nemţi şi la austrieci. Şi ei, ca şi noi, erau oameni.
>
> Dar încetul cu încetul omul se adaptează, după cum este nevoit. Văzând o lume transformată, el o modifică treptat până când devine a sa. Confruntat cu forţele unite ale munţilor şi ale stihiilor, simte cum se nasc în el o putere, un echilibru şi un…

…un sentiment de fraternitate, de echipă. „Camarazi care trec prin aceleaşi chinuri”, cum spune Hermann Buhl. Echipa de coardă, născută din viscol pe ultimul perete al Eigerului, din lupta împotriva furtunii, din aşteptarea răbdătoare până ce este ajutat şi următorul să urce în siguranţă, cu eforturi disperate, până la regruparea următoare…

Rébuffat oferă o descriere sugestivă a echipei de coardă care luptă să escaladeze „Păianjenul”:

> Minusculele siluete umane urcau încet, în timp ce, din când în când, se stârnea câte o avalanşă din culoarele de mai sus. Apoi toţi oamenii legaţi în coarda noastră, la intervale mari, se ghemuiau, lipindu-se de suprafaţa sticloasă – fiecare se lupta, din toate puterile, în tăcere, să nu fie smuls.
>
> Ne-a luat ore întregi să urcăm şase lungimi de coardă. La 90 de metri mai sus de mine era Buhl, la 90 mai jos Bruneau. A fost o bătălie

> teribilă, o luptă atât personală, cât şi colectivă. Fiecare dintre noi – şi în acelaşi timp întreaga coardă – avansa aproape imperceptibil.

Aproape imperceptibil. Această târâre pe panta „Păianjenului" a fost dureros de lentă. Doar şase lungimi de coardă – dar, în aceste condiţii şi cu atâţia oameni, a însemnat şapte ore lungi de trudă.

Buhl studiase cu precizie frecvenţa şi direcţiile avalanşelor. Ştia că a o ţine drept ar putea fi sinucidere curată, aşa că a traversat panta spre dreapta, până a găsit o coastă îngustă în gheaţă, suficient de ridicată pentru a nu fi măturată încontinuu de avalanşe. A urcat pe aceasta până când, în cele din urmă, a ajuns la marginea superioară a „Păianjenului". Sunetele de orgă ale furtunii înghiţeau fiecare cuvânt. Trebuia să ţipi ca să comunici cu cel de lângă tine. Oare cât de departe era acum ultimul om din coardă?

Buhl scrie:

> Între timp zăpada devenise foarte apoasă, ca şi hainele noastre. Panta de gheaţă se întindea abrupt până la stânci, acum acoperite de un strat înşelător de zăpadă proaspătă. Următoarea porţiune – probabil nu foarte dificilă în condiţii normale – era probabil cea mai riscantă pe care o întâlnisem până atunci. Practic, nu mai era căţărat propriu-zis, ci o luptă continuă de a te împotrivi tendinţei de a aluneca de pe munte; puteai folosi orice mijloc dacă reuşeai să înaintezi, nu se mai punea problema de metodă corectă sau de stil. Coatele şi genunchii ofereau cea mai bună tehnică. Ori de câte ori reuşeam să fixez un piton, mă simţeam mai bine, ştiind că am mai câştigat o bucăţică de perete; orice înaintare de jumătate de metru era o adevărată victorie, căci mă târam ca melcul. Orele treceau ca minutele; nu mai puteam să ajungem pe vârf astăzi. Asta însemna un al treilea bivuac pe un perete ca acesta, în

astfel de condiţii! Nu aveam cum să-l evităm. Nu se mai punea problema de a realiza o ascensiune de succes, devenise o luptă pentru supravieţuire…

Eram pe creastă, care spinteca avalanşele ca un plug de zăpadă. Traversarea culoarului principal a fost relativ uşoară. Auzeam cum cineva bate un piton mai jos. Oare ultimilor din coardă să li se fi părut ritmul prea lent şi să se fi desprins, din nou, într-o echipă independentă, ca să ne depăşească? Stânca de sub mine se întindea surplombată până la „Păianjen”.

Apoi a venit alt torent alb, învolburându-se pe culoar.

— Atenţie – avalanşă!

În câteva secunde am simţit din nou o izbitură bruscă şi am fost învăluit iarăşi de un infern de zăpadă sufocantă, ca un carusel al diavolului…

A durat câteva minute. Printr-o minune, eram încă în viaţă când s-a terminat. Jos domnea o linişte mormântală. Francezii fuseseră loviţi în plin. Fuseseră oare măturaţi în prăpastie?

Iată cum descrie Sepp Jöchler traversarea „Păianjenului”, lungimile de coardă ulterioare şi marea avalanşă:

În curând am aflat ce se întâmpla acolo, sus. Fiecare avalanşă care vine de pe peretele de sub vârf se adună aici şi mătură „Păianjenul” ca din duş. Interesant era că la intervale regulate, cam de cinci minute, venea o avalanşă mai mare. Efectul mental al faptului că trebuia să te pregăteşti să-i rezişti era devastator…

Toţi nouă stăteam acum în picioare pe gheaţa lucioasă. Dacă o avalanşă îl smulgea pe unul dintre noi de pe prizele sale de picior putea fi fatal pentru toţi ceilalţi. Din acest motiv, Hermann a tăiat treaptă după treaptă în gheaţă – timp de şase ore încontinuu, fără nicio pauză ca să-şi mai tragă sufletul. A fost un efort supraomenesc dacă te gândeşti că este greu chiar şi numai să stai în picioare pe gheaţă.

Epuizaţi şi tremurând de frig, am ajuns în partea de sus a

„Păianjenului”. Trupurile noastre erau cuprinse de o oboseală copleşitoare, tremurând în orice poziţie, chiar şi atunci când erau în mişcare. Pe deasupra, mai sufeream teribil şi de sete. Ori de câte ori se prăvălea o avalanşă peste noi, ne lipeam automat de suprafaţa gheţii, în acelaşi timp aşteptând cu nerăbdare rezultatul şi deschizând gura pentru ca zăpada umedă să ne mai aline uscăciunea dureroasă a gâtului.

Apoi am dat peste o porţiune foarte dificilă, cu atât mai mult din cauza stratului tot mai gros de gheaţă…

Eram la vreo trei lungimi de coardă deasupra „Păianjenului” când o avalanşă – de această dată una imensă – s-a prăvălit peste noi, cu un vuiet terifiant. La început am crezut că Hermann, aflat la 30 de metri deasupra mea, va fi măturat de avalanşă. Apoi am simţit o lovitură în piept, suficient de puternică încât să mă facă să-mi pierd echilibrul, dar am fost susţinut de pitonul de care eram agăţat. În acelaşi timp, coarda mi-a alunecat printre mâini. Sepp Maag fusese smuls şi el de pe perete, dar pitonul meu rezista încă.

S-au auzit exclamaţii scurte şi ascuţite. Era cineva rănit? Dar cum puteam ajuta un rănit, când fiecare dintre noi trebuia să lupte pentru propria viaţă?

Unul dintre francezi striga:

— Buhl! Buhl!

Nu te puteai aştepta ca Hermann să-l audă prin furtuna dezlănţuită, nici nu putea să coboare cei 30 de metri pe care îi urcase cu greu, după o ascensiune atât de dificilă. Nu auzea nici măcar strigătele mele, căci atunci l-am văzut atârnat de un piton, scuturându-se cu putere.

Francezii cereau ajutor. Am lăsat o coardă în jos, dar era prea scurtă, aşa că am lăsat alta, înnădită, care a ajuns până la ei. Sepp Maag şi-a croit drum până la mine şi apoi noi, cei doi Sepp, am tras de coardă cu toată puterea aproape două ore. Apoi Rébuffat a urcat la noi şi m-a bătut recunoscător cu palma pe spate. Dar eu şi Sepp eram terminaţi, abia mai puteam sta în picioare.

Francezii şi fraţii din Allgäu au rămas să facă bivuac în acest loc relativ bun. Eu mai trebuia să urc până la Hermann. Nici nu puteam să mă

> caţăr, nu mai aveam putere. I-am spus să-mi ţină coarda şi am urcat pe ea. De două ori am alunecat înapoi, din cauza cârceilor din mâini care îmi descleştau degetele; a treia oară când am încercat, trecusem de jumătatea distanţei când a venit o avalanşă, împingându-mă înapoi, de unde plecasem. În tot acest timp, furtuna devenea tot mai violentă. A patra oară am reuşit, dar era aproape întuneric când am ajuns la Hermann. Acum trebuia să facem faţă celui de-al treilea bivuac şi încă într-un loc foarte prost, deloc potrivit pentru asta. Dar infernul se dezlănţuise pe faţa nordică.
>
> Cu eforturi disperate, am reuşit să fixăm două pitoane, să ne atârnăm de ele şi să ne tragem sacul de bivuac peste capete.

Încă un bivuac pe versant. Al treilea pentru Buhl şi Jöchler, al doilea pentru francezi şi fraţii din Allgäu. E adevărat, tabăra sub cerul liber a celor şapte de dedesubt era umedă şi rece, dar cel puţin era cât de cât confortabilă. Iată ce spune Gaston Rébuffat despre asta:

> Nemţii, aproape la capătul răbdării, au preferat să rămână cu noi, în confortul relativ al jachetelor noastre de puf ude. Nu aveau echipament de bivuac, nici haine în afară de cămăşile acelea subţiri şi hanoracele de bumbac, o vestă scurtă şi puloverul pe care i-l dădusem lui Sepp în ziua precedentă. Şi nu mâncaseră nimic din seara anterioară. Şi noi eram leoarcă pentru că zăpada se topise cu mult timp în urmă de la căldura corpului şi se prelinsese în jos pe spinare şi de-a lungul braţelor. Porniserăm cu ideea de a face bivuac o singură dată şi proviziile noastre, din fericire numeroase, au început să se împuţineze.
>
> Stăteam toţi şapte acolo, cu picioarele atârnând în gol sau sprijinite în scăriţe de coardă îngheţată, pe cele două brâne mizerabile, ca două trepte erodate, rotunjite şi înclinate spre exterior şi totuşi suspendate pe acest perete gigantic. Cea aflată mai sus era relativ spaţioasă, având cam 20 de centimetri lăţime şi un metru lungime. Am reuşit să ne înghesuim cinci pe ea: Jean Bruneau era extrema dreaptă, cei doi nemţi

> între el şi mine, în timp ce Pierre Leroux a reuşit să se aşeze în stânga mea. Pe treapta minusculă de mai jos, Paul Habran şi Guido Magnone stăteau lipiţi unul de celălalt, cu spatele la picioarele noastre. Eram cu toţii atârnaţi de pitoane, ca nişte capre de un ţăruş, în cazul în care alunecam ori adormea careva. Şi eram acoperiţi toţi cu o mică bucată de folie „vinzle" pe care Guido avusese ideea strălucită s-o ia la el. Aceasta era fixată de pitoane şi se întindea pe deasupra capetelor noastre, formând un fel de acoperiş.
>
> Între timp, avalanşele continuau să mături culoarul. Aici erau mai uşoare şi mai rare. Alunecau fâşâind peste acoperişul nostru de pânză, deşi se adunase nişte zăpadă între spinările noastre şi peretele de stâncă. Din când în când, vântul care bătea dinspre vest risipea zăpada pulbere, care ne intra peste tot, pe după guler (în ciuda glugilor), în buzunare, în mâneci şi în mănuşi, printre haine şi în ghete. Bivuacul nostru arăta ca un sat devastat de furtună.
>
> Şi totuşi, în ciuda neliniştii noastre şi a faptului că stăteam înghesuiţi, ne încălzea o scânteie de veselie. Eram mulţi şi ne simţeam încă în formă. Paul şi Guido au făcut un inventar al proviziilor. Pierrot, stând în echilibru ca un acrobat la trapez, a reuşit să pună o cratiţă de zăpadă de primus, pe care îl ţinea într-un echilibru precar pe genunchii mei. Cutia de chibrituri era umedă, dar după o serie de eşecuri o flăcăruie a ezitat, a licărit, a născut o insuliţă în umiditatea predominantă şi, ca o mică regină, şi-a revărsat scânteia de bucurie peste întreaga lume. Otto şi Sepp au spus cât de mult se bucură că sunt cu noi, în timp ce Jean a anunţat, cu o voce chiar veselă, că „inaugurăm o nouă tradiţie". Am împărţit câteva dulciuri, nişte cuburi de zahăr, biscuiţi sfărâmaţi şi puţină apă călduţă din zăpada topită…

Buhl şi Jöchler au trecut prin chinuri groaznice în bivuacul lor. Amândoi erau terminaţi atât fizic, cât şi psihic şi tremurau de parcă erau bolnavi de friguri. Stăteau ghemuiţi sau atârnaţi pe locurile lor înghesuite, uzi până la piele, îngheţaţi până în măduva oaselor, incapabili să mănânce sau măcar să schimbe o

vorbă. Au încercat să consume nişte biomalţ[6]* lichid; substanţa vâscoasă s-a lipit pur şi simplu de gura lor, efortul necesar pentru a o înghiţi fiind prea mare.

Făcuseră un efort extraordinar în timpul zilei. Nici măcar lui Jöchler nu-i venea să creadă ce reuşise să facă Buhl. Acesta nu s-a gândit nici măcar o clipă să se separe de ceilalţi şi să-i lase pe fraţii Maag, atât de prost echipaţi, să se descurce singuri, pentru ca el şi partenerul său să se poată mişca mai repede. Şi era, probabil, un lucru bun şi pentru francezi că Buhl era cap de coardă. Desigur, erau cu toţii alpinişti de primă clasă şi o echipă de coardă din care fac parte un Rébuffat şi un Magnone va găsi mereu o cale de trecere, dacă există vreuna. Dar, când a venit marea avalanşă şi aproape că se lăsase întunericul, unitatea echipei de coardă – marea echipă internaţională de coardă condusă de Buhl – s-a dovedit a fi elementul care i-a salvat.

Dar acum Buhl şi Jöchler erau complet epuizaţi şi în această noapte foarte geroasă au trebuit să plătească pentru că îşi consumaseră ultimele rezerve de forţă. Au suferit dureri, la nivelul inimii şi al stomacului. Iar sciatica lui Jöchler, o moştenire din timpul războiului, a erupt. Buhl gâfâia intermitent, de parcă se instala pneumonia. Acestor suferinţe nu li se mai opuneau decât ultima licărire de voinţă şi speranţa vieţii.

În ciuda disconfortului, au mai adormit din când în când. Se loveau cap în cap, atârnau inerţi în coardă, apoi se adunau şi se ghemuiau din nou în scaunele lor, de-a lungul nenumăratelor ore de întuneric.

În sfârşit, o nouă zi s-a furişat prin întuneric. Furtuna încetase şi nu mai ningea, dar asta a însemnat o scădere a temperaturii mult sub nivelul îngheţului. Va fi oare omeneşte posibil, pe un asemenea frig, după o astfel de noapte şi aşa condiţii jalnice, să găsească o cale de ieşire de pe acest versant fantastic, acum acoperit de o mantie rigidă şi strălucitoare de gheaţă şi zăpadă?

Buhl şi Jöchler erau palizi, cu obrazul având aproape o nuanţă verzuie, traşi la faţă, cu nasul nefiresc de ascuţit şi de proeminent. Dar aveau încă voinţă – voinţa care era începutul sfârşitului.

Şi acolo, în acea dimineaţă senină şi îngheţată, în întunericul versantului umbrit şi căptuşit cu gheaţă, enigma care era Hermann Buhl a fost dezlegată când a început urcuşul final către vârf.

Jöchler i-a filat pe cei doi băieţi din Allgäu până la locul de bivuac, apoi Buhl a început să urce. Era o ravenă surplombată, plină de gheaţă şi de zăpadă, superdificilă şi înaltă de 25 de metri. I-au trebuit patru ore lui Buhl să urce acei 25 de metri. A căzut, a urcat din nou, a căzut iar, a atârnat acolo, susţinut de pitonul său, s-a forţat să mai facă o încercare, a câştigat înălţime şi a atârnat din nou, legănându-se în coardă ca un balot neajutorat. Jöchler l-a auzit clar cum a rostit:

— Sunt terminat!

Dar Buhl nu era terminat, a încercat din nou şi a ajuns într-o regrupare la capătul porţiunii de 25 de metri.

— Mergi tu cap de coardă acum, Sepp… a spus el.

Jöchler a comentat mai târziu:

> Nu am cuvinte să descriu performanţa lui Buhl pe acea lungime de coardă. Oricine l-ar fi văzut pe acei 25 de metri, căzând iar şi iar de pe stânca acoperită de gheaţă, smucit puternic de coardă, ar fi clătinat din cap şi nu i-ar fi venit să-şi creadă ochilor. Iar Buhl a luptat mai departe, solicitat la maximum, timp de patru ore, în ciuda stării fizice şi psihice precare. Îi voi rămâne veşnic recunoscător lui Hermann – el a fost cel care a construit o punte pentru noi toţi şi ne-a dat speranţe că vom scăpa cu viaţă...

În cartea sa, Rébuffat încearcă să transpună efortul lui Buhl în cuvinte:

> Apoi a pornit Buhl. S-a trezit imediat pe un teren foarte dificil, pentru că sub stratul de zăpadă stânca era acoperită de un strat strălucitor de gheaţă groasă şi tare pe întreaga suprafaţă, ca un covor. Picioarele patinau, mâinile alunecau de pe prize, fiecare fisură era blocată de gheaţă, fiecare priză nivelată. Era foarte dificil să baţi pitoane. Ciocanul lovea, obosit, mai bătea strâmb şi desprindea o bucată mare de gheaţă groasă, tot corpul aluneca, rămânând suspendat de piton. Apoi, se redresa şi se trăgea pe coardă înapoi sus. Pentru un moment respiraţia îngreunată se oprea cu totul. Apoi, ciocanul săpa încă o priză, împingea un strat de zăpadă care acoperea o lespede, curăţa altă priză, iar piciorul reuşea să introducă un vârf al colţarului în gheaţă în timp ce degetele amorţite eliberau o fisură şi băteau alt piton. Buhl a urcat 30 de centimetri, apoi un metru; picioarele îi alunecau din nou şi el cădea, dar pitoanele rezistau. Era îngrozitor de frig, cerul foarte senin. Aveam picioarele îngheţate şi muşchii anchilozaţi, întreaga maşinărie umană era pietrificată. Hainele erau ca o armură, coarda – un cablu de oţel. Buhl avansa încet şi, cu o perseverenţă minunată, a reuşit să urce verticala. Jöchler i s-a alăturat şi a continuat – cap de coardă.

„Jöchler i s-a alăturat şi a continuat – cap de coardă.” Sună

atât de simplu, formulat laconic, în felul acesta! De fapt, era o mişcare extrem de dramatică, pe care Rébuffat, aşteptând mult în urmă şi mai jos, nu avea cum s-o vadă sau s-o aprecieze la deplina sa valoare.

Buhl, omul care nu renunţa niciodată, care nu a capitulat niciodată în faţa vreunei dificultăţi, care, tocmai, îşi privea propria slăbiciune ca pe un obstacol ce trebuia depăşit, ajunsese atât de epuizat pe acel culoar surplombat şi îngheţat, încât nu mai avea pic de energie. După ce a bătut ultimul piton şi s-a agăţat de el, Buhl s-a prăbuşit. S-a lăsat în faţă, atârnând în coardă, cu mâinile şi picioarele inerte. A încercat să se îndrepte, dar nu a mai avut putere.

— Sunt terminat, a spus el.

Jöchler a fost îngrozit să-l audă tocmai pe Buhl rostind aceste vorbe, în poziţia în care îl vedea atârnat acolo, sus. Erau aceleaşi cuvinte pe care le spusese Toni Kurz cu ultima sa suflare. Buhl era în aceeaşi postură pe care o avusese Toni când pierise. Era oare acesta şi sfârşitul lui Hermann Buhl? Şi, la fel ca în cazul lui Toni, avea oare să-l trădeze inima sa curajoasă tocmai după ce a reuşit ceea ce era aparent imposibil?

Probabil că tocmai acest gen de gânduri, izvorâte din neliniştea sa, ba mai mult, din teama năprasnică pentru prietenul său, l-au stimulat pe Jöchler să urce până la el, ajutându-se de coardă şi de pitonul fixat de Buhl, fără nicio asistenţă din partea acestuia, şi apoi să-l reaşeze în poziţie verticală. Buhl era verde la faţă. Dacă ar fi avut măcar o picătură de cafea fierbinte, să-l mai înzdrăvenească puţin... În mod miraculos, şi-a revenit fără cafea. Jöchler a rămas cu el şi l-

a ajutat să-i fileze coardă lui Sepp Maag. Apoi, punându-şi toată încrederea în abilităţile minunate ale lui Buhl în materie de manipulare a corzilor şi tehnică de filare, a urcat mai departe pe stânca verticală şi uneori surplombată a Hornurilor de Ieşire. Şi, chiar dacă păreau mai uşoare decât porţiunile neobişnuit de severe pe care fusese Buhl cap de coardă până atunci, acele fisuri sunt întotdeauna extrem de obositoare şi deosebit de periculoase.

Deci Jöchler a preluat conducerea. Aşa cum se întâmplă deseori în cazul în care nişte buni prieteni şi parteneri sunt îngrijoraţi, conştientizarea faptului că Buhl avea nevoie de el părea să-i fi dat puteri noi. A urcat cap de coardă cu o grijă imensă, însă uimitor de rapid şi, pe cât urca, pe atât creştea şi ritmul. Soarele pătrundea prin vălurile subţiri de ceaţă, dar fără prea mare putere, dar era, în orice caz, un simbol al vieţii, dându-le curaj şi încredere.

Şi aşa, marea echipă de coardă cu nouă membri înainta constant, apropiindu-se de vârf, fiecare dintre ei protejându-l şi ajutându-l pe cel din spatele său pe măsură ce urca. Viteza era esenţială acum, nimic altceva nu mai conta. Fiecare dădea tot ce avea mai bun din el. Şi apoi Jöchler, ieşind din ultima fisură, nu a mai avut nimic în faţă, în afară de calota de gheaţă a vârfului care se înălţa deasupra sa. Ceilalţi l-au urmat, unul câte unul…

În acest moment, echipa franceză s-a dezlegat de ceilalţi. Soarele începuse să strălucească, emanând căldură, aşa că Rébuffat a decis să se odihnească şi să urce spre vârf mai târziu, împreună cu prietenii săi. Vârful era aproape acum,

coborârea asigurată, soarele strălucea şi ei erau în viaţă. Astfel, singura coardă care îi lega pe toţi – Hermann şi Sepp, alt Sepp şi Otto, Gaston şi Paul şi Guido şi Pierre şi Jean – a fost dezlegată. În locul unei singure echipe europene de coardă care să se caţăre pe panta de gheaţă până în vârf, erau două, o echipă de coardă germano-austriacă şi una franceză, şi între cele două mai exista şi o distanţă temporală. Una dintre echipe era condusă de cel mai faimos alpinist vorbitor de limbă germană, ghidul tirolez Hermann Buhl, cealaltă, de cel mai vestit alpinist vorbitor de franceză, ghidul din Chamonix, Gaston Rébuffat.

Ce păcat…

Totuşi, asta nu schimbă cu nimic faptul că a opta ascensiune a feţei nordice a Eigerului a fost realizată, în cele mai rele condiţii de până atunci, de o coardă europeană ai cărei membri au colaborat, în bună înţelegere şi armonie. Dacă nu s-a sfârşit cu un dezastru, asta s-a datorat faptului că toţi de pe acea coardă erau nişte oameni extraordinari, dispuşi să dea tot ce au mai bun pentru echipă. Ambiţia şi rivalitatea, cele două slăbiciuni pe care oamenii le iau cu ei sus, în munţi, au dispărut când a început calvarul. Acestea sunt două trăsături care nu vor putea fi niciodată eradicate în întregime şi poate că mai există rămăşiţe ale lor în una sau alta dintre relatările citate mai sus. Dar istorisirile sunt scrise după aceea, nu în timpul furtunii sau sub tirul avalanşelor, nu în bivuacuri reci sau în cele mai sumbre momente de primejdie.

Să ignorăm meschinăriile şi să ne concentrăm asupra scopului comun – triumful unei corzi europene adevărate.

1. Relatarea personală a lui Sepp Jöchler comunicată autorului.
2. Gaston Rébuffat, *Etoiles et Tempêtes*, traducere în limba engleză de Wilfrid Noyce şi Sir John Hunt cu titlul *Starlight and Storm*, JM Dent and Sons Ltd., Londra, 1956.
3* În 1952 alpiniştii se legau în coardă direct peste piept cu nodul bulin. Nu se inventaseră încă vesta de alpinism sau hamul pelvian (n.tr.).
4. Arnold Lunn, *A Century of Mountaineering*, Allen and Unwin Ltd., Londra, 1957.
5. Herman Buhl, *Achttausend drüber und drunter*, Nymphenburger Verlagshandlung, München, 1954.
6* Supliment alimentar cu rată foarte rapidă de metabolizare (n.tr.).

Zidul vieţii şi al morţii

Oamenii au lăsat faţa nordică în pace exact o săptămână după ascensiunea dramatică a echipei de coardă cu nouă membri. La data de 5 august, au ajuns la Alpiglen alţi trei excelenţi alpinişti austrieci – doi vienezi, Erich Vanis şi Hans Ratay, şi Karl Lugmayer, din Austria Superioară, care studia la Viena. Vanis avea 23 de ani, Ratay doar 20 şi Lugmayer 24; dar s-a dovedit că tinereţea lui Ratay nu le-a încetinit ritmul ascensiunii, pentru că, în ciuda vremii rele şi a două bivuacuri, era la fel de rezistent şi de puternic la sfârşitul escaladei.

Şcoala alpinismului vienez are baze solide, cu o tradiţie care îşi are originile în secolul trecut. Mai mult, a descurajat întotdeauna specializarea pe pereţi extremi de stâncă. O cunoaştere comprehensivă a munţilor, experienţa şi măiestria pe teren mixt, pe o pantă abruptă de gheaţă ca şi pe un perete de stâncă dificil sau superdificil – toate acestea se combină, creând alpinistul complet. Marii protagonişti, dr. Pfannl şi Thomas Maischberger, care au realizat cele mai importante ascensiuni la începutul secolului, erau încă vii în amintirea oamenilor. Şi Emil Zsigmondy, care a scris primul manual de alpinism – *Pericolele Alpilor* – încă din anii 1880, era vienez, ca şi Alfred Horeschowsky, care a făcut prima încercare de a escalada faţa nordică a Matterhornului împreună cu alt alpinist vienez, Franz Pikielko, în 1922.

Generaţia dintre războaie, care cuprinde nume precum Rudolf Schwarzgruber, Hubert Peterka, Fritz Kasparek şi Sepp Brunnhuber – lista ar putea continua pe pagini întregi –, adera de asemenea cu fermitate la principiul versatilităţii în alpinism.

În consecinţă, tânărul Erich Vanis nu numai că avea în spate o listă de trasee extreme pe stâncă, ci şi o bună reputaţie ca exponent pe gheaţa marilor escalade clasice din Alpii Occidentali, cum ar fi Mont Blancul pe creasta Peuterey, faţa nordică a Liskammului şi faţa estică a masivului Monte Rosa. Ratay, deşi era şi mai tânăr, avea o istorie aproape similară de formare în Alpii Occidentali. Cei doi făcuseră multe ture împreună în Alpii Orientali şi au făcut chiar o ascensiune de iarnă pe creasta nordică a Grossglocknerului. Lugmayer urcase solo redutabila faţă nordică a muntelui Dent d’Hérens, apoi a făcut bivuac pe creasta ce duce spre Matterhorn şi s-a întors în punctul de plecare coborând pe partea de nord a crestei estice a muntelui Dent d’Hérens. El şi Ratay făcuseră deja ruta Lauper de pe Eiger. Toţi trei erau la fel de familiarizaţi cu gheaţa, zăpada şi culoarele de avalanşă ca şi cu cea mai dificilă stâncă.

În dimineaţa zilei de 6 august au pornit pe faţa nordică şi au ajuns la fisura cu cascadă din „Rampă”, cam la înălţimea celui de-al doilea bivuac al nostru. Ar fi putut să urce mai departe, dar ideea că vor fi udaţi până la piele de apa cascadei le-a mai domolit ardoarea şi erau deja cam uzi, pentru că ploua încă de când au traversat al Treilea Neveu. Noaptea a fost rece, dar nu insuportabilă, însă ploaia s-a transformat în ninsoare şi, atunci când cei trei s-au uitat afară, în dimineaţa următoare, de sub sacul de bivuac, au văzut un peisaj de iarnă: totul era acoperit

cu 30 de centimetri de zăpadă proaspătă. Nici nu s-au gândit la retragere – nu numai din cauza pericolului de avalanşă de pe neveurile de mai jos, ci şi pentru că nu vedeau de ce un pic de zăpadă ar fi trebuit să-i întoarcă din drum. Ascensiunile lor de iarnă îi familiarizaseră cu stânca acoperită cu zăpadă şi, mai mult, iarna este întotdeauna mai rece în timpul iernii decât în timpul verii! Aşa că au mers mai departe.

Ratay a fost cap de coardă pe porţiunea cu cascadă, Vanis pe bucata dificilă de pe proeminenţa de gheaţă. Tocmai când găsise un piton solid sub acel obstacol şi era gata să urce mai departe, până la gheaţa de mai sus, având protecţia unei corzi asigurate de inelul pitonului, o avalanşă a măturat partea superioară a „Rampei” cu un vuiet înfricoşător.

Era ceva nou în istoria acestor ascensiuni. Până atunci avalanşele erau considerate ceva normal pe „Păianjen” şi în Hornurile de Ieşire; aceasta era cu siguranţă prematură. Cu toate acestea, se prăvălea peste ei, iar Vanis a acţionat rapid, evitând-o printr-o întoarcere la pitonul sigur de sub surplombă. Partea superioară a versantului le pregătise în mod evident o primire deloc prietenoasă…

Cei trei au urcat mai departe, dar au ajuns prea sus. Vanis a considerat că traversarea normală de la neveu la brâna friabilă este mult mai dificilă decât pasajul oferit de altă brână, aflată cu aproape 150 de metri mai sus. Urcuşul s-a dovedit a fi dificil şi, când au ajuns, nici măcar nu era o brână, ci un strat subţire de zăpadă lipită de stâncă fără prize. Vremea era rea şi continua să ningă. Nu era frig, dar asta însemna pericol maxim de avalanşe.

Aşa că au fost nevoiţi să se întoarcă. A durat multe ore obositoare şi periculoase până când s-au întors pe adevărata „brână friabilă”. Acolo au decis să facă bivuac, dar înainte de asta neobositul Ratay, cel mai tânăr din echipă, afişând spiritul şi tenacitatea unui bărbat adevărat, a escaladat fisura plină de apă şi mărginită de gheaţă, până în partea superioară a pilierului care marchează începutul „Traversării Zeilor”, apoi a coborât în rapel, lăsând coarda să atârne, astfel încât să le fie mai uşor a doua zi dimineaţa.

A fost un bivuac foarte umed şi rece, nu foarte deosebit de alte nopţi incomode petrecute sub cerul liber de mulţi alpinişti pe acest versant. În dimineaţa următoare, pe 8 august, cei trei au urcat mai departe, pe fisură, peste Traversare – care lui Vanis nu i se părea că are nimic divin, ci doar un fel de înşelătorie diabolică –, pentru a ajunge la „Păianjen”.

„Păianjenul” – ridicându-se la înălţimea numelui său – a pus din nou în scenă un incident urât, repertoriul său părând inepuizabil. De data aceasta a fost vorba despre o piatră mare cât pumnul, care l-a lovit pe Lugmayer în cap. Tovarăşii lui l-au văzut cum s-a chircit în regruparea sa şi a rămas nemişcat vreo zece minute. Văzând că nu răspunde când l-au strigat, au devenit extrem de îngrijoraţi, dar Vanis şi-a amintit că şi el fusese lovit în cap de o piatră, mai jos, pe firnuri. Faptul că se ghemuise îl ajutase să-şi recapete repede echilibrul şi îi alinase durerea. Lugmayer era probabil în aceeaşi situaţie.

Acesta s-a ridicat brusc în picioare şi a urcat spre ei. Mai mult decât atât, era din nou într-o formă atât de bună, încât a fost capabil să preia conducerea şi să înfrunte stânca şi gheaţa

dificilă cu aceeaşi măiestrie ca înainte.

Vremea a continuat să se îmbunătăţească şi spre seară, când cei trei au ajuns pe vârf, soarele apunea splendid. A fost ca un salut şi o primire triumfală din partea muntelui pentru trei alpinişti care îşi croiseră drum în sus pe versant şi se căţăraseră impecabil, în ciuda vremii rele şi a faptului că aleseseră un traseu greşit la urcare.

Coborârea feţei vestice, cu care nu erau familiarizaţi, a impus un al treilea bivuac. Acesta nu a fost nici dramatic, nici periculos, ci doar incomod, rece şi umed. Pentru a cita vorbele izbitor de simple ale lui Rébuffat: „Animalul uman era nefericit”. Dar în dimineaţa următoare, la ora 8, când se bucurau deja de micul dejun jos, la Hotelul Eigergletscher, nu era nimic nefericit la acest trio, nici la nivel animal, nici spiritual.

Jos, pe pajiştile de lângă Alpiglen, era un cort roşu, ocupat de o singură persoană, un tânăr chimist din Viena, Karl Blach – acelaşi Karl Blach care fusese deja pe versant în 1950, cu Karl Reiss, şi care îşi rupsese un braţ când se desprinsese o lespede în „Fisura Dificilă”.

El s-a întors, dar nu şi Reiss şi nici nu exista nimeni altcineva cu care ar fi putut încerca ascensiunea. Dar pe 13 august, în acest an foarte activ, a fost montat un cort verde destul de aproape de cel roşu. Acesta era ocupat de Jürgen Wellenkamp din Reichenhall şi de Bernd Huber din München, doi alpinişti foarte buni. Wellenkamp, în special, tindea să devină unul dintre cei mai buni, mai inteligenţi, mai sociabili şi mai de succes alpinişti care s-au angajat vreodată pe trasee noi şi

dificile în Alpi sau în alte părţi ale lumii. (Printr-o ironie sumbră a sorţii, doar câţiva ani mai târziu, Wellenkamp a alunecat pe o cărare sigură din Bregaglia şi a murit.)

Ocupanţii cortului verde s-au împrietenit cu ocupantul celui roşu. I-au spus că intenţionează să urce versantul a doua zi. Blach nu s-a lipit cu de-a sila de echipă şi nici nu a sugerat în vreun fel că marea ascensiune ar putea fi realizată în trei. În schimb, a propus, plin de altruism, să meargă cu ei până la „Fisura Dificilă”.

— Pot să vă arăt drumul, a spus el, l-am mai făcut o dată.

În timpul nopţii în corturi s-a pornit o activitate febrilă. Wellenkamp a gătit ceva şi a preparat mari cantităţi de cafea tare. Din păcate, micul dejun copios şi atâta cafea nu păreau să-i fi priit lui Bernd Huber. El a urcat baza peretelui în timpul nopţii şi în zori fără să scoată un cuvânt. Apoi, deodată, a spus:

— Eu nu prea mă simt destul de în formă pentru o astfel de ascensiune amplă.

Se părea că Wellenkamp trebuia să renunţe. Ar fi fost cu siguranţă un risc să meargă mai departe cu un partener apatic, care nu se simţea bine. Şi nu se face să convingi pe cineva să urce faţa nordică a Eigerului. Dar a descoperit că Blach purta aceeaşi mărime la bocanci ca Huber şi că putea să-i poarte şi colţarii – noroc chior ori întorsătură a sorţii?

Aşa că Wellenkamp şi Blach s-au legat în coardă împreună, iar Huber, deloc supărat, ci chiar bucuros că nu l-a privat pe prietenul său de o mare aventură, s-a întors.

Cei doi, unul din Bavaria, celălalt din Viena, s-au dovedit a forma un parteneriat aproape perfect pentru Eiger. Fiecare se

bucura de măiestria pe care a recunoscut-o în celălalt, fără urmă de invidie, rivalitate ori concurenţă. Niciunul nu trebuia să-i arate celuilalt ce tip grozav era, pentru că amândoi erau grozavi. Şi ei au fost bombardaţi cu pietre, dar armonia dintre ei a fost atât de mare, încât nu au avut deloc sentimentul că erau „vânaţi”.

Era abia ora 1 după-amiază când au ajuns la locul de bivuac din „Rampă”. Nu era gheaţă în fisură în acel moment, dar cascada avea un asemenea volum, încât era aproape imposibil să vezi stânca de dedesubt. Era încă suficient de devreme ca să termine traseul într-o singură zi, lucru pe care nu îl mai realizase nimeni după Waschak, dar acesta e genul de idee care ar putea să apară din sentimentul că eşti „vânat”, iar ei nu se simţeau vânaţi.

Aveau suficient timp, aşa că s-au odihnit şi au făcut ceai mai mult de o oră şi jumătate. Iată cum a descris lucrurile însuşi Wellenkamp mai târziu[1]:

> Ne uitam şi ne tot uitam în jur. Ne bucuraserăm de o pauză în multe locuri magnifice în munţi; dar pauza aceea de pe faţa nordică a Eigerului a fost unică.

Wellenkamp a fost primul care a spus-o. Se spusese totul despre faţa nordică, ce mare, ce sălbatică, ce ameninţătoare, ce înaltă, ce magnifică era; dar nimeni înaintea sa nu mai spusese că e magnific să te odihneşti pe ea, că te poţi bucura în voie de frumuseţea peisajului văzut de pe ea. Să fi fost acesta rezultatul faptului că aceşti doi oameni cu mentalităţi şi perspective similare se înţelegeau atât de bine ori erau condiţiile de pe

versant mult mai uşoare? Nu avem de unde şti, dar trebuie să-i fim cu toţii recunoscători lui Wellenkamp pentru această afirmaţie simplă, dar cuprinzătoare.

Acum, spre fisura-cascadă. Au pierdut mult timp încercând s-o ocolească prin dreapta, cum încercase şi Buhl şi cum reuşise Terray, potrivit relatării lui. Şi aceştia doi au eşuat şi în cele din urmă s-au trezit înapoi şi fără suflare la baza fisurii. Wellenkamp povesteşte cum au reuşit s-o cucerească în cele din urmă: „Karl pur şi simplu a înotat gâfâind în sus prin cascadă. Mie mi-a luat mai mult, fiind încărcat cu rucsacul greu şi cu doi pioleţi…”.

Oricât de scurtă e descrierea aceasta, se vede imediat cât de bun era Blach. Wellenkamp a mers cap de coardă pe următoarea lungime – ştim deja cât de dificilă este – şi, tocmai când se pregătea să tragă rucsacurile sus pe coardă, a apărut şi Blach cu ambele rucsacuri şi cu doi pioleţi. Wellenkamp a fost atât de încântat de această nouă ispravă a tovarăşului său, încât – oricât era de reţinut de obicei – s-a simţit obligat să-i strângă mâna. Blach doar a rânjit amabil şi cam fără suflu.

Cei doi au găsit trecerea corectă spre „brâna friabilă”, au urcat mai departe pe fisura care ducea la marea Traversare, ce le-a părut amândurora că îşi merită numele, dar au trebuit să aştepte înainte să pornească pe „Păianjen”, în principal din cauza căderilor de pietre de data aceasta, nu a avalanşelor. Au aşteptat până după apusul soarelui, apoi s-au grăbit să urce pe „Păianjen” şi mai departe pe întuneric, pe stâncile de deasupra lui, unde au găsit un loc de bivuac mic şi vai de el.

Şi-au schimbat lenjeria de corp, însă, chiar şi aşa, noaptea

petrecută la 3.600 de metri a fost îngrozitor de rece, dar asta nu a fost suficient ca să le strice buna dispoziţie. A fost cea mai impresionantă noapte pe care o petrecuseră vreodată. „Animalul uman” din interiorul lor era nefericit, dar mintea lor s-a ridicat deasupra greutăţilor şi spiritul lor a rămas fericit şi plin de viaţă.

În dimineaţa următoare Hornurile de Ieşire li s-au părut dificile, sub un strat gros de gheaţă – nimic nou în asta. Au ajuns pe vârf chiar înainte de prânz şi Wellenkamp a descris momentul astfel:

> În cele 33 de ore petrecute de mine pe versant, mi s-a părut că sunt într-o ţară de basm – nu pe un tărâm de basm al desfătărilor, ci într-unul mult mai frumos, în care dorinţele arzătoare se transformau în fapte…

Am aflat cât de sinceră fusese reacţia sa în 1953, când am urcat împreună pe vârful de 6.384 de metri al muntelui Ausangate, un tron de gheaţă al zeilor incaşi din Cuzco, în Anzi. Wellenkamp era un tip sensibil şi muzical şi n-am să uit niciodată cum a învăţat să cânte în stil indian la un nai indian, pe care îl auzise pentru prima dată cu puţin timp înainte la cărăuşii indigeni. În el se combinau armonios un corp perfect alcătuit, o minte strălucită şi curajoasă şi un spirit receptiv.

Poate că, în timp ce stătea pe vârful Eigerului, în acea zi de 15 august 1952, s-a gândit la partenerul său, Karl Reiss, datorită căruia, cu doi ani în urmă, ajunsese în siguranţă, în ciuda faptului că suferise un accident grav, la fereastra galeriei. Nu avea nici cea mai vagă idee că tovarăşul său de odinioară era în acel moment la doar 700 de metri mai jos, chiar deasupra

„Bivuacului Morţii”.

Cu doar o zi în urmă, vienezul Reiss şi alt căţărător din Wels, Siegfried Jungmeier, ajunseseră la Alpiglen şi începuseră ascensiunea chiar în dimineaţa următoare. Spune multe despre curajul şi iscusinţa lui Reiss faptul că nu s-a mulţumit cu traversarea celui de-al Treilea Neveu de la „Bivuacul Morţii” spre „Rampă” în modul tradiţional, ci s-a căţărat drept în sus pe stânca ce duce la „Păianjen”. Acolo a găsit nişte pitoane vechi, pe care probabil le lăsaseră în urmă Sedlmayr şi Mehringer, căci cine încercase să se caţăre drept în sus în acel punct, dacă nu primii doi oameni care au lăsat semnele strădaniei lor pe versant?

Reiss estimează că a ajuns cam la 70 de metri de „Păianjen”. Stânca i s-a părut dificilă, dar nu mai dificilă decât oriunde altundeva pe versant, şi ar fi continuat dacă ar fi avut mai mult de şase pitoane de stâncă şi şase pitoane de gheaţă cu el. Având aşa puţin echipament, i se părea o acţiune prea riscantă, aşa că el şi partenerul său s-au întors, coborând înapoi la „Bivuacul Morţii”. Tentativa lor a durat patru ore şi jumătate, însă Reiss stabilise fără urmă de îndoială că ascensiunea directă este posibilă – în condiţii bune, mai ales atunci când nu sunt căderi de pietre şi avalanşe.

Reiss şi Jungmeier au fost primii care au ocolit porţiunea cu cascadă după Terray şi Lachenal, însă chiar şi acel ocol le-a luat trei ore şi jumătate. Truda lor din timpul zilei a fost de-a dreptul extraordinară. Au făcut un bivuac rece înainte de ziua următoare. La „Traversarea Zeilor”, Eigerul le-a comandat obişnuitul dans cu fulgi de nea şi în final, o furtună neobişnuit

de violentă ce i-a prins pe creastă.

În ciuda acestui fapt, Reiss a spus:

— Am avut condiţii bune.

Doi ani mai târziu, acest minunat căţărător şi tovarăş de nădejde a murit de pneumonie într-o tabără de altitudine de pe Saipal, un vârf singuratic şi alb de peste 7.000 de metri din nord-vestul Nepalului. Nu există ilustrare mai bună a curajului omenesc şi a recunoştinţei umile pentru darul vieţii decât aceste cuvinte: „Am avut condiţii bune".

Această ascensiune încununată de succes a lui Reiss şi Jungmeier a încheiat „sezonul" 1952 pe faţa nordică. Fusese un an bun, un an important. Nimeni nu murise pe versant şi nici nu fusese necesară vreo expediţie de salvare. Cât despre ascensiuni reuşite, a fost un an fără egal în istoria feţei nordice: fuseseră cinci la număr, fiind implicaţi 18 oameni. Dintre cei zece austrieci, opt fie erau din Viena, fie aparţineau cluburilor de alpinism vieneze. Adăugând aceste realizări la cele din anii precedenţi, totalul era de 12. Aşadar, nu a fost o surpriză atunci când printre „extremiştii" vienezi şi chiar printre atoatecunoscătorii din alte părţi a apărut întrebarea: „Aha, deci ai făcut faţa nordică a Eigerului. Altceva?".

Este de asemenea de înţeles că cei care într-adevăr escaladaseră versantul au protestat vehement împotriva unei asemenea devalorizări a acestei escalade.

Într-un studiu remarcabil al feţei nordice, Erich Vanis a formulat interesanta întrebare dacă faţa nordică a devenit „mai uşoară" odată cu trecerea anilor. El dă un răspuns negativ, menţionând volumul mai mare al cascadelor şi pericolul mai

serios reprezentat de pietre, având în vedere uscarea stâncii şi retragerea gheţii. Într-adevăr, doar cineva care s-a căţărat pe acest versant de mai multe ori ar putea spune de fapt, fără îndoială, dacă acesta a devenit mai uşor ori mai dificil sau dacă a rămas la fel. Şi nu există – şi probabil nu va exista niciodată – o asemenea persoană. Căci până acum fiecare, indiferent cât de bine ar fi escaladat peretele, a spus: „Nu mai fac niciodată asta!”.

În plus, versantul are un aspect diferit şi manifestă condiţii diferite de fiecare dată. De fapt, acestea se schimbă de multe ori pe parcursul unei singure zile. „Condiţiile bune” pentru Wellenkamp şi Blach erau destul de diferite de cele îndurate de Reiss şi de Jungmeier, deşi ambele echipe au fost pe versant în aceeaşi zi.

Faptul că 18 oameni s-au căţărat pe versant în siguranţă în vara anului 1952 nu este un criteriu care să denote gradul său de dificultate. Tot ce demonstrează este că erau cu toţii căţărători şi montaniarzi excelenţi. Însăşi aura morţii care a învăluit întreaga istorie a acestei escalade a atras doar elita: doar cei mai buni au îndrăznit să încerce şi au reuşit. Şi să nu uităm că şi în această vară a ascensiunilor de succes cei mai buni căţărători din elita mondială a alpiniştilor au fost nevoiţi deseori să facă mari eforturi nu numai să ajungă pe vârf, ci şi să-şi salveze viaţa.

Erich Vanis i-a pus la punct pe aceşti atoateştiutori şi gură-spartă ai Alpilor care minimalizează faţa nordică a Eigerului şi încearcă să-i minimalizeze standardul de dificultate – alpinişti de birou, care probabil nu ar îndrăzni să-l urce vreodată. Vanis

i-a avertizat, clar şi răspicat, că astfel de vorbe ar putea readuce cu uşurinţă aura de fatalitate a feţei nordice a Eigerului.

Un avertisment şi o profeţie…

Şi câtă dreptate avea Vanis! Căci, chiar dacă accidentele din anii ulteriori nu au fost cauzate, în cea mai mare parte, de faptul că alpiniştii care au încercat s-o escaladeze nu au fost competenţi, cu siguranţă au dovedit că faţa nordică a rămas şi va rămâne pentru totdeauna ceea ce a fost mereu: testul suprem al unui alpinist.

În vara anului 1953, giulgiul morţii s-a coborât din nou asupra Eigerului, învăluindu-l cinci ani lungi. La 26 iulie doi alpinişti au pornit pe faţa nordică fără mare tam-tam. Amândoi erau căţărători buni de stâncă şi aveau multă experienţă şi pe gheaţă. Aceşti doi germani, Paul Körber şi Roland Vass, erau urmăriţi de puţinii vizitatori şi de personalul de la hoteluri când, în prima zi, au ajuns la „Fierul de Călcat” şi au făcut bivuac acolo. În timpul nopţii vremea s-a stricat, aducând ninsoare şi o scădere bruscă a temperaturii şi obstrucţionând vizibilitatea toată ziua ce a urmat. Cum se descurcau oare cei doi? Chiar şi jos, la Alpiglen şi pe Kleine Scheidegg, era straşnic de frig. Probabil că acolo, sus, pe versant, era îngrozitor. Pe 28 iulie cei doi au fost văzuţi din nou, coborând acum, pentru a traversa al Doilea Neveu. Dintr-odată, cel aflat mai sus a alunecat de pe prize – lovit probabil de o piatră sau poate că şi-a pierdut echilibrul din cauza oboselii şi a frigului? –, căzând rapid pe lângă tovarăşul său, ale cărui mâini amorţite nu mai puteau ţine coarda îngheţată. Şi secundul a fost smuls de şoc şi amândoi au fost catapultaţi, într-un mare arc de cerc, în

prăpastia fără fund.

Cam la aceeaşi dată, doi alpinişti deosebit de buni s-au întâlnit la cabana Oberreintal din masivul Wetterstein. Erau Uly Wyss, un alpinist de 30 de ani din Zürich, şi Karlheinz Gonda, un amator de 23 de ani din Dresda. Wyss era un alpinist de excepţie pe gheaţă şi se descurca la fel de bine şi pe stâncă. Gonda era unul dintre cei mai buni căţărători care şi-au făcut vreodată ucenicia pe munţii de gresie ai Elbei. Când ne amintim că Fehrmann, Strubich, Dietrich şi Wiessner şi-au încercat cu toţii prima pereche de bocanci de alpinism pe aceeaşi gresie, asta spune mai mult decât orice superlative.

Gonda şi Wyss s-au căţărat împreună, au ajuns să-şi cunoască reciproc metodele la perfecţie şi au devenit una dintre cele mai armonioase parteneriate alpine, echipa fiind capabilă să abordeze cele mai dificile şi mai periculoase ascensiuni. Dar nu dificultăţile Eigerului s-au dovedit a le fi fatale, pentru că muntele i-a lăsat să scape din cele mai mari greutăţi înainte de a rupe puntea care îi lega de viaţă.

Şi-au început ascensiunea pe 20 august. Nimeni nu ştie ce condiţii au găsit pe versant, pentru că, bineînţeles, nu au lăsat nicio relatare, iar observarea prin telescop a fost mult îngreunată de nori şi ceaţă. Când telescoapele au fost aliniate din nou, în a treia dimineaţă, se vedeau două punctuleţe. Wyss şi Gonda nu numai că erau în viaţă, ci se căţărau pe Hornurile de Ieşire îngheţate atât de rapid, de parcă tocmai s-ar fi sculat dintr-un pat cald, n-ai fi zis că au îndurat două bivuacuri îngheţate, după două zile de efort extraordinar.

Relatarea celor care priveau prin telescoape – Hugo

Hansjörg Wyss, fratele lui Uly Wyss, şi Werner Stäuble, un celebru salvamontist din Zürich – a fost izbitoare prin concizia şi simplitatea ei:

> Spre amiază îi vedeam cam la 50 de metri sub vârf, apoi norii ni i-au ascuns privirii. Când perdeaua de ceaţă s-a risipit din nou, tot ce am mai văzut prin lunetă a fost că urmele lor dispăruseră într-o alunecare de zăpadă…

Deci o alunecare nesemnificativă de zăpadă pe panta de gheaţă de sub vârf le-a luat viaţa celor doi excelenţi alpinişti – *după* ce au escaladat versantul şi la doar câţiva metri sub vârf.

Paznicul galeriei liniei ferate Jungfrau a văzut, în jurul prânzului, două umbre prăbuşindu-se pe lângă ferestrele staţiei Eigerwand, învăluite într-un nor de zăpadă. A fost doar o fracţiune de secundă, dar suficient cât să-şi dea seama că sunt nişte corpuri…

Îngrozit, a raportat ceea ce văzuse. Mai târziu, Werner Stäuble a găsit, sub fereastra galeriei, fragmente din corpul lui Heinz Gonda, zdrobit după ce căzuse 1.000 de metri.

Wyss şi Gonda erau pregătiţi să facă faţă la orice le-ar fi pus împotrivă munţii, cu excepţia capriciului unei avalanşe care a alunecat pe panta de gheaţă netedă şi a unei rafale neaşteptate de vânt. Ar fi putut fi oare prevenită căderea lor printr-o filare mai bună sau cu nişte pitoane de gheaţă? Poate, dar e posibil să fi rămas fără pitoane de gheaţă. Poate că le amorţise simţul pericolului într-un moment în care, după toate estimările, nu mai exista nimic de care să se teamă. Poate că s-au lăsat copleşiţi prematur de sentimentul că agonia lor se terminase şi

că vârful era deja cucerit. Poate că au fost cuprinşi prea curând de acel sentiment de imensă relaxare, care este justificată doar atunci când ai făcut ultimul pas pe vârf. Nimeni nu va şti vreodată.

S-a discutat mult dacă efortul lor putea fi considerat a treisprezecea ascensiune a versantului, dar istoricii Eigerului au inima împietrită. Verdictul a fost că istoria nu îi ia în calcul decât pe cei care urcă şi ultimul metru al versantului şi scapă cu viaţă, ca să-şi spună povestea.

În anul 1953 a mai avut loc o ascensiune reuşită. Doi excelenţi alpinişti bavarezi, un ajutor de măcelar, Erhard Riedl din Reichenhall, şi un vameş, Albert Hirschbichler din Berchtesgaden, au realizat ascensiunea într-un stil splendid. Inconştient, ne amintim de Hinterstoisser şi Kurz, din Berchtesgaden, respectiv din Reichenhall; şi, asemenea celor care îi precedaseră în urmă cu 17 ani, şi aceştia doi deprinseseră alpinismul la şcoala severă a munţilor Watzmann şi Mühlsturzhörner, trecând de la trasee de stâncă dificile la altele superdificile, de la stâncă la gheaţă. Până în momentul în care au pus piciorul pe faţa Eigerului, amândoi erau maeştri în acest domeniu. Viaţa i-a însoţit tot drumul şi ascensiunea lor încununată de succes a fost un salut în amintirea predecesorilor lor, care deschiseseră poarta acestei ascensiuni, dar nu mai reuşiseră să-şi găsească vii drumul înapoi…

Korber şi Vass, Gonda şi Wyss: numele lor nu vor fi uitate niciodată. Dar moartea lor a învăluit din nou faţa nordică în durere şi oroare. Nicio echipă nu a mai îndrăznit să abordeze această escaladă în 1954 şi 1955. Abia în 1956 s-au adunat din

nou alpiniştii la poalele Eigerului.

Primii care au venit au fost doi alpinişti din München cu o bună reputaţie, Dieter Söhnel şi Walter Moosmüller. Ca de obicei, şi-au instalat cortul mai sus de Alpiglen. Şi-au început ascensiunea pe 3 august. La capătul „Traversării Hinterstoisser” au fost surprinşi de o furtună puternică, aşa că au coborât înapoi, ajungând în siguranţă la cortul lor, dar uzi leoarcă.

De îndată ce s-a îndreptat vremea, s-au pornit iarăşi să urce, pe data de 5, cu intenţia de a pregăti mai amănunţit Traversarea; din nou, au fost alungaţi de vremea rea.

Chiar în aceeaşi zi au mai sosit doi aspiranţi în Grindelwald şi s-au cazat pentru început într-o şură. Aceştia erau Klaus Buschmann şi Lothar Brandler, care se mutase din Saxonia la München şi se descurca excelent pe gresie. Brandler avea doar 19 ani, era îndrăzneţ şi agil ca o pisică pe stâncă, dar îi lipsea experienţa pe gheaţă, aşa că nu era încă pregătit pentru marea încercare la care îi supune faţa nordică pe toţi cei ce o atacă. Totuşi, el şi partenerul său aveau cu ei un înger păzitor, un sumbru şi hidos înger păzitor – care, pentru alţi doi, s-a dovedit a fi îngerul morţii…

La început, Brandler şi Buschmann au abordat problema ca nişte alpinişti experimentaţi. Citiseră prea multe despre faţa nordică pentru a o trata cu superficialitate şi, în condiţiile existente, nici nu s-au gândit să se apropie de ea. Vremea s-a îndreptat abia în dimineaţa zilei de 7, când cei doi au coborât în sat, au ascultat prognoza meteo şi au studiat diagrama meteo. Spre bucuria lor, se anunţa vreme bună pentru următoarele

patru sau cinci zile. S-au grăbit înapoi la gară, au luat trenul până la Alpiglen şi după-amiază au urcat până la „grota de bivuac”, mai sus de al Doilea Pilier, unde au ajuns la 4:30. Tentaţia de a urca mai departe era mare, dar erau hotărâţi să compenseze lipsa lor de experienţă printr-o prudenţă extraordinară. S-au uitat în sus la stâncile pe care picura apa şi au decis să campeze acolo.

În dimineaţa următoare soarele a răsărit pe un cer senin, fără nori, dar cei doi alpinişti nu s-au simţit în dispoziţia potrivită pentru a continua ascensiunea în zori. Chiar ar fi preferat să fie vreme rea, care ar fi fost un pretext bine-venit. Cumva nu se puteau hotărî. Echipamentul lor era complet, dar prea greu. Ar fi fost mult mai bine să coboare din nou, să-şi revizuiască echipamentul şi să revină a doua zi cu bagaje mai uşoare…

Până la 6 dimineaţa se luminase deja şi în acel moment au văzut altă echipă – Söhnel şi Moosmüller – căţărându-se pe lângă ei spre „Fisura Dificilă”. Asta le-a dat încredere băieţilor, care i-au urmat pe ceilalţi şi i-au ajuns într-un culoar de sub Fisură. Echipele s-au salutat prieteneşte. Era bine de ştiut că mai erau şi alţi oameni în apropiere, mai în vârstă şi mai experimentaţi. Totul avea să meargă bine acum.

De pe brâna de sub culoar prima echipă a urcat până la o regrupare pitonată cu vreo zece metri mai sus. Apoi Moosmüller s-a deplasat spre dreapta, într-o poziţie aflată cam la trei metri deasupra partenerului său, Söhnel. Brandler a intrat pe culoar şi a bătut un piton temporar, în care s-a asigurat, cu Buschmann la doi metri sub el.

Dintr-odată, Brandler l-a auzit pe Moosmüller exclamând:

— Strânge!

Imediat, a simţit o lovitură în umăr. Aha, s-a gândit el, Moosmüller a căzut şi a ajuns până lângă mine, dar, când s-a uitat, nu mai era niciun Moosmüller şi nici Söhnel nu mai era în regrupare. Sub el, două corpuri se prăbuşeau în prăpastie, izbindu-se de stânci cu un groaznic sunet înfundat, apoi cădeau din nou în gol, se loveau din nou de stânci, în cele din urmă dispărând din câmpul său vizual...

Brandler a coborât instinctiv pe coardă ca să i se alăture prietenului său, apoi amândoi au rămas pironiţi pe loc, uitându-se în abisul în care dispăruseră ceilalţi doi. Băieţii îşi simţeau pulsul în urechi şi bătăile inimii în gât. A durat ceva timp până când şi-au revenit din şoc şi au început să coboare încet.

Jos, i-au găsit pe ceilalţi, amândoi morţi. Nu puteau concepe că doi bărbaţi, cu care cu doar puţin timp în urmă vorbeau şi râdeau, puteau fi morţi acum. Dar nu mai era urmă de îndoială, niciun om nu-i mai putea ajuta. Era prima dată când vedeau pe cineva pierind în munţi. Tulburaţi până în adâncul sufletului, au coborât, au raportat accidentul şi le-au adus un ultim omagiu colegilor lor alpinişti participând la operaţiunea de recuperare a trupurilor. Dar au întors spatele feţei nordice în acel an. Şi nici nu a mai încercat altcineva s-o escaladeze în 1956.

În 1957 a avut loc marea catastrofă, dezastrul care a atras din nou atenţia opiniei publice spre faţa nordică a Eigerului, care ocupa primele pagini ale ziarelor, în timp ce reporterii se

perindau pe la poalele Eigerului chiar mai mult decât în 1936 – groaznica tragedie a lui Nothdurft, Mayer şi Longhi…

1. Jürgen Wellenkamp, „Ein Bergerlebnis: die Eiger Nordwand”, *Südost-Kurier*, 10 septembrie 1952.

Tragedia din 1957

Tragedia din 1957, de la preludiul până la sfârşitul său dramatic, a fost plină de enigme şi secrete. A început într-o sâmbătă, pe 3 august, înainte să se lumineze de ziuă; s-a încheiat luni, în data de 12, a doua zi după ce un om fusese salvat de pe faţa nordică.

Deci un singur om dintre cei patru care porniseră pe traseu era în măsură să povestească ce se întâmplase şi să clarifice misterele. Noi nu suntem în măsură să-i punem la îndoială cuvântul, dar este clar că stresul incredibil al celor nouă zile pe versant, al celor opt bivuacuri petrecute deseori în poziţie verticală sau atârnând în coardă, slăbiciunea şi durerea cauzate de căderi şi leziunile provocate de căderile de pietre afectaseră claritatea şi acurateţea memoriei şi puterii sale de judecată. Pentru că poveştile sale sunt pline de contradicţii.

Trebuie să încerci să elimini toate sursele erorilor care derivă din imaginaţia omului. Asta le include şi pe cele ce apar atât de frecvent în relatările oamenilor care îi urmăresc prin telescop. Trebuie să cauţi claritatea absolută, nu pentru a-i satisface pe curioşi ori pe căutătorii de senzaţii, ci pentru a domoli îndoielile sâcâitoare ce învăluie un mister, pentru a înăbuşi orice speculaţie şi a înlocui simpla bănuială cu o cunoaştere a adevărului care duce la o rezolvare a enigmei, oricât de sinistră ar putea fi acea informaţie.

Dar claritatea şi cunoaşterea se pare că nu sunt, din păcate, posibile în această situaţie. Şi, oricât aş încerca să fiu un istoric imparţial, abordându-mi tema ştiinţific şi cu precauţie, ştiu că nu voi reuşi. Nu pot rezolva enigma, nu pot ridica vălul ce acoperă această tragedie umană, nici nu pot oferi cunoaştere ori claritate.

Actorii acestei drame au fost, mai întâi, doi alpinişti italieni, Stefano Longhi, de 44 de ani, şi Claudio Corti, de 29, amândoi din Lecco, provincia Como. Lecco, aflat la porţile Bregagliei, un grup de vârfuri, pereţi şi creste de granit de o frumuseţe sălbatică, e în sine un mic fief al alpiniştilor. Aici se născuse Riccardo Cassin, primul om care a escaladat faţa nordică a vârfului Cima Ovest, faţa de nord-est a muntelui Piz Badile şi Pilierul Walker de pe Grandes Jorasses, ce pare să ajungă până la cer. A fi recunoscut ca un bun alpinist de alpiniştii şi ghizii din Lecco contează la fel de mult ca o diplomă.

Ceilalţi doi protagonişti ai tragediei din 1957 erau doi nemţi – Günther Nothdurft şi Franz Mayer – care, în ciuda tinereţii lor (amândoi aveau doar 22 de ani), îşi făcuseră un renume în cercurile de alpinişti.

Günther Nothdurft – şi el, şi Mayer erau din Württemberg – era un căţărător de stâncă atât de bun, încât însuşi Hermann Buhl i-a apreciat, surprins, realizările. Günther ştia deja ce pereţi escaladase Cassin. Urcase într-un timp bun marele perete surplombat al vârfului Cima Ovest, cucerise solo Creasta Galbenă de pe Cima Piccola în 45 de minute şi faţa nord-estică a muntelui Piz Badile, tot singur. Numai Buhl mai făcuse solo acea ascensiune îndrăzneaţă înaintea sa. Timpii realizaţi de

Nothdurft îi demonstrează abilităţile remarcabile de căţărător de stâncă. Prima echipă care a urcat vreodată faţa neobişnuit de netedă a muntelui Piz Badile a trebuit să facă bivuac de două ori, ca şi următoarea echipă care a avut succes şi care includea nume redutabile, ca Lionel Terray şi Gaston Rébuffat. Când Buhl a încheiat ascensiunea solo a feţei în patru ore şi jumătate, alpiniştii italieni adunaţi pe vârf erau atât de entuziasmaţi, încât au vrut să-l poarte pe umeri până jos, în Lecco, în semn de triumf. Totuşi, un an sau doi mai târziu, Nothdurft, care era aproape un copil, a făcut ascensiunea solo în doar trei ore şi jumătate.

Martin Schliessler, probabil cel mai de succes alpinist german de după război, un om extrem de zgârcit cu laudele, mi-a scris despre Nothdurft într-o scrisoare:

> O să-ţi spun imediat ce m-a legat atât de strâns de Günther Nothdurft. Eram cei mai buni prieteni şi aveam de gând să facem multe trasee în zilele următoare. După părerea mea, era cel mai talentat alpinist tânăr din ultimii ani. E trist cum faţa nordică a Eigerului îi ia din când în când pe cei mai buni… Cam cu o lună înainte de dezastru, Nothdurft s-a pornit să escaladeze versantul, intenţionând să se caţăre solo. I-au trebuit doar câteva ore pentru a ajunge deasupra celui de-al doilea neveu. Când s-a stricat vremea, a coborât prin beznă şi viscol, folosind o frontală de miner pe care o luase cu el. A spus că s-a chinuit o grămadă.

Schliessler avea un spirit critic şi aceasta era părerea sa. Aflăm de la el că tânărul Günther cunoştea versantul până pe la jumătate şi fusese primul care îndrăznise să dea piept cu el de unul singur şi, mai mult decât atât, făcând asta, urcase şi coborâse într-un ritm pe care nimeni nu l-ar fi crezut posibil.

Deci acest tânăr alpinist, care şi-a tocit prima pereche de bocanci pe stâncile faimoasei şcoli de căţărat numită „Battert” din Pădurea Neagră, a dovedit că se putea mişca la fel de rapid şi de sigur şi pe gheaţă. Cu toate acestea, proprietarul faimosului magazin de articole sportive din München, Schuster, şi celebrul alpinist Steinmetz povestesc amândoi despre impresia puternică pe care i-a lăsat-o faţa nordică lui Nothdurft. El a spus că este cel mai dificil şi mai periculos perete pe care urcase vreodată şi că nu va mai încerca niciodată să-l escaladeze.

Şi totuşi, doar câteva săptămâni mai târziu, era aici, cu Fritz Mayer, pornindu-se din nou să-l escaladeze. Se cunoşteau bine şi făcuseră împreună un traseu de iarnă drept antrenament, care trebuie să fi fost cel mai dificil test întreprins vreodată pe stâncă acoperită de zăpadă şi gheaţă, în condiţii de iarnă: escaladarea directă a feţei vestice a muntelui Totenkirchl din masivul Wilder Kaiser, pe ruta Peters-Eidenschink. Deci erau doi alpinişti din partea cărora te puteai aştepta la orice, *numai nu* că vor urca încet şi că vor considera dificultăţile feţei nordice a Eigerului prea mari pentru ei. Totuşi, tocmai încetineala celor patru bărbaţi de pe versant a cauzat tragedia, care a culminat luni, 12 august, cu moartea lui Stefano Longhi.

Preludiul a avut loc pe 3 august, dis-de-dimineaţă, când Corti şi Longhi au început să urce pe versant. Se părea că intenţionau să urce pe „traseul cel mai direct”, pentru că s-au căţărat chiar spre ferestrele staţiei Eigerwand, la fel cum făcuseră cândva Sedlmayr şi Mehringer. Dar s-a dovedit că făceau asta fără intenţie, pur şi simplu pentru că găseau pitoane vechi pe

măsură ce urcau şi deci au crezut că probabil se află pe ruta corectă. Şi-au dat seama destul de târziu că o apucaseră pe o cale greşită şi, în consecinţă, au făcut bivuac. În ziua următoare, duminică, 4 august, au coborât în rapel şi în sfârşit au traversat până la ruta originală a lui Hinterstoisser, pe porţiunea inferioară a versantului.

Aici au văzut, pentru prima dată, că mai urcau doi alpinişti pe aceeaşi rută – Nothdurft şi Mayer. Ce s-a întâmplat când s-au întâlnit?

Iată ce i-a spus Corti în spital la Interlaken unui reporter de la United Press după ce a fost salvat – potrivit unui număr de articole publicate în presă, relatarea sa a fost înregistrată:

> Duminică, când găsiserăm ruta corectă, ne-am întâlnit cu alpiniştii germani Günther Nothdurft şi Franz Mayer, care porniseră în sus pe versant în aceeaşi dimineaţă. N-am putut comunica decât prin semne din moment ce ei nu ştiau italiană şi nici noi germană, dar am înţeles că îşi pierduseră rucsacurile în care aveau colţarii şi restul echipamentului lor, aşa că nu erau în măsură să-şi continue ascensiunea. Cum noi aveam destul echipament, l-am pus la comun şi am continuat să urcăm împreună: eu am condus echipa care era acum legată într-o singură coardă, ultimul fiind Longhi.

Şi unde fusese acest loc unde s-au întâlnit? E imposibil de identificat locul din descrierea lui Corti, pentru că aparent îi lipseşte darul de a indica un anumit punct pe un munte. În orice caz, trebuie să fi fost sub „Fisura Dificilă”. Şi noi ar trebui să credem că Nothdurft şi Mayer îşi pierduseră deja ambele rucsacuri şi colţarii, care aveau o importanţă critică! Nothdurft cunoştea deja o parte a versantului şi trebuie să fi fost conştient

de faptul că, în timpul ascensiunii solo pe care o realizase cu o lună în urmă, ar fi fost pierdut fără colţari. Acum ni se spune că după pierderea lor a continuat să se caţăre cel puţin o bucată fără ei. Totul pare foarte ciudat. Mai aflăm că Nothdurft s-a mulţumit să folosească echipamentul suplimentar al italianului. Să fi fost oare acest om, întotdeauna obişnuit să conducă, dintr-odată atât de nechibzuit şi uşor de mulţumit încât să fie dispus să se lipească de altă echipă numai pentru că aceasta avea nişte echipament care lui îi lipsea? Sau poate Corti voia să-i aibă pe nemţi alături de el, pentru că ei cunoşteau drumul? Mister după mister…

Unii oameni care i-au urmărit au relatat că cele două echipe de coardă cu siguranţă nu s-au legat împreună din momentul în care s-au întâlnit. Din contră, au continuat să se caţăre separat mult timp. S-a iscat o dispută din cauza poveştilor şi relatărilor divergente, diferenţele inexplicabile i-au făcut pe unii să-şi iasă din fire. La câteva săptămâni după dezastru, Comitetul Central al Clubului Alpin Italian i-a cerut lui Corti să facă un raport exact cu privire la ascensiunea pe care au încercat-o. Mie mi s-a trimis o traducere a acestui raport.

Voi încerca să reconstitui conţinutul său factual în linii mari. Primul lucru care frapează pe oricine cunoaşte versantul e că – aşa cum am menţionat deja – Corti nu e niciodată capabil să stabilească cu precizie punctul exact în care se întâmpla să se afle la un moment dat. Puncte semnificative care de mulţi ani – chiar de decenii – sunt cunoscute sub nume bine definite sunt descrise de el în termeni vagi, de parcă ar fi vorba despre un teren complet necunoscut. Numele Hinterstoisser apare peste

tot, nu numai la „Traversarea Hinterstoisser”, care e în sine de-a dreptul nerecognoscibilă. Corti tot urcă ba un Pasaj Hinterstoisser, ba o Traversare Hinterstoisser, ba o pantă Hinterstoisser şi o surplombă Hinterstoisser. Cu greu recunoşti lunga traversare de pe marginea superioară a celui de-al Doilea Neveu sau pantele de stâncă de pe creasta „Fierului de Călcat”. Oare Corti nu cunoştea deloc versantul? Se poate oare să nu fi studiat nici măcar istoria punctelor-cheie ale traseului?

Faptul că Longhi şi Corti se rătăciseră deja pe porţiunea inferioară a versantului, astfel încât au fost forţaţi să petreacă o zi întreagă, o noapte şi încă o parte din ziua următoare pe structura frontală a bazei peretelui, arată cât de dezorientaţi erau. (Mai târziu s-a aflat de fapt că au irosit două zile întregi acolo, jos.)

Guido Tonella, un publicist italian şi alpinist de primă clasă şi el, deja menţionat şi care va fi citat în repetate rânduri mai jos, l-a intervievat pe Corti în spital. Riccardo Cassin a fost cel care le-a aranjat discuţia. Acum Corti i-a spus lui Tonella că singurele sale informaţii anterioare despre versant constau într-o fotografie de mărimea unei cărţi poştale pe care era desenată ruta. Marea ambiţie a lui Corti era să fie responsabil pentru succesul primei ascensiuni realizate de o echipă italiană pe faţa nordică a Eigerului, dar cunoştinţele sale despre acest munte şi despre versant nu erau pe măsura ambiţiei lui. Tonella a publicat acest interviu. Nu a scris niciun cuvânt ostil despre compatriotul său, ci pur şi simplu a făcut o critică obiectivă, aşa cum i-a dictat simţul responsabilităţii jurnalistice.

Deci cum descrie Corti întâlnirea echipei italiene cu cea

germană în raportul său, făcut pentru Clubul Alpin Italian? Iată ce spune el:

> Am urcat două lungimi de coardă vertical… În acest punct am văzut o echipă de doi, urcând în direcţia noastră, cam la două ore de noi. Ne-am decis să ne oprim ca să mâncăm şi să vedem din cine ar putea fi formată această echipă. Era fix ora 3 după-amiază, duminică, 4 august. Apoi am observat că cealaltă echipă se oprise, aşa că am decis să urcăm mai departe. Am urcat o lungime de coardă drept în sus pe gheaţă şi am găsit o bucată de coardă legată de un piton. În acest punct, ghidul pe care îl aveam arăta că trebuie să depăşim un pasaj vertical de 65 de metri (o traversare?) care ducea la Neveul Hinterstoisser… [E evident că aici Corti se referă la „Traversarea Hinterstoisser”.]
>
> În acest punct ne-a ajuns din urmă echipa pe care o văzuserăm mai devreme şi, după ce ne-am salutat, am terminat traversarea peretelui vertical, urmaţi de cei doi germani, şi astfel am ajuns la Neveu. Apoi am urcat două lungimi de coardă drept în sus, unde am decis să facem bivuac, la ora 8 seara. După ce am pregătit un loc de bivuac săpând o gaură în gheaţă unde să putem petrece noaptea, am suportat vremea rea, cu vânt puternic şi temperaturi sub limita îngheţului. Germanii erau cam la trei metri de noi.
>
> Pe la ora 3 după-amiaza, în ziua de luni, 5 august, ne-am pregătit să mâncăm ceva cald şi am observat că nemţii, deşi se bucurau de tot confortul, nu mâncau nimic. I-am întrebat de ce, iar ei ne-au dat de înţeles că rucsacul care conţinea toate proviziile lor căzuse de pe versant în timpul nopţii. Aşa că, din omenie, am împărţit cu ei micul nostru dejun şi i-am întrebat dacă intenţionau să-şi continue ascensiunea sau nu. Ne-au dat de înţeles că vor să meargă mai departe, fie ce-o fi. Aşa că ne-am decis să mergem mai departe, în două echipe de coardă separate, de câte doi. Era cam 5:30 şi am început escaladarea gheţii. Am urcat vertical vreo cinci lungimi de coardă de o dificultate cam de gradul V şi după aproximativ patru ore am ajuns la „Traversarea Hinterstoisser”. În acest punct, pe al doilea german l-au

> apucat nişte crampe la stomac şi a început să dea semne de slăbiciune. Atunci am decis să ne legăm într-o echipă de coardă de patru. Eu eram cap de coardă, liderul echipei germane era al doilea, urmat de celălalt neamţ (a cărui stare se deteriorase între timp) şi Stefano era ultimul.
> Aici începe „Traversarea Hinterstoisser”. Am traversat cam 25 de lungimi de coardă (tot timpul pe gheaţă friabilă)…

Să trecem cu vederea repetarea constantă şi greşită a numelui lui Hinterstoisser. Corti nu avea nici cea mai vagă idee cum trebuie să-l utilizeze corect şi pur şi simplu ataşa numele lui Hinterstoisser oricărui pasaj dificil întâlnit până la „Bivuacul Morţii” lui Sedlmayr şi Mehringer. Conform indicaţiilor inexacte ale lui Corti, primul bivuac comun a fost la „Cuibul de Rândunică” ori undeva în acea zonă. Conform spuselor sale, era noaptea dintre duminică şi luni, dar nici asta nu are sens, cum vom vedea imediat. Legarea împreună a celor două echipe a avut loc, dacă dăm crezare acestui raport al lui Corti, abia la marele traverseu de pe al Doilea Neveu şi cu siguranţă nu de la început, cum declarase în interviul dat pentru United Press. Mai mult, faptele, la care au fost martori Fritz von Almen şi mulţi alţi observatori prin telescopul cu zoom 72×, de la o distanţă de doar trei kilometri, în fiecare zi, sunt clare şi de necontestat. Zoomul era aşa de puternic, încât distingeau carabiniere, bucle, chiar şi trăsăturile feţelor. Conform observaţiilor lor, cele două echipe s-au unit chiar înainte de „Păianjen” – abia vineri, 9 august. Până în acel moment s-au comportat de parcă ar fi fost duşmani. Aceiaşi observatori au stabilit că bivuacurile comune au fost după cum urmează: luni spre marţi la baza celui de-al Doilea Neveu, pe

acelaşi colţ de stâncă pe care ne petrecuserăm şi noi prima noapte; marţi spre miercuri la „Bivuacul Morţii”; miercuri spre joi pe partea de sus a „Rampei”; joi spre vineri chiar înainte de „Păianjen”; şi în sfârşit de vineri până duminică la baza Hornurilor de Ieşire.

Cea mai importantă întrebare este însă: când şi cum şi-au pierdut germanii rucsacurile şi echipamentul? Prima variantă e că şi-au pierdut totul, inclusiv colţarii. Acum auzim, dintr-odată, că şi-au pierdut doar rucsacul cu provizii, în timpul bivuacului din prima noapte. Care variantă e corectă?

Sigur e că ambele echipe de coardă şi mai târziu echipa unită au înaintat ciudat de încet. Observatorii relatează că echipele nu numai că nu cooperau, ci deseori acţionau în mod sigur una împotriva celeilalte. În consecinţă, diverse ziare au relatat că secundul primei echipe de coardă recupera întotdeauna pitoanele fixate de capul de coardă, forţând astfel a doua echipă să bată altele. Acesta poate fi, desigur, considerat un gest neprietenos pe stâncă şi indică o lipsă de armonie, ba chiar aproape de acţiune duşmănoasă. Pe gheaţă, în schimb, un astfel de comportament e normal şi justificabil din moment ce fiecare echipă are nevoie de pitoanele sale pentru a fila şi a se căţăra mai departe. Dar cel mai enigmatic e modul în care se căţărau pe gheaţa abruptă, unde cele două echipe de coardă săpau separat trepte, fiecare pentru sine.

Ziarul bernez *Bund*, în mod normal bine informat, a publicat următorul articol despre această ascensiune sub titlul „Comportament ciudat pe un munte”:

Cele două echipe de coardă, care au pornit pe traseu acum o săptămână, au fost ţinute constant sub observaţie din Grindelwald, precum şi de la Kleine Scheidegg. Înaintarea extrem de atentă şi de prudentă a ambelor echipe de coardă, atât a germanilor, cât şi a italienilor, conduce la posibila concluzie că au întâlnit condiţii nefavorabile (mult polei), dar şi la una la fel de posibilă, aceea că oamenii implicaţi nu aveau suficientă experienţă pe gheaţă.

Acest punct de vedere e susţinut de faptul că şi-au permis să se angajeze în sesiuni incredibil de lungi şi extenuante de săpat trepte pe pantele de gheaţă. Şi la fel de ciudat era faptul că echipele, care se întâlniseră deja din a doua zi, nu lucrau împreună…

Şi ghizii din Grindelwald au semnat un raport care încerca să descrie circumstanţele, desfăşurarea şi urmările tragediei. Iată un fragment din acel raport:

Acestea nu se vor a fi o critică părtinitoare a oamenilor care au murit şi, dacă, în ciuda acestui lucru, ne aventurăm să ne exprimăm părerile, intenţia lor este pur şi simplu de a fi un avertisment pentru tinerii alpinişti care ar mai putea veni, să nu-şi rişte viaţa tânără şi promiţătoare. Recunoaştem că alpiniştii implicaţi aveau abilităţi peste medie. Erau oameni aleşi din şcoala „extremă” a „Specialiştilor”, dar experienţa lor fusese dobândită pe stâncă, nu pe gheaţă. Şi această trăsătură a fost foarte evidentă în timpul ascensiunii lor, pentru că s-a stabilit din puncte favorabile de observare şi de către observatori independenţi că victimele săpau în mod regulat adevărate căzi de baie în loc de trepte când se aflau pe gheaţă sau pe zăpadă îngheţată şi, în consecinţă, au fost mult prea înceţi pe pasajele de gheaţă.

Să adăugăm şi faptul că faţa nordică e întotdeauna subestimată. Bărbaţii care au urcat-o prima dată o studiaseră aprofundat, îi cunoşteau topografia pe de rost şi, în ciuda acestui fapt, aflăm din relatările lor şi ale altor alpinişti care au reuşit s-o escaladeze că subestimaseră o porţiune sau alta. S-a spus că şi aspiranţii din acest an

au făcut un studiu aprofundat al versantului. Atunci, de ce au deviat de la traseu în repetate rânduri…?

Şi Lionel Terray, a cărui fire plăcută îl va forţa întotdeauna să-i dea un verdict obiectiv şi sincer altui alpinist, şi-a exprimat marea surprindere şi îndoielile pe care le-a simţit când i-a urmărit pe cei patru alpinişti de la Kleine Scheidegg. Nici Wolfgang Stefan, unul dintre cei mai buni tineri alpinişti din Viena, şi partenerul său Götz Mayr, un alpinist la fel de desăvârşit din Innsbruck – despre a căror tentativă pe versant vom auzi în scurt timp –, n-au putut găsi o explicaţie rezonabilă a faptului că cele două echipe au înaintat atât de lent. Se pare că soarta i-a scutit pe aceşti doi austrieci de întâlnirea cu ceilalţi pe versant. Cine ştie ce s-ar fi întâmplat cu ei dacă ar fi trebuit să se caţăre în urma celorlalţi patru? Desigur, poate ar fi reuşit să-i depăşească într-un loc sau altul şi, cu energia lor colosală, ar fi ajuns pe vârf. Dar ar fi putut la fel de bine să dea de necaz oferindu-le o mână de ajutor, din pură camaraderie. Nu avem de unde să ştim. Stefan şi Mayr erau pregătiţi temeinic să se caţăre pe versant, amândoi fiind la fel de buni şi pe stâncă, şi pe gheaţă. Faţa nordică a Ortlerului, ascensiunea directă a „Ruladei cu Frişcă”, cornişa feţei nordice a muntelui Königspitze, faţa nordică a Matterhornului şi faţa nordică a muntelui Fiescherhorn din Bernese Oberland le certificau suficient competenţele. Duminică, pe 4, cei doi şi-au cărat rucsacurile până la „grota de bivuac” şi apoi au coborât. Mayr şi-a scrântit însă glezna pe panta lină a păşunilor Alpiglenului şi nu a mai putut să meargă două zile. Abia miercuri, pe 7 august, au pornit din nou pe versant ca să-şi înceapă propriu-

zis ascensiunea. Cât aşteptaseră, vremea fusese bună şi la fel era şi în dimineaţa acelei zile de miercuri. Până la ora 8 lăsaseră în urmă „Traversarea Hinterstoisser” şi cele două lungimi de coardă dificile de după ea, când s-a stricat vremea. Experienţa şi o prevedere înţeleaptă le-au impus o decizie dureroasă – să coboare din nou.

Niciunuia dintre ei nu-i venea să creadă că Günther Nothdurft făcea parte din echipa combinată de italieni şi germani care înainta într-un ritm atât de uluitor de lent şi nimeni altcineva n-ar fi putut să creadă asta. Putea fi oare acelaşi Günther Nothdruft care se căţărase până deasupra celui de-al Doilea Neveu şi coborâse înapoi în vale într-o singură zi – acelaşi Nothdruft care îşi dovedise clar măiestria în tehnica cramponajului cu acea ocazie? De ce nu puteau nemţii să-i depăşească şi să treacă în faţă? De ce erau cu toţii atât de îngrozitor de lenţi? Şi dacă a doua zi Nothdurft dăduse semne că ar avea probleme cu stomacul, de ce el şi Mayer nu s-au întors atunci din drum? Toate aceste întrebări şi enigme rămân fără răspuns şi nerezolvate.

Dacă declaraţia lui Corti din interviul său cu United Press fusese corectă, şi anume că nemţii nu aveau colţari, ar explica foarte multe. Chiar şi aşa, rămâne totuşi imposibil de explicat cum ar fi putut fi convinsă echipa lui Nothdurft să continue traseul cu echipament inadecvat. Amândoi cunoşteau istoria versantului şi ştiau cât de greu îmi fusese mie să termin traseul fără colţari şi să nu-i întârzii pe ceilalţi, deşi bocancii mei erau ţintuiţi splendid. Şi *noi* eram o echipă omogenă, capabili să comunicăm în aceeaşi limbă, cu aceeaşi atitudine şi acelaşi

suflet, în timp ce aceste două echipe nu-şi înţelegeau reciproc nici măcar limba.

Cine poate să răspundă la toate aceste întrebări? A existat oare o concurenţă extraordinară între cele două echipe de coardă? Să fi fost oare rivalitatea între nişte oameni din două grupe de vârste diferite un factor, mai presus de fricţiunile personale şi ambiţia naţională? Corti era bărbat în toată firea, iar partenerul său, Longhi, la 44 de ani, putea foarte uşor să le fie tată germanilor. Încerca oare generaţia mai tânără să demonstreze că este la fel de bună sau chiar mai bună decât cei mai în vârstă? Enigmă după enigmă, toate rămase nerezolvate de raportul lui Corti…

Hai să încercăm să reconstituim traseul celor patru pe faţa nordică, doar din punct de vedere temporal, folosind ca punct de plecare numai raportul lui Corti. Conform acestuia, bivuacul din noaptea de luni spre marţi – al doilea pentru nemţi, al treilea pentru italieni – a fost probabil la începutul „Rampei”, deşi descrierea lui Corti e atât de inexactă, încât nu poţi spune nimic sigur. Dar, când Corti vorbeşte despre o mare crestătură care taie versantul, nu se poate referi decât la „Rampă”. Conform declaraţiilor sale, unul dintre germani – Nothdurft – se simţea aşa de rău, încât a trebuit să i se administreze o injecţie cu Coramine pentru inimă. Totuşi, aparent, nimeni nu s-a gândit să se întoarcă din drum.

Corti justifică apoi înaintarea lentă spunând că Nothdurft era foarte slăbit. Până la ora 2 după-amiază, spune el, „nu au reuşit să facă decât vreo nouă-zece lungimi de coardă”. Şi povesteşte mai departe: „Am ajuns apoi la un mare perete

surplombat care a trebuit urcat în două lungimi de coardă, dificultatea depăşind gradul VI…”.

Corti continuă:

> După alte patru lungimi de coardă am ajuns la baza unei mari cascade, care ne bloca înaintarea. Era ora 6 şi am căzut de acord cu germanii să ne oprim şi să facem bivuac. După ce am consultat fotografiile pe care le aveau nemţii cu ei, era clar că ruta mergea drept în sus pe cascadă. Prin urmare, ne-am făcut cât de comozi ne permitea locul. Starea bolnavului a rămas neschimbată.

Această descriere conţine o sugestie care ar părea la prima vedere puţin probabilă – faptul că nemţii aveau fotografia cu schiţa traseului pe ea. Dar trebuie să ne amintim explicaţia dată de Corti lui Guido Tonella, şi anume că singurul ajutor pe care îl aveau italienii pentru găsirea rutei era o fotografie de mărimea unei cărţi poştale cu ruta schiţată pe ea.

Atunci, unde făcuseră bivuacul din noaptea de marţi spre miercuri? Conform relatărilor observatorilor, cei patru au urcat mult prea sus pe „Rampă”, probabil chiar mai sus decât urcase Vanis cu cinci ani în urmă. Prin urmare, pare rezonabil să presupunem că bivuacul a fost în „Rampă”, cam la două lungimi de coardă de brâna friabilă care duce la „Traversarea Zeilor”. Tentativele au dovedit că „Rampa” nu oferă nicio cale de scăpare de pe versant – speranţa e iluzorie, cum se întâmplă deseori pe faţa nordică, pentru că „Rampa” are multe surplombe şi devine imposibil de căţărat. Aici nu există o poartă către libertate.

În raportul lui Corti despre ziua de miercuri, 7 august, scrie:

> Pe la ora 7 dimineaţa am strâns bivuacul şi ne-am legat în coardă, intenţionând să facem o tentativă directă pe lungimea cu cascada, care avea vreo 30 de metri înălţime şi o dificultate de gradul VI. Între timp, condiţiile meteorologice se îmbunătăţiseră; se făcuse frumos şi soarele strălucea puternic. Eram în vârful cascadei până pe la ora 10 şi ne-am oprit la soare, care cum am putut, ca să ne uscăm, pentru că eram uzi leoarcă. (În 7 august era imposibil să ajungă vreo rază de soare pe această porţiune a versantului la ora 10!) Starea neamţului era acum şi mai proastă şi începeam să ne îndoim că va reuşi să termine şi restul traseului…
>
> Aici am început traverseul care duce la „Păianjen”, care era în dreapta noastră. Am pornit pe el pe la amiază şi s-a dovedit a fi foarte dificil, fiind acoperit de gheaţă şi cu o înclinaţie de 70-80°. Am mers mai departe cam şase lungimi de coardă; până am ajuns aproape de „Păianjen”, începuse să ningă abundent. În plus, auzeam avalanşe masive de zăpadă şi gheaţă măturând „Păianjenul”. Pe la ora 4 după-amiază am căzut cu toţii de acord să facem bivuac ca să ne pregătim pentru noapte, care s-a dovedit a fi senină şi foarte geroasă. Starea neamţului bolnav era neschimbată. Am petrecut o mare parte a nopţii frecându-i mâinile lui Stefano cu alcool, cu ajutorul neamţului Franz (Mayer), ca să oprim (verificând) progresul degerăturilor, ale căror simptome se accentuau încontinuu…

Nu încape nicio îndoială, din aceste afirmaţii, că urcarea noii porţiuni cu cascadă din partea superioară a „Rampei” şi traverseul, aflat la aproape 85 de metri mai sus de brâna friabilă, care e ruta corectă, s-au dovedit a fi extrem de dificile. Mai aflăm, de asemenea, că Nothdurft era într-o stare atât de jalnică, încât părea mai mult decât îndoielnic că va reuşi să meargă mai departe. (De fapt, dacă diagnosticul lui Corti ar fi fost corect, Nothdurft ar fi trebuit să moară de mult.) Totuşi,

Nothdurft – oricare ar fi fost starea sa fizică – a urcat lungime după lungime de coardă de o dificultate care, potrivit lui Corti, era de gradul VI – cu alte cuvinte, cele mai severe cerinţe pe care le poate îndeplini un om în putere. Acesta e cu adevărat un comportament ciudat din partea unui om atât de slăbit, încât este aproape de moarte! Şi, desigur, te-ai aştepta ca un bivuac, în astfel de circumstanţe, să însemne sfârşitul pentru Günther.

Totuşi, în dimineaţa următoare, joi, 8 august, cei doi germani nu numai că au preluat conducerea, ci s-au căţărat ca o echipă separată de coardă, dovedind astfel că Nothdurft nu avea cum să fie extrem de extenuat. Şi Corti confirmă acest fapt – intenţionat ori poate că i-a scăpat – în continuarea relatării sale:

> La 6 dimineaţa, pe 8 august, am pornit spre „Păianjen”, mişcându-ne pe orizontală… I-am ajuns pe cei doi nemţi, l-am lăsat pe Longhi să recupereze cele două pitoane şi să urce la mine…

Deci Mayer şi Nothdurft erau în mod sigur în frunte, din moment ce Corti spune că i-a ajuns din urmă.

În timp ce Longhi urca spre Corti, a avut loc primul accident, deşi la momentul respectiv nu părea să anunţe sfârşitul catastrofal al aventurii. Iată cum îl descrie Corti:

> Filasem cam trei metri de coardă când Longhi a alunecat strigând:
> — Ţine-mă, Claudio!
> M-am pregătit să preiau şocul căderii sale. Privind retrospectiv, pare o minune că nu am căzut cu toţii. Cumva, am reuşit să-l ţin…

Aceasta e o realizare remarcabilă a lui Corti. Când a fost salvat de pe versant, trei zile mai târziu, pe palmele sale se mai vedeau încă rănile adânci provocate de coarda care a trecut prin ele cu toată greutatea lui Longhi. Relatarea sa continuă:

> Longhi mi-a strigat să-l las în jos cam doi metri, pentru că atârna în gol şi văzuse o brână lejeră sub el. L-am lăsat în jos, cum mi-a cerut, şi l-am asigurat cu două pitoane şi ambele corzi.
>
> Apoi, le-am cerut germanilor să mă lase să alunec pe coardă aproximativ 15 metri în jos pe panta de gheaţă – era abruptă cam de 70-80°. Atunci l-am văzut pe Longhi la 20 de metri sub surplombă şi l-am întrebat dacă păţise ceva sau dacă era rănit. Mi-a răspuns doar că trebuise să-şi desprindă mâinile din cauză că nu şi le mai simţea. Apoi mi-a cerut să-l salvez.
>
> Am încercat să-l înveselesc, ca să se ajute şi el un pic.
>
> Apoi, am încercat în repetate rânduri să-l trag sus, de pe marginea surplombei – părea mai uşor de acolo, pentru că era mai puţină frecare pe coardă –, dar degeaba. Cei doi nemţi nu puteau să mă ajute foarte mult, pentru că unul dintre ei era extenuat, în timp ce Franz, celălalt, trebuia să ne fileze pe mine, precum şi pe partenerul său. Mai mult, Franz era astfel poziţionat încât nu făcea decât să-mi prindă mâinile între coardă şi gheaţă, când trăgea de coarda lui Stefano, aşa că mai mult mă încurca în încercarea mea de a-l trage drept în sus pe perete.

Evident, era o situaţie foarte gravă. Dar nici măcar nişte oameni odihniţi n-ar fi putut să-l tragă pe Longhi drept în sus de sub surplombă. Acest lucru ar fi fost posibil utilizând un sistem improvizat de „scripeţi mobili”, dar asta ar fi necesitat un şir de pitoane bine fixate şi probabil că în acest punct ar fi fost aproape imposibil de fixat suficiente pitoane, chiar şi pentru nişte bărbaţi într-o condiţie fizică bună. Totuşi, este

evident că Longhi nu era familiarizat cu tehnica „nodului Prusik”. Pentru că e posibil să urci cu ajutorul a două bucle de cordelină fixate pe coarda principală folosind această metodă specială, chiar şi cu mâinile parţial scoase din funcţiune. Conform spuselor lui Corti, Longhi era într-o condiţie fizică bună, în ciuda faptului că tocmai căzuse. Probabil că era în cea mai bună condiţie dintre cei patru – într-o condiţie fizică atât de bună, încât a trăit, până la urmă, încă cinci zile pe mica lui brână... Nu i-ar fi luat lui Longhi nici jumătate de oră să „urce pe Prusik”, folosindu-şi propriile forţe, până la surplomba pe a cărei muchie stătea Corti, dar faţa nordică a Eigerului nu e locul în care să înveţi trucurile manipulării corzii. Trebuie să te familiarizezi cu ele şi să le ai în repertoriu înainte de a ajunge acolo.

Hai să urmărim mai departe raportul lui Corti, cu certitudinea că el şi ceilalţi au făcut tot ce-au putut pentru Longhi, dar că ajutorul direct ieşea din discuţie. Conform lui Corti, Longhi a vorbit cu el şi a fost de acord cu tot ce au discutat. Citim următoarele:

> Apoi, după ce am cântărit situaţia în care ne aflam după trei ore de tentative nereuşite de salvare, l-am îmbărbătat pe Stefano, spunându-i că nu credem că suntem departe de vârf, şi l-am îndemnat să se facă cât putea de comod pe mica lui brână. I-am promis că vom face tot ce ne stă în putinţă ca să ajungem în vârf, acolo vom organiza o operaţiune de salvare şi îl vom duce jos în siguranţă. Când Stefano a fost de acord, i-am lăsat în jos sacul meu de bivuac şi nişte medicamente. I-am spus la revedere, l-am îmbărbătat şi i-am promis din nou că ajutoarele vor ajunge la el cât mai repede posibil. Atunci l-am văzut ultima dată pe bietul Stefano.

> Era ora 9:30 dimineaţa, l-am pus pe Franz să mă tragă sus şi, după ce am ajuns la el, am mers mai departe cap de coardă, cu germanul extenuat ca secund şi Franz ultimul.
>
> Două lungimi de coardă de trudă pe orizontală ne-au adus pe „Păianjen”. Pe el am urcat cinci lungimi de coardă, drept în sus. În timp ce eram la 20 de metri deasupra unui piton asigurat, am fost lovit în cap de o piatră, care m-a făcut să-mi scap prizele de mână. Am căzut cam 35 de metri, unde Franz a reuşit în sfârşit să-mi blocheze căderea. Când m-am oprit, eram cu capul în jos cam cu 20 de metri sub germani. Franz a reuşit să se descurce cu salvarea mea, care, din cauza rănilor mele la cap, a fost o operaţiune destul de periculoasă. Apoi m-a bandajat cu nişte muselină pe care o avea la el. Când a văzut în ce stare eram, cu comoţie cerebrală, mi-a spus să rămân acolo în timp ce el şi partenerul său vor încerca să ajungă în vârf, care, credea el, nu era la mai mult de 220 de metri deasupra noastră. Apoi va veni înapoi ca să ne salveze pe mine şi pe Stefano. Mi-a lăsat cortul său de bivuac împreună cu pitoanele şi suspantele care îi aparţineau, aşa că l-am putut ancora în mod corespunzător şi m-am instalat cât mai confortabil. Cei doi tovarăşi mi-au spus la revedere şi au urcat mai departe spre vârf.
>
> Era aproximativ ora 3 după-amiază.

Potrivit raportului lui Corti, s-au despărţit joi, 8 august, pe la 3 după-amiază. Deci, până la urmă, ar trebui să credem nu numai că germanii nu au petrecut o noapte în bivuacul de mai sus de „Păianjen”, ci că nici măcar nu şi-au pregătit un bivuac, lăsându-i pur şi simplu cortul şi echipamentul lor lui Corti, că şi-au luat rămas-bun şi într-o după-amiază cu vreme rea, ameninţaţi de furtună, au urcat mai departe, spre vârf. Spre creasta Mittellegi? Sau spre creasta vestică? Sau prin Hornurile de Ieşire? Nu se oferă niciun detaliu.

Ei bine, aici singura cale posibilă era, de fapt, prin Hornurile de Ieşire.

Şi se presupune că au pornit în sus pe ele, fără hrană şi fără cort de bivuac… Franz Mayer împreună cu însoţitorul său, Günther Nothdurft, care, potrivit raportului lui Corti, în ultimele două zile fusese atât de epuizat, încât era între viaţă şi moarte?

Toţi cei care au studiat istoria feţei nordice ştiu cât de dificile şi de periculoase sunt aceste hornuri şi cât de îngrozitor de lent trebuie să te chinui să urci acel ultim bastion – centimetru cu centimetru, pas cu pas, metru cu metru. Prin urmare, Corti şi-ar fi putut urmări camarazii ore în şir, în timp ce urcau, ar fi putut descrie cum se confruntau Mayer şi Nothdurft cu cel puţin primii 60-70 de metri din acea porţiune teribilă. Să nu uităm cât de expresiv a descris Gaston Rébuffat truda lui Hermann Buhl în acest punct, deşi el se afla mai departe decât era Corti de cei doi germani. Şi pentru Corti, nu uitaţi, această cercetare atentă nu ar fi fost atribuită simplei curiozităţi – însăşi viaţa sa depindea de reuşita sau de eşecul germanilor. E adevărat, Corti ştia că oamenii de mai jos, din vale, erau deja la curent cu tragedia de pe versant. Aviatorii de la salvamont survolau muntele şi au interpretat faptul că a făcut cu mâna ca pe o cerere de ajutor. Cu siguranţă că vor trimite ajutoare. Dar cu adevărat important pentru el era dacă germanii reuşeau să ajungă în vârf.

Deci cum au plecat? Şi unde s-au dus? Am spus deja că singura cale posibilă în sus era prin Hornurile de Ieşire. Corti nu spune niciun cuvânt despre ele.

Iată ce spune mai departe:

Din acea clipă şi până la sosirea neamţului Hellepart, duminică, pe 11 august, am petrecut fiecare clipă între speranţă şi disperare. Mă tot gândeam la Stefano şi la cei doi germani. Vremea a rămas oribilă, ploaie urmată de perioade de vânt şi ninsoare. Am fost foarte norocos că vremea bună de sâmbătă şi duminică a permis salvarea mea. Bietul meu prieten Stefano a avut mai puţin noroc, pentru că, în momentul în care se pregăteau să-l salveze, vremea s-a stricat din nou, iar curajoşilor mei salvatori le-a fost imposibil să-l aducă sus în siguranţă.

Aş dori să subliniez că, în ciuda diverselor sugestii care susţin contrariul, atât pregătirea mea, cât şi cea a lui Stefano Longhi au fost excelente. În ceea ce priveşte neglijenţa de care mă acuză cineva, consider că este esenţial să subliniez că atât eu, cât şi bietul Stefano am studiat versantul în detaliu pe fotografii şi cu ajutorul unui ghid de alpinism în limba germană al zonei, tradus în italiană. Aveam deja în cap multe alte detalii ale traseului ce trebuia urmat, căci citisem relatările alpiniştilor care au urcat versantul înaintea mea. Am găsit versantul în condiţii de iarnă, aşa că ne-am confruntat cu dificultăţi de gradul V-VI.

Trebuie să adaug că am abordat traseul cu echipament de mare altitudine, conform cerinţelor, în numele şi în slujba adevărului!

Am pregătit acest raport la cererea Conducerii Centrale a Clubului Alpin Italian, al cărui membru sunt – şi mândru de asta.

Claudio Corti

„În numele şi în slujba adevărului…”

Acesta este un jurământ, de care nu vrem să ne îndoim. Un om s-a jurat. Ar trebui să fiu mulţumit şi să-l cred, deşi observatorii şi martorii oculari au văzut multe lucruri care diferă de conţinutul acestui raport şi Corti a susţinut diferite variante ale dramei. Vrem să credem această versiune, deoarece este dată sub jurământ; în numele şi în slujba adevărului…

Cine a fost acest „cineva” care îl acuză de neglijenţă pe Claudio Corti? Nimeni altul decât acel om curajos care de-a lungul vieţii sale a militat pentru adevăr, fără a ţine seama de nicio ameninţare împotriva sa, ca jurnalist, ca alpinist şi ca om – Guido Tonella.

Nimeni nu ar îndrăzni să-l acuze pe Tonella că ar fi un italian „rău”. Dar niciodată nu va confunda adevărul cu înşelăciunea, claritatea cu misterul, scopul comun cu egoismul doar pentru că se întâmplă să fie implicat şi un italian. Mai mult, el vrea să nu păteze renumele alpinismului italian. Alpiniştii italieni nu suferă de complexe doar pentru că nicio echipă de coardă compusă din italieni nu a reuşit încă să urce faţa nordică a Eigerului. O naţiune din care fac parte Comici, Cassin, Lacedelli, Solda, Bonatti şi nenumăraţi alţi alpinişti excepţionali poate foarte bine să recunoască marile realizări ale altor naţiuni fără invidie şi cu încrederea în sine a unui egal. Cei mai buni alpinişti italieni nu au încercat încă faţa Eigerului, doar asta mai e de spus.

În numele şi în slujba adevărului… Şi această carte este scrisă în slujba adevărului. Nu-şi propune să condamne sau să absolve, ci pur şi simplu să prezinte o relatare conştiincioasă. De aceea i-am cerut lui Guido Tonella să-mi spună totul despre divergenţele lui cu Corti, care a mers atât de departe, încât l-a dat în judecată pentru calomnie. Şi Tonella a răspuns simplu, clar, fără urmă de confuzie, fără rezerve şi cu precizia unui om care este pe deplin conştient de responsabilităţile sale.

Mi-a scris în primul rând despre interviul pe care i l-a luat lui Corti în spitalul din Interlaken, în prezenţa lui Riccardo

Cassin. Tonella a publicat acest interviu, care nu conţinea nimic ce nu putea fi confirmat, în periodicul italian *L'Europeo*, acesta fiind retipărit cuvânt cu cuvânt în *L'Illustré.* După publicarea sa, Cassin i-a scris, din proprie iniţiativă, într-o scrisoare lui Tonella: „Bravo! Cât de corect ai fost să publici adevărul!".

Tonella, cu toate acestea, mi-a scris că nu a relatat tot adevărul, căci Corti a spus mult mai multe, ceea ce era mai rău. În ciuda acestui fapt, Corti, prost sfătuit de avocaţii săi, a dat în judecată publicaţia *L'Europeo* pentru calomnie. Tonella nu a avut intenţia de a dezvălui prea multe, dar Corti a încercat să răspundă suspiciunilor înainte ca acestea să fie vreodată exprimate.

Tonella mi-a scris că era evident că Corti nu prea se chinuise să stabilească clar adevărul, aşa cum era deja de la sine înţeles din relatările sale. Încă nu uitase nimeni de salvarea costisitoare a lui Corti de pe Dru, în masivul Mont Blanc. Tonella se limitează să declare că, cu mult înainte de încercarea lui de a escalada Eigerul, Corti suferise un accident cu sechele dureroase. Desigur, el şi-a susţinut în continuare afirmaţia: Corti nu se pregătise suficient pentru a urca faţa nordică, dar asta spunea deja toată lumea, inclusiv oameni de seamă ca Lionel Terray, şi un jurnalist are dreptul să-şi exprime opinia. Tonella înţelege că Corti încearcă să contracareze îndoielile şi prezentarea adevăratului său caracter, dar Corti însuşi a fost primul care a stârnit aceste îndoieli, pentru că detaliile relatărilor sale sunt prea contradictorii. De exemplu, în interviul său de la spitalul din Interlaken i-a asigurat pe Tonella şi pe Cassin că cei doi nemţi îl părăsiseră vineri, în data de 9, pe

la 10 dimineaţa, cam la trei ore după accidentul lui Longhi. În raportul semnat de el şi publicat în ziarul *Tempo* din Milano, data şi ora sunt foarte diferite: acolo el vorbeşte de joi, data de 8, la ora 3 după-amiaza.

Tonella acceptă că poate Corti a făcut o greşeală cauzată de starea sa fizică şi mentală neobişnuită de la momentul respectiv. El admite că ar fi posibil să faci o greşeală când vine vorba de zile. Nici nu contează foarte mult dacă a fost vineri sau sâmbătă. Dar să nu fii în măsură să decizi dacă era dimineaţa devreme sau după-amiază este de neconceput. E imposibil să-ţi faci o impresie clară dintr-o astfel de masă de contradicţii şi inexactităţi.

> Este convingerea mea [spune Tonella] că Corti nu vrea să spună tot adevărul! Şi, mai rău, cred că are ceva de ascuns, vreun secret de păstrat, sunt obligat să ajung la concluzia că Corti încearcă să ne facă să uităm greşelile sale de pe versant şi erorile sale în achitarea de atribuţiile şi responsabilităţile sale; mai presus de toate, faptul că l-a convins pe bietul Longhi să i se alăture pe acest traseu – un om care, în afară de cei 44 de ani ai săi, nu avea nicio altă calificare pentru un traseu într-atât de dificil şi, de fapt, nu mai urcase niciodată un munte mai înalt de 3.000 de metri. Şi Corti nu pare să se fi gândit că merită măcar să studieze dinainte linia exactă a traseului. Aceasta a fost greşeala din cauza căreia i-a luat şase zile să parcurgă o rută pe care alpiniştii buni o acoperă de obicei în două…

Tonella se ocupă apoi de fotografii, care au fost publicate în numeroase ziare şi periodice încă de duminică, pe 11. Fotografia în care se spune că se văd trei siluete în bivuacul instalat mai sus de „Păianjen” a fost, potrivit investigaţiilor

efectuate de Tonella, făcută pe la ora 3 după-amiază, sâmbătă, pe 10, dintr-un avion, de un reporter de la *Photopress*, Zürich. Cu alte cuvinte, la 30 de ore, conform uneia dintre versiunile lui Corti, sau la 48, potrivit celeilalte, după ce germanii l-au părăsit pe Corti!

Pe această fotografie se pot distinge cu siguranţă mai mult de o singură persoană, parţial acoperite de sacul de bivuac. Potrivit explicaţiilor lui Tonella, în ziarele în care imaginea a apărut abia luni sau mai târziu, subtitlul menţionează doar o singură persoană, ca urmare a faptului că deja se ştia că fusese identificat un singur om.

El mi-a scris:

> Sesizasem deja importanţa acestei chestiuni atunci când îmi pregăteam articolul pentru *L'Europeo*. Am simţit că este datoria mea să contactez *Photopress*, al cărui director – cu negativul în mână – m-a asigurat că pe acesta existau trei persoane, cel puţin două destul de clar, şi nu numai Corti.

Tonella relatează apoi că fotografia cu Longhi atârnând în corzi a fost făcută în acelaşi timp – pe la ora 3 după-amiază, sâmbătă, pe 10 august. Luni, când săracul Longhi era deja mort, s-a observat că trupul său căzuse cu mai bine de cinci metri mai jos, dovedind astfel că vineri el a urcat singur, căutând o poziţie mai bună. În opinia lui Tonella, acestea confirmă sugestia înfricoşătoare a lui Riccardo Cassin că Longhi a fost abandonat de Corti după ce suferise o contuzie şi încă era confuz. Nu pot să-mi dau cu părerea despre asta. Aici ar fi nevoie de opinia unui neurolog. Dar întreaga scrisoare a lui Tonella sugerează

corectitudinea şi abordarea lui scrupuloasă. Pe omul ăsta nu poţi să-l păcăleşti. Şi, cu privire la mărirea fotografiei bivuacului controversat de mai sus de „Păianjen”, scrie că i-a fost imposibil să decidă dincolo de orice urmă de îndoială câţi oameni sunt vizibili în ea. „Fotografia”, spune el, „era plată, mai degrabă ca o radiografie. Ai fi putut recunoaşte cam orice ai fi vrut în ea...”.

Tonella nu a vrut să recunoască nimic care i-ar fi putut aduce vreo acuzaţie grea lui Corti. În ciuda îndoielilor sale, a rămas imparţial, dar dubiile lui nu s-au diminuat.

Mai era un lucru remarcabil în scrisoarea lui Tonella către mine. Corti nu a fost ultima persoană care a vorbit cu Longhi cât acesta era încă în viaţă. În după-amiaza zilei de sâmbătă, 10 august, când cei doi fenomenali alpinişti italieni, Cassin şi Mauri, împreună cu alpinistul elveţian Max Eiselin, au urcat Eigerul ca să se alăture operaţiunii de salvare, l-au văzut pe Longhi, pe brâna sa expusă, la vreo 300 de metri în linie dreaptă, dintr-un punct al crestei vestice. Cassin şi Mauri i-au strigat un salut şi l-au întrebat:

— Ce s-a întâmplat cu Corti? Ce ştii despre el?

Longhi le-a răspuns:

— So nigot!

În dialectul din Lombardia, asta înseamnă: „Nu ştiu nimic”.

Acest răspuns misterios pare a fi alt argument în sprijinul teoriei lui Cassin. Corti, instalat într-un culoar unde nu ajungea niciun sunet din afară, nu avea cum să audă strigătele; tot ce putea auzi era vuietul vântului. Max Eiselin i-a strigat şi pe cei doi nemţi, dar nu a primit niciun răspuns, niciun semn de

viaţă.

Vocea lui Longhi avea să mai fie auzită o singură dată. Duminică seara, când îl coborau pe Corti, pe creasta vestică, cineva a strigat din nou, ca să-l anunţe că vin să-l salveze a doua zi. Longhi a strigat ca răspuns doar două cuvinte, două cuvinte izbitor de simple, clare şi inteligibile:

— *Fame! Freddo!*

„Foame! Frig!"

Acea noapte a adus viscolul şi ziua de luni a adus moartea, care a pus capăt agoniei lui Longhi.

Tonella nu se trezeşte niciodată vorbind despre ceva dacă nu este sigur, dar ceea ce ştia erau dovezi suficiente. În ciuda declaraţiei lui Corti publicate în *La Suisse* pe 14 august 1957, că pe vârf, după salvarea sa, el nu a spus niciodată că ar vrea să mai încerce o dată să escaladeze versantul, ancheta precisă a lui Tonella cu privire la fiecare detaliu îl îndreptăţea să relateze exact cum s-a comportat Corti după salvarea sa. Primele sale cuvinte după o înghiţitură de coniac şi mulţumirile adresate salvatorilor lui au fost:

— Ce grozav! Acum pot să mai fac o încercare şi anul viitor!

Corti este obsedat de ideea de a conduce prima echipă italiană care să realizeze o ascensiune a versantului. El nu înţelege unde a greşit şi este atât de sigur pe el, încât chiar crede că va primi sprijin financiar pentru o altă încercare. În această privinţă, ambiţia lui naivă şi căutarea zadarnică a gloriei sunt aproape prosteşti.

În prezenţa lui Cassin, el l-a întrebat pe Tonella:

— Crezi că ascensiunea mea va fi considerată primul succes

italian?

Ascensiune? Ce ascensiune? Uitase oare Corti că fusese salvat dintr-o poziţie de primejdie extremă pe Eiger, de Hellepart şi un cablu de oţel?

Am şi o scrisoare de la Lionel Terray. Acest francez sensibil şi amabil, care l-a cărat în spate pe Corti, epuizat, peste creasta ascuţită a vârfului Eigerului după salvarea sa, a fost şocat de cuvintele rostite de Corti, după ce acesta a fost adus sus în siguranţă:

— Ce grozav! Ce noroc am avut! Acum pot să mai fac o încercare şi anul viitor!

Terray l-a pus pe Mauri să-i traducă aceste cuvinte, deoarece nu-i venea să-şi creadă urechilor şi nu ştia chiar aşa de bine italiană. Despre „insuficienta experienţă pe gheaţă" a lui Corti, Terray a scris: „Acest lucru nu s-ar fi dovedit un handicap numai în Hornurile de Ieşire ale peretelui final. Chiar dacă ar fi reuşit să le urce, nu s-ar fi descurcat la coborârea pe traseul normal acoperit de gheaţă, în condiţiile existente".

Terray este frapat de enigma reprezentată de caracterul omului pe care l-a salvat, ale cărui cuvinte rostite pe vârf i s-au părut scandaloase, şi întrebarea pe care trebuie să şi-o pună un alpinist este tulburătoare: „Cât de îngâmfat poate fi un om?".

Îmi pare rău că verdictele date de corespondenţii mei demni de încredere trebuie neapărat să umbrească marea bucurie a salvării lui Claudio Corti. Aceasta este cea mai grea misiune pe care a trebuit s-o îndeplinesc în cartea de faţă. Nu pot decât să pun relatările pe cele două talere ale balanţei – pe unul, critica sobră şi judecata, pe celălalt, autojustificarea sau o încercare de

autojustificare.

Nu este treaba mea s-o spun, însă n-ar trebui să fie foarte dificil să se decidă în ce parte se va înclina balanţa…

Echipa de salvare internaţională

Tragedia care a avut loc pe faţa nordică a Eigerului în 1957 pare să fi fost o adevărată tragedie a erorilor – erorile celor care au subestimat versantul; ale salvatorilor, care au comis multe greşeli de organizare; ale ghizilor din Grindelwald, care au declarat că nu se poate face nicio încercare de salvare; ale multor reporteri, care au trâmbiţat în întreaga lume fapte lipsite de orice sâmbure de adevăr.

Singurii imuni la eroare au fost privitorii care nu au luat parte la ea. Ei au venit cu sutele, au invadat Grindelwaldul, Alpiglenul şi Kleine Scheidegg o săptămână întreagă, au asediat telescoapele şi au plătit preţuri umflate. Nu mai rămăsese niciun singur pat liber în tot districtul şi, cu cât presa şi radioul aţinteau mai des lumina reflectoarelor asupra feţei nordice, cu atât creştea numărul celor care veneau să caşte gura. Vremea a făcut tot ceea ce a putut pentru acest spectacol, desfăşurat pe cea mai violentă şi mai sălbatică scenă naturală din întreaga lume: a rămas senină zile în şir, iar atunci când se adunau norii şi ascundeau intermitent scena, nu făceau decât să ofere o bine-venită pauză între acte, care doar sporea suspansul piesei de teatru. E adevărat, drama pusă în scenă mai avea şi momente plictisitoare. Un regizor bun ar mai fi tăiat din ea…

Cu toate acestea, regizorul era bun – prea bun. Metoda lui specială era să nu urmeze convenţiile teatrale obişnuite, ci,

într-o manieră proprie, să păstreze toate efectele dramatice pentru ultimul act. Un regizor cu o experienţă de neegalat în punerea în scenă a actelor finale – acest regizor al regizorilor: Moartea.

Mulţi dintre spectatori ştiau foarte bine că moartea era responsabilă pentru această producţie, dar asta nu i-a deranjat. Au avut parte de senzaţii tari, simţind în acelaşi timp şi un strop de automulţumire arogantă la gândul că ei nu s-ar băga niciodată în aşa ceva.

Dar nu numai acei sute de gură-cască, avizi de senzaţionalism, urmăreau înaintarea incredibil de lentă a celor patru alpinişti – alpinişti, ghizi şi munteni îi urmăreau cu sufletul la gură. Lionel Terray îi spunea clientului său olandez Tom de Bloy:

— Încă s-ar mai putea întoarce, *trebuie* să se întoarcă acum, dacă nu, vor merge direct spre moarte.

Aceste cuvinte nu erau dictate de vreo pasiune pentru senzaţionalism. Erau rostite de un om care ar fi fost bucuros să se afle acolo, sus, unde cad pietrele şuierând, unde cascadele plonjează din brână în brână şi stâncile sunt tapetate cu zăpadă şi gheaţă. I-ar fi plăcut să-şi avertizeze camarazii, deşi nu îi cunoştea şi erau din ţări diferite, pentru că ştia că are competenţa să facă acest lucru.

Vineri, regizorul acestei drame a avut o idee nouă: Longhi a căzut şi a rămas atârnat în corzi. Se vedea că era în viaţă, îl vedeai cum îşi deschide rucsacul, în mod clar îşi scotea ceva de mâncare, mai îmbrăca nişte haine. Ceilalţi au mers însă mai departe, chiar mai lent decât înainte. Turiştii curioşi îşi dădeau

ghionturi, într-o clipă aveau să ajungă pe „Păianjen”, unde fiecare echipă a trebuit întotdeauna să lupte pe viaţă şi pe moarte. „Aşteptaţi puţin, sigur va fi ceva interesant acum!” Aşa că au aşteptat…

Au decolat avioane, au survolat muntele, au zburat aproape de versant, animând scena, dar publicul s-a obişnuit în curând şi cu acest lucru. Au auzit că în unul dintre avioane era celebrul pilot de salvare de pe gheţari Geiger şi că Herr Balmer, ghidul-şef de la Grindelwald, se afla cu el în carlingă şi a declarat că nu se putea face nimic, în condiţiile acelea, pentru a le oferi vreun ajutor.

Nimic de făcut…

Dar nu toată lumea era de acord. Erich Friedli, liderul staţiei de salvamont de pe Blümlisalp, de exemplu. Nici Ludwig Gramminger, şeful Gărzii Montane din München, nici Lionel Terray, Riccardo Cassin, Carlo Mauri. De asemenea, membrii unei tabere de alpinişti polonezi şi mulţi alţi alpinişti, care ştiau ceva despre versant, au refuzat să accepte această condamnare la moarte a celor patru.

Adevărul e că ghizii aveau dreptate, în sensul că nu avea absolut niciun rost să încerce să facă ceva cu mijloacele tradiţionale, cu corzi, pitoane şi sacrificiu de sine. Dar toţi cei care mai ştiau câte ceva despre cele mai recente echipamente cu cablu de oţel şi lucraseră cu ele erau conştienţi de faptul că exista acum, cel puţin, o posibilitate de a-i ajuta pe oamenii epuizaţi, abandonaţi pe versant.

Friedli, care era responsabil cu aceste sisteme moderne la depozitul de echipamente de la Thun, nu numai că şi-a pus

toate cablurile şi vinciurile la dispoziţie în cazul unei operaţiuni de salvare, ci s-a grăbit el însuşi să vină la poalele Eigerului împreună cu alţi voluntari. Printre ei era şi Robert Seiler, care, în timp ce urca versantul cu cei trei tovarăşi ai săi, în 1950, a asistat la fantasticul record de viteză stabilit de Waschak şi Forstenlechner, neegalat până astăzi. Organizaţia de Salvare a comis multe greşeli arbitrare şi multe lucruri ar fi putut fi făcute mai bine, dar toată lumea a arătat cea mai mare bunăvoinţă şi entuziasm pentru acordarea unui ajutor cât mai repede posibil. Din păcate, prea puţini erau la curent cu progresele mari făcute de tehnica modernă de salvare şi poate că au fost şi multe ciocniri între diferite personalităţi atunci când au fost puse în practică, dar tocmai încurcătura de la început a fost un semn al bunăvoinţei atotcuprinzătoare.

Poate că lucrurile s-ar fi desfăşurat altfel în multe privinţe dacă operaţiunea de salvare ar fi început joi.

Vineri, 9 august, Friedli a sunat la Grindelwald. I-a răspuns Frau Balmer, care i-a spus:

— Grindelwaldul nu pune nimic în mişcare, pentru că este imposibil să faci ceva acolo, sus.

Ludwig Gramminger primise acelaşi răspuns când a sunat de la München, în dimineaţa zilei de vineri, dar Gramminger, omul cel mai experimentat din Germania în domeniul salvării de pe munte şi unul dintre cei care au contribuit la dezvoltarea unor aparate moderne de salvare până la nivelul actual de eficienţă, nu credea în cuvântul *imposibil*. El l-a întrebat pe responsabilul Centrului de Ajutor de la Grindelwald dacă putea veni cu asistenţii săi să se alăture operaţiunii de salvare şi a

primit permisiunea să facă acest lucru.

Sâmbătă, un val de salvatori, toţi voluntari, şi-au croit drum spre vârful Eigerului din două părţi diferite, pe rute uşoare. Un nou spectacol era montat pe neaşteptate pentru public. Avea să fie, până la urmă, un final fericit? Oare Moartea va demisiona din funcţia de regizor în ultimul moment ca să cedeze în faţa marii camaraderii a ghizilor şi a unui cablu de oţel gros de nici un centimetru?

Dar deja nu se mai gândea nimeni la public, însetat de senzaţii tari, nu mai era motiv nici de uimire, nici de furie. Oamenii de pe vârful Eigerului aveau alte preocupări. Era frig acolo, sus. Pe creasta vârfului, cornişele ieşeau în afară ba spre sud, ba spre nord. Vijelia mătura urlând vârful. Nu te puteai adăposti decât în găuri săpate în cornişe. Şi, pentru că totul a trebuit să fie făcut cu o grabă nejustificată şi nu a permis o planificare metodică, multe lucruri erau insuficiente, mai ales alimentele, ceaiul şi protecţia împotriva vântului. Dar nu era timp pentru preocupări din acestea; tot ce conta acum era să se găsească un punct de ancorare solid pentru troliul cu cablu, cât mai repede posibil. Stânca de sub zăpadă era friabilă, cornişele înşelătoare. Nu ştiai niciodată sigur dacă anumite găuri deja săpate erau sau nu suspendate deasupra abisului. Cu toate acestea, precauţia trebuia să fie, de asemenea, prima regulă a salvatorilor. Şi apoi mai era o întrebare importantă – unde să fie poziţionat echipamentul de bivuac. Era esenţial să se evite orice traverseu în pendulare; cablul trebuia să coboare cât mai drept posibil, direct în jos, până la cortul roşu aflat un pic mai sus de „Păianjen”, unde se credea că se află Corti şi cei doi

nemţi.

Direcţia a fost stabilită printr-o legătură radio cu Kleine Scheidegg. La ora 4 după-amiază erau pregătiţi, în sfârşit, să-l coboare pe primul om de pe versant. Era Robert Seiler. A coborât aproape 150 de metri, a privit în jos spre „Păianjen”, a reperat cortul roşu, dar nu se vedea decât un singur om, care nu a răspuns atunci când l-a strigat Seiler. Poate că vântul era prea puternic. Seiler a fost tras înapoi sus şi a coborât de pe vârf.

În aceeaşi seară, în timp ce se lăsa întunericul, a coborât şi Erich Friedli pe cablul de oţel. Nu putea distinge cortul roşu, dar strigătele lui au primit răspuns, deşi nu a înţeles cuvintele sau măcar limba în care erau rostite. Nu a auzit decât nişte sunete neinteligibile, dar un lucru era cert – un singur om răspundea. Oare ceilalţi erau într-atât de epuizaţi, încât nu au putut striga nimic?

Întunericul devenea ameninţător. Nu mai era nimic de făcut în acea zi. Friedli a trimis vorbă către vârf, prin radio, să fie tras sus din nou.

Era aproape noaptea când a ajuns în vârf.

A fost un bivuac rece şi vântos pentru cei de pe vârful Eigerului. Cum aveau să reziste oare cei patru de pe versant în noaptea aceea? *Trebuiau* să fie salvaţi a doua zi! S-a decis ca Alfred Hellepart, care făcea parte din echipa lui Gramminger din München, să fie lăsat în jos pe cablu la prima oră în dimineaţa următoare, duminică, pe 11.

Noaptea nesfârşită a cedat în faţa zorilor şi a luminii. Au început să-l lase pe Hellepart în jos, în coborârea sa istorică şi

decisivă. El a descris-o după cum urmează în raportul său către Garda Montană din München, sub titlul: „Salvarea de pe faţa nordică a Eigerului”:

> La ora 8 fix în acea duminică dimineaţă stăteam la crestătura din cornişa care iese în afară peste faţa nordică a Eigerului. Mi-am fixat centura, mi-am legat radioul pe spate şi mi-am pus casca de protecţie împotriva căderilor de pietre. Erich Friedli, liderul voluntarilor elveţieni, mi-a făcut un ultim instructaj în legătură cu radioul şi apoi a fost rândul meu să cobor. Nu pot descrie acum sentimentele care m-au cuprins atunci. Însă ştiam că „Wiggerl” Gramminger al nostru mă asigura cu ajutorul cablului şi, având încredere în priceperea şi grija lui, în ale colegilor mei de echipă de la Garda Montană şi ale tuturor băieţilor excepţionali de pe vârful Eigerului care mi-au urat noroc, am început încet să cobor panta de gheaţă a vârfului.
> Am testat aparatul de radio de mai multe ori în timp ce coboram şi totul mergea strună. Încet, m-am depărtat tot mai mult de camarazii mei şi în sfârşit, când am coborât într-un culoar abrupt cu zăpadă, i-am pierdut din vedere cu totul. În acel moment m-am simţit absolut izolat, dar auzeam vocea lui Erich Friedli în difuzorul radioului şi atunci am ştiut că toţi se gândeau la mine. Încet, am coborât tot mai mult. Din când în când, mi se spunea să mă opresc în timp ce cuplau o nouă bucată de cablu.
> Vedeam o crăpătură neagră tot mai aproape în dreapta mea. Ştiam că traseul meu trebuia să fie paralel cu ea, pentru că nu era nicio altă soluţie. Şi apoi, pentru prima dată, m-am uitat drept jos, de-a lungul feţei nordice…
> Priveliştea aceea mi-a tăiat răsuflarea şi cred că mi-am înghiţit o exclamaţie. Această întunecime sumbră, ameninţătoare, întreruptă doar de câteva brâne de zăpadă, prăbuşindu-se abrupt la nesfârşit, în adâncimi fără fund, a avut un efect atât de puternic asupra mea, încât m-am uitat instinctiv în sus, la cablu, care se înălţa deasupra mea ca un fir de aţă, pierzându-se în aerul cenuşiu. Eram un om mărunt,

nesemnificativ, balansându-mă în gol între paradis şi infern, atât de frapat de privelişte, încât aproape că uitasem ce trebuia să fac. Şi îmi amintesc în special vocea liniştitoare a controlului prin radio de jos, de la Scheidegg, de unde Wiggerl m-a ajutat să-mi vin în fire şi mi-a reamintit de misiunea mea: trebuia să-i ajut pe alţii.

Pe când coboram încet pe acel perete teribil – toţi cei care îşi propun să-l urce ar trebui să coboare mai întâi paralel cu el pe un cablu de oţel; asta i-ar face să se mai gândească! –, am luat legătura din nou cu Friedli, care era pe vârf!

În timpul acestei scurte convorbiri, am auzit deodată o voce umană. La început a fost greu de distins peste vuietul şi şuierul vântului care mătura neîncetat versantul. Dar, când m-am deplasat spre dreapta pe un stâlp zdrobit, din care s-au desprins pietre când l-am traversat cu colţarii, căzând cu bufnituri înfundate pe versant, am auzit clar strigătele şi după un minut sau două am văzut deodată un alpinist aşezat pe un mic deget de stâncă cam la acelaşi nivel cu mine. Era la vreo 20 de metri de mine şi îmi făcea cu mâna. Am raportat imediat prin radio că am găsit un om.

Apoi l-am strigat şi mi-a spus că numele lui era Claudio. Am încercat să mă apropii de el traversând, înfigându-mi colţarii în pietrişul de pe pilon. Prima şi prima dată mi-a cerut ţigări. Din nefericire, nu aveam niciuna la mine. Când mi-a cerut şi mâncare, i-am dat – sau mai degrabă i-am aruncat de la vreo doi metri – o jumătate de baton de ciocolată, pe care l-a prins şi a început să-l înfulece.

Între timp mi-am dat seama că nu puteam ajunge la el în acest fel şi le-am spus celor de pe vârf să mă tragă în sus cam 50 de metri, astfel încât să pot căuta altă rută până jos, la el. I-am explicat lui Claudio că trebuie să aibă răbdare câteva minute, dar el doar a dat din cap, atât era de ocupat cu mâncatul.

Camarazii mei m-au tras în sus folosind troliul, urmându-mi instrucţiunile. Apoi m-am lăsat să alunec în jos pe un culoar abrupt, ajungând chiar deasupra italianului. În timp ce făceam asta, s-au desprins din nou multe bucăţele din stânca friabilă şi l-am avertizat pe Claudio să fie atent. El s-a lipit cât a putut de stâncă. Când am ajuns

lângă el pe mica sa platformă, nu mai mare decât o faţă de masă, care constituia regruparea sa, mi-a strâns mâna şi a vrut să se ridice în picioare, dar i-am spus să rămână aşezat. Apoi l-am întrebat cum se simte. Mi-a arătat mâna bandajată care avea arsuri de la frecarea corzii. Mai avea nişte leziuni la cap de la căderile de pietre şi am înţeles că, în încercarea de a urca mai departe de unul singur, a căzut vreo 30 de metri. Apoi l-am întrebat despre partenerul său, Longhi, şi despre cei doi nemţi, care trebuiau să fie şi ei undeva pe versant. El a explicat că partenerul său italian atârna în corzi cam cu 100 de metri mai jos şi că germanii, după ce îi lăsaseră lui cortul de bivuac, au încercat să urce spre vârf împreună. De atunci, nu i-a mai văzut şi nu i-a mai auzit.

Apoi am încercat amândoi să-l strigăm de mai multe ori pe tovarăşul său, dar nu am primit niciun răspuns. Singurul sunet pe care îl auzeam era vuietul oribil al vântului.

Cum eram destul de impresionat de condiţia fizică a lui Corti, l-am contactat prin radio pe Friedli, cerându-i să-l cheme pe italianul Cassin. El putea să vorbească cu Corti şi să-l întrebe dacă se simte în stare să urce versantul independent în faţa mea pe cablu. Chiar în timp ce avea loc acest schimb de replici, am realizat că Corti nu era în stare de aşa ceva. Am întrerupt conversaţia şi i-am spus lui Friedli că m-am răzgândit şi că propun să-l transport până pe vârf luându-l în spate.

Friedli a fost de acord cu decizia mea, spunând că aşa ar fi mai bine pentru cineva în situaţia lui Corti. Apoi, mi-a cerut să mai am răbdare pentru că, din moment ce troliul nu putea să ne tragă în sus destul de repede, aveau să-l acţioneze manual.

Între timp observasem că chingile colţarilor italianului erau rupte. Chiar şi numai din acest motiv ar fi fost imposibil să fie ridicat prin metoda pe care o sugerasem anterior.

Am împachetat rucsacul lui Corti, i-am legat pioletul şi l-am ajutat să-şi ia în spate rucsacul. Apoi l-am legat bine în scaunul de transport Gramminger, îndepărtându-l de stâncă, şi m-am strecurat şi eu în acel dispozitiv. Acum stătea aşezat bine pe spatele meu. Din păcate, a trebuit să-mi leg echipamentul radio de piept, pentru că n-am găsit alt loc unde să-l pun. Acesta era un impediment foarte mare şi a trebuit să lungesc

chingile cu ajutorul unor carabiniere, ca să le fac cât de cât suportabile, dar totul a mers destul de bine şi cel puţin reuşisem să-l aşez pe Claudio în siguranţă în spatele meu, ancorat ferm de cablu.

A trebuit să mai aştept acolo câteva minute în timp ce se terminau pregătirile pe vârf. Apoi Friedli m-a anunţat că erau gata să mă tragă în sus. Le-am comandat să ne tragă, simţindu-mă foarte uşurat, bucuros să scap cât mai repede din locul acela neprimitor.

Am simţit cum s-a întins cablul de oţel şi l-am auzit vibrând. Deşi am o încredere nemărginită în dispozitivul nostru, nu mi-am putut înăbuşi un sentiment bolnăvicios de teamă în timp ce cablul, scrâşnind peste muchiile de stâncă, ne trăgea încet în sus. Balansându-mă în culoarul abrupt şi rupând bucăţi de stâncă, am urcat, legănându-ne, metru cu metru. Claudio era destul de greu şi, stânjenit şi de echipamentele radio, am încercat să aleg cel mai bun traseu.

Piatra era acoperită de un strat de gheaţă gros de un centimetru şi, ori de câte ori spărgeam această crustă cu colţarii, de versant se izbeau chintale de pietricele. Coborâsem 300 de metri de-a lungul peretelui şi acum trebuia să parcurg înapoi aceeaşi distanţă, metru cu metru, având grijă de doi oameni.

Terenul a devenit treptat mai puţin dificil şi am descoperit că mi-era mai uşor să păstrez cablul pe linia directă, drept în sus. Aşa a încetat scrâşnetul acela stresant al cablului pe stâncă. Italianul se plângea că îi este frig, ceea ce era foarte normal. Şi eu simţeam frigul în degete, pentru că, în timp ce coboram, mi-am pierdut o pereche de mănuşi. Treptat, urcam şi o mică rază de lumină s-a furişat până la noi printre norii zdrenţuiţi. Îl auzeam pe Claudio exclamând încântat şi am încercat să-l încurajez, spunându-i că în curând va fi mai bine.

După ce am mai urcat un culoar de gheaţă, am simţit o bucurie de nedescris dând iarăşi cu ochii de camarazii mei pe creastă. Italianul nu şi-a mai putut ţine capul, atât era de epuizat. Crezând, în mod eronat, că şi-a pierdut cunoştinţa, echipa de pe vârf a mărit ritmul, iar eu a trebuit să-mi folosesc toată forţa ca să ţin pasul cu cablul. Deja fără suflu după ascensiune şi din cauza aerului rarefiat, mi-a fost destul de greu să fac faţă pantei finale şi eram la capătul puterilor când am ajuns în vârf.

> Am apucat doar să strig la Friedli să mă uşureze cât mai repede de povară, înainte de a mă prăbuşi în zăpadă. Corti a fost scos rapid din scaun, iar eu mi-am smuls radioul, care mă chinuia cel mai mult. M-au ridicat în picioare, m-au bătut cu palma pe spate şi mi-au strâns mâna.
>
> În acel moment m-am gândit la Wiggerl Gramminger, care mă protejase cu dăruire la capătul de sus al cablului, şi am simţit că cele mai multe laude se cuvin lui şi echipamentului său, care a făcut posibilă până la urmă o astfel de salvare. Mulţimea de voluntari s-a mobilizat apoi pentru a-l coborî în siguranţă pe rănit. Eu m-am ghemuit într-o grotă de bivuac, ca să nu încurc pe nimeni şi să pot fuma, în sfârşit, o ţigară în linişte.
>
> Am avut timp doar să fac un scurt raport înainte ca Lionel Terray, acest mare alpinist, să coboare iarăşi pe cablu. Ghinionul a fost că radioul său a cedat şi a trebuit să fie tras înapoi sus fără să rezolve nimic. Ar fi fost atât de minunat dacă ar fi reuşit şi el să smulgă un alpinist din ghearele morţii! Aveau grijă de Corti cum puteau mai bine, în acele circumstanţe.
>
> După ce a fumat o ţigară şi a băut un ceai fierbinte, m-am dus la el. Mi-a zâmbit vag şi a spus:
>
> — *Grazie*.
>
> Atunci m-a cuprins un sentiment plăcut şi am ştiut că a meritat să-mi fie teamă pe acel versant infernal…

Însăşi simplitatea raportului lui Hellepart dovedeşte însemnătatea realizării sale. A fost cel mai mare succes de până acum obţinut cu ajutorul unui echipament modern de salvare, un triumf al cablurilor de oţel şi al cuplajelor-broască folosite acum pentru a le înnădi. O coborâre de 300 de metri pe faţa Eigerului… cine ar fi crezut vreodată că un astfel de lucru e posibil? Dar, cu siguranţă, etichetarea celor care au făcut-o posibilă drept „specialişti în teleferic” sau „acrobaţi pe sârmă” dovedeşte o lipsă de recunoştinţă sordidă, ciudă şi sarcasm de prost gust.

Chiar şi acum, cu cele mai bune echipamente disponibile, tot omul este factorul decisiv, curajul său, prudenţa lui, spiritul său de echipă şi voinţa de a se dărui, chiar de a-şi dărui viaţa. Din raportul lui Hellepart vedem un astfel de om. A coborât versantul şi acolo a găsit frica. Şi-a depăşit frica, pentru că erau alţi oameni care trebuiau readuşi la viaţă, şi şi-a învins-o, pentru că încrederea în aptitudinile ştiinţifice şi în capacitatea prietenilor săi l-a convins că va reuşi.

Acea zi de duminică, 11 august, a fost un mare triumf pentru dispozitivul cu cablu de oţel şi pentru oamenii curajoşi care l-au utilizat. Dar a fost o victorie lipsită de substanţă, deoarece până la urmă nu a putut fi salvat decât un singur om, Claudio Corti. Stefano Longhi, după ce se chinuise zece zile şi nouă nopţi pe versant, nu a supravieţuit până ce s-a mai îndreptat vremea. L-au ucis foamea şi frigul – *fame e freddo*. Corti s-a dovedit a fi extraordinar de dificil de transportat jos de pe munte pe ruta normală; a fost necesar încă un bivuac, dar voluntarii nu au precupeţit niciun efort.

Luni, Grindelwaldul a primit o vizită atât de tristă, de ţi se rupea inima. A venit un bărbat de 65 de ani, a cărui faţă blândă era împietrită de durere. Nu vedea pe nimeni dintre cei cu care se întâlnea, pentru că rămăsese orb din război şi îşi pierduse doi fii în acelaşi război. Acum al treilea fiu, cel mai mic, venise pe Eiger şi nu se mai întorsese nici el acasă…

Bătrânul orb era tatăl lui Günther Nothdurft.

Mai era o speranţă: poate că Franz şi Günther reuşiseră să urce versantul şi apoi coborâseră pe creasta Mittellegi, ajungând în siguranţă la refugiu. Miercuri, în data de 13, Max

Eiselin şi alţi trei alpinişti s-au întors de la refugiul Mittellegi.

Nu, nu găsiseră pe nimeni. Dar cu urmele pe care crezuseră că le văzuseră aviatorii în partea superioară a rutei Lauper? Acelea nu erau urme; nu văzuseră de fapt nicio urmă.

Aşa că un bătrân a fost lăsat cu singurătatea sa, o singurătate care era pentru el acum dincolo de lacrimi…

Mai mult decât orice altceva, întrebările chinuitoare şi insistente adresate de părinţi au convins autorităţile germane să cerceteze mai în detaliu atât începuturile, cât şi circumstanţele tragice de la finalul acestei tentative de a escalada faţa nordică. Şeful poliţiei din Württembergul de Sud, dr. Hermann Lutz, a luat legătura cu autorităţile competente elveţiene. Şi el este un alpinist entuziast, membru al filialei Tübingen a Clubului Alpin German şi prieten cu tinerii alpinişti germani implicaţi, care făceau parte din aceeaşi filială. Nu a făcut plângeri ori acuzaţii, ci urmărea pur şi simplu clarificarea situaţiei. Dar ultimul secret, secretul modului în care au murit Günther Nothdurft şi Franz Mayer, nu a putut fi dezlegat nici atunci.

Raportul oficial al elveţienilor, bazat pe declaraţiile lui Corti, nu clarifică nimic. Lasă mai multe întrebări fără răspuns, de care se ocupă dr. Lutz după cum urmează în propria compilaţie:

> Fotografia din *10Pfg Bildzeitung* din 15 august 1957 arată că sâmbătă, 10 august, încă erau trei alpinişti la cortul roşu de bivuac. Se ştie că această fotografie a fost făcută dintr-un avion pe la ora 4 după-amiază, sâmbătă. Este imposibil să se stabilească de aici dacă ora este corectă sau dacă fotografia a fost retuşată. În orice caz, acest articol de ziar se

> află în contradicţie directă cu comunicatul emis de poliţia din cantonul Berna şi cu relatările lui Corti.
>
> S-a menţionat deja că Guido Tonella a investigat amănunţit problema acestei fotografii. În ciuda faptului că a obţinut cele mai bune informaţii posibile cu privire la circumstanţe, el nu a reuşit să obţină nicio explicaţie clară, dincolo de orice îndoială.
>
> Momentul la care se spune că echipa germană a pornit în sus pe versant, în timpul nopţii de sâmbătă spre duminică, nu pare să se potrivească deoarece, conform declaraţiei poliţiei locale din Gutenstein, lângă Sigmaringen, cei doi nemţi au pornit spre Grindelwald abia pe la ora 8 dimineaţa în ziua de duminică, 4 august, astfel că este foarte probabil ca aceştia să nu îşi fi început ascensiunea în noaptea de duminică, ci luni dimineaţă.

Ce fel de declaraţie e aceasta, că Nothdurft şi Mayer au plecat din Baden-Württemberg abia duminică?

Willi Heppeler, hangiul, născut la 30 august 1914 la Hausen im Tal, Kreis Stockach, Baden, care locuia tot la Gasthaus Adler, a dat o declaraţie pe proprie răspundere în 19 august 1957 în care a afirmat următoarele:

> Cei doi alpinişti, Günther Nothdurft şi Franz Mayer, care au murit într-un accident sau dintr-o cauză nespecificată, stăteau la mine, din când în când, de ceva vreme. [Notă: pereţii de antrenament frecventaţi de alpiniştii din Tübingen erau aproape de Hausen im Tal.] Deocamdată există unele îndoieli cu privire la momentul în care cei doi au intrat în Elveţia. Italianul salvat, Corti, dă declaraţii contradictorii, printre care că s-a întâlnit cu cei doi germani încă din 4 august 1957, când îşi pierduseră deja rucsacurile ce conţineau colţarii lor şi restul echipamentului.
>
> Cei doi alpinişti, Nothdurft şi Mayer, au părăsit pensiunea mea abia duminică, 4 august 1957, dimineaţa, undeva între 8 şi 8:30, pe o

motocicletă marca Puch, de culoare roşie, intenţionând să meargă la Grindelwald, în Elveţia. Amândoi m-au informat înainte de a pleca de faptul că vor începe probabil să urce versantul luni, 5 august 1957. Prin urmare, pare improbabil ca aceştia să-şi fi pierdut deja echipamentul în ziua în care au intrat în Elveţia (4 august 1957). Cu toate acestea, aşa spune Corti, deşi declaraţiile sale sunt confuze.

Simt că este datoria mea să fac această declaraţie în primul rând ca să se stabilească dincolo de orice îndoială că cei doi germani au intrat în Elveţia abia în 4 august 1957. Timpul necesar pentru a parcurge drumul de la Hausen im Tal la Grindelwald ar fi de cel puţin şase ore, astfel încât aceştia nu puteau să fi ajuns acolo înainte de ora 2 sau 3 după-amiaza.

Poate că declaraţiile făcute acum de mine vor fi de cea mai mare importanţă în elucidarea acestui caz.

Semnat: Willi Heppeler

În opinia mea, o scrisoare pe care am primit-o de la Max Eiselin este şi mai importantă. Scrisă la Kriens-Lucerne, aceasta conţine următoarele afirmaţii:

Günther Nothdurft şi Franz Mayer erau în casa mea cu o zi înainte de a porni pe faţa nordică şi asta era duminică, 4 august 1957, pe la 1 după-amiaza. În plus, aş dori să subliniez că nu există nicio posibilitate să greşesc în legătură cu data. Eu eram plecat de acasă în acea duminică, dar părinţii mei au făcut conversaţie cu Franz şi Günther – care mă vizitase de multe ori acasă. Chiar şi acum, mama mea îşi aminteşte fiecare detaliu al vizitei lor. Unul dintre motivele pentru care orice greşeală în legătură cu data iese cu totul din discuţie este că am fost acasă în după-amiaza zilei de sâmbătă, 3 august. O altă dovadă este că lui Franz şi lui Günther li s-a adus la cunoştinţă conţinutul unei telegrame care a sosit abia târziu, sâmbătă după-amiază. Alta este că au vrut să facă nişte reparaţii la motocicleta lor, dar nu au putut tocmai pentru că era duminică. Şi pe la ora 1:30 după-amiază, în acea

duminică, şi-au reluat călătoria.
Cum se întâmpla să mă aflu în Bernese Oberland la vremea respectivă şi planificasem să-mi petrec o săptămână de concediu acolo, mama mea le-a adus la cunoştinţă conţinutul telegramei şi i-a rugat să mi-l transmită. Din păcate, mesajul din acea telegramă, trimisă de un prieten vienez de la Grindelwald, era: „Urcat Fiescherwand stop Condiţii excelente stop Pornesc Alpiglen mâine”. Conform mamei mele, Franz Mayer a devenit imediat extrem de neliniştit şi a schimbat o privire plină de subînţeles cu Günther. Au spus că de fapt ei pe Mont Blanc voiau să ajungă.
Un alt lucru remarcabil este că Günther Nothdurft, care mă vizitase cu câteva săptămâni înainte şi îmi lăsase coarda lui fixă pentru „Traversarea Hinterstoisser”, nu o luase cu el acum. (Este încă aici.) Mai mult decât atât, după încercarea sa solo, când a ajuns la trecerea de la Primul la al Doilea Neveu, mi-a spus că nu mai era deosebit de interesat de versant – era prea „făinos”. Mi-a mai spus că de fapt condiţiile de pe versant fuseseră foarte bune, stânca fiind destul de uscată şi zăpada de pe Primul Neveu uşor de parcurs, în ciuda acestui fapt. Cu toate astea, în timpul nopţii petrecute în bivuac, o piatră i-a smuls în cădere termosul cu ceai direct din mână, lucru care – combinat cu „făinoşenia” generală a versantului – îi lăsase o impresie puternic negativă…
Günther Nothdurft era cu siguranţă de părere că modalitatea cea mai bună de abordare a feţei nordice a Eigerului este solo. Mi-a explicat că a dezbătut amănunţit subiectul cu Hermann Buhl, care a fost de acord cu el în această privinţă. De aceea este absolut inexplicabil pentru mine – cum este probabil pentru mulţi alţii care l-au cunoscut – faptul că li s-ar fi alăturat italienilor, pentru că din punctul său de vedere viteza era esenţială şi un bivuac sub nivelul „Rampei” nici nu trebuia luat în calcul.
În plus, i-am urmărit pe cei patru pe al Treilea Neveu în ziua de miercuri. Spre deosebire de toţi ceilalţi „observatori”, mie mi s-a părut că se mişcau repede şi mă întrebam cum de le-a luat atât ca să ajungă acolo. Şi, pentru că se mişcau relativ repede pe al Treilea Neveu în timp ce noi îi urmăream, în acea dimineaţă, am presupus că vor ajunge în

> vârf în aceeaşi seară sau cel târziu în ziua următoare. Am pus, prin urmare, un bilet de felicitare pe motocicleta lui Günther Nothdurft, care se afla în faţa gării Grindelwald-Grund. Prietenul meu Hajdukiewicz şi ceilalţi membri ai taberei de alpinişti polonezi s-au pregătit să urce ca să-i întâmpine pe vârf. Nici nu mi-a trecut prin cap în acel moment că situaţia ar fi fost câtuşi de puţin „riscantă”. Dar, când am coborât de pe Rosenlaui după un traseu pe Engelhörner şi am dat un telefon ca să mă informez despre succesul aventurii, am fost înştiinţat că alpiniştii erau încă pe versant şi că se pusese în mişcare o operaţiune de salvare…

Cam asta mi-a scris Max Eiselin. Nici el nu a putut să rezolve enigma, nici el nu a reuşit să elimine incertitudinile sâcâitoare. Ceea ce nu este explicat rămâne inexplicabil. Dar un singur lucru iese în evidenţă ca un far: Nothdurft şi Mayer erau încă în Lucerne la 1:30 în după-amiaza de duminică, ceea ce corespunde depoziţiei lui Heppeler, hangiul. Prin urmare, pare să se fi dovedit dincolo de orice îndoială că Corti greşeşte încontinuu, nu numai în descrierile sale topografice, ci şi în legătură cu cronologia, şi în privinţa zilelor, şi a orelor. Trebuie acceptat ca fapt dovedit că Nothdurft şi Mayer i-au ajuns pe italieni nu la ora 3 în după-amiaza de duminică, ci luni, la 6:30 dimineaţa. Asta impune concluzia că afirmaţia lui Corti era menită să acopere faptul că i-au trebuit două zile întregi şi două nopţi de bivuac pentru a ajunge pe traseul corect. Fritz von Almen a văzut ambele echipe împreună la „Traversarea Hinterstoisser” la 6:30 în dimineaţa de luni. Asta dovedeşte că Nothdurft şi Mayer erau în forma normală demonstrată de echipele bune şi i-au ajuns pe cei doi italieni, care porniseră pe versant cu 48 de ore înaintea lor, în mai puţin de patru ore de când şi-au început ascensiunea. Acest lucru nu este menit să

denigreze abilitatea de căţărare a lui Corti, ci să arate capacităţile sale de a găsi o rută şi faptul că nu s-a pregătit minuţios.

Dr. Lutz continuă:

> Dacă cei doi germani şi-ar fi pierdut rucsacurile pe versant în prima zi, e absolut de neînţeles de ce nu au coborât înapoi. Oricine îi cunoaşte pe cei doi alpinişti este de părere că, după ce şi-ar fi văzut rucsacul căzând, ar fi coborât cu siguranţă şi nu ar fi riscat să escaladeze un versant excepţional de dificil fără alimente şi provizii. Eu nu pot să cred că Nothdurft, pe care l-am cunoscut personal, ar fi riscat vreodată să urce mai departe fără mâncare, după ce s-a gândit serios la asta.

Ştim deja – ceea ce dr. Lutz nu putea şti când a scris pasajul de mai sus – că Corti şi-a revizuit prima declaraţie şi că în raportul său către Club Alpino a declarat că nemţii şi-au pierdut doar rucsacul cu provizii (nu mai este vorba despre un rucsac care conţinea echipamentul) la bivuacul de lângă „Cuibul de Rândunică”. În acelaşi timp, împrejurările stabilite de curând par să dovedească faptul că acest bivuac a fost ocupat în timpul nopţii de luni spre marţi, nu de duminică spre luni, cum a susţinut Corti. Dar să nu mai insistăm asupra declaraţiilor sale privind cronologia faptelor.

Nu mai rămâne decât marea întrebare, la care e imposibil de răspuns, privind modul în care aceste două echipe de coardă au urcat mai departe cam de cinci ori mai încet faţă de echipele obişnuite, conform evaluărilor lui Lionel Terray. Cum se potriveşte acest lucru cu faptul că nemţii au urcat atât de repede înainte de a se întâlni cu italienii? Era pur şi simplu

vorba despre faptul că stânca era acoperită de gheaţă? Desigur, declaraţia lui Corti conform căreia Nothdurft suferea din cauza unor probleme la stomac sau intestinale ar putea fi perfect adevărată. Declaraţia mamei lui Günther, că el nu era niciodată bolnav, nu dovedeşte nici una, nici alta. O picătură de apă rece de gheţar cu nişte praf de granit poate cauza diaree sau enterocolită chiar şi în cel mai sănătos stomac, având ca rezultat o stare accentuată de slăbiciune. Cu toate acestea, observăm că slăbiciunea în mod sigur nu era atât de gravă încât germanilor să le fi trecut prin cap să se întoarcă.

Atunci de ce Mayer – despre care şi Corti spunea că e „bun" – şi Nothdurft nu i-au depăşit pe italienii mult mai lenţi ca să preia conducerea? Răspunsul este foarte simplu: pe faţa nordică a Eigerului este imposibil să depăşeşti în cazul în care echipa din faţă nu vrea asta. Singura modalitate ar fi să te iei la întrecere pe al Doilea Neveu, ceea ce te-ar forţa la un ritm neglijent de imprudent, aşa cum un alpinist scrupulos de precaut ca Nothdurft, deşi îndrăzneţ, nu ar fi acceptat. Singurul motiv pentru care echipa lui Waschak a putut s-o depăşească pe cea a lui Fuchs în 1950 a fost că aceasta din urmă a lăsat echipa de coardă mai rapidă să treacă, din proprie iniţiativă şi nesilită de nimeni. Dacă ne amintim de marea ambiţie a lui Corti, pare foarte probabil să fi fost foarte afectat dacă tinerii ar fi urcat pe lângă el. Că Mayer şi Nothdurft au acceptat inevitabilul o demonstrează faptul că aceştia li s-au alăturat mai târziu italienilor, formând o singură echipă de coardă. Dar aş dori să subliniez că nu există nimic mai obositor – fizic şi psihologic – pentru nişte căţărători foarte tineri decât să le fie impus un

ritm care nu corespunde temperamentului lor.

Dr. Lutz continuă:

> Cedarea cortului de bivuac lui Corti a fost un gest tovărăşesc din partea celor doi germani. În acelaşi timp, continuarea căţărării fără alimente ori adăpost în contextul unei furtuni iminente ar părea, atunci când e analizată în linişte, aproape o sinucidere. Se pare că nemţii, atunci când au decis să meargă mai departe, erau hotărâţi să ajungă în vârf destul de repede sau să iasă de pe versant cumva şi să aducă ajutoare pentru coechipierii lor într-un timp cât mai scurt. Cu toate acestea, pare aproape imposibil să fi avut astfel de speranţe, după ultimele zile de luptă cu versantul…
>
> Nu numai părinţii, filiala Tübingen şi toţi montaniarzii interesaţi de soarta bieţilor alpinişti, ci şi eu aş fi recunoscător dacă s-ar mai lămuri cât de cât misterul morţii lor. Într-un fel, cred că adevărul absolut nu va ieşi niciodată la lumină. Morţii au luat cu ei în mormânt secretul ultimelor lor ore…

La începutul lui septembrie 1957, o echipă de căutare, din care făcea parte încă o dată devotatul Max Eiselin, a cercetat amănunţit toată baza feţei nordice. Această echipă curajoasă a urcat până la staţia Eigerwand în ciuda pericolului reprezentat de căderile de pietre şi astfel a explorat amănunţit toată „raza de acţiune” a „Păianjenului”. Nu au găsit niciun semn clar care să demonstreze că Nothdurft şi Mayer au căzut de pe versant. O echipă de căutare care acţiona mai spre vest a găsit totuşi o geantă ce îi aparţinuse lui Roland Vass, care căzuse în 28 iulie 1953, şi în ea certificatul său de membru al clubului, încă uimitor de bine conservat.

În orice caz, misterul nu a putut fi încă rezolvat. Până în momentul în care am scris aceste rânduri, cadavrele celor doi

nu au fost găsite. Atunci când vor fi găsite, poate că ne vom da seama după poziţia lor pe versant unde au căzut sau au murit. În mod sigur vor fi găsiţi, căci versantul este de aşa natură, încât nimic ce nu e ancorat solid de acesta trebuie mai devreme sau mai târziu să cadă. Poate se vor găsi şi însemnările lui Günther Nothdurft, pentru că el ţinea întotdeauna un jurnal exact, chiar şi pe cele mai dificile trasee. Asta ar putea duce la clarificarea multor îndoieli sumbre. Însă nu îi poate readuce la viaţă.

Nu-mi propun să părăsesc acest măreţ, teribil şi totuşi atât de glorios versant la sfârşitul cărţii mele cu gândul acestor morţi tragice. Pentru că alpinismul este viaţă, viaţă pură şi concentrată…

Odată cu salvarea miraculoasă a lui Corti a fost construită o punte între Zidul Morţii şi viaţa în sine şi fiecare alpinist este bucuros că a fost salvat şi că o viaţă a fost salvată. Şi el trebuie să fi suferit teribil. Trebuie să fi petrecut nouă zile pe versant ca să ştii cum ai putea reacţiona în cazul în care singura forţă motrice este simplul instinct de autoconservare. Adevăraţii alpinişti vrednici de acest nume, care de bunăvoie şi cu un scop comun se angajează în aventuri extraordinare, trebuie să recunoască impulsul comun de autoconservare doar în momente de pericol extrem, cum a fost cazul echipei europene de coardă a lui Buhl şi Rébuffat din 1952. Sper sincer că şi în Corti a existat acest adevărat spirit al alpinismului.

După cum am menţionat deja, nu doresc să particip la polemicile dintre ghizi şi voluntari care s-au stârnit după salvare şi au fost puternic alimentate de presă. Aş dori doar ca

ghizii să ia în considerare faptul că niciun progres din tehnica şi practica alpine nu se va opri la porunca ghizilor – oricât de mult li s-ar părea lor că ar intra în conflict cu tradiţia. Antrenamentul cu dispozitivul cu cablu de oţel nu este în mod sigur un curs pentru inginerii de teleferice. Este esenţial. Potrivit informaţiilor pe care le-am aflat, atunci când s-a organizat în Grindelwald un curs despre noua tehnică coordonat de fenomenalul ghid Hermann Steuri, s-au înscris doar cinci persoane, iar la un al doilea curs de mai târziu nu s-a înscris nimeni. Însă ştim din experienţă că în Alpii Orientali şi în Chamonix ghizii învaţă să folosească echipamentele noi într-un mod desăvârşit. Şi, când noua artă va fi valorificată împreună cu performanţa şi rezistenţa inegalabile care sunt marca ghizilor, atunci se va realiza combinaţia optimă în domeniul activităţilor de salvare.

Şi voluntarilor aş dori să le spun: nu vă consideraţi mai buni decât ghizii. Urmaţi sfatul lor şi nu-i ignoraţi. Ei au crescut în munţi, trăiesc în mijlocul munţilor, îşi câştigă existenţa în munţi şi îi cunosc ca nimeni altul. Niciodată să nu uitaţi asta, nici chiar în clipele trecătoare când se poate să le fiţi superiori din punct de vedere tehnic. Am spus deja că ghizii şi alpiniştii amatori sunt aşchii ale aceluiaşi trunchi. Şi, dacă a existat vreodată un versant muntos făcut şi pentru ghizi, şi pentru amatori, acesta este faţa nordică a Eigerului. Cu siguranţă, aceasta este o lecţie pe care oricine o poate învăţa din istoria sa şi din teribila tragedie din 1957…

Dar să nu mai vorbim acum despre moarte. Să ne gândim şi să credem în viaţă şi în frumuseţea alpinismului. Să nu ne

facem acum griji din cauza lipsei de organizare a ultimei operaţiuni de salvare de pe Eiger, să vedem doar ceea ce a fost înălţător, măreţ şi comun: dorinţa de a ajuta.

La finalul raportului său privind operaţiunea de salvare din 1957, Alfred Hellepart spune:

> Acolo am învăţat ce înseamnă camaraderia montană adevărată, depăşind toate frontierele naţionale, şi adevărata voinţă de a ajuta. Şi nu trebuie să-l uităm pe bunul nostru prieten Tom de Bloy, care, ştiind cinci limbi străine, a fost chemat ca să ne ajute să depăşim dificultăţile de comunicare şi astfel să ne putem înţelege între noi. Cu toate acestea, strângerile de mână şi ceea ce vedeam unul pe faţa celuilalt când ne luam rămas-bun au fost o dovadă suficientă că, indiferent de limbă, am reuşit să ne înţelegem.
>
> Şi fie ca întotdeauna să fie aşa, peste tot în această lume mare şi minunată!

Epilog

De când a fost publicată pentru prima oară această carte, faţa nordică a revenit în centrul atenţiei opiniei publice. La 31 iulie 1958, o echipă formată din Hias Noichl, Herbert Raditschnig şi Lothar Brandler a pornit pe versant puţin după miezul nopţii. Toţi trei se pregătiseră excepţional de minuţios şi erau echipaţi extraordinar de bine. Până la ora 5 după-amiaza atinseseră deja o altitudine de aproximativ 3.300 de metri, pe „Fierul de Călcat”, dar în acel moment au fost loviţi de o puternică rafală de pietre care cădeau de pe „Păianjen”. Căştile lor de plastic i-au protejat în mare măsură, dar una dintre pietre i-a zdrobit mâna stângă lui Hias Noichl, un ghid de 38 de ani. Atunci au început o retragere ce va rămâne ca un punct culminant în istoria marilor realizări de pe acest versant. După ce Noichl a fost bandajat, cei trei şi-au petrecut noaptea la „Bivuacul Morţii” lui Sedlmayr şi Mehringer. La 5 dimineaţa au pornit din nou şi, după o coborâre care a durat zece ore, au ajuns în siguranţă la fereastra galeriei liniei ferate Jungfrau. Nici măcar o echipă cu niciun membru rănit nu ar fi putut să acopere aceeaşi distanţă mai repede. Noichl a mers mai departe în ciuda faptului că se accidentase şi pierduse mult sânge. Abia în maşină, în drum spre spital, odată ce a fost degrevat de orice responsabilitate faţă de colegii săi de coardă, abia atunci s-a prăbuşit.

Eigerul respinsese încă o dată o încercare ce, din câte se părea, promitea să fie un succes. Dar toţi cei care au trăit acele zile, în Grindelwald şi la Kleine Scheidegg, alături de alpiniştii care nu au reuşit ştiau că „asediul” din 1958 nu se încheiase încă. Nici măcar ghinionul lui Noichl nu i-a alungat pe ceilalţi.

Abia promiseseră meteorologii un pic de vreme bună, că marţi, 5 august, la ora 3 dimineaţa, doi studenţi din Viena, Kurt Diemberger şi Wolfgang Stefan, au pornit pe versant, sub un cer senin. Şi ei se pregătiseră foarte temeinic pentru încercarea lor. În aceeaşi seară, după o ascensiune sigură şi rapidă, au făcut bivuac pentru prima dată la circa 3.350 de metri. În dimineaţa zilei de miercuri, ca de atâtea ori pe Eiger, s-a stricat vremea, temperatura scăzând până la 11 grade Celsius şi depunându-se multă zăpadă proaspătă. În timpul dimineţii, Diemberger şi Stefan au fost văzuţi urcând din „Rampă” până la „Păianjen” înainte ca norii să învăluie versantul. Raditschnig, Brandler şi fotograful bernez Albert Winkler au urcat pe vârf pe ruta normală de vest, pentru a-i întâmpina acolo pe cei doi alpinişti sau, dacă era necesar, pentru a-i ajuta. Pe la ora 7 seara Diemberger şi Stefan au răspuns când au fost strigaţi şi exact o oră mai târziu cei doi au atins vârful. A cincisprezecea ascensiune din istoria versantului fusese încheiată cu succes. După un bivuac friguros sub vârf, au ajuns teferi şi nevătămaţi înapoi la Kleine Scheidegg în 7 august, într-o stare surprinzător de bună. Acolo, Diemberger a spus:

— N-am fost nicio clipă la ananghie şi nici nu ne-am gândit să ne întoarcem. În orice caz, nu mai vreau să urc niciodată faţa nordică. Este unul dintre acele trasee pe care le faci o dată

în viaţă şi ţi se pare destul.

Deci 1958, al douăzecilea an după prima ascensiune, a adus încă un succes. Acesta a arătat şi că există multe moduri în care pot fi minimalizate pericolele de pe versant. Cerinţa cea mai importantă şi absolut indispensabilă este să fii un căţărător remarcabil, dar asta nu este suficient. Un alt element esenţial, în afară de o mare rezistenţă şi echipament de primă mână, este cunoaşterea exactă a traseului. De aceea am adăugat o descriere precisă a traseului ca anexă la cartea de faţă şi am apelat la ajutorul lui Diemberger şi Stefan în actualizarea acesteia. Fără un astfel de ghid al traseului poate că şi ascensiunea lor s-ar fi încheiat prost, odată ce s-a înrăutăţit vremea. La fel de importante şi o condiţie *sine qua non* pentru tentativele viitoare sunt noile căşti de protecţie din plastic. Atât echipa lui Noichl, cât şi Diemberger şi Stefan au relatat că, în timp ce se prăvăleau torentele de pietre, au fost bucuroşi că se pot ghemui, protejaţi de căşti. Casca lui Stefan s-a ales cu o adâncitură mare din cauza unei pietre şi, dacă nu ar fi beneficiat de protecţia ei, probabil că nu ar mai fi fost în viaţă acum.

Dar, în ciuda tuturor măsurilor de siguranţă, peretele nordic al Eigerului rămâne unul dintre cei mai periculoşi din Alpi, cum ştie oricine s-a luat vreodată la trântă cu el. Alte trasee, cum ar fi faţa nordică a muntelui Grandes Jorasses, de exemplu, pot fi mai dificile din punct de vedere tehnic, însă nicăieri nu mai există astfel de pericole îngrozitoare ce decurg din caracterul pur întâmplător al avalanşelor, al căderilor de pietre şi al deteriorării bruşte a vremii pe Eiger. Ştiu bine că

alpiniştii ambiţioşi nu se vor lăsa speriaţi de aceste pericole în viitor. Aşa că aş dori, încă o dată, să îi avertizez în mod expres.

Faţa nordică a Eigerului cere un nivel maxim de măiestrie, rezistenţă şi curaj şi nu poate fi urcată fără o pregătire minuţioasă. Încercarea de a o escalada fără cel mai bun echipament este nebunie curată. Chiar şi atunci când toate aceste cerinţe sunt îndeplinite, şi alpiniştii cei mai străluciţi au nevoie de rezerve din belşug dacă e să reuşească. Din aceste motive, toţi cei pe care faţa nordică i-a ademenit în plasa ei trebuie să-şi cântărească în primul rând intenţiile, cu mare atenţie.

Există multe alte obiective pentru alpinistul ambiţios, pentru visele sale de glorie şi dorinţa sa de aventură. Şi eu am descoperit, în decursul mai multor expediţii din ultimii ani, nenumărate zone neexplorate pe hartă, ce promit să satisfacă toate aspiraţiile unui montaniard autentic.

Suntem încă departe de a fi experimentat aventura supremă pe acest glob pământesc.

Capitole suplimentare de Heinrich Harrer, în colaborare cu Kurt Maix, iulie 1964

Soarta a făcut corecţiile

După cum se va vedea în scurt timp, soarta avea să schimbe ordinea în lista ascensiunilor reuşite şi mă grăbesc să fac şi eu ajustările necesare. Pentru început, este vorba despre Karlheinz Gonda şi Uli Wyss, care au căzut de pe panta de gheaţă de sub vârf pe 22 august 1953, pierzându-şi viaţa – urmele păreau să arate că au fost măturaţi de o avalanşă.

Înainte să fie publicată această carte pentru prima dată, am făcut tot ce am putut pentru ca tentativa lor să fie recunoscută drept a douăsprezecea ascensiune. Am corespondat cu autorităţile din lumea alpinismului şi din domeniul sportului în general, am dezbătut cazul cu ele din toate unghiurile. În cele din urmă, am acceptat decizia lui Othmar Gürtner că, pentru a fi recunoscută drept o ascensiune reuşită, alpiniştii trebuie să ajungă vii pe vârful Eigerului. La întoarcerea mea din Noua Guinee, am fost încântat să aud că acea încercare genială, care s-a încheiat atât de tragic, a fost până la urmă recunoscută drept a douăsprezecea ascensiune.

Prin urmare, ascensiunea acelor bavarezi liniştiţi şi curajoşi, Albert Hirschbichler şi Erhard Riedl, devine a treisprezecea – fapt care nu-l va deranja pe Riedl, care nu urmăreşte niciodată notorietatea, şi care nu l-ar fi interesat nici pe partenerul său. Căci şi el era un om modest, pentru care fericirea nu depindea de opinia publică.

Datorită personalităţii lui timide şi plăcute, spiritului său de echipă, măiestriei lui ca alpinist şi faptului că era un om de încredere, a fost invitat să se alăture unei expediţii britanice în Karakorum. Pentru orice alpinist era ocazia de a-şi împlini un vis – la fel şi pentru tânărul din Reichenhall, dar el nu s-a mai întors din această călătorie. Ştim de la Mathias Rebitsch, Anderl Heckmair, Marti Schliessler, Rudi Bardojez şi alţii cât de periculoase sunt vârfurile neexplorate de peste 7.000 de metri din masivul Batura din provincia Hunza. Este o regiune plină de gheţari care se deplasează rapid, de seracuri în continuă schimbare şi de turnuri de gheaţă ce se prăbuşesc. Hirschbichler şi însoţitorii săi britanici au fost înghiţiţi de o avalanşă de gheaţă.

S-ar putea crede că, după aceste modificări ale listei, Kurt Diemberger şi Wolfgang Stefan ar putea pretinde că au realizat a paisprezecea ascensiune. Dar nu – aceasta a fost realizată, în mod surprinzător, de Günther Nothdurft şi Franz Mayer…

Am aflat dintr-o scrisoare, în timp ce eram în Noua Guinee, că ultimii însoţitori ai lui Claudio Corti fuseseră găsiţi nu pe faţa nordică sau pe cea sudică, nu pe ruta normală de coborâre, ci la marginea culoarului de zăpadă care ajunge spre firnul vestic. Au fost găsiţi pe 22 septembrie 1961 şi din poziţiile lor s-a dedus că nu au căzut şi nici nu au fost măturaţi de o avalanşă, ci pur şi simplu au murit acolo unde se aflau. Oare frigul şi expunerea au dus la epuizare şi moarte? Cum se poate stabili, la patru ani după eveniment, care a cedat mai întâi, sistemul circulator al unui om sau inima?

După ce am aflat că au fost descoperite cadavrele, am primit

şi alte scrisori, în care se spunea: „Acum Claudio Corti este exonerat”. Mulţi au fost de părere că este datoria mea să fac imediat corecţii printr-un post-scriptum, reabilitându-l pe Corti. Dar eu am simţit că datoria mea este să le fiu un prieten adevărat tuturor alpiniştilor din lumea asta, în special generaţiei tinere. Nu este vina mea că afirmaţiile, descrierile şi relatările sale au fost atât de pline de mistere întunecate şi că rămân aşa şi în continuare.

Dacă nu am putut apoi să transform raportul confuz al italianului într-un document cât se poate de limpede a fost din cauza consideraţiei mele speciale pentru alpiniştii italieni. Şi nu pot face asta nici astăzi, deşi descoperirea trupurilor lui Nothdurft şi Mayer pe faţa vestică pare să confirme cu certitudine raportul lui Corti într-un singur aspect: cei doi l-au lăsat la bivuacul de pe „Păianjen”, dotat cu cort, echipament şi restul proviziilor lor, în încercarea de a finaliza traseul şi de a chema ajutoare. Dar descrierea traseului şi a evenimentelor din zilele de 3-8 august 1957, oricât am încerca să le clarificăm din raportul lui Corti, rămâne confuză şi adesea de neînţeles.

Mulţi sugerează că zăpăceala lui Corti a fost pur şi simplu rezultatul tensiunii nervoase intense şi al nopţilor de delir de pe versant. Acest punct de vedere confirmă pur şi simplu părerea că Corti nu era apt pentru a-l escalada, deoarece puterea sa mentală şi spirituală nu s-a ridicat la înălţimea cerinţelor. Ce alpinist serios a mai luat-o razna vreodată ca urmare a extenuării, a pericolului de moarte sau a fricii? Au înnebunit oare Walter Bonatti pe pilierul sud-vestic din Dru? Sau Lino Lacedelli şi Achille Compagnoni la 8.500 de metri, pe

K2, atunci când au descoperit că buteliile lor cu oxigen erau goale şi că aveau probabil să se sufoce? Nu. Sufocându-se şi vineţi la faţă, ei au urcat al doilea vârf din lume ca înălţime, au făcut poze strângându-şi mâinile şi apoi au coborât împleticindu-se, pe porţiuni dificile de gheaţă, zăpadă şi stâncă periculoasă, până la punctul în care credinciosul Walter Bonatti a reuşit cumva să le aducă nişte butelii pline.

Nici Willo Welzenbach şi Willy Merkl nu şi-au permis luxul de a înnebuni înainte de a muri pe Nanga Parbat, în 1934. Niciunul dintre cei care au escaladat Everestul nu a luat-o vreodată razna. La altitudinea de 8.000 de metri, Lionel Terray a reuşit să se menţină în deplinătatea facultăţilor mentale, prin furtună şi grele încercări, omul de echipă perfect, care se gândea în ultimul rând la el. Cesare Maestri nu şi-a pierdut minţile atunci când, după ce s-a luptat şase zile pe Cerro Torre, pe un viscol patagonian sălbatic, şi-a pierdut partenerul de coardă şi prietenul nostru pe care nu îl vom uita niciodată, Toni Egger. Nici Anderl Heckmair şi Hermann Köllensperger în cele cinci zile cu patru bivuacuri măturate de viscol pe Pilierul Walker din Jorasses. Niciunul dintre cei nouă alpinişti care în 1952 s-au luptat să urce peretele Eigerului (şi şi-au unit forţele, formând prima coardă cu adevărat internaţională din Europa), în condiţii meteorologice la care Corti nici nu ar fi visat, nu şi-a pierdut raţiunea; nici măcar Hermann Buhl, care probabil că ar fi murit în ultimul bivuac, dacă nu ar fi avut cu el un camarad de calibrul lui Sepp Jöchler. Să ne gândim mai degrabă la umorul negru, galic al lui Gaston Rébuffat, atunci când a scris despre acele ore dificile: „Animalul uman din mine era

nefericit”.

Nu era loc pentru nebunie în acele locuri. Şi Corti nu are nevoie de nicio reabilitare suplimentară din partea mea. Locul unde se afla micul lui cort, pe care i-l lăsaseră nemţii, de unde l-a salvat Alfred Hellepart, este cunoscut astăzi în jargonul alpiniştilor drept „Bivuacul Corti”. Acest nume este o medalie de onoare, care mai devreme sau mai târziu îl va ridica la acelaşi rang cu Hinterstoisser, Terray şi toţi ceilalţi pionieri după care sunt denumite puncte importante de pe versant. Oricine va avea un gând bun pentru cineva care, tocmai din cauza eşecurilor sale ca om, a fost mai greu încercat de frică şi de teroare decât alţii care au venit să escaladeze versantul. Asta nu schimbă faptul că acest loc de bivuac de mai sus de „Păianjen” a fost numit după Corti, şi nu după cei doi care probabil au montat şi au asigurat micul cort pentru ca el să fie în siguranţă.

Walter Seeger, unul dintre cei mai buni parteneri şi prieten apropiat al lui Günther Nothdurft, a afirmat următoarele într-o scrisoare pe care i-a trimis-o lui Kurt Maix:

> Nothdurft şi Mayer au fost găsiţi pe 22 sau 23 septembrie, dintr-o pură întâmplare, într-un culoar de pe faţa vestică a Eigerului. Werner Stäger, ghid-şef în Lauterbrunnen, şi echipa sa distruseseră nişte materiale de salvare şi aruncaseră o parte din ele pe panta de zăpadă aflată la vest de traseul obişnuit. Atunci au descoperit cele două cadavre. Pe 25 septembrie am plecat la Lauterbrunnen cu Herr Nothdurft[1] şi la secţia de poliţie de acolo mi-au arătat diferite efecte, cum ar fi un aparat de fotografiat, actele de identitate etc., pe care le-am identificat dincolo de orice îndoială ca fiind ale lui Günther. Apoi am fost dus la morgă, o experienţă zguduitoare.

După aceea am luat legătura cu Stäger, pentru a afla mai multe informaţii. Potrivit acestuia, nu este sigur dacă aceştia au fost surprinşi de o avalanşă şi măturaţi în culoar sau dacă au murit în timpul unui bivuac. Din descrierea lui Stäger, unul dintre ei părea să fie într-o poziţie de filare, dar, după patru ani, este posibil ca forţe exterioare să fi modificat poziţia cadavrelor.
De asemenea, am văzut celebrul jurnal al lui Günther, atât la Lauterbrunnen, cât şi mai târziu, când l-au examinat experţii din Berna. Nu conţinea însemnări definitorii. Dar, din proprie experienţă, pot spune că Günther nu a făcut niciodată însemnări în timp ce era propriu-zis pe traseu. El făcea acest lucru ulterior, fie în cort, fie când ajungea acasă. În cazul particular al Eigerului, nu pot să cred că ar fi făcut vreo însemnare.

Seeger continuă:

Ascensiunea lui Günther pe versant, ascensiune care i-a adus moartea, este plină de semne de întrebare pentru mine. De ce, de exemplu, şi-au schimbat cei doi planurile şi au decis să facă traseul la începutul, şi nu la sfârşitul concediului? De ce nu a transmis Günther o scurtă relatare, care ar fi putut să fie salvarea sa? De ce li s-au alăturat italienilor? Este o întreagă serie de întrebări şi în niciuna dintre aceste situaţii Günther nu s-a comportat conform reacţiilor previzibile din toţi anii în care l-am cunoscut.
Şi apoi misterioasa descoperire a rucsacului de către Raditschnig, Noichl şi Brandler în 1958, la „Pilierul Zdrobit”, ridică şi mai multe semne de întrebare. Potrivit acestora, erau nişte colţari în el, deşi eu nu i-am văzut; erau şi două carabiniere marcate „WS”, care erau în mod clar ale mele. Dacă acceptăm că cei doi şi-au pierdut rucsacul chiar la începutul traseului, cum se poate explica faptul că au mers mai departe cu o singură pereche de colţari? Din îndelungata mea experienţă cu Günther, pur şi simplu nu pot să cred că ar fi putut face aşa ceva. În schimb, aşa s-ar explica înaintarea lor lentă pe gheaţă, pe care toată

lumea a remarcat-o la vremea respectivă.
Ceea ce nu se poate explica este faptul că au format cu italienii o echipă de patru pe aceeaşi coardă. Erau abia pe treimea inferioară a versantului şi nu exista niciun motiv să facă aşa ceva, nicio constrângere de niciun fel. Mai mult decât atât, dificultăţile de limbă trebuie să-i fi împiedicat să se înţeleagă bine atât de rapid. Oare diferenţa de vârstă le-a influenţat decizia ori au simţit că nu i-ar putea depăşi pe italieni din considerente legate de sportivitate sau de siguranţă? De neînţeles sunt şi motivele pentru care l-au abandonat pe Longhi. Günther ştia foarte bine toate formele de asistenţă cunoscute în metodele de salvare. Oare o afecţiune gravă sau o decizie a lui Corti or fi fost responsabile pentru abandonarea lui Longhi? Cu toate acestea, Corti, fiind partener pe coardă, nu ar fi trebuit să urce mai departe fără el. Dar ce folos să punem acum toate aceste întrebări? O umbră întunecată va atârna mereu greu asupra a ceea ce s-a întâmplat în timpul acelei ascensiuni a feţei nordice a Eigerului.
Astăzi, teoria mea pare să fi fost confirmată. Buna camaraderie şi omenia i-au împins pe Nothdurft şi pe Mayer să rămână cu Corti şi Longhi. E evident că alpiniştii tineri şi bine pregătiţi s-ar fi mişcat mai repede decât ciudata echipă de coardă de patru. Însă există o lege nescrisă, dar obligatorie pentru alpinişti indiferent de naţionalitate şi veche de generaţii: cei puternici sunt responsabili pentru fiinţele mai slabe, chiar dacă echipa lor de coardă este din altă ţară.
Indispoziţia lui Nothdurft nu poate să fi fost atât de gravă cum a crezut şi a descris-o mai târziu Corti, liderul echipei italiene. Un alpinist antrenat poate, desigur, să treacă peste o uşoară tulburare în timpul unei ascensiuni care durează mai multe zile, dar peretele Eigerului nu este constituit în aşa fel încât să-i permită unui om grav bolnav să se recupereze, să-şi recapete forţele şi să ajungă în vârf după cinci zile de eforturi enorme – şi asta căţărându-se la liber şi fără protecţia unui cort.
Acel cort roşu este dovada – un monument al unui gest de camaraderie în stil clasic. După accidentarea sa, Corti părea cel mai slab. Cu siguranţă că se epuizase încercând să-l salveze pe Longhi. Aşa că i-au

lăsat lui cortul. Acesta este motivul pentru care Nothdurft şi Mayer i-au dăruit unica lor şansă de supravieţuire. Să ne bucurăm cu toţii că Claudio Corti este viu, dar să ne amintim din când în când şi de cei doi care au murit – Günther Nothdurft şi Franz Mayer, a căror ascensiune a devenit a paisprezecea escaladare cu succes a feţei nordice a Eigerului.
Prin urmare, prima ascensiune italiană de succes a avut loc abia în 1962, între 11 şi 17 august, când o echipă compusă din Acquistapace, Airoldi, Aste, Perego şi Solina a făcut traseul. Nu am de gând să spun aici dacă durata foarte lungă a ascensiunii – şapte zile cu şase bivuacuri – a fost un semn al armoniei interioare, al relaxării şi al prudenţei sau dacă s-a făcut o virtute din necesitate. Am spus de multe ori, şi anii ce au urmat mi-au confirmat convingerea, că versantul nu se potriveşte cu mentalitatea alpiniştilor italieni şi, mai mult, că cei mai buni din spectrul foarte larg al marilor alpinişti italieni nici măcar nu au încercat traseul până atunci. Cu mult timp în urmă, încă din anul 1938, Mario Menti şi Bartolo Sandri şi-au găsit sfârşitul aici. Este un semn clar al unei atitudini sănătoase a italienilor faţă de munte şi alpinism că nu au considerat, după moartea tragică a celor doi, că au rămas datori, astfel încât succesorii lor să meargă să-i răzbune. Cei mai buni dintre ei nici nu s-au apropiat de versant, iar cei şase a căror ascensiune reuşită din 1962 a fost a douăzeci şi şaptea, oricât de buni ar fi fost, nu erau elita alpinismului italian.
Dar după ei a venit unul dintre cei mai buni, nu numai unul dintre cei mai buni alpinişti italieni, ci unul dintre cei mai buni din lume. Pentru că în iulie 1963 a sosit Walter Bonatti – şi a sosit singur. Toată lumea îl urmărea şi toată lumea a fost dezamăgită. Atoateştiutorii au hotărât: spectatorii dramei Eigerului îl criticau pe primul om care a urcat pilierul de sud-vest din Petit Dru, faţa estică din Grand Capucin, Pilierul Walker iarna! Bonatti, au decis ei, urca prea încet, prea atent. Avea oare această încercare – ar fi fost, desigur, prima ascensiune solo – să se încheie cu încă o victimă?
Titlurile ziarelor italiene urlau deja: „Bonatti pe peretele nordic al Eigerului, solo”. Spectatorii de la Kleine Scheidegg raportau prezenţa unui întreg corp de jurnalişti, vorbind de drepturi exclusive şi altele.

Bonatti trebuia să urce versantul, orice s-ar fi întâmplat. Întreaga sa reputaţie era în joc.

Desigur. Şi apoi, după ce a făcut un bivuac, Bonatti a coborât înapoi, la fel de atent cum urcase, doar cu o zi înainte. Până la amiază era la bază din nou. Ce s-ar fi putut întâmpla? Fusese oare rănit de o piatră, la al Doilea Neveu? Sau altfel? Mai putea oare Bonatti să se caţăre vreodată…?

Nimic dramatic. Bonatti nu s-a complăcut în histrionism şi nici nu s-a lăsat fotografiat cu o tristă privire eroică de autocontrol pe faţa sa bărbătească. A vorbit puţin, dar nu părea deprimat ori deranjat câtuşi de puţin de „reputaţia” sa. Walter Bonatti s-a întors din drum doar pentru că i s-a părut de bun-simţ să facă acel lucru. Perfect relaxat, a exprimat gândul care îl apăsa:

— Niciun munte nu valorează cât viaţa cuiva.

1. Tatăl greu încercat şi orb al lui Günther, care a murit în sâmbăta Paştilor din 1964, la vârsta de 83 de ani.

Patru cămăşi şi un pardesiu

M-am gândit că este foarte important să clarific atitudinea mea faţă de alpiniştii italieni, astfel încât să nu mai existe nici cea mai mică îndoială cu privire la acest subiect. Acum, pentru a respecta cronologia feţei nordice, trebuie să ne întoarcem la anul 1958.

În acel an, Kurt Diemberger şi Wolfgang Stefan, pe care îi cunoaştem deja bine, au realizat nu a treisprezecea, ci a cincisprezecea ascensiune de succes. Cred că acesta este locul potrivit pentru a-i exonera pe aceşti doi extraordinari alpinişti austrieci de reproşurile de la momentul respectiv potrivit cărora nu ar fi participat la căutarea vienezului dispărut, Engelbert Titl. Criticii lor mult prea zeloşi au trecut cu vederea faptul că porniseră deja pe versant înainte ca el să fi fost dat dispărut. Titl fusese văzut ultima dată urcând solo pe creasta Mittellegi, cu o viteză incredibilă. A fost găsit abia trei ani mai târziu, în 1961, în culoarul de pe faţa vestică, ce avea deja o faimă tragică, la câţiva metri mai jos de trupurile lui Nothdurft şi Mayer.

Ascensiunea a şaisprezecea au realizat-o nişte băieţi foarte ieşiţi din comun, doi zidari din Grisons, care locuiau în Zürich, Adolf Derungs şi Lukas Albrecht. Amândoi erau săraci, dar curajoşi, amândoi au simţit imboldul loialităţii regionale. Ştiau totul despre tipul de echipament modern utilizat în mod

normal în Alpii Occidentali, care era esenţial pe faţa nordică a Eigerului, dar nu şi-au cumpărat aşa ceva, din simplul motiv că nu şi-l puteau permite. Nu aveau nici măcar un hanorac modern. Cu toate acestea, unul dintre ei purta patru – sau poate cinci – cămăşi, una peste alta, care este, desigur, o modalitate de a te apăra de frig. Celălalt a luat cu el un pardesiu – deşi era vechi şi zdrenţuit. Acesta ţinea loc de sac de bivuac. Doi oameni ghemuiţi sub un pardesiu pot reuşi să-şi ţină de cald – suficient pentru a nu îngheţa în timpul nopţii şi a porni din nou să se caţăre în dimineaţa următoare. Şi, mai sus, atunci când se părea că nu avea să mai fie necesar încă un bivuac, au abandonat haina veche legilor gravitaţiei, aruncând-o în gol. Aceasta a alunecat pe „Păianjen" şi s-a prăvălit în abis. O haină are mâneci, la fel cum un om are braţe, şi cine poate face distincţia de la distanţă, chiar şi printr-un telescop, între mâneci şi braţe? Aşa încât circulau cele mai interesante poveşti, despre „al treilea om", care căzuse, în timp ce spectatorii îi urmăreau pe ceilalţi doi cum se căţărau fericiţi deasupra „Păianjenului".

Adevărul este că Albrecht şi Derungs au realizat a şaisprezecea ascensiune între 10 şi 13 august 1959. Vremea a fost foarte aspră şi amândoi au dat dovadă de mult curaj. Cămăşile şi pardesiul vechi şi-au dovedit valoarea, dar factorii decisivi au fost rezistenţa şi hotărârea acestor doi tineri din Grisons. A fost de-a dreptul ridicol că li s-a reproşat că au purtat căşti vechi de motociclist, din metal, şi nu unele moderne, din plastic, care să-i apere de căderile de pietre.

Aceşti cârcotaşi i-au atacat cu furie pe cei doi muncitori din

Grisons. Vechiul termen favorit, *iresponsabilitate,* a reapărut în toate ziarele, mai mult sau mai puţin interesate de întâmplările din Alpi, dar Mathias Rebitsch, acest veteran al munţilor, a pledat în favoarea lor.

— Doi băieţi extraordinari, a spus el. Au demonstrat că, până şi astăzi, oamenii sunt mai importanţi decât echipamentul!

Derungs şi Albrecht au fost primii care au fost filmaţi în timp ce erau pe „Păianjen” nu ca actori plătiţi din distribuţia unui film, ci mai degrabă din întâmplare, deşi au fost destul de bucuroşi. În München se aflau două personalităţi din lumea filmului, Edmund Geer şi Wolfgang Görter, care erau fanatici ai feţei nordice. Geer luase parte, pe când era doar un băieţandru, la expediţia germană în Tibet din 1938 şi a adus acasă, în calitate de cameraman al expediţiei, un film foarte interesant despre această ţară. La acea vreme, desigur, nu ştiam că Tibetul avea să devină un punct de reper, de fapt un punct de cotitură în viaţa mea, dar acum tema îmi stârneşte un puternic sentiment de colegialitate faţă de Edmund Geer. Cariera sa de fotograf l-a adus de la liber-profesionist, prin postul de cameraman, până la rolul de producător. Görter a început ca alpinist – şi chiar unul foarte bun. Împreună cu Ludwig Steinauer a realizat prima ascensiune a feţei nordice a vârfului Mont Blanc de Cheilon şi cei doi au cucerit mai târziu cel mai mare versant din celebrul „cincimiar” din Iran, Demavend. S-a apucat de filmat ca hobby. Alpinistul care filma avea apoi să devină alpinist-cameraman.

Nu ştiu care dintre ei a avut primul ideea de a face un film

despre Eiger, dar Kurt Maix îmi spune că a văzut filmul lui Geer-Görter, *Eiger-Nordwand*, încă de la festivalul de film despre munte de la Trento, din 1959. Starurile erau Toni Hiebeler şi Lothar Brandler; erau cadre luate pe partea inferioară a versantului şi prim-planuri pe gheaţă, care, evident, nu erau filmate pe versant, ceea ce corespunde relatării lui Toni potrivit căreia s-au retras de la „Traversarea Hinterstoisser”. Apoi erau o secvenţă excelentă cu deteriorarea vremii şi poze cu Lothar şi Toni coborând. Dar nu numai atât, existau cadre şi cu doi alpinişti care urcau. Cele două echipe de coardă s-au întâlnit pe cărarea care duce spre versant şi s-au salutat. Nou-veniţii erau Derungs şi Albrecht. Şi cadrele luate prin teleobiectiv pe care le-am menţionat, în care apar cei doi pe „Păianjen” – luate, de altfel, de pe creasta nord-vestică –, erau cu adevărat senzaţionale, în mare măsură datorită intervenţiei continue a ceţii duse de vânt.

Să revenim la istoria versantului. În 1959 s-a vorbit mult, pentru un timp, despre altă ascensiune remarcabilă, notabilă, în mod special, pentru timpul scurt în care ar fi fost realizată. Uli Link, acest experimentat cronicar al evenimentelor de pe versant şi jurnalist profesionist, a adus pozele cu el la Trento şi le-a arătat tuturor experţilor. Opinia unanimă a fost că nu fuseseră făcute în punctele de pe faţa nordică pe care se pretindea că le reprezentau.

În orice caz, investigaţiile mele m-au condus la concluzia că „a şaptesprezecea ascensiune a versantului într-un timp record” a avut loc într-o cameră şi parţial chiar şi într-o sală de judecată. Însă faţa nordică a Eigerului se înalţă încă deasupra

păşunilor din Alpiglen până în vârful său de 3.970 de metri. Motiv pentru care alpiniştii din toată lumea le atribuie a şaptesprezecea ascensiune lui Ernst Forrer şi Peter Diener, pentru escalada lor – una cu adevărat meritorie, ţinând cont de faptul că versantul era puternic acoperit de gheaţă – în 13-14 septembrie 1959.

Supremaţia fotoliului

În februarie Geer şi Görter erau din nou cu camerele lor de filmat pe teren, la Kleine Scheidegg. De data aceasta vedetele erau Lothar Brandler, Jörg Lehne şi Siegfried Löw, trei saxoni care locuiau la München şi, uneori, la Salzburg. Filmul realizat la acel moment a dobândit o valoare deosebită în istoria alpinismului, pentru că îl arăta în mod clar pe Siegi Löw, campionul la gimnastică lat în umeri, care îşi găsise o nouă casă în Salzburg. Doi ani mai târziu, el avea să realizeze împreună cu Toni Kinshofer şi Anderl Mannhardt a doua ascensiune a vârfului de 8.126 de metri a muntelui Nanga Parbat şi premiera giganticei sale feţe Diamir, pe care noi o încercaserăm încă din 1939. Löw a căzut la coborâre şi a pierit.

Cei trei saxoni, cu toţii experţi în „Direttissime" în Dolomiţi – termenul *Superdirettissma* nu fusese încă inventat –, Brandler, Lehne şi Löw, au făcut acum o încercare de iarnă pe faţa Eigerului. Aproape că s-au înecat în zăpadă pe primele lungimi de coardă. Era de-a dreptul inutil să încerci o escaladare în astfel de condiţii, dar ei au dat tot ce au putut, ajungând pe la nivelul ferestrei galeriei (deşi nu au profitat de facilităţile sale de evacuare), şi au coborât înapoi, în timp ce camerele de luat vederi înregistrau.

Atât camerele de luat vederi, cât şi actorii au încercat din răsputeri, dar versantul a jucat un rol dramatic şi respingător,

care i-a văduvit de orice premiu care să merite dobândit. „Domnii din juriul” de la Trento au recunoscut efortul extraordinar, dificultăţile şi pericolele înfruntate şi au atribuit filmului un loc destul de bun. Geer şi Görter, al căror scop obsedant era documentarea feţei nordice a Eigerului, erau departe de a fi satisfăcuţi. Kurt Maix a văzut a doua variantă a filmului *Faţa nordică iarna* la Trento, în octombrie 1961, când Geer şi Görter au câştigat locul întâi. Adevăratul documentar pe 16 mm despre ascensiune a fost produs în cele din urmă.

Această ascensiune de iarnă a fost o performanţă minunată din partea tuturor celor patru bărbaţi care au constituit echipa de coardă. Toni Hiebeler a organizat-o, s-a comportat ca un lider spiritual şi a mânuit camera de filmat. Toni Kinshofer, în vârstă de 22 de ani, a fost cap de coardă, ceilalţi doi membri ai echipei fiind Anderl Mannhardt şi Walter Almberger. Ascensiunea a durat şapte zile, cu şase nopţi sub cerul liber pe versant. Nu avea cum să existe nici cel mai mic motiv de critică la adresa acestei aventuri minunate sau a oamenilor care au luat parte la ea. Într-adevăr, experţii de fotoliu n-au putut decât s-o admire şi să se minuneze. Toni Hiebeler însuşi le-a oferit dreptul de a interveni şi Bruno Erath, corespondentul în alpinism al Bayerischer Rundfunk, a pus lucrurile în mişcare dezvăluind mica problemă, fereastra galeriei, Stollenloch.

Atacul final fusese lansat din acel punct, nu de la poalele muntelui. Asta nu ar fi deranjat pe nimeni. Nimeni nu s-ar fi îndoit că e prima ascensiune de iarnă a celui mai de temut versant din lume. Toţi alpiniştii, până la unul, au convenit că, chiar şi aşa, putea fi considerată prima ascensiune de iarnă. Nu

acesta a fost mărul discordiei; ceea ce contestau ei era afirmaţia că fusese realizată într-un efort neîntrerupt, de la poalele muntelui, fără a folosi tunelul.

Dacă citeşti relatarea lui Toni Hiebeler despre acest mare traseu şi treci cu vederea remarcile sale gratuite adresate juriului de fotoliu, nu poţi să nu te laşi captivat. Nu este doar tensionată şi dramatică, ci de-a dreptul minunată. Pentru că Hiebeler creează un frumos testimonial tovarăşilor săi, nu îşi impune niciodată personalitatea, ci realizează un studiu psihologic al celor trei caractere puternic divergente. E vorba despre Toni Kinshofer, cel mai bun dintre ei, de-a dreptul imperturbabil, răspunzând la fiecare întrebare tensionată, oricât de sumbră, oricât de dubioasă era situaţia, cu inevitabilul său „Tot e bine”. Apoi Walter Almberger, filându-l pe Toni, care urcă tot mai mult pe versant, chiar şi în locurile unde era „asistenţă doar morală”, aceea pe care o primea de la coardă. Şi apoi Anderl Mannhardt, scepticul, care nu admitea certitudinea succesului decât cu o fracţiune de secundă înainte de succesul propriu-zis. O echipă cu adevărat unită şi armonioasă, aceşti patru alpinişti magnifici, care au reuşit o realizare colosală urcând versantul pentru prima dată în timpul iernii.

„Şanţul Argintiu”

„Şanţul Argintiu” este numele plăcut dat unui punct de pe un versant atât de sumbru. Acesta a fost inventat nu de oamenii care l-au urcat, ci de spectatorii de la Kleine Scheidegg. Acest „Şanţ Argintiu” este vizibil numai după-amiaza târziu, atunci când soarele aruncă nişte raze mai puternice chiar şi pe un perete atât de întunecat. Se află la poalele „Hornului cu Cascadă”, în „Rampă”, şi apare numai atunci când gheaţa aşternută în el prinde o licărire de lumină ori când apa care se revarsă reflectă un luciu de oglindă. Devreme, atunci când versantul se află în umbră, când totul pare îngheţat într-o linişte mormântală, nu există niciun „Şanţ Argintiu”. Alpiniştii nici nu vor să audă acest nume, oricât de vesel ar sclipi şi ar străluci prin lentilele 72× ale telescopului de pe terasa de la Scheidegg. Asta de când Adi Mayr s-a prăbuşit de pe el şi şi-a găsit sfârşitul în 28 august 1961.

Anul a început cu mare tam-tam, răsunând în întreaga lume alpină, care jubila datorită primei ascensiuni de iarnă din luna martie a acelui an. Niciun an pe Eiger nu mai avusese un astfel de preludiu, care i-a lăsat pe toţi tensionaţi, în aşteptarea altor mari realizări.

La început, condiţiile meteo nefavorabile şi starea proastă a versantului au împiedicat orice ascensiune de succes. Au existat încercări, retrageri, momente tensionate, dar nu şi dezastre.

Chiar şi august se apropia de sfârşit, fără ca a nouăsprezecea ascensiune a versantului să fie realizată de cineva.

În ultima săptămână din august, a ajuns la Scheidegg Adolf Mayr, un alpinist austriac. Era foarte tânăr, dar dobândise deja o mare experienţă în Alpii Orientali şi Occidentali, precum şi în Norvegia. Făcuse cele mai severe trasee de stâncă şi mari rute mixte de gheaţă şi stâncă din Alpii Occidentali. Tânărul Adi – care se născuse la Bad Hali în Austria, dar care locuia de câţiva ani la Innsbruck – a realizat toate aceste trasee cu bun-simţ, eleganţă şi cu o măiestrie tehnică înnăscută. Având o imaginaţie foarte bogată, prudenţa şi pregătirea erau pentru el condiţii *sine qua non,* pentru că putea vizualiza momentele periculoase ale unui traseu înainte de a ajunge la ele.

Adi Mayr era un tip simpatic. Toţi prietenii săi alpinişti au spus acest lucru; la fel şi Fritz von Almen, celebrul proprietar al hotelului Scheidegg, cu care tânărul discutase confidenţial – încredere pe care acesta i-a răsplătit-o dându-i cele mai bune sfaturi, având o experienţă şi cunoştinţe vaste, şi asigurându-l de toată grija şi sprijinul pe care i le putea oferi. Adi cunoştea fiecare centimetru al versantului din cărţi, rapoarte, relatări verbale şi observaţii zilnice; Fritz von Almen a completat lacunele.

Printre altele, Fritz i-a spus că traversarea celui de-al Treilea Neveu după prânz era extrem de expusă căderilor de pietre, pentru că fiecare piatră şi fragment de gheaţă slăbite de soarele după-amiezii de pe „Păianjen” şi stâncile de mai sus de acesta mătură neveul cu un tir neîncetat. Cunoscând toate acestea, von Almen i-a dat tânărului un sfat sănătos şi responsabil:

— Dacă ajungi acolo după ora 2, fă bivuac în primul rând la „Bivuacul Morţii”. Orele lungi de aşteptare sunt în mod natural plictisitoare, dar e mai bine decât să fii lovit şi ucis.

Adi avea destulă imaginaţie ca să anticipeze pericolele traversării. A decis să pornească foarte devreme şi să urce cât mai repede posibil, astfel încât să ajungă la „Rampă” până după-amiază. Unde va face oare primul bivuac? Sus, pe neveu, lângă „Rampă”, pe „Traversarea Zeilor”, în Hornurile de Ieşire sau poate chiar pe vârful muntelui?

Era într-o dispoziţie fenomenală, plin de voinţă şi entuziasm. Nu a spus asta, dar ideea de primă ascensiune solitară acţiona ca un puternic stimulent. Ce an avea să fie 1961: prima ascensiune de iarnă şi prima parcurgere solo!

Deci, singur-singurel, a pornit pe întuneric fără nicio altă companie în afară de vorbele de încurajare ale lui Fritz von Almen şi amintirea tinerei soţii a proprietarului de hotel, care i-a pregătit micul dejun la scurt timp după miezul nopţii. Nu este bine să te gândeşti prea mult la lume atunci când porneşti într-o aventură necunoscută şi periculoasă între pământ şi cer şi Adi a trecut rapid peste momentul de slăbiciune, care poate să copleşească atât de uşor un alpinist în acele ore întunecate. La urma urmei, a fost singur deseori, pe versanţi mari şi periculoşi.

Adi a ajuns la stâncă la prima licărire cenuşie a dimineţii. S-a încălzit imediat parcurgând o primă porţiune uşoară. De îndată ce a fost suficientă lumină, Fritz von Almen l-a căutat prin marele telescop şi l-a găsit la „Fisura Dificilă”. L-a văzut pe alpinistul solitar învingând primul contrafort adevărat al

măreţului versant, mişcându-se fără probleme, constant şi fără ezitare. Uneori, se mai folosea şi de coarda ce rămăsese agăţată acolo de doi ani, deşi aceasta nu era întru totul sigură, dar Adi Mayr era conştient de acest lucru şi o folosea cu mare prudenţă, ca un ajutor minor, fără să-şi lase toată greutatea pe ea.

Pe stânca mai uşoară de mai sus, alpinistul a arătat că este cu adevărat în elementul său, plutind fără grabă şi uniform peste stâncă, precum o maşinărie bine unsă. „Traversarea Hinterstoisser” nu l-a întârziat deloc. E adevărat că acestui pasaj redutabil îi fuseseră tociţi colţii de multă vreme. Poate că nu erau aşa de multe corzi atârnate pe el ca în anul următor, când erau atâtea, încât echipelor bune nu le lua mai mult de zece minute peste el. Chiar şi acum, lui Adi i-a luat doar 20. Nu numai că se căţăra bine, ci se folosea de toate mijloacele artificiale – corzi, carabiniere, scăriţe şi celelalte – ca un maestru.

Urmărindu-l cu privirea, von Almen, ghizii şi alţi alpinişti se simţeau tot mai uşuraţi. Erau cu toţii convinşi că acesta nu era un tânăr aflat în căutarea faimei care merge spre propria distrugere, ci un bărbat sigur de abilităţile sale şi capabil să facă ceea a venit să facă.

Gheaţa, când a ajuns la ea, părea friabilă şi tare şi a trebuit uneori să taie trepte. Adi era, desigur, mai obişnuit cu stânca decât cu gheaţa, precum cei mai mulţi dintre căţărătorii din Alpii Orientali care au venit să se ia la trântă cu faţa nordică. Şi ei, în cele din urmă, au fost primii care au reuşit să-l urce. El nu a băgat în seamă gheaţa din „Furtunul de Gheaţă” dintre primele două neveuri, ocolind obstacolul, căţărându-se drept în

sus pe stânca din stânga acestuia. Încă de la Erich Waschak, care a încercat prima dată această variantă în 1950, ştim cu toţii cât de friabile şi de incomod stratificate sunt stâncile în acest punct, dar Adi s-a căţărat pe ele nespus de repede, de parcă ar fi fost pe pereţii săi de calcar de acasă. (Eigerul este tot din calcar.)

Al Doilea Neveu, acest imens scut de gheaţă care nu poate fi escaladat direct, ci întreaga sa înălţime de jumătate de kilometru trebuie traversată în diagonală, l-a obligat pe tânăr să încetinească până la un ritm lent, măsurat, precaut – poate surprinzător de precaut, din treaptă în treaptă, metru cu metru. Se părea că alpinistul singuratic simţise pentru prima dată dimensiunea monstruoasă a versantului.

Al Doilea Neveu e teribil de impresionant. Când l-am urcat eu pentru prima dată, în 1938, a avut acelaşi efect şi asupra noastră. Te simţi brusc de parcă eşti pe un drum fără capăt. Cum să-l descriu? Imaginaţi-vă acoperişul unui dom gotic, cu o lungime de 500 de metri pe diagonală, pe care trebuie să-l urci de jos în sus, de la dreapta la stânga. În funcţie de poziţia ta, vei vedea marginea inferioară a acoperişului la 200 sau la 350 de metri sub tine, dar nu există niciun jgheab sau burlan prietenos. Dincolo de margine e hăul de 700 sau 1.000 de metri. Asta înseamnă că poţi cădea liber, într-o prăbuşire verticală, nelovindu-te de nimic, până la pietrele de la baza peretelui. Deci nu era surprinzător că până şi un alpinist de primă mână cum era Adi Mayr a urcat încet şi cu atenţie pe diagonala nesfârşită, de-a curmezişul acestui gigantic acoperiş.

Pe stâncile abrupte care duc la „Fierul de Călcat”, silueta

solitară a iuţit ritmul din nou. Vedeau asta prin telescoape, dar nu se vedea că începuseră să cadă pietre. Era 2:30 după-amiaza când a ajuns Mayr la „Bivuacul Morţii”. Tirul de artilerie al muntelui mătura deja al Treilea Neveu şi creasta „Fierului de Călcat” – atât calea de urmat, cât şi drumul de întoarcere. Vremea era bună şi i-ar fi oferit alpinistului încă şase ore de lumină, putând ajunge, probabil, la „Traversarea Zeilor” sau chiar la „Bivuacul Corti”, în Hornurile de Ieşire. Dacă ar fi fost nechibzuit, şi-ar fi putut spune: „O, la dracu’! Nu toate pietrele îşi găsesc ţinta!” şi ar fi mers mai departe.

Dar Adi Mayr nu a vrut să rişte. El a vrut să urce versantul după toate regulile artei unui bun alpinist. Aşa că a încercat să-şi potolească neliniştea şi a ascultat de bun-simţ şi de porunca muntelui care cruţa doar un singur loc de pe versant de celebrul lui bombardament cu pietre – „Bivuacul Morţii”. Şi acolo s-a oprit.

A fost un bivuac lung – o noapte care a durat 15 ore, începând cu soarele după-amiezii care a strălucit încă şase ore pe cer. Parcă a trecut o veşnicie până s-a întunecat de-a binelea şi Adi a putut să facă semnalul convenit cu lanterna, la care Fritz von Almen a răspuns de la Kleine Scheidegg; încă o veşnicie până ce s-a furişat prin întuneric prima rază palidă a noii zile, 28 august. Nimeni nu poate spune cum şi-a petrecut tânărul acele ore lungi în bivuacul său, cum s-a confruntat cu singurătatea lui, cu gândurile sale intime, cu temerile şi îndoielile lui, ţinându-le piept cu tot curajul şi cu toată voinţa.

În dimineaţa următoare, marele telescop dezvăluia fiecare mişcare a sa în timp ce se căţăra mai departe singur, dar era

dificil să-ţi dai seama care era starea lui de spirit sau nivelul său de entuziasm. Fritz von Almen era doar un pic îngrijorat pentru că părea să nu-şi fi păstrat ritmul din ziua anterioară. Desigur, tot versantul acela imens era încă în ghearele gerului extrem. În umbra sa răcoroasă mişcările omului erau destul de ciudate. Erau într-adevăr, după cum li se părea şi privitorilor, unghiulare, rigide, ezitante şi mai puţin coordonate decât ieri?

Terenul din faţa lui Adi nu i-a dat nicio şansă să se încălzească. Nu era terenul uşor de pe terasele inferioare pe care le escaladase cu o zi înainte. Aici s-a confruntat dintr-odată cu traversarea înclinată oblic în jos spre al Treilea Neveu, cel mai abrupt dintre toate. Treptat, s-a deplasat spre stânga, tăind trepte, corect din punct de vedere tehnic, perfect normal, deşi puţin mai lent decât de obicei. Cu toate acestea, von Almen, urmărindu-l cu atenţie, nu putea să scape de sentimentul că ceva nu era în regulă cu alpinistul singuratic de acolo, de sus. Să fi fost, poate, vreo afecţiune fizică, după noaptea lungă şi rece? O cădere psihică, ce i-a afectat membrele, ca urmare a celor 15 ore de bivuac solitar în exact acelaşi loc unde, cu 23 de ani înainte, au murit primii doi oameni care au încercat să escaladeze versantul?

Nu se prăvăleau pietre pe al Treilea Neveu. Tăcerea se aşternea pe întregul perete măreţ. Nu mişca nimic, cu excepţia unui om – un punct minuscul de viaţă, de voinţă, de curaj pur într-o imensitate rece, umbrită, total opusă vieţii.

Adi Mayr a parcurs al Treilea Neveu şi a ajuns la „Rampă”. Primele câteva lungimi de coardă nu sunt în niciun caz dificile şi stânca e foarte bună, însă expertul căţărător de stâncă nu

părea să fie în formă maximă nici acolo. Să fi fost gheaţă pe stâncă? Era greu de zis ce e acolo sus, în umbră. Numai mişcările sale, crispate încă şi mai puţin agile decât în ziua precedentă, sugerau aşa ceva. Mai mult, s-a observat că nu s-a autofilat nicăieri, ceea ce ar fi făcut cu siguranţă dacă ar fi considerat că lucrurile se complică. Deci Adi nu considera că este periculos, altfel s-ar fi asigurat. Toţi văzuseră în ziua precedentă cât de atent fusese. Nu, spuneau ei, se va încălzi în curând căţărându-se, chiar şi în umbra aceea.

Apoi, a ajuns pe traversarea de la poalele „Hornului cu Cascadă”. Nu este un pasaj uşor. „Şanţul Argintiu” era încă invizibil, pentru că nu sclipeşte până după-amiaza. Pe horn curgea apă, astfel încât pietrele erau, probabil, acoperite cu gheaţă sub el. Umbra era prea puternică pentru a fi siguri, dar îl vedeau pe om şi mişcările pe care le făcea. Apoi l-au văzut pe Adi cum face un pas mare mult spre stânga. Bocancul său stâng păru să alunece şi el îşi retrase piciorul. L-au văzut lucrând la priză – cu pioletul. Apoi, a încercat să facă pasul a doua oară. Din nou, părea să nu găsească o priză de picior. A revenit la poziţia sa iniţială, numai că de data aceasta mai smucit.

Aşa se mişcă un om obosit, speriat sau care nu ştie ce să facă. Cu toate acestea, Adi nu fixase o coardă de protecţie, nici chiar aici. Ce să se fi întâmplat oare cu el?

L-au privit cum face a treia încercare. Acelaşi pas mare ca mai înainte. Nu era nimic diferit de cele două dăţi precedente şi totuşi, la 8:12, Adi Mayr a riscat încă o dată să facă acel pas mare în „Şanţul Argintiu” – şanţul care era întunecat şi umbrit, ca şi restul versantului. Şi o umbră a fost şi corpul care a

alunecat în acea dimineaţă de la „Şanţul Argintiu”, fără să se lovească de versant în timpul căderii sale de aproape 1.300 de metri.

Alpiniştii au o limbă a lor

Prietenul meu Guido Tonella a fost primul care a susţinut principiul „echipei europene de coardă”. Camaraderia internaţională îşi dovedise valoarea încă din 1957, cum am descris deja, în timpul marii operaţiuni de salvare care l-a recuperat pe Corti, pentru că erau şi alpinişti polonezi în echipă, chiar şi atunci – primii reprezentanţi ai blocului estic care aveau să fie asociaţi cu Eigerul şi cu faţa sa nordică. Principiul lui Tonella avea să fie pus în practică din nou.

Pentru că anul 1961 a adus două echipe est-europene pe versant şi două ascensiuni de succes realizate de acestea. Pe 30 august, la doar două zile după moartea tragică a lui Adi Mayr, doi cehi, Radovan Kuchař şi Zdeno Zibrín, au atacat versantul. Erau destul de bine cunoscuţi, nu numai în lanţul Elbsandstein, Tatra şi Caucaz, ci şi în Alpii Occidentali, unde îşi câştigaseră o bună reputaţie, în special în masivul Mont Blanc şi în jurul Zermattului. Doar cu puţin timp înainte, reuşiseră să urce faţa nordică a Matterhornului.

Aşa că aceşti doi parteneri de căţărat au pornit liniştiţi pe sectorul inferior al versantului – atât de liniştiţi, încât ai fi zis chiar că se căţărau relaxat. Fritz von Almen mi-a spus că nu au ratat nicio ocazie de a se fila şi, cu toate că au urcat un pic mai lent decât alţi alpinişti de primă mână, în condiţii de vreme bună, au impresionat întreaga audienţă cu hotărârea şi

măiestria de care au dat dovadă. Ceea ce observatorii nu vedeau era că unul dintre ei îşi pierduse pioletul pe al Doilea Neveu. Totuşi, acest lucru nu i-a stânjenit; două zile mai târziu aveau să dovedească din plin că nici măcar pierderea unei piese atât de importante din echipamentul de gheaţă nu putea să le zădărnicească ascensiunea.

Pornind în prima zi de la 3 dimineaţa, şi-au pregătit primul bivuac pe marginea superioară a celui de-al Doilea Neveu înainte de 6 seara, aproape de poalele stâncilor care se întind până la „Fierul de Călcat”. Ar fi putut folosi cele două sau trei ore de lumină rămase pentru a merge mai departe până la „Fierul de Călcat” sau la „Bivuacul Morţii”, dar era aproape seară şi „Fierul de Călcat” nu era tocmai ferit de căderi de pietre. Şi fundamentul acestei echipe de căţărat era siguranţa.

În dimineaţa următoare, pe 31 august, au urcat în acelaşi mod constant şi măsurat până la „Bivuacul Morţii” şi pe al Treilea Neveu, până la „Rampă”. Aici au dat de gheaţă pe stânca din partea sa inferioară, ceea ce explică de ce Adi Mayr a urcat atât de încet pe acolo. Ei au descoperit „Traversarea”, „Pasul” şi „Hornul cu Cascadă” îngheţate bocnă şi măsurile tehnice de protecţie le-au luat mult timp. Aşa că au ales în scurt timp să facă bivuac pe „Brâna Friabilă”, încă de la ora 5 după-amiază, când versantul era luminat de soare. Dar Kuchař şi Zibrín îşi demonstrau pur şi simplu lor înşişi şi mulţimii de privitori că aveau timp berechet.

A doua zi, pe 1 septembrie, s-au mişcat destul de repede pe „Fisura Friabilă”, de-a curmezişul „Traversării Zeilor”, către „Păianjen”. Şi acolo s-a întâmplat un lucru surprinzător, care i-a

făcut pe spectatori să bănuiască pentru prima dată că s-ar fi întâmplat ceva cu echipamentul de gheaţă al echipei. Pentru că Zibrín şi Kuchař au luat-o pe o variantă în acest punct, un fel de nou traseu. Evitând „Păianjenul” cu totul, au mers drept în sus pe pietrele din stânga sa, ajungând în cele din urmă la Hornurile de Ieşire fără a întâmpina dificultăţi insurmontabile. Era evident că nu le plăcea să se caţăre pe gheaţă cu pitoane de gheaţă şi ciocan-piolet, urcând pe colţii din faţă ai colţarilor. Alpiniştii est-europeni nu aveau încă încredere în tehnica acrobatică occidentală şi în dansul său pe vârfuri, ci preferau metodele clasice de căţărare şi de asigurare. Deci, dacă echipamentul tău de gheaţă nu este suficient de bun, o iei direct pe stâncă, chiar dacă nimeni nu a mai făcut acest lucru înainte.

Au făcut al treilea bivuac, sus, în Hornurile de Ieşire. Şi în a patra dimineaţă, pe 2 septembrie, puţin după ora 8, prima echipă est-europeană de coardă care a urcat faţa nordică a ajuns pe vârful Eigerului. Vremea a fost perfectă tot timpul. Nu au fost ştiri de senzaţie, decât dacă respectarea întru totul a măsurilor de siguranţă, pe întregul traseu, ar putea fi considerată ceva senzaţional. Nu au făcut nicio greşeală, în afară de pierderea unui piolet. Dar cine, din tânăra generaţie, vrea să care aşa ceva cu el pe un traseu – o moştenire preistorică din vremurile apuse ale tatălui său, un piolet? Radovan Kuchař şi Zdeno Zibrín au dat un bun exemplu în acest sens prin ascensiunea lor, a nouăsprezecea.

A urmat imediat al doilea succes al est-europenilor, de fapt, chiar în aceeaşi zi, când doi ingineri polonezi, Jan Mostowski din Gliwice şi Stanisław Biel din Cracovia, au ajuns pe vârf la

zece ore după cehi, deşi au început să urce abia la 24 de ore după ei.

Nu are niciun sens să încercăm să tragem concluzii importante din compararea acestor timpi. Polonezii au ajuns sub tirul căderilor de pietre din cauză că au avut o viteză mai mare, cehii au evitat acest risc. Păreau să fi calculat totul astfel încât să urce în deplină siguranţă.

Cam în momentul în care cehii se apropiau de primul lor bivuac, în după-amiaza zilei de 30 august, de la marginea celui de-al Doilea Neveu, doi alpinişti elveţieni îşi instalau tabăra la „Cuibul de Rândunică”, departe, în partea inferioară a versantului. Amândoi aveau nume faimoase – Ernst Schmied şi Alois Strickler. Schmied fusese liderul celei de-a doua echipe care ajunsese pe vârful muntelui Everest. Strickler aparţinea grupului de tineri „extremişti”, hotărâţi să recupereze decalajul de care suferea, în opinia lor, alpinismul elveţian din cauza loialităţii sale faţă de căţăratul în stil tradiţional. Fiecare ascensiune pe care un om trebuia, în concepţia lumii moderne, să o fi făcut pentru a ajunge de clasă mondială este notată în jurnalul său de alpinism ca fiind realizată.

La „Cuibul de Rândunică” pe Schmied au început să-l doară stomacul şi intestinele, aşa că Strickler a trebuit să coboare împreună cu prietenul său bolnav în următoarea zi, pe 30 august. Pe drum s-au întâlnit cu două echipe care urcau – polonezii, a căror ascensiune a fost descrisă mai sus, şi doi alpinişti elveţieni, Sepp Inwyler şi Kurt Grüter. Acestora le-a părut foarte rău pentru Strickler şi l-au informat că jos, la Scheidegg, era un austriac care îşi căuta un partener cu care să

încerce să escaladeze versantul. Strickler s-a înţeles bine cu acest austriac, Leo Schlömmer, al cărui partener tirolez nu putuse să-şi ia liber de la serviciu, astfel încât cei doi au făcut echipă.

Schlömmer, compatriotul meu din Stiria, este plin de un entuziasm sănătos şi de energie, calităţi necesare la cineva a cărui ocupaţie principală este să se joace de-a prinselea cu norii. Este sergent-major în armata austriacă şi instructor de zbor la Şcoala de Aviaţie de la Aigen, în Ennstal. El îi învaţă pe cursanţi să zboare printre munţi înalţi, prin văi înguste mărginite de pereţi măreţi, pe care îi escaladează în timpul liber. Leo este foarte practic şi, invariabil, alege cele mai bune mijloace pentru a-şi atinge un scop, la fel ca toţi cei care trăiesc periculos, dar care iubesc viaţa.

Schlömmer şi Strickler şi-au început ascensiunea la prima oră, pe 1 septembrie, în dimineaţa în care cei doi cehi dormeau încă pe „Brâna Friabilă” şi polonezii îşi făceau primul ceai în bivuacul lor din dreapta „Fierului de Călcat”. Cei doi elveţieni, Inwyler şi Grüter, care îşi petrecuseră noaptea cam la 35 de metri mai jos, spre dreapta, au fost treziţi devreme de frigul dimineţii, dar s-au pornit greu. Când şi-au început ascensiunea polonezii, pe la 7 dimineaţa, spre „Fierul de Călcat” şi mai departe spre „Bivuacul Morţii”, s-au uitat în urmă şi nu le-a venit să-şi creadă ochilor. Acolo, jos, la începutul celui de-al Doilea Neveu… erau două puncte mici… nişte oameni… urcând într-un ritm incredibil. Inwyler şi Grüter i-au văzut şi ei şi au clătinat din cap a uimire. Apoi Inwyler a râs şi a spus:

— Acesta nu poate fi decât prietenul nostru Strickler, iar

celălalt trebuie să fie Schlömmer!

După prânz cele trei echipe s-au întâlnit la „Hornul cu Cascadă”. Era plin de gheaţă şi într-o stare proastă. Polonezii îl urcaseră pe jumătate şi îi depăşeau dificultăţile în linişte şi siguranţă. Au lăsat o coardă în jos şi i-au asigurat pe elveţieni până au urcat la ei. Cât despre ultima echipă, Strickler şi Schlömmer, cea mai puternică dintre toate, i-a lăsat cineva să-i depăşească, dat fiind că erau în mod clar cei mai rapizi căţărători? Nici vorbă. Toată lumea râdea şi şi-au petrecut ziua bucuroşi că sunt împreună – polonezii, elveţienii şi austriecii deopotrivă. Deci şi ultima echipă a acceptat ajutorul corzii întinse şi toţi şase s-au unit într-o singură echipă de coardă formată din oameni care nu ştiau limba celorlalţi, dar înţelegeau limbajul internaţional comun tuturor alpiniştilor, ale cărui caracteristici principale sunt râsul, saluturile prietenoase şi plăcerea de a fi împreună.

La stânga neveului din „Rampă” au găsit un loc de bivuac pentru şase – probabil chiar locul care şi-a câştigat numele „Popasul Confortabil” de pe faţa Eigerului, încă de pe vremea echipei franceze care şi-a petrecut noaptea acolo în 1952.

A doua zi a fost plină de surprize. Strickler şi Schlömmer au preluat conducerea, dar au rămas o echipă de coardă de şase. Strickler şi-a pierdut un colţar, astfel că Schlömmer a trebuit să taie nişte trepte pe „Păianjen”. În ciuda întârzierii, echipa se apropia tot mai mult de Hornurile de Ieşire. Polonezii şi elveţienii au fost loviţi de pietre, dar era întotdeauna cineva pe aproape pentru a da o mână de ajutor şi cei şase au urcat ca o singură echipă până au ajuns în partea de sus a Hornurilor.

Acolo echipa de coardă unită s-a divizat din nou în trei perechi separate. Pe la ora 6 seara, pe 2 septembrie, Schlömmer şi Strickler au ajuns în vârf, unde îi aşteptau doi prieteni. O jumătate de oră mai târziu au sosit şi polonezii. Grüter şi Inwyler au ajuns pe la 7:30, dar ceilalţi i-au aşteptat. Spiritul de camaraderie conta mai mult pentru ei decât un pat sau o saltea în tabăra de la Scheidegg. Cei opt au coborât apoi pe întuneric şi au făcut bivuac împreună. Această ascensiune a fost un triumf al armoniei şi al spiritului camaraderesc, o ascensiune care merită ţinută minte şi repovestită, iar şi iar.

Consider că această a douăzecea ascensiune – nici nu mai trebuie spus că cei şase au fost de acord că fusese un succes comun, şi nu trei ascensiuni separate, realizate de trei echipe distincte – este punctul culminant al anului 1961, chiar dacă au existat şi alte performanţe meritorii.

Între 19 şi 22 septembrie, doi bavarezi, Georg Huber[1] şi Gerhard Mayer, împreună cu doi austrieci, Karl Frehsner şi Helmut Wagner, au realizat cea de-a douăzeci şi una ascensiune. Traseul a fost făcut şi mult mai rapid, dar şi mult mai lent, însă nu exista niciun motiv de grabă, pentru că vremea a rămas bună cu ei. Cele trei bivuacuri ale lor au fost: deasupra celui de-al Doilea Neveu, sub Proeminenţa de Gheaţă, pe „Rampă”, şi pe stâncile aflate chiar deasupra „Păianjenului”.

Vremea era, într-adevăr, uimitor de previzibilă în acel septembrie, mereu senină. Gheaţa era mult mai tare, pietrele o mare sursă de pericol. Viteza poate fi de multe ori un factor decisiv. Schlömmer şi Strickler, de exemplu, se mişcaseră într-un ritm minunat, înainte să-i ajungă pe ceilalţi la „Rampă”, şi

puseseră prietenia mai presus de recorduri. Dar ritmul ascensiunii din 23 şi 24 septembrie, când Hilti von Allmen şi Ueli Hürlimann au urcat versantul, nu era ritm, ci o viteză cum nu mai văzuse nimeni de la ascensiunea lui Waschak şi Forstenlechner, cu 11 ani înainte.

Hilti nu este rudă cu Kaspar, Fritz şi Albert, după cum se observă din *l*-ul suplimentar. Este ghid şi instructor de schi, un tânăr foarte arătos, cum avea să descopere Luis Trenker un an mai târziu, când l-a inclus, alături de Toni Sailer şi Dietmar Schönherr, în distribuţia producţiilor Trenker-Eigerfilms. Dar în 1961 nu era încă actor şi cu atât mai puţin „vedetă", ci doar alpinist, ghid şi instructor de schi remarcabil.

El şi Ueli au pornit pe perete târziu, în după-amiaza zilei de 23 septembrie, şi au ajuns la „Cuibul de Rândunică" foarte repede. E adevărat că „Fisura Dificilă" era deja oarecum „pregătită" şi exista o coardă fixă la „Traversarea Hinterstoisser", ceea ce a însemnat o mare economie de timp. Dar pe data de 24 cei doi au intrat în ritm încă din momentul în care au părăsit bivuacul. În 14 ore, practic non-stop, au alergat până în vârf, ajungând acolo la 8 seara.

Era normal ca lumea alpinismului să vorbească despre un timp atât de fantastic. Presa a preluat şi ea subiectul; tânărul ghid a devenit celebru în întreaga lume, toţi spunându-i „Hilti". La fel de normal, unii au avertizat că această sete de recorduri nu e sănătoasă. Cea mai puternică dintre aceste voci era cea a lui Arnold Glatthard, care a profeţit sumbru că faţa nordică va deveni o pistă de curse. De fapt, nu există niciun pericol să se întâmple asta, dar nu există niciun motiv de a-l lua în râs pe

Glatthard, cum au ales să facă atâţia cronicari. Dacă Glatthard are ceva de spus pe această temă a Eigerului, are dreptul să facă acest lucru; noi, cei mai în vârstă, nu vom uita niciodată şi este timpul să afle şi cei mai tineri. Am mai spus deja povestea asta: cum l-a văzut Arnold pe Toni Kurz murind. A pierit deoarece la acel moment existau mult prea puţine cunoştinţe în ceea ce priveşte tehnica de salvare de pe munte şi cei mai buni ghizi elveţieni nu erau dotaţi cu echipamentul pe care îl au astăzi la dispoziţie alpiniştii „extremi”. A fost o tragedie pe care Glatthard nu a putut s-o uite niciodată şi nu trebuie să uităm nici noi cuvintele simple, pline de compasiune din scrisoarea pe care i-a trimis-o lui Gunther Langes în amintirea celor care au murit pe versant – cu mult timp în urmă, în 1936!

> I-am văzut căţărându-se şi nu pot face decât să le cinstesc memoria. Sărmanii mei prieteni, versantul a fost rău cu voi… a fost cel mai trist moment din viaţa mea.

A spus asta într-un moment în care nu prea exista o atitudine pozitivă faţă de alpiniştii germani şi austrieci care tot încercau să escaladeze versantul. Cuvintele sale pline de căldură ieşeau în evidenţă pe fundalul corului de batjocuri, neînţelegere şi ostilitate. Şi dacă el a ales să-şi facă auzită vocea încă o dată, acum era pur şi simplu ca să ne reamintească tuturor să nu tratăm nimic cu uşurinţă, neglijent sau ca pe un fapt împlinit. Pentru că Eigerul este încă la fel de mare şi de puternic ca întotdeauna.

La trei zile după ascensiunea lui Hilti, au mai pornit doi austrieci pe versant. Erau doi tirolezi, veteranul experimentat

Erich Streng şi un partener tânăr, Robert Troier. Nicio echipă tiroleză nu mai avusese succes după Buhl şi Jöchler, deşi cu câţiva ani înainte dr. Heinrich Klier şi Wastl Mariner au venit la Scheidegg cu intenţia să escaladeze versantul. Considerând condiţiile nefavorabile, cei doi au făcut un lucru tot mai rar printre aspiranţii la Eiger: nu au aşteptat, punând peretele sub asediu, la bază. Au plecat pur şi simplu într-o tură de căţărat în superba Bernese Oberland. Acolo au făcut traseele clasice pe mari feţe nordice, descoperind chiar noi rute, dificile şi interesante, pe munţi deja intraţi în paginile istoriei montane, au urcat pe Schreckhorn, Finsteraarhorn, Fiescherhörner şi încă vreo zece vârfuri, până când li s-a terminat concediul – în două săptămâni, dar la sfârşitul acestora amândoi păreau mai fericiţi şi mai relaxaţi. Acesta era darul câştigat din bucuria alpinismului pur şi simplu. Era evident că nu le mai rămăsese timp pentru faţa nordică a Eigerului.

Însă cei doi tirolezi, care încercau să realizeze a douăzeci şi treia ascensiune, nu aveau intenţia să aştepte. Ei ştiau că, dacă acum, la sfârşitul lunii septembrie, se strică vremea, nu se va mai îndrepta, ci se va înrăutăţi şi mai mult. În ciuda acestui fapt, au pornit pe versant şi au făcut bivuac la „Cuibul de Rândunică”. A nins în primele ore ale dimineţii, dar au mers mai departe oricum şi şi-au petrecut noaptea următoare în „Rampă”. Dimineaţă vremea era şi mai rea. Cu toate acestea, au mers mai departe nu pentru că erau nechibzuiţi, ci pentru că ştiau cum să lupte, la fel ca Buhl şi Jöchler, cei cinci francezi şi fraţii Maag, cu nouă ani în urmă.

Din nou, muntele şi-a pregătit tot arsenalul ostil. Versantul

era la fel de hidos cum şi-l amintea Arnold Glatthard. Au trebuit să facă bivuac pentru a treia oară, de data aceasta în Hornurile de Ieşire.

Şi, cam la ora la care primii oaspeţi coborau la micul dejun în hotelurile din Scheidegg, Erich Streng şi Robert Troier au ajuns pe vârf, după patru zile de lupte grele şi admirabile. Şi aşa s-a încheiat istoria anului 1961 pe faţa nordică.

În ciuda morţii tragice a lui Adi Mayr, a fost un an bun – un an plin de succese bazate pe capacităţi individuale şi coechipieri de încredere. Dar anul 1962 avea să pună versantul într-o lumină nouă şi, din păcate, diferită. Desigur, au existat şi ascensiuni de succes şi am dat de oameni care au câştigat fără rezerve respectul şi simpatia noastră. Au fost totuşi şi alţii care, puşi în balanţa sorţii, au fost nepregătiţi şi totuşi s-au întors în siguranţă de pe perete. Şi au fost şi victime, tulburătoare, de neînţeles, lăsând în urma lor multe întrebări fără răspuns.

1962 nu avea să fie un an bun pe Eiger.

1. „Schorch” Huber a pierit pe Cho Oyu, în timpul musonului din 1964.

„Îmi pare rău, Brian…”

Anul 1962 pe Eiger a fost un an nebunesc, fără precedent în istoria sa. Niciodată nu şi-au mai pierdut viaţa cinci oameni într-o singură vară. La cealaltă extremă, sunt consemnate cifre tot fără precedent: 44 de oameni au urcat versantul şi au scăpat cu viaţă, ajungând să-şi spună povestea. Comparativ cu 1936, anul morţii tragice a lui Toni Kurz, când au pierit patru oameni, dar nu s-a realizat nicio ascensiune de succes, ai putea fi tentat să crezi că lucrurile s-au îmbunătăţit de-a lungul anilor. Aceasta ar fi o concluzie absolut falsă, pentru că trebuie amintit că în 1952, an în care condiţiile au fost în cea mai mare parte foarte rele, 20 de alpinişti au ajuns pe vârf fără nicio victimă.

Da, 1962 a fost un an neobişnuit, un an trist, în care tevatura despre Eiger a ajuns la un nivel fără precedent, logica şi absurdul întreţesându-se inextricabil. Pentru un profan interesat de alpinism, pe măsură ce citea nenumăratele relatări, apărea în mod regretabil un nou sens în toată treaba asta cu escaladarea feţei Eigerului: banii şi gloria.

Trenker făcea un film pe şi despre faţa Eigerului, un magnet pentru băgăcioşi, jurnalişti şi cei care căutau să fie în centrul atenţiei. Jos, la Alpiglen, se aflau rânduri de corturi, formând uneori un adevărat sat de corturi. Oamenii de presă circulau între Allmatten şi Scheidegg, se adunau în jurul telescopului de acolo, îi asediau pe alpinişti şi echipa de filmare, apoi se

grăbeau înapoi la corturi, jos, la Alpiglen. Nu mai era nevoie să te întrebi despre ce era vorba în treaba asta cu alpinismul.

Sezonul începuse destul de normal, aşa cum le place alpiniştilor să meargă lucrurile, fără senzaţionalism şi cu performanţe simple. Nici măcar activităţile cinematografice ale lui Trenker nu au interferat în niciun fel cu cele ale alpiniştilor. Alpinişti şi ghizi de primă clasă, printre care şi o echipă de şoc din Stiria, condusă de Sepp Larch şi Walter Almberger, lucrau alături de veteranii lui Trenker ca ghizi, cărăuşi, figuranţi, actori şi dubluri, cu Wolfgang Görter din nou în spatele camerelor de luat vederi. Ideea era să se ia cât de multe cadre reale posibil „pe teren”. Trebuia să aibă loc o ascensiune a versantului cu scopul special de a apărea în film. Toni Sailer, care nu era alpinist, se antrena din greu. Chiar a reuşit, cu ajutorul lui Larch şi Almberger, să facă „Fisura Dificilă”. Desigur, întreaga parte inferioară a peretelui fusese „înmuiată” până în acel moment. Erau corzi peste tot: corzi fixe din motive de securitate, corzi pentru filmare, corzi vechi abandonate, corzi de la retrageri, corzi de la tentativele anterioare. Întregul versant începea să se usuce, iar asta însemna un risc mai mare de căderi de pietre.

Locul preferat pentru primul bivuac devenise în acest moment „Cuibul de Rândunică”, nume care era brusc pe buzele tuturor, în toate limbile cunoscute, ridicat dintr-odată la statutul de termen de uz comun, ca şi cum ar fi fost un eponim. Până şi eu am uitat că acest loc de bivuac aflat mai sus de „Traversarea Hinterstoisser” nu purta acest nume din vremuri imemoriale.

Acest „Cuib de Rândunică” a fost ocupat pentru prima dată în 1962, în după-amiaza zilei de 23 iulie, de patru alpinişti elveţieni remarcabili, Jean Braun, André şi Bernard Meyer şi Michel Zuckschwert. Echipa de patru, menită să realizeze a douăzeci şi patra ascensiune, s-a mişcat atât de repede, încât a petrecut noaptea următoare pe „Brâna Friabilă”. Între timp, în după-amiaza zilei de 24 iulie, doi englezi, Brian Nally şi Barry Brewster, ocupau „Cuibul de Rândunică”. Până la acea dată nu avusese loc nicio escaladare a versantului de către o echipă britanică. Avea oare aceasta să fie prima?

În vara aceea, erau pentru prima dată şi câteva corturi englezeşti şi scoţiene la baza feţei nordice. Marele perete al Eigerului nu s-a potrivit niciodată cu perspectiva conservatoare, tradiţionalistă a alpiniştilor britanici – în opinia lor, implica prea multe riscuri imprevizibile şi mult prea multă zarvă. Probabil că nimeni din Clubul Alpin nu ar fi fost prea entuziasmat în cazul în care unul dintre membrii săi ar fi urcat versantul.

Însă Nally şi Brewster nu erau membri ai C.A. Brian, voinic, înzestrat cu forţa unui bivol, avea 25 de ani. Faţa lui lată radia sănătate. Era genul de englez atipic, neobişnuit de comunicativ. Şi nu a durat mult până când colegii săi alpinişti de toate naţiile din satul de corturi de la Alpiglen, precum şi jurnaliştii, mereu în căutare de ştiri şi ponturi incitante, au aflat că era interesat în principal doar de cele mai ample trasee. Da, făcuse deja faţa nordică a Matterhornului în vara precedentă, cu Tom Carruthers, un scoţian, faţa nordică a Liskammului şi Zmuttgratul pe Matterhorn. Se îndrăgostise de Matterhorn, ca şi

Nally; era ceea ce el numea un munte adevărat. În plus, nu fusese oare un munte englezesc încă de pe vremea lui Whymper? De fapt, el mai atacase o dată faţa sa nordică – în timpul iernii, cu „Schorch din Traunstein”, Georg Huber. Dăduseră de necaz, dar reuşiseră să scape cumva pe Umăr şi el a fost primul care a recunoscut că, dacă nu ar fi fost Huber, nu ar fi scăpat de acolo cu viaţă.

Deci Brian râdea şi trăncănea, bucuros că are public, bucuros şi că acesta credea că el are superputeri, pentru că aşa şi era. Brian nu avea foarte multă imaginaţie, dar nu era nici aşa de pragmatic şi de impasibil cum ar putea sugera aspectul său rustic, pentru că visa şi el la ceva. Şi poate fi foarte periculos să visezi la faima ce poate fi câştigată printre marile vârfuri.

Deci Brian era omul care le făcea pe plac jurnaliştilor. Vorbea şi se lăsa admirat. Firea sa era la fel de veselă ca numele clubului său – Rockhopper Mountaineering Club din Londra.

Barry Brewster, însoţitorul său de 22 de ani, era exact opusul lui. Înalt şi subţire, cu faţa îngustă, plină de caracter şi inteligentă. Era tăcut, aproape timid, avea gleznele şi încheieturile subţirele. Era student, membru al Clubului Alpin al University of North Wales, semănând foarte mult cu atâţia căţărători britanici, montaniarzi himalayeni, exploratori şi aventurieri – un tip care nu iroseşte prea multă energie pe manifestări exterioare, dar care este incredibil de curajos şi de rezistent în momente de dificultate şi pericol.

Cei doi au făcut bivuac la „Cuibul de Rândunică” în noaptea de 24 iulie şi au înaintat destul de lent în ziua următoare. Barry,

gimnastul de pe stânca din Lake District, era mai puţin relaxat pe gheaţă decât Brian şi decoratorul de interioare din Londra, cu experienţă pe gheaţă, ştia prea bine ce datorie are faţă de prietenul său. Relaxat, a tăiat treaptă după treaptă pe al Doilea Neveu pentru a-i croi o scară uşoară lui Barry.

La capătul celui de-al Doilea Neveu, la poalele stâncilor abrupte şi friabile care se întind până la „Fierul de Călcat”, Brewster a preluat conducerea, urcând rapid şi în siguranţă. Părea să nu fie nicio îndoială că vor ajunge la „Bivuacul Morţii” înainte de lăsarea serii.

Dintr-odată observatorii de la Scheidegg l-au văzut pe Brewster prăbuşindu-se. Odată cu el au căzut şi nişte pietre. Spre seară, pot să cadă adevărate avalanşe de pietre desprinse din pereţii vârfului şi din „Păianjenul” de sub ei. Evident, tocmai o astfel de cădere de pietre l-a măturat pe Barry Brewster de pe prizele sale.

Corespondentul ziarului *The Times* a relatat:

> Unul dintre cei doi alpinişti britanici care încercau să escaladeze faţa nordică a Eigerului a fost observat printr-un telescop în această seară căzând aproximativ 100 de metri de pe stâncile din partea de sus a celui de-al Doilea Neveu. Este vorba despre dl Barry Brewster din Crawley, care a început traseul ieri împreună cu dl Brian Nally din New Barnet. Dl Nally a fost văzut ţinându-şi tovarăşul la o lungime de coardă pentru o vreme şi apoi coborând în locul unde zăcea acesta în zăpadă, aparent rănit…

Jurnalistul relatase destul de corect ceea ce se întâmplase, dar greşise în legătură cu înălţimea de la care căzuse. Nally şi Brewster se căţărau cu o coardă de 35 de metri şi, ca urmare a

accidentului, Brewster a căzut întreaga lungime dublată a acesteia. Pitoanele prin care Brewster asigurase coarda au fost smulse toate de violenţa căderii sale. Singurul care a ţinut a fost pitonul de regrupare de deasupra poziţiei lui Nally. Evident, era imposibil ca acesta din urmă să tragă coarda sus, pentru că Brewster atârna cu capul în jos pe al Doilea Neveu la capătul unei întregi lungimi de coardă. Tot ce a putut face Nally a fost să asigure coarda şi să coboare până la prietenul său rănit, sub ameninţarea continuă a căderilor de pietre.

Ca urmare a şocului sever, a epuizării cauzate de eforturile sale ulterioare şi a disperării în faţa dezastrului, Nally a fost mai târziu incapabil să descrie clar situaţia. După salvarea sa, acest vorbăreţ vesel nu a putut să-şi spună povestea fără să se contrazică adesea. Totuşi, ar fi nedrept să i se reproşeze ceva tânărului numai din acest motiv. Ce a spus mai târziu decoratorul de interioare de la Rockhopper Club nu este chiar atât de important. Ce contează este ceea ce a făcut în acel moment. Şi a făcut-o sub privirea atentă a publicului.

Brian a urcat şi a coborât de mai multe ori cei 35 de metri dintre marginea superioară a neveului şi locul în care atârna Barry. Era evident că aducea provizii, haine şi altele de la regruparea sa ca să uşureze calvarul prietenului său grav rănit. Poate că îşi dăduse deja seama că nu are nicio speranţă să-l salveze, dar nu îndrăznea să accepte ideea. Foarte probabil Brewster, în timp ce cădea, l-a strigat pe Brian. Este la fel de probabil ca Brewster să fi fost inconştient mai tot timpul în care Nally îşi făcea de lucru pe lângă el. Nu există niciun motiv să ne îndoim că, în cele câteva scurte momente în care şi-a recăpătat

cunoştinţa, singurele cuvinte ale lui Brewster au fost:

— Îmi pare rău, Brian, îmi pare rău.

Trebuie să cunoşti nişte alpinişti britanici foarte bine pentru a le aprecia reticenţa aproape nearticulată, chiar şi în faţa morţii. Brewster îi spunea de fapt lui Nally să-l ierte pentru că îi face atâtea probleme.

Şi acest uriaş tânăr şi simplu, cu un zel şi o pasiune pentru munte mai mari decât experienţa sa printre ei, pur şi simplu nu voia să accepte că omul pe care îl admirase întotdeauna, considerând că îi era superior, era pe moarte. Aşa că ignora pur şi simplu pietrele care se revărsau asupra lui, evident părându-i-se insuportabilă ideea că pietrele ar putea să-l lovească pe prietenul său inconştient şi neajutorat. Toţi cei care priveau prin telescoape l-au văzut stând aplecat deasupra lui Brewster ca şi cum ar fi încercat să-l ferească de pietre cu propriul trup, în timp ce se străduia să sape furibund o nişă de bivuac în gheaţă pentru tovarăşul său, lovind disperat cu pioletul. La Scheidegg corespondentul ziarului *The Times* relata exact asta la telefon.

Toţi alpiniştii ştiu ce eforturi fenomenale sunt necesare pentru a tăia un loc orizontal de bivuac într-o pantă abruptă de gheaţă, o cerinţă teribilă chiar şi pentru un alpinist care nu este afectat de oboseală şi şoc. Pentru că Nally trebuie să fi fost deja mort de oboseală. Toni Sailer, care a urmărit totul printr-un telescop, mi-a spus după aceea:

— Mişcările lui Nally în timp ce săpa în gheaţă erau dureros de lente, ca şi cum ar fi ajuns la capătul puterilor.

Cu toate acestea, Nally a reuşit să sape o grotă de bivuac în

gheaţă şi să-l tragă cu ultimele sale puteri pe Brewster până la ea.

Evident, Nally nu ştia aproape nimic despre tehnicile moderne de salvare, cum ar fi nodurile Prusik, sistemele de scripeţi şi altele. El a încercat să compenseze această lipsă de cunoştinţe prin forţă şi voinţă. Toţi cei care priveau prin telescoape pot depune mărturie în acest sens. Un doctor care se afla printre ei a crezut, după unele dintre mişcările făcute de Brewster, că rănitul era parţial paralizat. Paralizie a coloanei vertebrale poate? De la o asemenea distanţă, la o asemenea diferenţă de altitudine şi printr-un telescop, chiar şi unul cu un zoom de 72×, astfel de lucruri sunt imposibil de diagnosticat cu certitudine.

Se vedea clar că Brewster se mişcă, deci supravieţuise căderii sale de aproximativ 70 de metri. Putea încă să se mişte şi în dimineaţa următoare, când Nally a fost văzut din nou coborând până la el din regruparea sa. Părea că îi duce ceva de băut, ceai sau supă, pe care l-a fiert în regruparea sa de la linia de demarcaţie dintre stâncă şi gheaţă. Apoi a lucrat o lungă perioadă la corzile aflate mai sus de gaura pe care o scobise în gheaţă. Părea că bate pitoane de gheaţă şi şuruburi ca asigurări suplimentare pentru omul rănit. Dar mai era oare Brewster în viaţă? Se mai mişca el oare sau nu?

În timp ce toată lumea îl urmărea, în centrul atenţiei era şi echipa de salvare care apăruse pe versant de la fereastra galeriei pe la ora 4 dimineaţa. Aceasta era condusă de Karl Schlunegger, care realizase a treia ascensiune a versantului cu 15 ani mai devreme împreună cu fratele său Hans, şi era

formată din încă şase ghizi din Wengen şi Lauterbrunnen, printre care şi Hilti von Allmen, care la acel moment juca în filmul lui Trenker, plus Sepp Larch, unul dintre cei mai buni alpinişti austrieci din acel moment. Ei ţineau legătura prin radio cu Kleine Scheidegg.

Fritz von Almen şi oamenii lui urmăreau şi o a doua echipă de coardă englezească, formată din Chris Bonington şi Don Whillans, care tocmai începuseră să urce de la „Cuibul de Rândunică". Niciunul dintre ei nu bănuia dezastrul care îi lovise pe compatrioţii lor, nici drama de mai sus, al cărei rezultat nu putea fi anticipat de nimeni. Acolo, sus, se afla Brewster, atârnat în corzile sale, în nişa de gheaţă. Pe la 8 dimineaţa Nally a fost văzut urcând din nou de la el până la marginea neveului.

Dar de ce? De ce nu a aşteptat o echipă de salvare? Mai târziu, a spus că a crezut că Barry murise.

— Cred că a murit în braţele mele, a explicat el, spunându-mi: „Îmi pare rău, Brian".

Dar ce făcea oare acolo, sus, la marginea superioară a neveului? Oare cădeau pietre, cum se întâmplase toată noaptea?

Mulţimile de privitori de la Scheidegg au remarcat că echipa de salvare avansa mai repede decât a doua echipă de coardă englezească. Don şi Chris erau nişte alpinişti foarte experimentaţi, cu succese înregistrate pe vârfuri înalte şi dificile din întreaga lume. Nu se grăbeau deloc, foloseau toate mijloacele disponibile pentru a-şi asigura înaintarea.

Şi apoi, brusc, pe la 8:45, huruitul sec al căderilor de pietre a

fost înlocuit de zgomotul surd şi fâşâitul zăpezii şi stâncii. Este un sunet pe care niciunul dintre cei care l-au auzit nu îl poate uita vreodată – bufnitura care se aude când cade un corp omenesc.

Barry Brewster căzuse pe versant, 1.000 de metri sau chiar mai mult, prăbuşindu-se pe deasupra capetelor echipei de salvare şi lovind încă o dată versantul chiar sub cei opt bărbaţi. Rămăşiţele corpului său au căzut până la baza structurii. Sepp Larch, călit într-o mie de lupte cu vârfurile, este un dur, însă câteva ore mai târziu, când s-a reîntâlnit cu colegii săi din echipa de filmare, era încă alb la faţă. Toni Sailer mi-a spus:

— Sepp este cel mai bun căţărător pe care l-am văzut vreodată, dar, după ce corpul lui Brewster a zburat pe deasupra capului său, era de nerecunoscut. A durat multe zile până ce şi-a revenit din şoc. Sunt sigur că nu-i era frică; era pur şi simplu zguduit, deoarece omul pe care el şi alţii veniseră să-l salveze era acum mort, pur şi simplu căzuse.

Cum s-a putut întâmpla aşa ceva? Mulţi cred că l-au văzut pe Barry ridicându-se în capul oaselor în nişa lui îngheţată chiar înainte de a cădea, ca şi cum ar fi umblat la corzile de asigurare, şi apoi a căzut în gol, fără niciun sunet, ca şi cum n-ar fi fost legat deloc în coardă. Deci Barry nu murise, cum a crezut Nally? Ar fi putut el oare, fără ajutor, să-şi scoată hamul de pe piept sau orice l-ar fi asigurat de pitoane, dându-şi seama că se află într-o situaţie disperată? Şi-a desfăcut oare asigurarea într-un moment în care avea mintea tulbure, cum i se poate întâmpla oricărui om rănit grav pe munte? Sau altă avalanşă de pietre l-a măturat de pe versant, pitoanele şi şuruburile fiind

smulse fără nicio problemă din gheaţa moale şi friabilă? Eu personal cred că asta s-a întâmplat. Mai mult decât atât, se potriveşte mai bine cu declaraţiile lui Brian Nally decât orice altă explicaţie.

Eu nu îl cunosc pe Nally personal, dar nu pot să cred că este unul dintre acei oameni care se descurcă mai bine când este lăsat pe cont propriu. Cred că tocmai spiritul său sfidător exacerbat îl apără de frică. El a crezut că a făcut tot ce a putut pentru partenerul său – ceea ce probabil şi făcuse. Dar a vedea că partenerul tău mai talentat se prăbuşeşte în abis este suficient pentru ca un om şocat şi uluit să cadă într-o stare de indecizie totală. Prin urmare, mai întâi s-a gândit să coboare, nefilat, pe al Doilea Neveu sub un bombardament intens de pietre, apoi s-a gândit să se întoarcă şi să se caţăre pe stâncile de mai sus – putea el oare chiar să escaladeze versantul solo? S-a oprit ca să se gândească.

În acest timp, mult mai încolo, unde se revarsă „Furtunul de Gheaţă” pe al Doilea Neveu, a zărit doi alpinişti care i-au făcut cu mâna. Le-a făcut şi el cu mâna, dar nu a strigat spre ei şi motivul pentru care nu a strigat era groaza de a se face de râs, nu atât în public, cât într-un cadru intim, în atmosfera provincială a Clubului Rockhoppers. Pentru că acolo Nally avea o imagine de mare căţărător al feţelor nordice. Era de nesuportat pentru el chiar şi numai gândul că cineva din acele cercuri ar putea să şoptească: „Ştii, Nally a trebuit să fie salvat de pe faţa Eigerului…”.

În orice caz, aceştia au urcat şi l-au recuperat, pentru că echipa de salvare le transmisese lui Whillans şi lui Bonington

ştirea cumplită că Brewster căzuse şi că salvarea lui Nally depindea acum de ei. Cei doi alpinişti britanici, aspiranţi competenţi şi precauţi la prima ascensiune britanică a versantului, nu au ezitat să-şi întrerupă tentativa pentru a sări în ajutorul omului blocat pe perete. Între timp, echipa de salvare a fixat o coardă la „Traversarea Hinterstoisser” pentru a facilita coborârea britanicilor. Rămăşiţele pământeşti ale lui Brewster au fost coborâte, mai târziu, după-amiază, după ce Frau von Almen observase un mic petic de hanorac roşu la poalele muntelui…

Coborârea celor trei englezi nu a fost deloc uşoară, pentru că a fost realizată în toiul unei furtuni, cu trăsnete şi tunete, în timp ce pocnetul căderilor de pietre concura cu bubuitul tunetelor. Vasta experienţă a lui Don Whillans şi Chris Bonington fusese acumulată în Himalaya şi în masivele bântuite de furtună din Patagonia, precum şi în Alpi. Erau în stare să facă faţă furtunii şi au ajuns teferi şi nevătămaţi, împreună cu cel pe care îl salvaseră, la fereastra galeriei, unde au fost întâmpinaţi de ceilalţi membri ai coloniei de corturi britanice.

Nu e de mirare că jurnaliştii s-au năpustit asupra lui Brian Nally, „voinicul”, care căzuse brusc pradă unui larg evantai de sentimente – disperare, durere, nelinişte, sfidare, speranţă, frică de moarte şi întoarcerea de-a dreptul neaşteptată acasă în siguranţă, dar fără partenerul său. Şi dacă, în pofida unui dram de reţinere, închei cu părerea că era unul dintre cei care nu ar fi trebuit să înfrunte faţa nordică, fac acest lucru pur şi simplu pentru a întări avertismentele pe care le-am formulat de-a

lungul acestor pagini, în interesul altor tineri care vor mai veni, că este un loc doar pentru cei mai buni, din punctul de vedere al antrenamentului şi al temperamentului, dintre aceia care se iau la trântă cu munţii înalţi ai lumii.

31 iulie: start şi finiş

Să începem, în mod paradoxal, cu un final fericit. În 31 iulie, dimineaţa, patru alpinişti, doi bărbaţi şi două femei, s-au întors la Scheidegg. Ieşiseră de pe faţa nordică după ce petrecuseră trei nopţi reci pe ea, dar nu se vedea nici urmă de luptă sau de oboseală ori ravagiile frigului pe chipurile bărbaţilor, nici ale greutăţilor, pericolului ori terorii feţei nordice pe cele ale femeilor. Chipurile lor nu erau de fapt nici călite, nici îmbătrânite, nici marcate de efortul activităţii sportive, ci frumoase, rezervate şi feminine.

Cele două femei erau Loulou Boulaz şi Yvette Attinger. Doamna Boulaz are aproape 50 de ani, pe care nu încearcă să-i ascundă, deşi înfăţişarea ar ajuta-o. Pe faţa ei nu se vede niciunul dintre ridurile adânci care marchează, de obicei, atât de devreme chipurile femeilor care practică un sport extrem. Senină, fermecătoare, fără inhibiţii, asta ar spune cineva despre ea citind oglinda feţei sale şi ar avea atâta dreptate! Loulou Boulaz este una dintre cele mai de succes şi mai celebre alpiniste din acest moment, dar nu are ambiţii mari. E adevărat, participase la expediţia „exclusiv feminină” a lui Claude Kogan de pe Cho Oyu din 1959, nu ca feministă sau ca exponentă a unei mişcări separate a femeilor în alpinism, ci pur şi simplu pentru că aşa au stat lucrurile. Pentru că Loulou nu este genul „sufragetei”; ea preferă să urce cu bărbaţi.

Acelaşi lucru este valabil şi pentru Yvette. Faţa ei poate că este un pic mai ridată, dar acest lucru nu este moştenirea unor lupte nefeminine dure, deşi în ultimii ani ea a ajuns o alpinistă de clasă mondială în compania lui Michel Vaucher, cu care s-a şi căsătorit între timp.

El nu are nevoie de nicio recomandare. Orice alpinist a auzit de studentul din Geneva, alpinistul de primă mână care, printre altele, a făcut parte din echipa ce în 1960 a urcat pe vârful de 8.167 de metri al masivului Dhaulagiri, fără oxigen şi doar parţial aclimatizat la altitudini mari. El arată ca tipul nordic ideal, combinat cu farmecul său galic. Cineva a spus odată că Michel este un fiu al Naturii. Nu sunt de acord; este doar o fiinţă umană cât se poate de naturală. Nici măcar stilul său de căţărare nu se bazează doar pe ambiţie şi luptă neîncetată, doar că se întâmplă să fie atât de bun, încât îşi permite să zâmbească atunci când alţi căţărători se zbat. Aşadar, este capabil să-şi păstreze ultimele forţe pentru situaţii cu adevărat periculoase şi le poate rezolva cu succes pe cele mai grave dintre ele. Nu cred că Michel a trebuit să apeleze la rezervele sale de forţă în timpul acelei retrageri de pe versant, şi nici Michel Darbellay, acest nemaipomenit tânăr ghid din Martigny despre care vom auzi mai multe.

Ce s-a întâmplat în timpul acestei prime încercări făcute de nişte alpiniste, care s-a încheiat cu o retragere fără victime? Versantul a făcut ce a ştiut mai bine, în felul său dramatic, pentru a pune în scenă un dezastru, în acompaniamentul furtunii şi în ritmul de tobe al căderilor de pietre. Nu au avut loc niciun dezastru, nicio dramă la înălţime. Căci cele două

femei erau nişte alpiniste foarte bune, într-atât de bune, încât au recunoscut singure superioritatea celor doi Michel ca şi cum era cel mai firesc lucru din lume. Şi aşa s-au simţit în siguranţă chiar şi pe viscol. În ciuda priceperii şi a independenţei, atitudinea lor a fost cea a unor partenere bune de căţărare: „Ce poate să mi se întâmple atât timp cât Michel este aici?”.

Echipa mixtă cu patru membri a pornit pe stâncile de la bază în după-amiaza zilei de 28 iulie şi a campat la un nivel destul de jos, la clasica Grotă de Bivuac dintre „Pilonul Zdrobit” şi „Fisura Dificilă”. În dimineaţa următoare vremea era incertă, astfel încât şi-au părăsit târziu micul adăpost. Cei care priveau prin telescoape, care nu ştiau despre cine vorbesc, dar se trezeau oricum criticând fără să fie întrebaţi, dădeau din cap atoateştiutori:

— Ce chestie, să porneşti aşa de târziu dintr-un bivuac atât de jos – şi pe vreme rea, pe deasupra!

Dar două ore mai târziu aceiaşi deştepţi erau cu gura căscată de uimire, pentru că prin ceaţă începea să se distingă al Doilea Neveu şi pe el erau, fără nicio urmă de îndoială, cei patru alpinişti.

Cu toate acestea, în ciuda avansului lor incredibil de rapid, mişcările celor două echipe de coardă separate păreau mai degrabă o plimbare lejeră decât o întrecere. Mai mult, se mişcau ca şi cum nu aveau nimic de-a face una cu alta, Darbellay cu Loulou şi Vaucher cu Yvette a lui. Vremea tot mai rea a tras apoi cortina: torente, pietre, avalanşe se auzeau prăvălindu-se pe versant. Oare se cocea o altă tragedie acolo sus? Totuşi, publicul nu vedea scena.

În spatele cortinei lucrurile mergeau conform planului, pe „Fierul de Călcat”, al Treilea Neveu şi „Rampă” până după-amiază. Părea foarte posibil să ajungă chiar până la „Neveul din Rampă”, „Brâna Friabilă”, „Traversarea Zeilor” sau chiar mai sus. Dar pentru asta trebuiau să spere că se va îndrepta vremea. Dacă se înrăutăţea şi erau forţaţi să se retragă a doua zi? De fapt, echipa a făcut bivuac în locul tradiţional de pe „Rampă”, unde, în ciuda frigului, atitudinea lor relaxată şi veselă a ţinut depresia la distanţă.

Dar în dimineaţa zilei de 30 iulie vremea se deteriorase şi mai mult. Nu mai vedeai nici la o lungime de coardă în faţă, unde un decor hibernal se profila fantomatic prin obscuritatea cenuşie. Cele două femei erau pregătite să urce mai departe, pe „Hornul cu Cascadă”, dar bărbaţii nu erau de acord, iar opinia lor cu autoritate a învins. Se întorceau.

Multe retrageri de la o astfel de înălţime de pe versant au fost dezastruoase. Şi de data aceasta, coborârea, care – de când a stabilit Hias Rebitsch acel standard – era considerată o luptă disperată pe viaţă şi pe moarte, a avut şi momente oarecum dramatice, dar nimic mai mult de atât – graba nici nu a intrat în discuţie. Cele două echipe de coardă s-au unit în una singură, astfel încât, dacă unul dintre ei aluneca, ceilalţi aveau să resimtă asta din plin. Pentru o echipă de doi pericolul este, desigur, incomparabil mai mare. În orice caz, stânca alunecoasă, acoperită cu gheaţă, zăpada proaspătă de pe neveuri, căderile de pietre şi avalanşele prezentau destul de multe pericole. Cu toate acestea, măiestria tehnică desăvârşită a echipei, atât la nivel individual, cât şi ca întreg, a evitat orice

deznodământ senzaţional şi nici nu au fost nevoiţi să recurgă la ultimele rezerve de forţă.

Pe partea inferioară a versantului au trebuit să coboare prin veritabile cataracte, udându-se până la piele. S-a lăsat întunericul şi au coborât prin beznă, rapelând lungime după lungime, chinuindu-se cu corzile ude. Cei doi Michel aveau grijă de cele două alpiniste de renume mondial, cum are grijă orice alpinist de partenera sa. În cele din urmă au ajuns la „Grota de Bivuac" uzi, obosiţi şi înfriguraţi până în măduva oaselor. În dimineaţa următoare, uscaţi şi odihniţi, erau din nou la terasa din faţa hotelurilor de pe Scheidegg, felicitaţi şi admiraţi de toată lumea, dar fără a căuta notorietate.

Trebuie să fi dormit bine în grotă, pentru că nu au auzit nimic atunci când, dis-de-dimineaţă, doi alpinişti au urcat pe lângă ei în drum spre „Fisura Dificilă".

Asta ne aduce la povestea începutului bun, ai cărei protagonişti erau doi alpinişti vienezi, Helmuth Drachsler şi Walter Gstrein. Numele lor nu le spuneau nimic vizitatorilor şi reporterilor de la Scheidegg şi nici echipa de filmare nu i-a băgat în seamă, deşi Walter Almberger şi ceilalţi austrieci normal că ştiau destule despre cei doi compatrioţi tăcuţi ai lor ca să nu se neliniştească. Walter Gstrein este un tip modest, rezervat, cu o faţă care ar putea fi descrisă ca fiind aproape sumbră, dar, când zâmbeşte, îi apar gropiţe în obraji – e o contradicţie derutantă, însă tipică pentru un anumit tip rezervat de montaniard, deopotrivă hotărât şi sociabil. Gstrein luase deja parte la expediţii în străinătate, în special în Caucaz. Făcuse, de asemenea, numeroase trasee dificile în tot lanţul

Alpilor. Însă nici Drachsler nu era mai prejos, deşi criticii, linguşitorii şi căutătorii de nod în papură nu erau la curent cu niciunul dintre aceste lucruri. Cine puteau fi aceşti doi străini care urcau în timp ce bine-cunoscutele doamne şi cei doi şi mai celebri Michel erau aici, jos?

Se mai uitau din când în când la ei şi remarcau că nu se căţărau tocmai repede, dar condiţiile trebuie să fi fost destul de dificile pe versant, cu apă peste tot. Dar cu siguranţă că nu ar fi trebuit să le ia atât de mult pe porţiunea uşoară dintre „Fisura Dificilă” şi „Hinterstoisser”, avansând cu atâta prudenţă. Cei doi vienezi nu aveau, desigur, cum să explice publicului că era gheaţă pe stânci.

După Primul Neveu au făcut ceva ieşit din comun. În loc să urce spre „Furtunul de Gheaţă”, s-au îndreptat către peretele dintre Primul şi al Doilea Neveu, urcat de Mehringer şi Sedlmayr în 1935, în prima lor încercare fatală. Oricât de abrupte sunt aceste stânci, înclinate în afară, alunecoase şi friabile, Gstrein şi Drachsler nu au folosit niciun piton, în timp ce se căţărau cu grijă pe ele, extrem de concentraţi. Până spre seară au ajuns la „Bivuacul Morţii” şi acolo s-au oprit. Parcă se mai îndrepta vremea. Chiar aveau nevoie de aşa ceva.

În dimineaţa zilei de 1 august, Gstrein şi Drachsler au fost văzuţi pregătindu-se să urce mai departe. Dar interesul publicului era acum focalizat pe cu totul altceva, şi anume pe un căţărător solo despre care se spunea că ar fi fost pe versant încă de ieri. Au amplasat chiar şi nişte camere de filmat cu teleobiective pe creasta nord-vestică pentru a-l aştepta pe acest alpinist solitar. Dar acesta nu a apărut. De ce nu apăruse oare?

Toată lumea a uitat de cei doi vienezi în timp ce sucea pe toate feţele această nouă enigmă.

Ceea ce intenţionau să facă Gstrein şi Drachsler nu era nici mai mult, nici mai puţin decât o ascensiune „directă” a versantului, urmând prima rută aleasă de Sedlmayr şi Mehringer şi încercată până în acel moment de diferite echipe: direct în sus de la „Bivuacul Morţii” spre „Păianjen”. Ziua „Superdirettissimei” nu venise încă. Oamenii se gândeau încă la mari rute armonioase, potrivite şi cu munţii, şi cu alpiniştii deopotrivă. Perspectiva pionierilor era încă la comandă.

Cei doi au ajuns pe „Directă” mai departe decât oricine altcineva înaintea lor, până la mai puţin de o lungime de coardă de marginea inferioară a „Păianjenului”, dar acea scurtă porţiune i-a învins, pentru că stâncile erau complet acoperite de gheaţă. Era deja trecut de amiază şi bombardamentul cu pietre se intensifica de la un minut la altul. A fost o decizie grea pentru ei. Nu puteau face nimic, trebuiau să se întoarcă.

Puţin după ora 3 după-amiază erau înapoi la „Fierul de Călcat”, obosiţi, deprimaţi şi înfriguraţi de-a binelea, dar nu învinşi. Pur şi simplu erau mai bogaţi cu o experienţă. Au coborât cu prudenţă, de-a curmezişul celui de-al Treilea Neveu, în diagonală spre „Rampă”, şi acolo, în locul obişnuit de bivuac de sub „Şanţul Argintiu”, s-au pregătit să se instaleze pentru noapte. Fusese o zi grea şi plină de pericole, dar o zi bună, pentru că amândoi făcuseră tot posibilul.

Pe 2 august au urcat „Hornul cu Cascadă” într-un ritm lent, dictat de starea versantului. Pe panta surplombată era atâta

gheaţă, încât au fost forţaţi să folosească varianta dificilă inaugurată de Terray la a doua ascensiune a versantului. „Brâna Friabilă”, „Fisura Friabilă” şi „Traversarea Zeilor” erau într-o stare la fel de proastă. „Păianjenul” însuşi era cenuşiu, ba chiar negru de la căderile de pietre care săpaseră adevărate gropi în gheaţă. Nicio şansă să urce „Păianjenul” în ziua aceea.

Prin urmare, Gstrein şi Drachsler au urmat varianta inaugurată de cehi, căţărându-se pe muchia stâncoasă din stânga, avansând constant, lungime de coardă cu lungime de coardă. În partea de sus au traversat înapoi în dreapta, spre Hornurile de Ieşire şi mai departe, deşi se făcuse întuneric. Se rătăciseră o dată şi au trebuit să coboare în rapel o bună bucată înainte de a urca din nou. Până la urmă au găsit o mică platformă pe care să facă bivuac, asiguraţi de o pereche de pitoane, în lungile ore ale ultimei nopţi care le bloca încă drumul spre libertate.

Nu numai că le bloca ieşirea, ci pur şi simplu o baricada. Bătea vântul, ningea, dădea îngheţul, pe măsură ce vremea se strica iremediabil. În ciuda gerului şi a ninsorii, s-a dezlănţuit o furtună electrică pe Eiger, acest magnet al furtunilor, descărcându-şi încontinuu fulgerele şi tunetele simultan. Multe fulgere coborau pe jgheaburile de zăpadă, gheaţă şi apă revărsată în cascade, bubuiturile lor izbind fiarele, îmbrăcămintea udă şi trupul alpiniştilor atât de puternic, încât cei doi au fost zguduiţi în repetate rânduri. Dar aceştia au ţinut piept tuturor primejdiilor care le-au apărut în cale, descurcându-se într-o situaţie disperată printr-un efort de voinţă neîmblânzită.

Curajul şi tenacitatea lor au fost puse la încercare şi în ziua următoare, din cauza condiţiilor cu adevărat înfricoşătoare din Hornurile de Ieşire acoperite de gheaţă, iar furtuna nu s-a potolit deloc, aşa că frigul aprig le pătrundea prin toate straturile de protecţie. Şi totuşi, cei doi alpinişti curajoşi au cucerit centimetru cu centimetru ultimii 300 de metri ai versantului şi au ajuns pe vârf pe la 5 după-amiaza. Apoi au coborât pe întuneric ca să ajungă iar între oameni, pe 3 august. Această a douăzeci şi cincea ascensiune, care a început pe 31 iulie – ziua începutului bun –, a fost o performanţă extraordinară.

Dar 31 iulie a fost, de asemenea, ziua unui sfârşit prost – un sfârşit fără de întoarcere, pentru că în aceeaşi zi Adolf Derungs a căzut de pe munte, pierind. Aceasta a fost a doua tentativă de a realiza o ascensiune solo care, la fel ca şi cea de dinainte, s-a încheiat tragic.

Adolf Derungs, zidarul din Grisons, nu era un străin. L-am cunoscut drept zidarul care a fost atât de înrobit de munţi şi de alpinism, încât a trecut examenul de ghid; omul care, împreună cu Lukas Albrecht, a realizat, probabil, cea mai ciudată ascensiune a versantului – a şaisprezecea – într-un pardesiu. Oare ce l-a făcut să încerce o nouă ascensiune – şi singur pe deasupra? Ar trebui să dezlegăm un veritabil labirint de enigme şi întrebări, ale căror răspunsuri ar putea varia de la pură ambiţie de a reuşi până la dorinţa de a-şi îmbunătăţi nivelul de trai sau chiar până la cele mai profunde nevoi ale sufletului uman. Singurul om care ar putea răspunde la aceste întrebări clar şi concludent este mort. Studiile, nişte studii

aprofundate, laborioase, ar putea eventual să construiască o structură teoretică, dar ar putea duce, la fel de bine, şi la o concluzie complet eronată.

Desigur, ca de obicei, circulau tot felul de zvonuri, opinii şi declaraţii. Unele indicii ar fi putut fi adevărate sau cu totul înşelătoare. Înainte de eveniment s-a trăncănit o grămadă, iar după aia şi mai mult. Toată lumea ştia câte ceva, dar nimeni nu ştia nimic cu adevărat.

Unii au sugerat că Derungs a pornit doar pentru a demonstra că versantul putea fi escaladat destul de bine şi solo, că nu era atât de periculos pe cât se spunea şi că el, Derungs, era omul potrivit pentru a dovedi acest lucru. Poate că a spus el ceva de genul acesta, dar mă tem că nu a fost prea chibzuit când a făcut asta, pentru că toate indiciile sugerează că era un om chibzuit.

Wolfgang Görter l-a însoţit până la începutul traseului, la prânz, pe 31 iulie, şi se spune că a făcut tot ce a putut ca să-l convingă să se răzgândească. Dar cine te poate împiedica să faci un lucru pe care te-ai hotărât deja să-l faci?

Nici măcar nu este clar dacă Derungs făcea parte propriu-zis din echipa Trenkerfilm, chiar şi temporar, în calitate de ghid, asistent de cameraman sau figurant. De fapt, sarcinile celor implicaţi în acest film nu erau foarte clar definite. Unii au spus că făcea parte din echipă, alţii au negat acest lucru. Sau poate că Derungs încerca să-i atragă atenţia lui Trenker, astfel încât să obţină un loc în echipa sa? Riscul ar părea excesiv, dacă ar fi vorba doar despre un rol de figurant sau de cărăuş. Sau poate că Derungs se aştepta la ceva mai bun?

De unde să ştim ce era în mintea sa?

S-o fi gândit oare să devină celebru în întreaga lume ca ghid şi astfel să atragă pe viitor hoarde de turişti şi de alpinişti? Nu prea cred, căci, fiind un om chibzuit, trebuie să fi ştiut că acest gen de cascadorii riscante e puţin probabil să-i influenţeze pe turişti să te angajeze ca ghid. În acest sens, dr. Ugo, conte de Vallepiana, preşedinte al Club Alpino Accademico, i-a scris lui Kurt Maix ca să ateste că Walter Bonatti, ghidul italian cel mai renumit din vremea sa, avea mai puţini clienţi atunci decât înainte de a deveni aşa de cunoscut pentru aventurile sale.

Nu are niciun sens să mai facem speculaţii privind motivul care l-a împins pe Derungs să rişte o ascensiune solo a feţei nordice a Eigerului. Cele câteva fapte sunt mai importante. Derungs intenţiona să urce la „Cuibul de Rândunică” în acea zi de 31 iulie; pe 1 august avea să continue, dacă era posibil, direct până în vârf într-o singură zi. Este o realitate că dis-de-dimineaţă, pe 1 august, echipele de filmare aşteptau pe creasta nord-vestică, pentru a-l filma pe căţărătorul solo. Astfel de cadre ar fi fost, în mod sigur, foarte bine-venite, cu atât mai mult cu cât scenariul prevedea şi cadre cu un alpinist solitar. Au aşteptat în zadar, pentru că Derungs nu a mai ajuns niciodată în colimatorul lor. După cum arată locul în care a fost găsit trupul său, el a căzut înainte de a ajunge la „Traversarea Hinterstoisser”.

Cred că a alunecat pur şi simplu pe stânca nu foarte dificilă, dar acoperită de gheaţă din preajma Traversării şi a căzut. S-a mai întâmplat şi înainte, de sute de ori, în istoria alpinismului. Derungs a fost, în felul său, un tip remarcabil – în anumite

aspecte, într-adevăr, un exemplu pentru această lume mult prea organizată.

Asaltul în masă

Versantul nu i-a lăsat lumii prea mult timp ca să-şi revină din şocul morţii tragice a lui Derungs – asta presupunând că are nevoie de timp să-şi revină.

Pe 11 august, şase italieni au pornit pe versant, la doar o săptămână după ce a fost găsit trupul nefericitului alpinist din Grisons. Ei aveau să realizeze a douăzeci şi şaptea ascensiune, obţinând primul succes italian. Am descris deja ascensiunea lor şi am consemnat că echipa formată din şase italieni – care era alcătuită iniţial din două echipe separate de câte trei oameni – a fost depăşită pe al Doilea Neveu de echipa lui Almberger, în drum spre a douăzeci şi şasea ascensiune de succes.

Almberger şi prietenii săi Adi Weissensteiner, Klaus Hoi şi Hugo Stelzig, toţi din Stiria, au demonstrat o măiestrie desăvârşită prin maniera în care s-au căţărat. Au mai dovedit că depăşirea este posibilă oriunde pe acest minunat versant, chiar dacă trebuie să treci de o echipă cu şase membri. Almberger, care este, cum spun englezii, un „băiat de treabă”, avea două motive pentru care făcea această ascensiune. În primul rând, voia să vadă cum este peretele în condiţii de vară (toată lumea ştie că el a luat parte la prima ascensiune de iarnă) şi în acelaşi timp să facă traseul cap de coardă; în al doilea rând, pentru că era o nevoie urgentă de cadre „live” cu alpinişti pe versant pentru filmul cu Eigerul şi Walter făcea

parte din echipa Trenkerfilm.

Fireşte, a urcat pe versant din proprie iniţiativă. Pentru siguranţă, i-a luat cu el pe vechii săi prieteni de încredere din Stiria. Cadrele trase prin teleobiective, cu al Doilea Neveu, cu alpinişti urcând pe el, nu au fost bune de nimic, căci ceea ce se dorea pentru film era o secvenţă cu o singură echipă de coardă sau cu un alpinist singur pe o pantă de gheaţă, şi nu imaginea unui spaţiu de joacă pentru nişte specialişti în pereţi stâncoşi, cum era al Doilea Neveu în acea zi de 13 august 1962. Pentru că erau zece oameni pe el în acelaşi timp – unul deasupra celuilalt, unul sub altul, unul lângă altul!

Almberger, un miner din Eisenerg şi în acelaşi timp un mare alpinist şi ghid montan, a demonstrat încă o dată că face parte din elita montaniarzilor. În ciuda a două bivuacuri incomode, la „Fierul de Călcat” şi la capătul „Traversării Zeilor”, el şi-a condus echipa în siguranţă până în vârf.

Ai fi putut crede că zece persoane pe versant în acelaşi timp erau ceva ieşit din comun. Nici vorbă de aşa ceva, în acea vară agitată a anului 1962! Între 19 şi 23 au fost *16* oameni acolo, sus, într-o singură zi: elveţieni, austrieci, germani, spanioli şi primul american care l-a urcat vreodată, John Harlin. E adevărat, pe 22 şi 23 numai zece dintre ei au ajuns în vârf, dar nu au fost accidente. S-a demonstrat încă o dată că alpiniştii buni se pot retrage din orice punct de pe versant. Şase dintre ei au făcut-o.

Ceilalţi au fost un exemplu remarcabil de camaraderie. Deşi cele trei echipe de coardă formate din Felix Kühn şi Dieter Wörndl (Austria), Konrad Kirch şi John Harlin (Germania şi SUA) şi cei patru elveţieni, Franz şi Josef Jauch, Franz Gnos şi

Josef Zurfluh, au ajuns pe vârf separat şi la momente diferite, s-au aşteptat unii pe alţii tot drumul până sus. Deci ascensiunea lor este considerată o singură escaladare a versantului, a douăzeci şi opta.

A douăzeci şi noua a avut loc a doua zi şi a fost realizată de doi austrieci prudenţi şi competenţi, Hans Hauer şi Nikolaus Rafanowitsch. Dacă experienţa lor în Alpii Occidentali nu era foarte bogată şi nu prea aveau condiţie fizică din lipsă de antrenament, asta face ca succesul lor, aşa cum a fost, fără niciun ajutor şi în condiţii de vreme rea, să fie cu atât mai remarcabil. Deci nu ar trebui să le purtăm pică pentru mica sărbătoare organizată în cinstea lor în oraşul natal, Gmunden, de locuitorii săi, după ce s-au întors în siguranţă.

Protagoniştii ascensiunii cu numărul treizeci nu se puteau plânge de lipsă de antrenament, căci cu greu ar putea fi parcurs acest traseu într-un timp mai scurt. Numai Waschak şi Forstenlechner fuseseră mai rapizi, cu 12 ani în urmă; Hilti von Allmen puţin mai rapid, cu un an înainte. Mottoul echipei de coardă de pe 29 şi 30 august a fost evident: „Ce poate face Hilti poate face şi Paul”. Pentru că aceasta era condusă de Paul Etter, care fusese partenerul lui Hilti în ascensiunea de iarnă a feţei nordice a Matterhornului. Pe Eiger nu au fost împreună, dar noua echipă, formată din Paul Etter şi Martin Epp, amândoi ghizi elveţieni, s-a grăbit şi ea să escaladeze versantul. Pornind la prima geană de lumină, ei au făcut bivuac la „Traversarea Zeilor”; până a doua zi la amiază erau pe vârf.

Ce repede se schimbă vremurile! Ieri tocmai ghizii elveţieni erau furioşi pe cei care tot veneau, în repetate rânduri, cu

intenţia de a se căţăra pe versant, până când a fost escaladat în sfârşit. Astăzi, alpiniştii elveţieni nu numai că i-au ajuns din urmă pe „extremiştii” din alte ţări, ci, mai mult, tânăra generaţie de ghizi elveţieni stabileşte recorduri de viteză pretutindeni. Şi nu le realizează cochetând cu riscurile, ci căţărându-se cu cea mai mare pricepere şi în siguranţă.

Aproape am stabilit că faţa nordică a Eigerului este un traseu sigur, cu condiţia să fie urcat de nişte specialişti, respectând toate măsurile de abilitate şi prudenţă. Am fost cu toţii uimiţi de stilul şi rapiditatea acestor vitezomani elveţieni. Da, şi eu am fost. Dar am sărit peste o zi amară – o zi tristă pentru toţi alpiniştii tinerei generaţii, o zi imposibil de uitat pentru alpiniştii vienezi. Pentru că pe 27 august Diether Marchart a căzut de pe versant şi a pierit. El a fost al treilea care a încercat să escaladeze versantul solo şi al treilea care a pierit. Pe traversarea dintre Primul şi al Doilea Neveu a alunecat şi a căzut, fiind cât pe ce să tragă după el o întreagă echipă de alpinişti din München pe care îi depăşise cu puţin timp în urmă. Refuzase invitaţia de a se lega în coarda lor, spunând cu un zâmbet prietenos:

— Poate mai târziu, vă mulţumesc, când o să fie mai greu.

Alpiniştii din München îl întrebaseră cine este şi de unde vine. El a zâmbit, din nou, când a răspuns:

— Eu sunt din Viena.

Doar atât, fără să spună cum îl cheamă, astfel încât aceştia nu au ştiut că el era cel care a urcat singur faţa nordică a Matterhornului şi peretele sudic al Dachsteinului iarna, care făcuse parte din prima echipă ce a urcat pe Distaghil Sar, cel

mai înalt şaptemiar escaladat până atunci, care era, de fapt, unul dintre cei mai faimoşi alpinişti din Austria, deşi avea doar 22 de ani.

Diether nu-şi trecuse numele nici în registrul Hotelului Scheidegg, pentru că toată lumea ar fi ghicit de îndată că venise să escaladeze versantul solo. Nu voia publicitate, căci era unul dintre cei care îşi găsesc forţa în interior, care trebuie să se împace cu ei înşişi înainte de a lua o decizie. Odată ce au luat-o, nu vor cuvinte de laudă sau predici de înmormântare ca s-o înfrumuseţeze.

Marchart s-a trecut în registru drept „Georg Winkler”, ceea ce arată ce tânăr romantic era încă în adâncul inimii sale. Pentru că Georg Winkler era prototipul alpinistului solo din epoca clasică a alpinismului, care nu numai că a realizat singur premiera abruptului Turn Vajolet din Masivul Catinaccio din Dolomiţi, dar a fost înghiţit de o avalanşă când se căţăra solo pe faţa vestică a Weisshornului din Zermatt, în 1889, când avea doar 19 ani!

De ce s-a identificat Diether Marchart cu acest Winkler? Să fi avut oare o presimţire a propriei morţi, căţărându-se singur? Eu nu cred. Era mult prea independent, prea încrezător în marea sa capacitate ca alpinist. Genul acela de mândrie solitară nu avea nevoie de laude. Nu era vanitate, care nu îşi recunoaşte valoarea decât atunci când o aplaudă alţii.

Kurt Maix a scris în memoriile sale despre Diether Marchart:

> El nu se căţăra de dragul senzaţionalismului. Dimpotrivă, senzaţionalismul rezultat era pentru el doar un efect secundar

> stânjenitor. Acest tânăr student, cu o faţă fermecătoare de băieţandru, cu voinţa şi judecata unui om matur, cu caracterul sensibil al unui artist, era imaginea perfectă a unui „gentleman”. Când Diether urcase solo faţa nordică a Matterhornului, cu trei ani în urmă, la vârsta de 19 ani, nu spusese la început nimănui despre aceasta. Se temea că ceilalţi membri ai clubului său ar considera că riscul pe care şi-l asumase era o prostie lipsită de chibzuinţă. Dar el nu era câtuşi de puţin nechibzuit. Firea sa de artist îl ajuta să vadă cu ochii minţii toate pericolele prin care avea să treacă şi acest dar nu îi clătina hotărârea, ci pur şi simplu îi accentua prezenţa de spirit.

Curajul şi prezenţa de spirit nu îi sunt de niciun folos unui corp în cădere. Al său era atât de distrus, încât au reuşit să-l identifice doar după infirmitatea degetelor de la mâna dreaptă, rezultatul degerăturilor suferite pe Distaghil Sar. L-au îngropat la Grindelwald.

Ce întrerupere crudă în lista ascensiunilor de succes! Aveau să mai urmeze şi altele. În timpul celei de-a treizeci şi una ascensiuni, prima care a fost realizată de o echipă de coardă britanică, steagul alpiniştilor era din nou în bernă. Căci, în timp ce se căţăra pe versant vechiul nostru prieten Chris Bonington, împreună cu Ian Clough, care era partenerul său în locul lui Don Whillans, mai era pe el şi o echipă mixtă austriaco-britanică. Era vorba despre Egon Moderegger din Hallein şi Tom Aston Carruthers din Glasgow. Carruthers fusese deja partenerul lui Brian Nally pe faţa nordică a Matterhornului. Despre Moderegger se ştia că făcuse câteva trasee notabile în Alpii Orientali şi că în 1960 făcuse parte dintr-o expediţie în Caucaz. Era un tânăr simpatic, dar probabil că nu era pregătit pentru faţa nordică a Eigerului. Mai mult decât atât, nu ştia

engleză, iar Carruthers nu ştia germană, astfel încât cerinţele unui parteneriat armonios nu erau îndeplinite, din păcate.

Bonington şi Clough erau foarte sceptici şi i-au explicat destul de clar, de la început, lui Carruthers că nu îşi asumă nicio responsabilitate pentru el şi noul său însoţitor. Tom şi Egon puteau urca în spatele lor, dacă reuşeau să ţină pasul. Dacă nu, trebuiau să-i urmeze într-un ritm mai lent, după puterile lor.

Tom şi Egon au descoperit că nu pot să ţină pasul şi – după puterile lor – au rămas în urmă. Distanţa dintre cele două echipe s-a mărit pe al Doilea Neveu, când s-a lăsat ceaţa, care nu avea să se mai ridice până când Bonington şi Clough nu au ajuns pe stânci, aproape de creasta „Fierului de Călcat". Atunci au văzut că ceilalţi doi erau aproape în acelaşi loc în care i-au lăsat, tot pe al Doilea Neveu. Nu avea niciun rost să-i aştepte sau măcar să strige la ei – ar fi fost imposibil să poarte o discuţie inteligibilă. În orice caz, Tom şi Egon aveau să se întoarcă probabil foarte curând.

Bonington şi Clough, mişcându-se cu o viteză uluitoare, au ajuns la „Traversarea Zeilor" în după-amiaza zilei de 30 august şi acolo şi-au petrecut noaptea. Erau şi alte echipe de coardă pe această porţiune a versantului în zilele acelea: Werner Hausheer şi Paul Jenny, care făceau a treizeci şi doua ascensiune, în timp ce Robert Bögli şi Willy Mottet aveau grijă s-o realizeze pe a treizeci şi treia. Niciunul dintre aceşti patru elveţieni şi nici altcineva nu a văzut vreo urmă de Carruthers şi Moderegger. Ei trebuie să fi căzut în 30 august. Rămăşiţele trupurilor lor strivite au fost găsite în apropiere de „Pilierul

Zdrobit”. Nimeni nu ştie cum sau de ce au dat de necaz.

Deci 1962 s-a dovedit a fi un an oribil, chiar dacă numărul ascensiunilor de succes a crescut la treizeci şi şapte, pentru că aceste succese sunt umbrite de dezastre.

Membrii echipelor care au realizat ascensiunile cu numărul treizeci şi patru, treizeci şi cinci şi treizeci şi şapte au fost de naţionalitate elveţiană, austriacă şi germană. Iar echipa cu numărul treizeci şi şase a descoperit cadavrul mumificat al lui Karl Mehringer, când era pe al Doilea Neveu – la 27 de ani după ce a murit.

1962 a fost un an al marilor realizări, cu multe bârfe şi multe orori. Eu unul sunt bucuros să-i întorc spatele.

Anul cavalerismului

Trebuie să dai dovadă de cea mai mare prudenţă în utilizarea titlurilor bombastice, dar nu îmi vine în minte niciun cuvânt mai potrivit pentru a descrie anul 1963 de pe Eiger. Cavalerismul nu are pentru mine nicio conotaţie care să implice dueluri cu săbii şi adversari ucişi. Interpretarea mea se bazează pe fapte pline de bărbăţie, curaj, încredere şi omenie.

Chiar prima ascensiune din acel an, succesul cu numărul treizeci şi opt pe listă, mi-a trezit amintiri minunate. Unul dintre cei doi elveţieni implicaţi se numea Erich Friedli, un nume asociat cu faţa nordică pentru magnificele sale eforturi de salvare. În primul rând, Erich Friedli era responsabil cu centrul de salvamont de la Thun în 1957. Acest Erich Friedli a fost cel care s-a oferit să fie lăsat în jos pe versant prins de un cablu de oţel, pentru a stabili în ce loc se afla Corti, singurul supravieţuitor al unei tragedii petrecute mult mai jos pe munte – o misiune de recunoaştere remarcabilă, o aventură îndrăzneaţă în slujba umanităţii.

Acel Erich Friedli care a luat parte la ascensiunea a treizeci şi opta era fiul său. El şi partenerul său Arnold Heinen au pornit pe versant în 30 iulie, înainte de ivirea zorilor, au avansat repede, în maniera şcolii moderne a ghizilor elveţieni, şi au ajuns la al Treilea Neveu exact în momentul în care căderile de pietre erau la apogeul furiei lor. În mod normal, ar

fi avut două opţiuni: să aştepte sau să-şi asume marele risc de a fi măturaţi de pietrele care se revărsau pe versant. Ei au ales-o pe a treia. Ocolind cu totul al Treilea Neveu, au traversat pe stâncile de mai sus, direct către „Rampă”.

Noua rută era ferită de căderi de pietre, dar impune o măiestrie uluitoare în materie de căţărare pe stâncă. Apoi mai departe, peste dificultăţile din „Rampă”, „Brâna Friabilă”, „Traversarea Zeilor”, într-un ritm care le-a permis să depăşească, pe acel mare sector al versantului, echipele de coardă care aveau să înregistreze al treizeci şi nouălea şi al patruzecilea succes – doi austrieci, Max Friedwanger şi Friedl Schicker, şi echipa anglo-rhodesiană formată din Dougal Haston şi Robert Baillie. Ei erau pe versant de la începutul zilei de 29 iulie. Friedli şi Heinen, care porniseră în 30, au ajuns până la Hornurile de Ieşire înainte de a face bivuac. Până la prânz, a doua zi, erau pe vârf, pe care celelalte echipe, amândouă extrem de competente, l-au atins după lăsarea serii. Toate cele trei echipe de coardă făcuseră cinste măiestriei alpiniştilor europeni din istoria Eigerului.

Totuşi, primul mare triumf al unui alpinist solitar pe faţa nordică a fost obţinut abia în 2 şi 3 august. Importanţa sa consta în expunerea la mitul care încolţise Eigerul ca un blestem – mitul că pe faţa Eigerului singurătatea era cea care îi ucidea pe toţi. Pentru că toţi căţărătorii solo care au pierit acolo fuseseră alpinişti curajoşi şi foarte buni. Chiar şi Walter Bonatti, cel care pusese la îndoială blestemul cu toată abilitatea şi voinţa lui, i-a simţit pericolul şi a făcut cale întoarsă.

Dar pe 1 august 1963 Michel Darbellay, ghidul elveţian din

Orsières, lângă Martigny, s-a întors pe versant, neînsoţit de niciun agent de presă. Nu şi-a dezvăluit nimănui planurile, în afară de Fritz von Almen şi soţia sa, împovărându-i astfel pe cei doi îngeri păzitori ai hotelurilor de la Scheidegg, acei prieteni de nădejde ai frăţiei alpiniştilor. Frau von Almen era palidă de îngrijorare în timp ce pregătea termosul de la micul dejun pentru încă un aspirant la o ascensiune solo. S-a gândit la Adi Mayr şi la alţii, ale căror rămăşiţe au fost găsite pe stâncile de la baza peretelui. Şi acest Michel părea cel mai liniştit, mai serios şi mai rezervat dintre toţi, un om care inspira cea mai mare încredere în capacitatea sa de a reuşi, un om pe care toţi aveau să-l plângă pentru tot restul vieţii lor, dacă dădea greş.

Michel a părăsit Kleine Scheidegg la scurt timp după miezul nopţii şi a pornit pe versant pe la ora 2 noaptea, la lumina palidă a lunii. A urcat atât de repede, încât era încă întuneric când a ajuns la baza „Fisurii Dificile" şi a trebuit să aştepte. La prima rază de lumină a pornit mai departe, mişcându-se cu o viteză extraordinară. E adevărat că s-a ajutat de mai multe corzi suspendate în diverse puncte, dar acestea nu făceau decât să-l ajute pe unul dintre cei mai buni căţărători ai zilelor noastre să economisească timp preţios, de care urma să aibă foarte mare nevoie mai sus, în partea mult mai dificilă a versantului.

Fritz von Almen mi-a spus că s-a uitat prin telescop foarte devreme şi nu a văzut nici urmă de Michel. Când s-a uitat din nou, pe la 10:30, a văzut un om pe traversarea dintre cele două Neveuri, dar nu era Michel. O fi fost unul dintre cei doi germani care şi-au petrecut noaptea în „Grota de Bivuac". Aşa şi era, căci

secundul l-a urmat în curând. Darbellay ajunsese probabil deja pe al Doilea Neveu. S-a uitat, dar nu era nimeni acolo, nici pe stâncile de deasupra.

A scrutat „Fierul de Călcat” în zadar. Oare s-o fi abătut blestemul alpinistului solo şi asupra lui Michel Darbellay? A scrutat al Treilea Neveu: nimeni. Apoi „Rampa” – da, era cineva pe „Rampă”. Şi era Michel! Michel căţărându-se ca scăpat din puşcă, teafăr şi sigur pe el, asigurându-se în fiecare punct dificil, chiar dacă asta însemna să urce o dată porţiunea respectivă, apoi să coboare şi să o urce din nou.

Cei doi nemţi s-au întors, dar Michel a mers mai departe. Acum, nu mai avea acelaşi ritm de virtuoz. Uneori urca mai încet, cu mare atenţie, fără să-şi asume nici cel mai mic risc, dar fără să ezite niciodată, întotdeauna cu o măiestrie desăvârşită. Până după prânz a ajuns la „Traversarea Zeilor”, apoi, în mai puţin de jumătate de oră, a traversat pieptul „Păianjenului”, îndreptându-se spre Hornurile de Ieşire. Şi acolo a decis să facă bivuac, deşi asta însemna să-şi oprească ascensiunea cât soarele încă era sus pe cer.

La 9 seara von Almen a mai tras o sperietură. A semnalizat spre versant cu o lanternă, dar nu a primit niciun răspuns. Derungs trebuia să răspundă cu semnale de lanternă, în acelaşi moment. Nu răspunsese, pentru că nu mai era acolo. Oare?

Dar de această dată nu era nimic într-atât de senzaţional. Ceasul lui Darbellay rămăsese pur şi simplu în urmă – evident, neputând să ţină pasul cu proprietarul său. Era ora 9:30 când a început el să semnalizeze. Mai trebuia să reziste doar o noapte.

Darbellay nu prea a spus prin ce trecuse în noaptea aceea. S-

a luptat cu el însuşi şi a îndurat singurătatea la fel cum a îndurat frigul şi oboseala. Nu este un om insensibil, lipsit de imaginaţie – trebuie să fii sensibil dacă e să reacţionezi instantaneu în faţa pericolului. Dar trebuie să fi fost rezistent ca să fi supravieţuit unei nopţi foarte lungi fără echipament adecvat de bivuac. Caracterul său trebuie să fi fost într-adevăr puternic ca să fi îndurat singurătatea deplină şi să fi ţinut teama la distanţă. Am vorbit despre calităţile care pentru mine sunt semne ale cavalerismului. Probabil că el le are pe toate.

O primă ascensiune solo a feţei nordice a Eigerului? Aplauzele a mii de oameni? O consemnare în istoria acestui sport? Acestea sunt lucruri care pălesc şi dispar. Faptul că a trecut testul sumbru al acelor nenumărate ore îngheţate de întuneric va dăinui pentru el cât va trăi.

Succesul final din acea vară a anului 1963, al patruzeci şi doilea, le-a revenit unor germani, Helmut Salger şi Horst Wels, în 2 şi 3 august. Erau o echipă fenomenală, iar ascensiunea lor, sub ameninţarea căderilor de pietre şi a vremii rele, a fost o performanţă frumoasă şi plină de curaj. Au ajuns pe vârf pe la 7:30 seara, pe data de 3, şi apoi au făcut ceva ieşit din comun: au coborât partea superioară a crestei Mittellegi, pe întuneric, până la refugiul Mittellegi.

Tragedia anului a venit dintr-o ţară considerată şi acum, conştient sau inconştient, sursa modelului clasic de cavalerism – Spania. Alberto Rabadá şi Ernesto Navarro au pornit pe versant devreme în ziua de 11 august. Au fost însoţiţi la început de o echipă japoneză, care însă s-a întors, atunci când vremea a părut că se strică. Aceştia au adus cu ei ultimele fotografii

făcute cu prietenii lor spanioli.

Spaniolii au mers mai departe, spre un prim bivuac. Vremea s-a înrăutăţit şi mai mult. Cu toate acestea, ei au mers înainte, chinuindu-se cu încăpăţânare să urce; a trecut şi a doua zi. Vremea s-a îmbunătăţit doar în intervale scurte, risipind perdeaua de nori şi vălurile de zăpadă viscolită, apoi totul a dispărut definitiv din câmpul vizual al celor din vale. Ei trebuie să fi făcut bivuac a treia, apoi a patra oară, ultima dată pe „Traversarea Zeilor”. În data de 15 au fost văzuţi pe „Păianjen”. A durat mult să se lămurească dacă aceştia mai mişcau. La început se părea că da – apoi nu, apoi da din nou. Unul dintre ei se mişca foarte încet spre marginea superioară a „Păianjenului”.

Încă o noapte. În dimineaţa următoare cele două puncte erau încă vizibile acolo, unul pe stâncile de la marginea superioară a „Păianjenului”, celălalt cu aproximativ 30 de metri mai jos, pe neveu, deja pe jumătate acoperit de zăpada viscolită. S-a pus în mişcare o operaţiune de salvare. Prieteni curajoşi s-au grăbit spre vârf, oferindu-se să coboare în rapel pe versant. Elicoptere au zburat atât de aproape de „Păianjen” şi de cei doi bărbaţi, încât riscau să se prăbuşească. În ciuda tevaturii care se stârnise prin toate crăpăturile versantului, cei doi nu mai mişcau. Erau morţi.

Pur şi simplu îşi pierduseră cunoştinţa. Probabil că „muriseră” de fapt cu două sau trei zile în urmă şi numai impulsul unei legi interioare i-a mai ţinut în viaţă – vii şi căţărându-se încă. Incredibil de lent, complet epuizaţi, pe jumătate îngheţaţi şi morţi de foame, ei „trăiseră” şi urcaseră

mai departe. Nici nu şi-au dat seama că sunt învinşi, nici nu au strigat după ajutor.

Vorba cântecului: „Îmi plac spaniolul şi mândria sa”. Asta o fi fost acceptabil pe vremea când bărbaţii se luptau între ei pe viaţă şi pe moarte. Dar în lupta împotriva munţilor omul trebuie să-şi pună în ecuaţie puterea şi curajul pe un câmp de luptă care impune cea mai mare rezistenţă şi experienţă din partea fiinţelor umane. Mândria, curajul şi devotamentul faţă de misiune sunt lucruri minunate. Toată lumea a recunoscut şi a admirat aceste calităţi la cei doi spanioli. Şi totuşi…

Adevărata tragedie nu consta în faptul că aceşti doi oameni au murit de epuizare sau au îngheţat de frig. Tragic a fost că amândoi erau înzestraţi cu prea mult curaj nobil şi voinţă, izvorând direct din epoca de aur a cavalerismului spaniol. Din păcate, le-au combinat cu echipamentul insuficient, cu o protecţie total inadecvată împotriva frigului şi cu prea puţină experienţă pe marile vârfuri. Pe tărâmul munţilor, este o greşeală fatală să-ţi pierzi simţul realităţii. Şi totuşi, consideraţia pe care toată lumea trebuie s-o aibă pentru aceşti doi oameni ne atinge ca o briză uşoară din vremuri de mult uitate.

Şi actul final al acestui an al cavalerismului? Nu este o tragedie a îndrăznelii demne de un cavaler, ci un act însufleţit de cavalerism, atent planificat, cu mintea limpede, realizat splendid până la capăt: nici mai mult, nici mai puţin decât coborârea integrală a versantului, în ultimele zile ale lunii decembrie. A fost realizată de trei membri ai elitei alpinismului elveţian, Paul Etter, ca lider, Ueli Gantbein şi Sepp Henkel,

amândoi în vârstă de doar 20 de ani. Şi nu a fost realizată ca un triumf al bravurii sportive, ci ca un gest practic de dragoste pentru aproape şi ca un act de pietate.

Făcuseră bivuac pe vârful Eigerului în noaptea de 27 decembrie, pe o vreme nesigură. În dimineaţa zilei de 28, cei trei au ascultat prognoza meteo la un mic radio cu tranzistori. Nu ar fi putut fi mai bună şi mai promiţătoare. Presiunea crescuse brusc şi era încă în creştere: vremea avea să fie bună în ziua respectivă, a doua zi şi încă un timp. Toate neliniştile lor s-au risipit.

Au coborât sectorul superior al crestei Mittellegi şi apoi au pornit în jos pe neveul de sub vârf, fiecare având în spate un rucsac greu de 25-30 de kilograme; au luat cu ei trei corzi de 100 de metri. Coborând în rapel pe Hornurile de Ieşire, au ajuns la „Păianjen” pe la ora 2 după-amiază. Acolo, în timp ce Ueli s-a apucat de treabă, pregătind un bivuac, Sepp a ales o poziţie bună de unde să-i fileze coardă lui Etter în timp ce acesta cobora spre spaniolii morţi.

Mai târziu, avea să scrie:

> A fost cel mai sfâşietor lucru pe care mi-a fost vreodată dat să-l fac. Micul spaniol, Navarro, stătea sprijinit pe spate în jacheta lui roşie, căptuşită cu puf, în dreapta marginii superioare a „Păianjenului”. Era bine asigurat de un piton de stâncă, încă avea în picioare colţarii, ale căror vârfuri din faţă lipseau, iar ciocanul-piolet îi atârna de încheietura mâinii. La câteva zeci de metri sub el, partenerul său voinic, Rabadá, zăcea de-a curmezişul pe gheaţa „Păianjenului”, încastrat aproape în întregime în ea, îmbrăcat cu o jachetă de lână albastră. Parcă dormea. Un braţ îi ţinea pioletul lipit de piept; el îşi scosese colţarii, care nu mai aveau nici ei colţii din faţă, şi îi aşezase pe gheaţă,

> deasupra sa. Vedeam clar că niciunul dintre ei nu fusese rănit în cădere. Muriseră pur şi simplu de epuizare. Rabadá era legat de partenerul său cu o coardă întinsă şi bine asigurată, care trecea prin două pitoane de gheaţă aflate între ei.

Lui Paul Etter i-a luat trei ore pentru a-l elibera pe Navarro din armura sa de gheaţă şi a-l lăsa în jos, spre locul în care zăcea partenerul său de altădată.

Locul de bivuac al celor trei alpinişti care au coborât versantul în strânsoarea sumbră a iernii, în misiunea lor autoimpusă în slujba umanităţii, s-a dovedit a fi suportabil. A doua zi, pe 29 decembrie, aveau să facă eforturi şi mai obositoare şi mai deprimante, când au trebuit să elibereze corpul uriaşului Rabadá din gheaţa în care era prins. Era aproape amiază când au reuşit să-i lege pe cei doi morţi împreună şi să-i coboare pe corzi spre partea inferioară a „Păianjenului”.

În această zonă pe stâncă nu era zăpadă aproape deloc şi le era uşor să fixeze pitoane. Astfel asigurat, Etter a coborât primul în rapel până la un brâu de gheaţă. Acolo, a bătut toate pitoanele de stâncă şi de gheaţă necesare, înainte ca prietenii săi să coboare cadavrele, iar Ueli şi Sepp nu au coborât până când el nu a ancorat ferm morţii. 100 de metri mai jos, la „Fierul de Călcat”, cei trei elveţieni au pregătit al doilea bivuac. Un pic mai încolo, au bătut nişte pitoane de stâncă de care au asigurat cu atenţie trista lor povară.

Nici noaptea aceea nu a fost insuportabilă – au reuşit chiar să doarmă un pic. Când s-au trezit, cadavrele dispăruseră. Duse erau şi pitoanele, smulse de parcă gerul zdrobitor ar fi

spulberat stânca în care erau fixate. Sau poate că s-a rupt o cornişă mult mai sus şi s-a prăbuşit o întreagă terasă de gheaţă, măturându-i în abis.

Cei trei au continuat să coboare pe ruta obişnuită. Mai sus de „Traversarea Hinterstoisser” au fost forţaţi să facă bivuac pentru a treia oară. În sfârşit, pe data de 31, versantul le-a dat drumul acestor oameni care le-au făcut, cum au putut mai bine şi cu devotament, un ultim serviciu camarazilor lor spanioli. Aşa cum a scris Pavel Etter: „Era ultima zi a anului şi ne simţeam uşuraţi. Ne-am bucurat că am realizat prima coborâre a versantului, dar mai ales că i-am scutit pe salvamontişti de o misiune pe care o priveau de ceva timp cu îngrijorare”.

Misiunea de a coborî în rapel pe „Păianjen”, sub ameninţarea constantă a avalanşelor, era mai periculoasă şi mai solicitantă decât are cineva dreptul să aştepte de la orice echipă de salvare sau de căutare. Cu toate acestea, cei trei prieteni o făcuseră din proprie iniţiativă şi ceea ce au realizat era încă un act de cavalerism, în contextul codului munţilor.

Omul, factorul decisiv

1963 s-a încheiat într-o notă de armonie şi demnitate, deşi tristă.

La mai puţin de două săptămâni după aceea, începea deja un nou an pe Eiger: „Trăiască Noua Eră, trăiască tânăra generaţie, trăiască Direttissima!”. O nouă eră? Asta rămâne de văzut. Tânăra generaţie? Paul Etter este încă tânăr. Partenerii săi aveau doar 20 de ani – mult mai tineri decât strident anunţatul Tineret de astăzi. Şi Direttissima?

Să aruncăm o privire atentă la linia verticală de ascensiune a versantului. Traseul ales de Sedlmayr şi Mehringer cu atâţia ani în urmă era o „Directă” absolută, care nu poate fi îmbunătăţită; au urmat acest traseu până un pic mai sus de „Bivuacul Morţii”. Gstrein şi Drachsler au ajuns mai departe, până la o lungime de coardă de „Păianjen”. Dacă poţi ajunge la „Păianjen” pe calea urmată de Etter şi de prietenii săi atunci când au coborât în rapel, în încercarea de a-i coborî pe cei doi spanioli morţi, şi asta ar fi o continuare a liniei verticale directe; dar nu şi de pe „Păianjen” mai departe, pe o linie de ascensiune la stânga Hornurilor de Ieşire, spre neveul de sub vârf şi partea superioară a crestei Mittellegi. O „Directă” adevărată ar trebui să continue la dreapta, în sus, pe peretele stâncos al structurii vârfului, şi pe acolo să găsească o nouă cale de ieşire.

Căutarea unui astfel de traseu, exploatarea şi în cele din urmă cucerirea sa ar fi, dincolo de orice îndoială, o aventură foarte dificilă şi periculoasă. Cu siguranţă că aceasta nu ar putea fi realizată fără ajutorul unor dispozitive tehnice extreme – probabil că va trebui să se utilizeze pitoane de expansiune şi hamace pentru bivuacuri suspendate pe stânci. Deci chiar şi ruta directă obişnuită ar cere mult. Prea mult, mi se pare mie.

Dar cum rămâne cu această Direttissima care, putem fi siguri, nu există încă, dar este deja în plan? Privind printr-un telescop, o poţi recunoaşte, în cazul în care ochii şi imaginaţia îţi sunt destul de bune, dar lumina trebuie să fie de genul acela care accentuează ridurile, rampele incipiente şi fisurile în netezimea peretelui. Zăpada, de asemenea, ce reuşeşte să se mai aştearnă ici şi colo poate ajuta la construirea iluziei necesare plasticităţii. Dar acesta nu poate să fi fost motivul pentru care echipa lui Peter Siegert s-a pornit să facă Direttissima în toiul iernii. Pur şi simplu au vrut să bată concurenţa.

Să ne întoarcem pentru un moment la această „Direttissimă" imaginară. Nimeni nu le poate lua lui Sedlmayr şi lui Mehringer partea sa inferioară, până la al Doilea Neveu. Dar mai sus? Dacă urmăm marginea superioară a neveului, dinspre vest către dreapta, în loc să ne uităm spre stâncile „Fierului de Călcat", ajungem la o formaţiune care ar putea, cred, să fie descrisă drept un al doilea „Fier de Călcat". Înclinată spre stânga, există o cută în netezimea versantului care ar putea fi desemnată o a doua „Rampă". Şi mai sus există un neveu încrustat în stânca abruptă sau chiar verticală, care s-ar putea

califica, eventual, ca un al doilea „Păianjen”. Dar mai sus nu văd absolut nimic care să câştige titlul de al doilea set de Hornuri de Ieşire.

Desigur, stâncile de acolo, de sus, ar putea fi „pregătite” pentru a le face căţărabile, dar nici nu intră în discuţie să petreci 17 zile făcând asta, pentru că Eigerul nu a acordat încă nimănui un răgaz atât de lung. Ar putea fi posibil să ieşi din traseu în partea superioară a crestei nord-vestice pe un contrafort care duce către ea, dar acesta ar fi din nou un defect paralizant al traseului, pentru că o adevărată Direttissima ar trebui să se termine direct în sus pe versantul îngheţat, peste marea cornişă care îl încununează.

Ar trebui, am spus? Chiar aşa *va fi*, putem fi destul de siguri de acest lucru. Chiar dacă ar fi justificat să încerce, nimic nu îi mai stă în cale acum. Dar tinerii căţărători trebuie să ia aminte la avertismentul că lucrul cel mai important nu este „ceea” ce pot realiza, ci „cum” îl realizează.

Nu mă refer aici la publicitatea răsunătoare la care sunt expuşi, ci la teribila autoamăgire pe care atâţia dintre ei o practică atunci când, în loc să-şi asume o misiune care îi va împinge până la limitele înzestrării lor fizice şi spirituale, sobri şi conştientizând pe deplin cât sunt de competenţi, ei se bazează pe artificii tehnice pentru a avansa nesigur, într-o sferă aflată dincolo de limitele lor personale. Şi că aceasta este o sferă pentru care nu sunt pregătiţi încă se poate vedea din modul cum o abordează.

La 12 ianuarie, Siegert şi cei trei tovarăşi ai săi au pornit pe versantul îngheţat, urmând ruta iniţiată de Sedlmayr şi

Mehringer. Au dat de o mulţime de necazuri şi trei zile mai târziu, după ce aproape că s-au înecat în zăpadă, au trebuit să renunţe când erau încă mult sub Primul Neveu. Staţia Eigerwand, acest refugiu salvator, le-a oferit o cale de scăpare.

Aventura lor a fost relatată pe larg în presă. Când Lothar Brandler, el însuşi un alpinist amator de rute „Direttissime”, fost cineast amator, acum regizor la un post de televiziune, a vrut să-i filmeze şi să le pună câteva întrebări, s-au jucat de-a „nu ne cita” şi au cerut bani. Chiar dacă ar fi vândut deja drepturile de exclusivitate ale poveştii, ar fi fost oarecum lipsit de etică să accepte bani!

Fireşte, primul om care a făcut Direttissima feţei nordice din Cima Grande nu avea de gând să-i plătească nimic primului aspirant la Direttissima Eigerului. Incidentul a stârnit foarte mult amuzament, nu numai de-a lungul cărărilor care duc spre Eiger. Din păcate, au apărut şi multe zâmbete rău intenţionate când oamenii şopteau:

— Păi, ştii, când se adună la un loc căţărătorii ăştia…

Însă, chiar dacă eşti un adevărat „profesionist”, trebuie să respecţi aşa-numitul cod al munţilor. Mai ales dacă eşti „profesionist”, pentru că bunul tău nume devine atunci capitalul tău.

Siegert, Kauschke, Bittner şi Uhner nu ar fi trebuit să se grăbească aşa de tare. În momentul în care scriu aceste rânduri, la mijlocul lui iulie 1964, Direttissima nu a fost încă realizată. Cei mai mulţi uită că stâncile de sub vârf sunt la fel de înalte ca întreaga faţă sudică a masivului Marmolada – şi la fel de abrupte. Între 2 şi 4 iulie au fost două echipe pe versant,

hotărâte să facă Direttissima. Una era formată din John Harlin, americanul cu care am făcut deja cunoştinţă în 1962, şi doi prieteni francezi; şi ei au pornit pe traseul Sedlmayr-Mehringer. Doi austrieci au urcat pe varianta Hinterstoisser până la baza presupusei „Directe” de mai sus de al Doilea Neveu. Ambele echipe au trebuit să se întoarcă, înainte de a ajunge foarte sus. Amândouă au trezit un interes plin de simpatie pentru modul rezervat în care şi-au făcut treaba – nimeni nu ştia nici măcar numele celor doi austrieci.

S-au retras, dar ziua ascensiunii directe nu e departe. Să nu se îndoiască nimeni de asta: una dintre cele două rute va fi urcată, poate amândouă. Sperăm cu toţii că inevitabila serie de încercări nu va aduce cu sine moarte şi dezastru. Putem să fim siguri că ghizii vor decide să nu pornească în ajutorul cuiva care e atât de idiot încât să încerce o aventură aşa de nebunească, însă este la fel de previzibil că, dacă va fi nevoie, se vor duce să-i salveze, cu atât mai mult cu cât cel mai mare succes pe versant l-au avut în ultimul timp nişte tineri ghizi elveţieni. Dar vom continua să sperăm şi vom formula încă un avertisment, în speranţa că tragediile ulterioare vor fi evitate.

Pentru început, cum rămâne cu mulţimea de corzi inutile ce atârnă peste tot în partea de jos a versantului, invitându-i pur şi simplu chiar şi pe alpinişti nu tocmai calificaţi să se pornească să-l escaladeze? Cu siguranţă, tot ceea ce nu are ce căuta acolo, în conformitate cu regulile alpine, ar trebui recuperat. Am făcut această sugestie şi am discutat mai târziu propunerea mea cu Fritz von Almen.

— Desigur, ai dreptate, a spus el, dar pur şi simplu nu se

poate face.

Nimeni nu vrea să se facă acest lucru – nici ghizii, nici echipele de salvare, nici autorităţile cantonale din Berna. Pe lângă faptul că acele corzi ajută la operaţiunile de salvare, ei ştiu că toată lumea a auzit că până acum a fost „îmblânzită" partea inferioară a versantului, astfel încât toată lumea insistă să pornească pe ea. Dacă, atunci când ajung acolo, nu găsesc niciunul dintre aceste ajutoare, asta nu ar însemna decât o creştere a numărului de accidente.

Fritz are probabil dreptate, ghizii şi autorităţile de asemenea. Însă toată această harababură fantastică de pitoane, corzi, bucle, cabluri şi alte lucruri care împodobesc treimea inferioară a versantului este incompatibilă cu regulile alpinismului, menţionate mai sus. Intenţia acestei cărţi nu a fost niciodată de a relata pur şi simplu istoria senzaţională a acestui mare versant, ci de a dezvălui adevărata sa frumuseţe – o frumuseţe care nu se poate repeta de prea multe ori nu este pentru oricine.

Oaspeţii hotelului de la Kleine Scheidegg sunt avizi după şi mai multe aventuri. Nu numai ei, ci şi ghizii vor ceva nou. Şi ceva nou se va întâmpla cu siguranţă.

Ce noutate mai rămâne, în afară de Direttissima? Când am scris prima dată aceste rânduri, încă nu avusese loc prima ascensiune a unei femei. Cu doar o lună sau două în urmă a fost înscris şi acest record. Pentru că Daisy Voog, o secretară de 32 de ani din München, şi Werner Bittner, în vârstă de 26 de ani, un electrician din Saxonia, care acum locuieşte la München, au pornit pe versant la 1 septembrie 1964. Au făcut bivuac de trei

ori, o dată la „Cuibul de Rândunică”, o dată pe „Rampă” şi încă o dată la numai 70 de metri sub vârf, la care au ajuns în siguranţă scăldaţi de soarele dimineţii de 4 septembrie şi au coborât imediat pe ruta normală.

L-am menţionat deja pe Bittner în legătură cu prima tentativă de ascensiune de iarnă de către Siegert pe Direttissima. Este un alpinist experimentat, aparţinând grupului cunoscut sub numele „Saxonii din München”, şi făcuse prima ascensiune de iarnă a feţei nordice a Matterhornului cu el şi cu Kauschke, suferind degerături grave pe traseu. Nu poate fi nicio îndoială că atât el, cât şi bălaia lui însoţitoare – căreia îi revine gloria mult dorită a primei ascensiuni a feţei Eigerului de către o alpinistă – sunt nişte „candidaţi” destul de duri.

Ce mai rămâne atunci? Prima ascensiune de iarnă, dintr-un singur salt, fără zile de pauză, şi un număr de „premiere” ciudate pe care eu, cu siguranţă, nu îmi propun să le enumăr.

Kurt Maix, încă o dată partenerul meu de coardă spiritual în elaborarea acestor capitole suplimentare, întrerupe şirul presupunerilor sumbre spunând:

— Cu atâta absurditate în lumea asta, în general, cum să te poţi aştepta ca faţa Eigerului să scape de porţia sa de excese fără sens? Ideea esenţială nu este oare că pe ea am întâlnit atâţia tineri fenomenali, din zilele tale de pionierat până în momentul actual? Ei încă vin şi vor continua să vină – aceşti tineri fenomenali de toate naţionalităţile, oameni curajoşi cu toţii.

Se poate ca alpinismul pe un versant atât de incomparabil, atât de imens, atât de singuratic precum acesta să fie de fapt o

şcoală avansată şi un loc suprem de testare a valorii unui om. Dacă este aşa, totul depinde de „cum” se răspunde la întrebările de la acel examen.

Şi acest „cum” va fi condiţionat în fiecare caz, în primul şi în ultimul rând, de caracterul omului care vine să dea examenul.

Descrierea traseului feţei nordice
(alcătuită de Heinrich Harrer)

Înălţimea feţei nordice: 1.800 de metri.

În dreapta „Primului Pilier” se urcă trei lungimi de coardă printr-un sistem de hornuri şi fisuri, apoi se traversează în dreapta până la un petic mare de zăpadă. Se urmează marginea din stânga acestuia şi de la marginea lui de sus, de la capătul din stânga, se urmează un traseu în zigzag peste brâne succesive până la baza „Pilierului Zdrobit”. Apoi se merge spre dreapta cât este necesar pentru a găsi o linie favorabilă de ascensiune. (În acest punct există două porţiuni de vreo cinci metri care pot fi parcurse mai uşor folosind scăriţe.) Acum se traversează orizontal spre stânga până în vârful „Pilierului Zdrobit”. Se urcă drept în sus pe o arcadă uşoară până la „Grota Udă de Bivuac” aflată la baza peretelui vertical. Se merge în sus o lungime scurtă de coardă, apoi se traversează 50 de metri spre dreapta, până unde un mic ţanc aflat pe vârful unui pilier marchează începutul „Fisurii Dificile”. Fisura are 25 de metri înălţime. (–V. Pitoane.) E urmată de un culoar de 25 de metri. Din capătul său, cam patru lungimi de coardă de traverseu ascendent spre stânga, se ajunge la o platformă. Acesta este începutul „Traversării Hinterstoisser”.

Se urcă vreo câţiva metri până la mai multe pitoane.

Se fixează coarda necesară traverseului de 40 de metri. Din

regruparea de la capătul acestuia se urmează o fisură verticală care urcă aproximativ 25 de metri, până la „Cuibul de Rândunică”. Se face un scurt traverseu spre stânga până la Primul Neveu (înclinaţie 55°). Două lungimi de coardă drept în sus până la baza peretelui vertical care separă Primul Neveu de al Doilea. Cea mai bună linie de ascensiune se află acum la 15 metri în stânga „Furtunului de Gheaţă”, în sus pe o lungime de coardă de 12 metri (IV), până la o regrupare. Apoi diagonal spre dreapta până la „Furtunul de Gheaţă” şi în sus pe el până la al Doilea Neveu. Când este multă gheaţă, „Furtunul” poate fi escaladat în întregime. Apoi diagonal spre stânga până la capătul celui de-al Doilea Neveu (înclinaţie 55°). Folosind ruptura dintre stâncă şi gheaţă, se traversează spre stânga până la aproximativ 45 de metri de punctul de concavitate maximă a acestei porţiuni a „Fierului de Călcat”. (Piton cu inel sub o surplombă.) Urmează o porţiune scurtă de 15 metri în sus şi spre stânga, cu o mică surplombă cu piton (–V) până la o brână. Un traverseu uşor de trei lungimi de coardă, orizontal la început, apoi uşor spre stânga, către muchia crestei „Fierului de Călcat”. (Risc mare de căderi de pietre.) O lungime de coardă în sus pe creastă până la o regrupare la baza unui perete surplombat („Bivuacul Morţii”). Traversare orizontală a celui de-al Treilea Neveu (înclinaţie 60°) pentru a atinge următorul contrafort stâncos proeminent. Coborâre uşoară spre începutul „Rampei”. Cinci lungimi de coardă în sus pe „Rampă”, cu pasaje dificile (IV) până la un horn. (Cascadă sau gheaţă.) Acolo există un loc bun de bivuac. O lungime de coardă în sus pe horn (IV+). (Variantă în dreapta hornului, gradul VI.) Regrupare în capătul

de sus. Se traversează doi metri până la o muchie şi se mai urcă 12 metri (–V) până la o regrupare. În sus, pe un culoar de gheaţă de 15 metri, până la „Proeminenţa de Gheaţă”. Sus peste ea sau mai bine să fie ocolită prin stânga, pe stâncă (piton, IV+), până la neveul din partea de sus a „Rampei”. 60 de metri drept în sus pe el (înclinaţie 55°), până la începutul unei „Brâne Friabile” care merge spre o mică platformă, în dreapta sa. Aceasta este prima ocazie de a părăsi neveul spre dreapta şi trebuie folosită pentru a ajunge la „Traversarea Zeilor”. Încă 20 de metri pe orizontală până la începutul unei fisuri dificile (V), înaltă de 45 de metri, pe o stâncă proastă. Deasupra ei începe „Traversarea Zeilor” (III) spre „Păianjen”. În sus pe „Păianjen”, urmând o ridicătură din mijlocul lui, până la marginea din stânga, unde începe un culoar proeminent. (Este vorba despre al doilea culoar numărând de la stânga: primul se pierde sub creastă.) O lungime de coardă în sus pe acest culoar proeminent, până la o treaptă stâncoasă neagră înaltă de 15 metri, în marginea din dreapta. În sus peste acest pasaj concav (piton, V), după care panta culoarului pierde din înclinaţie. Nu trebuie să se meargă în sus şi spre stânga în acest punct pentru că dă într-o fundătură, ci se urcă într-o curbă uşoară două lungimi de coardă pe culoarul principal, până la baza unei fisuri de cuarţ alb. Se urmează fisura până la o surplombă de 35 de metri. Deasupra surplombei (IV+) se traversează de-a curmezişul unor plăci spălate, spre stânga, până într-un culoar puţin adânc. Se urcă pe acesta vreo opt metri, până la o regrupare. Acum nu se merge drept în sus, ci cam zece metri spre stânga, spre un amvon bine definit. Din amvon se face un

scurt rapel diagonal spre stânga, până la o brână aflată la baza unui culoar abrupt. (Apă sau gheaţă.) Patru lungimi de coardă în sus pe acesta, foarte abrupt la început, apoi treptat mai puţin abrupt, până la o creastă oarecum slab definită. Patru lungimi de coardă în sus şi în dreapta acesteia pe stâncă stratificată (sau pe gheaţă, în funcţie de condiţii) în jos, până la capătul stâncilor (crestei) care formează joncţiunea cu faţa nord-estică. Apoi diagonal spre dreapta, până sus, la creasta Mittellegi, şi de-a lungul ei, spre vârf.

Nota 1: Aprecierea standardului de dificultate se bazează pe formaţiunile naturale ale stâncii şi nu ia în considerare condiţiile temporare.

Nota 2: Se recomandă cu tărie să se lase o coardă de 35 de metri fixată în poziţie la „Traversarea Hinterstoisser”, pentru cazul unei eventuale retrageri.

Tentative şi succese pe faţa nordică

22-25 august 1935
Max Sedlmayr
Karl Mehringer
Au îngheţat la „Bivuacul Morţii” (3.300 m).

18-22 iulie 1936
Edi Rainer
Willy Angerer
Andreas Hinterstoisser
Toni Kurz
Au murit cu toţii în timp ce se retrăgeau pe versant.

11-14 august 1937
Ludwig Vörg
Matthias Rebitsch
S-au retras în siguranţă de la „Bivuacul Morţii”.

21 iunie 1938
Bartolo Sandri
Mario Menti
Au căzut în vecinătatea „Fisurii Dificile”.

21-24 iulie 1938: prima ascensiune reuşită

Anderl Heckmair
Ludwig Vörg (ucis pe frontul rusesc, 1941)
Fritz Kasparek (a căzut când urca pe Salcantay, Perú, 6 iunie 1954)
Heinrich Harrer

16-17 august 1946
Edwin Krähenbühl (a căzut pe Engelhorner)
Hans Schlunegger
Au făcut bivuac şi s-au retras în siguranţă din partea superioară a „Rampei”.

14-16 iulie 1947: a doua ascensiune
Lionel Terray
Louis Lachenal (a căzut într-o crevasă pe Mont Blanc, 1956)

4-5 august 1947: a treia ascensiune
Hans Schlunegger (a murit mai târziu într-o avalanşă)
Karl Schlunegger
Gottfried Jermann

22 iulie 1950
Karl Reiss
Karl Blach
S-au retras în siguranţă după o accidentare la mână la „Fisura Dificilă”.

26 iulie 1950: a patra ascensiune

Erich Waschak
Leo Forstenlechner
Au urcat versantul *într-o singură zi* (18 ore), au făcut bivuac pe vârf.

25-27 iulie 1950: a cincea ascensiune
Jean Fuchs
Raymond Monney
Marcel Hamei
Robert Seiler

22-23 iulie 1952: a şasea ascensiune
Pierre Julien
Maurice Coutin

26-27 iulie 1952: a şaptea ascensiune
Karl Winter
Sepp Larch

26-28 iulie 1952: a opta ascensiune
Hermann Buhl (a murit în 26 iunie 1957, când s-a prăbuşit cu o cornişă pe Chogolisa, în lanţul Karakorum)
Sepp Jochler
Sepp Maag
Otto Maag
Gaston Rébuffat
Paul Habran
Jean Bruneau

Pierre Leroux
Guido Magnone

6-8 august 1952: a noua ascensiune
Erich Vanis
Hans Ratay
Karl Lugmayer

14-15 august 1952: a zecea ascensiune
Karl Blach
Jürgen Wellenkamp (a căzut şi a murit mai târziu în Bregaglia)

15-16 august 1952: a unsprezecea ascensiune
Karl Reiss (a murit de pneumonie într-o tabără superioară de pe Saipal, în Himalaya, 1954)
Siegfried Jungmeier

26-28 iulie 1953
Paul Korber
Roland Vass
Au ajuns la „Bivuacul Morţii"; au căzut de pe al Doilea Neveu şi au murit, pe vreme rea.

20-22 august 1953: a douăsprezecea ascensiune
Uly Wyss
Karlheinz Gonda
Au căzut şi au murit de pe neveul de sub vârf în a treia zi,

după ce încheiaseră ascensiunea versantului. Recunoaşterea acestei ascensiuni de succes a fost negată timp de un deceniu şi reafirmată abia în 1964.

25-27 august 1953: a treisprezecea ascensiune
Albert Hirschbichler
Eberhard Riedl
(Hirschbichler a murit în Karakorum în 1959.)

8 august 1956
Dieter Söhnel
Walter Moosmüller
Au căzut şi au murit în stânga „Fisurii Dificile”, cât pe ce să tragă după ei şi echipa de coardă aflată dedesubt.
Lothar Brandler
Klaus Buschmann
Au coborât apoi în siguranţă.

4-8 august 1957: a paisprezecea ascensiune
Dezastrul care i-a implicat pe:
Günther Nothdurft
Franz Mayer
Au murit de epuizare în timpul coborârii pe versantul vestic, după ce au încheiat ascensiunea, lăsându-i pe cei doi italieni pe versant în imposibilitatea de a continua.
şi Stefano Longhi
Claudio Corti

Longhi a pierit pe versant, orice tentative de salvare de sus eşuând. Corti a fost salvat de Alfred Hellepart, care a fost lăsat în jos pe un cablu de oţel de 300 de metri din vârf şi l-a adus sus legat de spatele său.

7 august 1957
Wolfgang Stefan
Götz Mayr
S-au retras în siguranţă de pe Primul Neveu.

31 iulie – 1 august 1958
Hias Noichl
Lothar Brandler
Herbert Raditschnig
S-au retras în siguranţă de la „Bivuacul Morţii” a doua zi, după ce Noichl fusese rănit.

5-6 august 1959: a cincisprezecea ascensiune
Kurt Diemberger
Wolfgang Stefan
Considerată iniţial a treisprezecea ascensiune, dar acum s-a stabilit că a fost a cincisprezecea, după ce a fost recunoscută ascensiunea lui Wyss şi Gonda şi s-a descoperit că Nothdurft şi Mayer pieriseră de fapt în timpul coborârii, *după* ce au încheiat ascensiunea.

10-13 august 1959: a şaisprezecea ascensiune
Adolf Derungs (a murit în iulie 1962, în timpul unei tentative

solo)

Lukas Albrecht

Aceşti doi elveţieni, de profesie zidari, au avut şi mult noroc, şi o voinţă puternică. Echipamentul lor era foarte primitiv: Derungs era îmbrăcat cu patru cămăşi una peste alta ca să se apere împotriva frigului în bivuac; Albrecht a cărat cu el un pardesiu vechi până la „Păianjen” şi l-a aruncat în jos pe perete după al treilea bivuac. Cei doi, curajoşi până la imprudenţă şi foarte hotărâţi, au coborât noaptea periculosul versant vestic.

13-14 septembrie 1959: a şaptesprezecea ascensiune

Peter Diener

Ernst Forrer

Doi elveţieni au reuşit încă o dată ascensiunea; mai mult, au făcut-o la fel de rapid ca şi Diemberger şi Stefan. Amândoi alpinişti apreciaţi, aveau să ia parte la expediţia elveţiană de pe Dhaulagiri în 1960. Pe versant au avut parte de nopţi foarte reci (era septembrie) şi condiţii cu multă gheaţă, prin urmare realizarea lor e cu atât mai remarcabilă.

6-12 martie 1961: a optsprezecea ascensiune: prima ascensiune de iarnă

Toni Hiebeler

Toni Kinshofer (a murit în timpul unei ascensiuni de antrenament, în 1964)

Anderl Mannhardt
Walter Almberger

Această ascensiune remarcabilă a fost realizată în condiţii severe, cu gheaţă, care i-au forţat pe alpinişti să petreacă şase nopţi pe versant, la temperaturi care scădeau până la –5 sau chiar –10°C. Îşi petrecuseră cea mai mare parte a anului precedent antrenându-se în Alpii Orientali şi aveau un echipament elaborat (15 kilograme de persoană), inclusiv o coardă de nailon de 200 de metri pentru rapel la coardă dublă în cazul în care ar fi fost forţaţi să se retragă şi ciocane-piolet speciale în locul pioleţilor obişnuiţi cu coadă lungă. Au spus mai târziu că porţiunea cea mai dificilă a traseului fusese rampa care duce la „Traversarea Zeilor”, deşi nu şi-au scos deloc colţarii tot traseul. În ciuda condiţiilor şi a încetinelii forţate, nu au părut nicio clipă îngrijoraţi sau stresaţi şi s-au căţărat cu măiestrie şi multă încredere în sine.

27-28 august 1961
Adolf Mayr (prima tentativă solo)

A căzut din „Şanţul Argintiu” şi a murit.

30 august – 2 septembrie 1961: a nouăsprezecea ascensiune
Radovan Kuchař
Zdeno Zibrín

Prima echipă est-europeană care a făcut traseul (Cehia).

30 august – 1-2 septembrie 1961: a douăzecea ascensiune
(2 sept.) Leo Schlömmer
Alois Strickler
şi (31 aug.) Stanisław Biel
Jan Mostowski
şi Kurt Grünter
Sepp Inwyler

Încă un exemplu de „echipă internaţională de coardă”. Dintre cei şase oameni care s-au unit într-o singură echipă pe versant, trei erau elveţieni, unul austriac şi unul polonez.

19-22 septembrie 1961: a douăzeci şi una ascensiune
Gerhard Mayer
Karl Frehsner
Georg Huber (a murit pe Cho Oyu în 1964)
Helmut Wagner

23-24 septembrie 1961: a douăzeci şi doua ascensiune
Hilti von Allmen
Ueli Hürlimann

Pe data de 24 au urcat de la „Cuibul de Rândunică” până în vârf în 14 ore – prima dintre ascensiunile-fulger realizate de tânăra generaţie de ghizi elveţieni.

26-29 septembrie 1961: a douăzeci şi treia ascensiune
Robert Troier
Erich Streng

23-25 iulie 1962: a douăzeci şi patra ascensiune
Jean Braun
Bernard Meyer
Andre Meyer
Michel Zuckschwert

24-25 iulie 1962
Brian Nally
Barry Brewster

Prima tentativă britanică. Brewster a căzut de pe stâncile de deasupra celui de-al Doilea Neveu şi a murit din cauza rănilor. Nally a fost salvat şi adus jos de Chris Bonington şi Don Whillans, care şi-au abandonat propria ascensiune ca să-l salveze.

28-31 iulie 1962
Michel Vaucher
Yvette Attinger
Michel Darbellay
Loulou Boulaz

Această puternică echipă elveţiană, din care făceau parte şi primele două femei ce au făcut o tentativă serioasă de a escalada versantul, a fost forţată să se retragă de la „Rampă” de vremea oribilă, după trei bivuacuri, reuşind să coboare teafără şi nevătămată.

31 iulie 1962

Adolf Derungs (a doua tentativă solo)
Derungs a căzut şi a murit pe partea de jos a traseului.

31 iulie – 3 august 1962: a douăzeci şi cincea ascensiune
Helmuth Drachsler
Walter Gstrein

Un efort susţinut de patru zile în condiţii meteo foarte rele.

13-15 august 1962: a douăzeci şi şasea ascensiune
Walter Almberger
Klaus Hoi
Hugo Stelzig
Adolf Weissensteiner

Almberger, un membru al echipei lui Hiebeler care a făcut prima ascensiune de iarnă în martie 1961, s-a întors ca să conducă această ascensiune de succes.

11-18 august 1962: a douăzeci şi şaptea ascensiune
Pierlorenzo Acquistapace
Romano Perego
Gildo Airoldi
Franco Solina
Armando Aste
Andrea Mellano

Prima ascensiune italiană, realizată de o echipă de şase oameni, care au petrecut şapte zile cu şase bivuacuri pe versant.

19-22 august 1962: a douăzeci şi opta ascensiune
Felix Kuen
Dieter Wörndl
şi John Harlin
Konrad Kirch
şi Franz Jauch
Josef Jauch
Franz Gnos
Josef Zurfluh

Aceste trei echipe, prima formată din austrieci, a doua compusă din primul american care a escaladat versantul şi un german, iar a treia din elveţieni, s-au unit într-un grup de opt pe versant, deşi au ajuns pe vârf la ore diferite.

19-23 august 1962: a douăzeci şi noua ascensiune
Nikolaus Rafanowitsch
Hans Hauer

O echipă relativ neexperimentată, care a triumfat în ciuda condiţiilor nefavorabile.

27 august 1962
Diether Marchart (a treia tentativă solo)

Marchart a căzut la trecerea dintre Primul Neveu şi al Doilea şi a murit.

29-30 august 1962: a treizecea ascensiune

Martin Epp
Paul Etter

O ascensiune foarte rapidă, făcută de alţi tineri ghizi elveţieni. Pornind la răsărit, au făcut bivuac la „Traversarea Zeilor” şi au ajuns în vârf la amiază, în ziua următoare. Etter a condus mai târziu prima coborâre a întregului versant, pe 27-31 decembrie 1963.

29-31 august 1962: a treizeci şi una ascensiune

Chris Bonington
Ian Clough

Prima ascensiune britanică. Bonington, care, împreună cu Don Whillans, renunţase la prima sa tentativă pentru a-l salva pe Brian Nally cu un an în urmă, s-a întors cu un nou partener şi a reuşit o ascensiune foarte rapidă, făcând bivuac la „Traversarea Zeilor”.

30 august 1962

Tom Carruthers
Anton Moderegger

După ce au fost depăşiţi de Bonington şi Clough, s-a observat că sunt în dificultate, iar apoi au căzut de pe al Doilea Neveu şi au murit.

28-31 august 1962: a treizeci şi doua ascensiune

Werner Hausheer
Paul Jenny

29-31 august 1962: a treizeci şi treia ascensiune
Robert Boegli
Willy Mottet

2-3 septembrie 1962: a treizeci şi patra ascensiune
Otto Wiedmann
Walter Spitzenstätter

2-3 septembrie 1962: a treizeci şi cincea ascensiune
Otto Wintersteller
Kurt Walter

2-3 septembrie 1962: a treizeci şi şasea ascensiune
Claude Asper
Bernard Voltolini
Christian Dalphin
Roger Habersaat

La al Doilea Neveu, au găsit rămăşiţele lui Karl Mehringer, la 27 de ani după moartea sa.

2-5 septembrie 1962: a treizeci şi şaptea ascensiune
Alfred Brunner
Edwin Brunner

30-31 iulie 1963: a treizeci şi opta ascensiune
Erich Friedli
Arnold Heinen

Încă o ascensiune-fulger făcută de tânăra şcoală elveţiană, depăşind următoarele două echipe şi ajungând pe vârf dimineaţa.

29-31 iulie 1963: a treizeci şi noua ascensiune

Max Friedwanger

Friedl Schicker

Au ajuns pe vârf la prânz, pe data de 31.

29-31 iulie 1963: a patruzecea ascensiune

Robert Baillie

Dougal Haston

Această echipă de coardă formată dintr-un rhodesian şi un britanic a ajuns pe vârf seara.

31 iulie – 1 august 1963

Walter Bonatti (a patra tentativă solo)

S-a retras în siguranţă de la primul său bivuac.

*2-3 august 1963: a patruzeci şi una ascensiune (*prima ascensiune solo)

Michel Darbellay

Darbellay, un tânăr ghid elveţian din Orsières, a pornit pe versant puţin după miezul nopţii, pe 31 iulie, şi, căţărându-se cu mare viteză şi siguranţă, a făcut bivuac, după prânz, în Hornurile de Ieşire. A terminat traseul devreme în dimineaţa următoare, după doar 18 ore de căţărare.

3-4 august 1963: a patruzeci şi doua ascensiune
Helmut Salger
Horst Wels

Această tentativă hotărâtă a reuşit în ciuda deteriorării vremii. Echipa a ajuns pe vârf la 7 seara şi a urmat o cale neobişnuită, coborând pe creasta Mittellegi până la refugiu, pe întuneric.

11-15 august 1963
Alberto Rabadá
Ernesto Navarra

Cei doi spanioli s-au străduit să urce pe vreme tot mai proastă, până când au ajuns la „Păianjen", după patru bivuacuri, unde au murit amândoi de epuizare şi de frig.

27-31 decembrie 1963: prima coborâre a feţei nordice iarna
Paul Etter
Ueli Gantbein
Sepp Henkel

Cei trei ghizi elveţieni, dintre care Etter participase la a treizecea ascensiune cu cincisprezece luni în urmă, au coborât întreaga faţă nordică îngheţată, aducând cu ei de pe „Păianjen" corpurile celor doi spanioli care muriseră acolo în august.

1964: *anul primelor tentative fără succes de a urca*

Direttissima

21 ianuarie 1964
Siegert Bittner
Kauschke Uhner

S-au retras după trei zile, fără a ajunge la o altitudine mare.

2-4 iulie 1964

Două echipe de coardă, din care făcea parte şi John Harlin, la fel de lipsite de succes în încercarea de a atinge o altitudine mai mare.

25-27 iulie 1964: a patruzeci şi treia ascensiune
Michl Anderl
Gebhard Plangger

26-27 iulie 1964: a patruzeci şi patra ascensiune
Hans-Peter Trachsel
Hans Grossen

26-29 iulie 1964: a patruzeci şi cincea ascensiune
Karlheinz Werner
Ernst Mahner
Pit Schubert
Rüdiger Steuer

30 iulie – 1 august 1964: a patruzeci şi şasea ascensiune

Franz Häppl
Herbert Kettner

4-7 august 1964: a patruzeci şi şaptea ascensiune
José Anglada
Jordi Pons
Prima echipă spaniolă care a avut succes.

4-7 august 1964: a patruzeci şi opta ascensiune
Wulf Scheffler
Gert Uhner

5-7 august 1964: a patruzeci şi noua ascensiune
Dietmar Bachstein
Georg Ostler

1-3 septembrie 1964: a cincizecea ascensiune (prima ascensiune realizată de o alpinistă)
Daisy Voog
Werner Bittner
Această ascensiune a fost realizată cu succes după trei bivuacuri de o secretară din München şi partenerul ei experimentat, care a fost deja menţionat în legătură cu prima tentativă eşuată de a urca o Direttissima.

[*Nota editorului*:
De la momentul scrierii acestor rânduri au mai avut loc alte ascensiuni de succes.]

Viaţa dintr-o privire

NĂSCUT
6 iulie 1912 în apropiere de Hüttenberg, în provincia Carintia din Austria.

STUDII
1933: Universitatea din Graz, unde s-a distins la geografie şi la sport.

SPORT ŞI ALPINISM
1936: selectat pentru echipa naţională austriacă de schi la Jocurile Olimpice de la Garmisch-Patenkirchen.
1937: câştigă Campionatul Mondial Universitar la Slalom. Se califică drept instructor de schi profesionist şi ghid montan; numit antrenor al echipei naţionale austriece de schi feminin.
24 iulie 1938: realizează prima ascensiune de succes pe faţa nordică a Eigerului împreună cu Fritz Kasparek, Anderl Heckmair şi Wiggerl Vörg şi câştigă imediat faimă în Germania.
Decembrie 1938: se căsătoreşte cu Lotte Wegener, fiica unui explorator german şi eminent om de ştiinţă.

EVADARE ÎN TIBET
Aprilie 1939: părăseşte Germania cu o expediţie pentru a urca pe Nanga Parbat, sosind în Rawalpindi, Pakistan, la 6 mai. Sfârşitul lunii august: după izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial este închis de britanicii din India în lagărul de prizonieri din Karachi, Pakistan. Mutat în mai multe lagăre din India: la Ahmednagar, apoi la Deolali şi în cele din urmă la Dehra-Dun.
1943: căsătoria cu Lotte Wegener este anulată.
20 iunie 1944: prima încercare eşuată de evadare din Dehra-Dun.
29 iunie 1944: evadează din Dehra-Dun, aflată mai jos de staţiunea

montană Mussoorie, împreună cu Peter Aufschnaiter. Merge pe jos spre Tibet.

1945: cei doi găsesc refugiu în Kyirong, Tibet, unde sunt găzduiţi timp de nouă luni.

9 noiembrie 1945: cei doi continuă să călătorească în timpul iernii, ajungând la Tsangpo, Transhimalaya, la 2 decembrie.

1946: acoperind o distanţă de 1.000 de kilometri în aproximativ 70 de zile, epuizaţi şi în zdrenţe, ei intră în Lhasa, Oraşul Sfânt. Harrer devine ulterior consilier personal şi prieten al lui Dalai Lama, Yabschi Sarpa.

1951: după şapte ani, părăseşte Tibetul, în urma invaziei chineze, şi se stabileşte temporar în India, lucrând pentru revista *Life.*

1952: părăseşte India pentru a reveni în Europa pentru prima dată din 1939. Prima oprire este Kitzbühel, Tirol, unde se întâlneşte cu fiul său, Peter, pentru prima dată; mai târziu se stabileşte în Liechtenstein.

SCRIERI ŞI EXPEDIŢII ULTERIOARE

1952: publică *Şapte ani în Tibet*; începe turnee de prelegeri în toată lumea.

1 mai: este invitat să ţină o prelegere la Royal Geographical Society, Londra.

1955: expediţie în Alaska; prima ascensiune a muntelui Hunter, a muntelui Deborah şi a muntelui Drum. Devine campionul la golf al Austriei. Publică *Păianjenul alb.*

1962: începe o expediţie de şapte luni în vestul Noii Guinee. Prima încercare reuşită de traversare a ţării de la nord la sud. August: se căsătoreşte cu Carina Haarhaus în Kitzbühel.

1964: publică *Ich Komme aus der Steinzeit.*

1971: expediţie în Borneo; urcă muntele Kinabalu şi traversează insula Borneo de la nord la sud.

1971-1992: efectuează expediţii în întreaga lume, scrie cărţi şi face documentare TV.

VIAŢA ULTERIOARĂ

1983: îi este acordată Medalia de aur Humboldt.

25 iulie 1992: Sfinţia Sa Dalai Lama inaugurează Muzeul „Heinrich

Harrer”.

1997: este consultant pentru producerea filmului hollywoodian al lui Jean-Jacques Annaud *Şapte ani în Tibet*, cu Brad Pitt în rolul lui Heinrich Harrer.

Iunie 2002: apare autobiografia *Mein Leben.*

6 iulie: sărbătoreşte împlinirea a 90 de ani, în Hüttenberg, fiind invitat şi Dalai Lama.

21 noiembrie: ţine prelegerea „Cincizeci de ani după Tibet” la RGS şi Travellers Club.

Topul sfaturilor lui Harrer pentru exploratorii moderni

• Să ai întotdeauna nişte whisky la tine.

„Şi eu am câteva sticle de scotch la mine, desigur, sub pretextul că ar fi medicamente vitale. Am văzut cât de util poate fi acest lucru în Uganda. Venind din Ruwenzori în Zair, am fost arestaţi de nişte soldaţi beţi. După ceva timp a apărut un ofiţer chipeş şi mi-a ordonat să deschid duba. «Ce de-a chestii frumoase! Care dintre ele sunt ale mele?», a întrebat. Vorbea excelent limba engleză şi a menţionat că fusese instruit la Sandhurst. M-am lăudat imediat că l-am cunoscut pe Idi Amin, iar colonelul Gaddafi mi-a sprijinit expediţia asigurându-mi benzina. În dubă era numai echipament de camping. Cu toate acestea, deschizând trusa de prim ajutor, cu marea cruce roşie pe ea, eram pregătit să sacrific sticla de whisky aproape plină. Într-o discuţie prietenească, a menţionat că este fiul unei căpetenii Watussi. Apoi ne-a lăsat să plecăm. La următoarea oprire am înlocuit sticla cu alta din stocul meu secret.”

• Dacă vrei să explorezi, depăşeşte întotdeauna limita interioară.

„Cu o doză de obrăznicie se poate ajunge chiar şi în zonele care sunt dincolo de limite. În ceea ce mă priveşte, am trecut în secret aşa-numita limită interioară de cel puţin opt ori şi cred că, dacă nu-ţi depăşeşti limitele interioare, nu poţi avea parte de marea aventură. Eu nu încurajez nesupunerea, dar, dacă unii dintre voi au nevoie de sfaturi privind modul în care să facă acest lucru, le voi da cu plăcere.”

• Ascunde-ţi frica.

„Când te apropii de un trib necunoscut, indiferent dacă e în munţi sau în junglă, nu o face niciodată cu jumătate de gură sau ezitând. Ascunde-ţi

teama, ca să nu o transmiţi membrilor expediţiei sau membrilor tribului, care nu sunt întotdeauna bucuroşi să primească un străin. Trebuie să dai dovadă de hotărâre înainte ca ei să observe cât eşti de slab în comparaţie cu capacitatea lor de a se mişca. Ezitarea, nehotărârea sau calea de mijloc pot fi fatale.”

(*Prelegere susţinută la Royal Geographical Society, 21 noiembrie 2002. Mulţumiri Forumului Cultural Austriac din Londra pentru permisiunea de a utiliza acest material.*)

Index*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Ş

T

U

V

W

Y

Z

* Numărul paginilor se referă la ediţia tipărită a cărţii şi la ediţia digitală în format PDF.